

**MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

ŠTÁTNY INŠTITÚT ODBORNÉHO VZDELÁVANIA

ŠTÁTNY VZDELÁVACÍ PROGRAM

pre odborné vzdelávanie a prípravu

Skupina

študijných a učebných odborov

**82 UMENIE A UMELECKOREMESELNÁ
TVORBA I**

**85 UMENIE A UMELECKOREMESELNÁ
TVORBA II**

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 4. septembra 2019 pod číslom 2019/5583:32-A1030 s účinnosťou od 1. septembra 2020 začínajúc prvým ročníkom.

Názov: Štátny vzdelávací program pre odborné vzdelávanie a prípravu pre skupinu študijných a učebných odborov 82 Umenie a umeleckoremeselná tvorba I, 85 Umenie a umelecko-remeselná tvorba II

Vydalo: Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

Riešiteľ: Mgr. art Natália Okolicsányiová, Štátny inštitút odborného vzdelávania Bratislava

Spolupracovali: Ing. Iveta Zbínová, Stredná odborná škola sklárska Lednické Rovne
Mgr. Lýdia Bratinková, Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky

1. vydanie

Účinnosť: 1. september 2020

© Štátny inštitút odborného vzdelávania

Obsah

1	ÚVOD	8
2	ZÁZNAMY O PLATNOSTI A REVIDOVANÍ ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU	8
3	CIELE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA	9
4	ZÁKLADNÉ PODMIENKY NA REALIZÁCIU ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU	10
5	OSOBITOSTI A PODMIENKY VZDELÁVANIA ŽIAKOV SO ŠPECIÁLNYMI VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍMI POTREBAMI	13
6	CHARAKTERISTIKA ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU	21
6.1	Popis štátneho vzdelávacieho programu.....	21
6.2	Základné údaje.....	22
6.3	Zdravotné požiadavky na uchádzača.....	23
7	PROFIL ABSOLVENTA	24
7.1	Celková charakteristika absolventa.....	24
7.2	Kľúčové kompetencie.....	24
7.3	Odborné kompetencie.....	26
8	RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY	28
8.1	Rámcový učebný plán pre 3-ročné učebné odbory (H).....	28
8.2	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 3-ročné učebné odbory (H):.....	29
8.3	Rámcový učebný plán pre 3-ročné učebné odbory s vyučovacím jazykom národnostných menšín:.....	30
8.4	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 3-ročné učebné odbory (H) s vyučovacím jazykom národnostných menšín:.....	31
8.5	Rámcový učebný plán pre 1-ročné skrátené štúdium (H).....	33
8.6	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 1-ročné skrátené štúdium (H):.....	33
8.7	Rámcový učebný plán pre 2-ročné skrátené štúdium (H).....	34
8.8	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné skrátené štúdium (H).....	34
9	VZDELÁVACIE OBLASTI	35
	Teoretické predmety.....	35
9.1	Charakteristika vzdelávacej oblasti.....	35
	Odborný výcvik.....	35
9.2	Charakteristika vzdelávacej oblasti.....	35
10	VZDELÁVACIE ŠTANDARDY	36
10.1	Vzdelávacie štandardy spoločné pre všetky učebné odbory.....	36
10.2	Špecifické vzdelávacie štandardy spoločné pre všetky učebné odbory.....	38
10.3	Vzdelávacie štandardy pre konkrétne učebné odbory a odborné zamerania.....	38
	UMELECKÝ KOVÁČ A ZÁMOČNÍK.....	38
	ZLATNÍK A KLENOTNÍK.....	39
	UMELECKÝ ŠTUKATÉR.....	41

UMELECKÝ REZBÁR	42
UMELECKÝ STOLÁR.....	43
UMELECKÝ ČALÚNNIK A DEKORATÉR	45
UMELECKÝ SMALTÉR.....	46
UMELECKÁ VYŠÍVAČKA.....	48
UMELECKÝ KERAMIK.....	50
UMELECKÝ PAROCHNIAR A MASKÉR.....	52
UMELECKÝ KRAJČÍR.....	53
11 CHARAKTERISTIKA ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU	56
11.1 Popis štátneho vzdelávacieho programu.....	56
11.2 Základné údaje	57
11.3 Zdravotné požiadavky na uchádzača	58
12 PROFIL ABSOLVENTA	58
12.1 Celková charakteristika absolventa	58
12.2 Kľúčové kompetencie	59
12.3 Odborné kompetencie	61
13 RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY.....	64
13.1 Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory (M):	64
13.2 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory (M):	65
13.3 Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory (M) s vyučovacím jazykom národnostných menšín	66
13.4 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory (M) s vyučovacím jazykom národnostných menšín:	67
13.5 Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku (K).....	69
13.6 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku (K):	70
13.7 Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku (K) s vyučovacím jazykom národnostných menšín	72
13.8 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku (K) s vyučovacím jazykom národnostných menšín:	73
14 VZDELÁVACIE OBLASTI	75
14.1 Teoretické predmety	75
14.2 Odborná prax.....	76
14.3 Odborný výcvik	77
15 VZDELÁVACIE ŠTANDARDY	77
15.1 Vzdelávacie štandardy spoločné pre všetky študijné odbory skupín 82 Umenie a umeleckoremeselná tvorba I, 85 Umenie a umeleckoremeselná tvorba II.....	77

15.2	Vzdelávacie štandardy pre študijný odbor skupiny 82 Umenie a umeleckoremeselná tvorba I.....	78
	MODELÁRSTVO A NÁVRHÁRSTVO OBUVI A MÓDNYCH DOPLNKOV.....	81
15.3	Účelové kurzy/učivo.....	82
	PLENÉR.....	83
	SÚVISLÁ ODBORNÁ PRAX.....	84
15.4	Špecifické vzdelávacie štandardy spoločné pre všetky študijné odbory skupiny 85 Umenie a umeleckoremeselná tvorba II	84
15.5	Vzdelávacie štandardy pre študijné odbory skupiny 85 Umenie a umeleckoremeselná tvorba II.....	88
	UMELECKOREMESELNÉ SPRACÚVANIE KOVOV	88
	UMELECKOREMESELNÉ SPRACÚVANIE DREVA	90
	UMELECKOREMESELNÉ SPRACÚVANIE KOŽE	92
	VÝTVARNÉ SPRACÚVANIE SKLA	93
	TVORBA VITRÁŽOVÉHO SKLA A SMALTU	96
	LADENIE A ÚDRŽBA KLAVÍROV A KLÁVESOVÝCH NÁSTROJOV	97
16	CHARAKTERISTIKA ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU	100
16.1	Základné údaje	100
16.2	Zdravotné požiadavky na uchádzača	102
17	PROFIL ABSOLVENTA	102
17.1	Celková charakteristika absolventa	102
17.2	Kľúčové kompetencie	102
17.3	Odborné kompetencie	104
18	RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY.....	108
18.1	Rámcový učebný plán pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium (N).....	108
18.2	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium (N).....	108
18.3	Rámcový učebný plán pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku (N).....	109
18.4	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku (N)	110
19	VZDELÁVACIE OBLASTI	111
19.1	Teoretické predmety	111
19.2	Odborná prax.....	113
19.3	Odborný výcvik	113
20	VZDELÁVACIE ŠTANDARDY	114
20.1	Vzdelávacie štandardy spoločné pre všetky študijné odbory skupín 82 Umenie a umeleckoremeselná tvorba I, 85 Umenie a umeleckoremeselná tvorba II.....	114
20.2	Špecifické vzdelávacie štandardy pre študijný odbor skupiny 82 Umenie a umeleckoremeselná tvorba I.....	115
20.3	Vzdelávacie štandardy študijných odborov 85 Umenie a umeleckoremeselná tvorba II.....	120

	UMELECKOREMESELNÉ SPRACÚVANIE DREVA	122
	UMELECKOREMESELNÉ SPRACÚVANIE KOŽE	124
	VÝTVARNÉ SPRACÚVANIE SKLA	125
	TVORBA VITRÁŽOVÉHO SKLA A SMALTU	128
	LADENIE A ÚDRŽBA KLAVÍROV A KLÁVESOVÝCH NÁSTROJOV	129
21	CHARAKTERISTIKA ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU	132
	21.2 Základné údaje	133
	21.2 Zdravotné požiadavky na uchádzača	134
22	PROFIL ABSOLVENTA	134
	22.1 Celková charakteristika absolventa	134
	22.2 Kľúčové kompetencie	135
	22.3 Odborné kompetencie	137
23	RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY	139
	23.1 Rámcový učebný plán pre 2-ročné pomaturitné špecializačné štúdium: ..	139
	23.2 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné pomaturitné špecializačné štúdium (Q)	140
	23.3 Rámcový učebný plán pre 3-ročné pomaturitné vyššie odborné štúdium (Q)	141
	23.4 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 3-ročné vyššie odborné štúdium (Q)	142
24	VZDELÁVACIE OBLASTI	143
	24.1 Teoretické predmety	143
	24.2 Odborná prax	144
25	VZDELÁVACIE ŠTANDARDY	144
	25.1 Špecifické vzdelávacie štandardy spoločné pre všetky študijné odbory v skupine odborov 82 Umenie a umeleckoremeselná tvorba I	144
	25.2 Vzdelávacie štandardy špecifické pre študijný odbor špecializačného štúdia	147
	VÝTVARNÉ SPRACÚVANIE SKLA	147
	25.2 Vzdelávacie štandardy špecifické pre študijný odbor vyššieho odborného štúdia	149
	SKLÁRSKY DIZAJN	149
	25.3 Odborné kurzy a sústredenia	151
26	ORGANIZÁCIA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA V EXTERNEJ FORME ŠTÚDIA	152
27	RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY – EXTERNÁ FORMA ŠTÚDIA	153
	27.1 Rámcový učebný plán pre 3-ročné učebné odbory – večerné vzdelávanie	153
	27.2 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 3-ročné učebné odbory – večerné vzdelávanie:	154
	27.3 Rámcový učebný plán pre 3-ročné učebné odbory s vyučovacím jazykom národnostných menšín – večerné vzdelávanie:	154
	27.4 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 3-ročné učebné odbory s vyučovacím jazykom národnostných menšín – večerné vzdelávanie: ...	155
	27.5 Rámcový učebný plán pre 3-ročné učebné odbory – diaľkové vzdelávanie:	156

27.6	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 3-ročné učebné odbory – diaľkové vzdelávanie:	157
27.7	Rámcový učebný plán pre 3-ročné učebné odbory s vyučovacím jazykom národnostných menšín – diaľkové vzdelávanie:	158
27.8	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 3-ročné učebné odbory s vyučovacím jazykom národnostných menšín – diaľkové vzdelávanie: ..	159
27.9	Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku – večerné vzdelávanie:	159
27.10	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku – večerné vzdelávanie:.....	160
27.11	Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku s vyučovacím jazykom národnostných menšín – večerné vzdelávanie:.....	161
27.12	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku s vyučovacím jazykom národnostných menšín – večerné vzdelávanie:.....	162
27.13	Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku – diaľkové vzdelávanie:	163
27.14	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku – diaľkové vzdelávanie:.....	164
27.15	Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku s vyučovacím jazykom národnostných menšín – diaľkové vzdelávanie:	164
27.16	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku s vyučovacím jazykom národnostných menšín – diaľkové vzdelávanie:	165
27.17	Rámcový učebný plán pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium študijné odbory s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania – večerné vzdelávanie:	166
27.18	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania – večerné vzdelávanie:	167
27.19	Rámcový učebný plán pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium študijné odbory s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania – diaľkové vzdelávanie:	167
27.20	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania – diaľkové vzdelávanie:	168
28	ODPORÚČANÉ ZÁSADY PRE TVORBU ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU	169

1 ÚVOD

Odborné vzdelávanie a príprava smeruje k získaniu kľúčových, všeobecných a odborných kompetencií, ku komplexnejším a prakticky zameraným vedomostiam a zručnostiam, ktoré umožnia rozvoj a celkový úspech jednotlivcov na základe vlastnej aktivity, sebauvedomenia a spolupráce nielen v známych situáciách, javoch a problémoch, ale aj v nových podmienkach ich riešenia a aplikácie.

Štátny vzdelávací program (ďalej len ŠVP) pre stredné odborné školy vychádza z demokratických a humanistických hodnôt spoločnosti. Vzdelávanie v týchto školách smeruje k nadobúdaniu a rozvíjaniu kompetencií žiakov v oblasti umeleckého remesla a všeobecného vzdelávania a prípravy.

ŠVP predstavuje záväzný kurikulárny dokument pre všeobecné a odborné vzdelávanie v stredných odborných školách. Vymedzuje povinný obsah výchovy a vzdelávania. Reprezentuje prvú úroveň dvojúrovňového modelu vzdelávania. Je východiskovým dokumentom pre prípravu školských vzdelávacích programov (ďalej len „ŠkVP“), ktoré predstavujú druhú úroveň z dvojúrovňového modelu vzdelávania.

ŠVP je postavený na týchto princípoch:

- a) znížený dôraz na obsah vzdelávania, zvýšenie dôrazu na požadované kompetencie a výsledky vzdelávania,
- b) podpora autonómie a zodpovednosti škôl, pluralitného vzdelávacieho prostredia a vytvorenia konkurenčného prostredia medzi školami,
- c) rozvoj individuality každého jednotlivca,
- d) dôraz na požadované kľúčové kompetencie pre výkon povolania,
- e) akcent na cieľovú kvalitu osobnosti žiaka ako potenciálneho zamestnanca,
- f) podpora zvýšenia kvality a efektivity vzdelávania vo vzťahu k rešpektovaniu vzdelávacích potrieb, študijných predpokladov, reálnych vzdelávacích podmienok, špecifických potrieb trhu práce v regiónoch škôl, dosiahnutých výsledkov práce školy, umožnenie rýchlych a potrebných inovácií, zlepšenie pedagogického a sociálneho prostredia,
- g) posilnenie odbornej a pedagogickej zodpovednosti a autonómie učiteľov,
- h) záväzný podklad pre tvorbu školských vzdelávacích programov.

2 ZÁZNAMY O PLATNOSTI A REVIDOVANÍ ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Štátny vzdelávací program stredného odborného vzdelania

Platnosť ŠVP Dátum	Revidovanie ŠVP Dátum	Záznam o inovácii, zmenách úpravách a pod.

Štátny vzdelávací program úplného stredného odborného vzdelania

Platnosť ŠVP Dátum	Revidovanie ŠVP Dátum	Záznam o inovácii, zmenách úpravách a pod.

Štátny vzdelávací program úplného stredného odborného vzdelania pre pomaturitné štúdium

Platnosť ŠVP Dátum	Revidovanie ŠVP Dátum	Záznam o inovácii, zmenách úpravách a pod.

Štátny vzdelávací program vyššieho odborného vzdelania

Platnosť ŠVP Dátum	Revidovanie ŠVP Dátum	Záznam o inovácii, zmenách úpravách a pod.

3 CIELE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Cieľom výchovy a vzdelávania je umožniť žiakovi v súlade so školským zákonom:

- a) získať kompetencie, a to najmä v oblasti komunikačných schopností, ústnych spôsobilostí a písomných spôsobilostí, využívania informačno-komunikačných technológií, komunikácie v štátnom jazyku, materinskom jazyku a cudzom jazyku, matematickej gramotnosti a kompetencie v oblasti prírodných vied a technológií, k celoživotnému učeniu, sociálne kompetencie a občianske kompetencie, podnikateľské schopnosti a kultúrne kompetencie,
- b) ovládať jeden cudzí jazyk a vedieť ho používať s výnimkou pre nižšie stredné odborné vzdelanie a stredné odborné vzdelanie,
- c) naučiť sa správne identifikovať a analyzovať problémy a navrhovať ich riešenia a vedieť ich riešiť,
- d) rozvíjať manuálne zručnosti, tvorivé, umelecké psychomotorické schopnosti, aktuálne poznatky a pracovať s nimi v oblastiach súvisiacich s nadväzujúcim vzdelávaním alebo na trhu práce,
- e) posilňovať úctu k rodičom a ostatným osobám, ku kultúrnym a národným hodnotám a tradíciám štátu, ktorého je občanom, k štátnemu jazyku, k materinskému jazyku a k svojej vlastnej kultúre,
- f) získať a posilňovať úctu k ľudským právam a základným slobodám a zásadám ustanoveným v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd,
- g) pripraviť sa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti, v duchu porozumenia a znášanlivosti, rovnosti muža a ženy, priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami náboženskej tolerancie,

- h) naučiť sa rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť a celoživotne sa vzdelávať, pracovať v skupine a preberať na seba zodpovednosť,
- i) naučiť sa kontrolovať a regulovať svoje správanie, starať sa a chrániť svoje zdravie vrátane zdravej výživy a životné prostredie a rešpektovať všeludské etické hodnoty,
- j) získať všetky informácie o právach dieťaťa a spôsobilosť na ich uplatňovanie.

4 ZÁKLADNÉ PODMIENKY NA REALIZÁCIU ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Pre vzdelávanie v súlade s týmto ŠVP je nevyhnutné vytvárať vhodné realizačné podmienky. Podkladom na ich stanovenie sú základné požiadavky všeobecne záväzných právnych predpisov, normatívov materiálno-technického a priestorového zabezpečenia škôl vyplývajúce z cieľov a obsahu vzdelávania v danom odbore vzdelávania. Iba ucelený, vzájomne sa podmieňujúci komplex požiadaviek umožní vytvoriť optimálne vzdelávacie prostredie.

4.1 Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie v jednotlivých formách vzdelávania

Organizácia výchovy a vzdelávania v jednotlivých formách vzdelávania v teoretickom a praktickom vyučovaní sa uskutočňuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre realizáciu ŠVP platí školský zákon a príslušné vykonávacie predpisy.

Výchova a vzdelávanie sa v školách organizuje dennou formou štúdia alebo externou formou štúdia.

Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov v stredných odborných školách sú exkurzie a kurzy, ktoré sú uvedené v učebnom pláne školského vzdelávacieho programu; súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov v stredných odborných školách môže byť aj školský výlet.

Vzhľadom na požadované vedomosti a zručnosti absolventov efektívne využívať možnosti výpočtovej techniky, môže škola realizovať pre žiakov v študijných odboroch poskytujúcich úplné stredné odborné vzdelanie alebo vyššie odborné vzdelanie, vzdelávacie aktivity zamerané na získanie niektorého medzinárodne uznávaného certifikátu potvrdzujúceho úroveň dosiahnutých vedomostí a zručností v oblasti počítačovej gramotnosti. Vzdelávacie aktivity je možné organizovať vo výchovno-vzdelávacích zariadeniach alebo v inom vzdelávacom zariadení, ktoré určí škola.

4.2 Formy praktického vyučovania

Praktické vyučovanie je neoddeliteľnou súčasťou odborného vzdelávania a prípravy v stredných odborných školách. Formami praktického vyučovania v skupine odborov 82, 85 Umenie a umeleckoremeselná I, II tvorba sú pre:

- stredné odborné vzdelanie – odborný výcvik a praktické cvičenia,
- úplné stredné odborné vzdelanie – odborná prax a praktické cvičenia,
- úplné stredné odborné vzdelanie s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku – odborný výcvik a praktické cvičenia,

- úplné stredné odborné vzdelanie, pomaturitné kvalifikačné štúdium – odborná prax a praktické cvičenia,
- úplné stredné odborné vzdelanie s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku, pomaturitné kvalifikačné štúdium – odborná prax a praktické cvičenia,
- vyššie odborné vzdelanie – odborná prax a praktické cvičenia.

4.3 Spôsob a podmienky priebehu a ukončovania vzdelávania na stredných odborných školách, vydávanie dokladu o získanom vzdelaní

Úspešným absolvovaním školského vzdelávacieho programu, ktorý vychádza z tohto štátneho vzdelávacieho programu, môže žiak získať:

- 1) Stredné odborné vzdelanie, ak úspešne ukončil posledný ročník trojročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej odbornej škole. Odborné vzdelávanie a príprava sa ukončuje *záverečnou skúškou*. Cieľom záverečnej skúšky je overenie vedomostí, zručností a kompetencií žiakov v rozsahu učiva určeného vzdelávacími štandardmi tohto štátneho vzdelávacieho programu.
- 2) Úplné stredné odborné vzdelanie, ak úspešne ukončil posledný ročník štvorročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej odbornej škole. Odborné vzdelávanie a príprava sa ukončuje *maturitnou skúškou*. Cieľom maturitnej skúšky je overenie vedomostí, zručností a kompetencií žiakov v rozsahu učiva určeného katalógom cieľových požiadaviek, ktoré sú zároveň vzdelávacími štandardmi tohto štátneho vzdelávacieho programu.

Úplné stredné odborné vzdelanie získavajú žiaci úspešným ukončením posledného ročníka vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej odbornej škole v nadväzujúcej forme pomaturitného štúdia.

Zdokonaľovacie alebo inovačné pomaturitné štúdium, v ktorom si žiaci zdokonaľujú alebo inovujú vedomosti, zručnosti a kompetencie v už absolvovanom študijnom odbore, sa ukončuje záverečnou pomaturitnou skúškou.

Kvalifikačné pomaturitné štúdium, v ktorom žiaci získavajú odbornú kvalifikáciu v inom odbore vzdelávania, než v ktorom vykonali maturitnú skúšku, sa ukončuje odbornou zložkou maturitnej skúšky, ktorá nebola súčasťou predtým vykonanej maturitnej skúšky.

- 3) Vyššie odborné vzdelanie, ak úspešne ukončil posledný ročník najmenej dvojročného a najviac trojročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej odbornej škole. Odborné vzdelávanie a príprava sa ukončuje *absolventskou skúškou*. Cieľom absolventskej skúšky je overenie špecifických vedomostí, zručností a kompetencií žiakov na výkon konkrétnych pracovných činností v rozsahu učiva určeného týmto vzdelávacím programom.

4.4 Personálne podmienky

Požiadavky na manažment školy, ktorý realizuje školský vzdelávací program musia byť v súlade s kvalifikačnými predpokladmi nevyhnutnými pre výkon náročných riadiacich činností podľa platných predpisov. Kvalifikačné predpoklady pedagogických zamestnancov, ktorí realizujú školský vzdelávací program musí byť v súlade s platnými predpismi. Plnenie ďalších kvalifikačných predpokladov potrebných pre výkon zložitejších, zodpovednejších a náročnejších činností sa riadi platnými predpismi. Pedagogickí zamestnanci musia zabezpečiť súlad všetkých vzdelávacích a výchovných činností s cieľmi vzdelávania v danom odbore vzdelávania v súlade so štátnym

vzdelávacím programom. Práva a povinnosti pedagogických zamestnancov sú zabezpečené a naplňované po dobu výkonu pracovnej činnosti v rámci platných predpisov.

4.5 Povinné materiálno-technické a priestorové zabezpečenie

V ŠVP sú vo všeobecnej rovine vymedzené základné podmienky na realizáciu školského vzdelávacieho programu a je úlohou školy, aby tieto podmienky nielen akceptovala, ale ich podrobnejšie konkretizovala vo vlastnom školskom vzdelávacom programe (ďalej len „ŠkVP“) podľa potrieb a požiadaviek konkrétneho učebného/študijného odboru, aktuálnych cieľov a reálnych možností.

Všeobecné požiadavky a podmienky, podľa ktorých sa bude poskytovať tento vzdelávací program, sú nasledovné:

Základné priestorové podmienky

a) Zabezpečenie prevádzky školy

1. Školský manažment:

kancelária riaditeľa školy, kancelárie pre zástupcov riaditeľa školy
kancelária pre ekonomický úsek
príručný sklad s odkladacím priestorom
sociálne zariadenie
zasadačka

2. Pedagogickí zamestnanci školy:

zborovňa pre rokovania pedagogickej rady, kabinety pre učiteľov

3. Nepedagogickí zamestnanci školy:

kancelárie pre sekretariát, ekonómov a správcu, príručný sklad s odkladacím priestorom, archív

4. Hygienické priestory, sociálne zariadenia, šatne

5. Sklady učebných pomôcok a didaktickej techniky

6. Knižnica

b) Makrointeriéry

1. Školská budova

2. Školský dvor

3. Školská jedáleň alebo výdajná školská jedáleň

c) Vyučovacie interiéry

1. Klasické triedy – učebne pre teoretické vyučovanie

2. Odborné triedy – učebne pre vyučovanie odborných predmetov

3. Ateliéry

4. Telocvičňa (školské ihrisko)

5. Vyučovacie exteriéry

d) Normatívy materiálno-technického a priestorového zabezpečenia

Minimálne požiadavky materiálno-technického a priestorového zabezpečenia škôl a pracovísk praktického vyučovania pre výučbu konkrétneho študijného/učebného odboru a jeho zameraní vymedzuje normatív materiálno-technické a priestorového zabezpečenia.

4.6 Podmienky na zabezpečenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Výchova k bezpečnosti a ochrane zdravia, hygiene práce a ochrana pred požiarom je neoddeliteľnou súčasťou teoretického a praktického vyučovania. V priestoroch určených na vyučovanie žiakov je potrebné vytvoriť podľa všeobecne záväzných právnych predpisov podmienky na zabezpečenie bezpečnosti a hygieny práce. Je nevyhnutné preukázateľne poučiť žiakov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a dodržiavanie týchto predpisov vyžadovať.

V priestoroch určených na praktické vyučovanie je potrebné podľa platných technických predpisov vytvoriť podmienky na bezpečnú prácu, dôkladne a jasne oboznámiť žiakov s predpismi o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, s hygienickými predpismi, s technickými predpismi a technickými normami, s predpísanými technologickými postupmi, s pravidlami bezpečnej obsluhy technických zariadení, používaním ochranných prostriedkov a dodržiavanie týchto predpisov kontrolovať a vyžadovať.

Ak práca vyžaduje priamy dozor, musí osoba poverená priamym dozorom obsiahnuť všetky pracovné miesta žiakov tak, aby mohla pri ohrození zdravia žiaka bezprostredne zasiahnuť. Žiaci majú zakázané vykonávať práce so zvýšeným nebezpečenstvom.

5 OSOBITOSTI A PODMIENKY VZDELÁVANIA ŽIAKOV SO ŠPECIÁLNYMI VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍMI POTREBAMI

85 Umenie a umeleckoremeselná tvorba II

3-ročné učebné odbory:

- umelecký kováč a zámočník
- zlatník a klenotník
- umelecký štukatér
- umelecký rezbár
- umelecký stolár
- umelecký čalúnnik a dekoratér
- umelecký smaltér
- umelecká vyšívачka
- umelecká čipkárka
- umelecký keramik
- umelecký parochniar a maskér
- umelecký krajčír

Umelecký kováč a zámočník pracuje v remeselných dielňach ale aj vonku ak sa inštalujú alebo reštaurujú umelecké objekty. Pracovné prostredie môže obsahovať vysoké teploty, hluk a nečisté okolie, alebo neprívetivé počasie. Okrem estetického cítenia, invenčnosti a kreativity, sa vyžaduje aj pozitívny vzťah k technike, fyzická zdatnosť, priestorová predstavivosť.

Zlatník a klenotník pracuje v klenotníckej dielni, pracovné prostredie môže byť trochu hlučné a prašné, prípadne inak nečisté. Práca v obchode je bez škodlivín, náročná na kontakt s ľuďmi.

Umelecký štukatér pracuje na vonkajšej i vnútornej strane budov, v dielňach sochárov atď. Niekedy pracuje vo výškach.

Umelecký rezbár pracuje v rezbárskych štúdiách alebo dielňach, v prašnom prostredí,

s pilinami a niekedy aj v hluku. Umelecký stolár pracuje v dielňach (prach, nečistota, vplyv chemikálií používaných na ošetrovanie, napúšťanie farieb alebo ochrany dreva). Umelecká vyšívачka a umelecká čipkárka pracujú individuálne, posediačky, v dielňach bez pôsobenia škodlivín. Umelecký keramik pracuje v keramických dielňach. Býva tam isté množstvo nečistoty a prachu. Umelecký parochniar a maskér a umelecký krajčír pracujú individuálne, posediačky, v dielňach bez pôsobenia škodlivín – treba počítať s istou prašnosťou.

Zdravotný stav uchádzačov o štúdium v uvedených odboroch a vhodnosť štúdia v odbore posudzuje lekár.

Telesné postihnutie	Fyzicky náročné umelecké remeslá (umelecký kováč a zámočník, umelecký štukatér, umelecký stolár) môžu vykonávať zdraví a fyzicky zdatní ľudia, bez porúch pohybového a srdcovo-cievneho systému. Niektoré umelecké remeslá sú fyzicky menej náročné, od uchádzačov sa vyžaduje okrem estetického cítenia a zmyslu pre detail aj výborná pohyblivosť horných končatín, manuálna zručnosť a dobrý zrak. Mnohé sa vykonávajú posediačky (umelecký zlatník a klenotník, vyšívачka, čipkárka, parochniar a maskér, krajčír) v dielňach, môžu ich vykonávať aj osoby s narušenou pohyblivosťou dolných končatín, avšak s výbornou jemnou motorikou a dobrým zrakom. Vhodnosť vzdelávania v odbore posudzuje lekár a príslušné školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie v závislosti od druhu a stupňa postihnutia a narušenia.
Mentálne postihnutie	Učebné odbory nie sú vhodné pre uchádzačov s mentálnym postihnutím.
Zrakové postihnutie	Vhodnosť vzdelávania v odbore posudzuje lekár a príslušné školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie v závislosti od druhu a stupňa postihnutia a narušenia.
Sluchové postihnutie	Vhodnosť vzdelávania v odbore posudzuje lekár a príslušné školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie v závislosti od druhu a stupňa postihnutia a narušenia.
Špecifické poruchy učenia	Záleží od individuálneho prípadu, nakoľko sú špecifické vývojové poruchy učenia kompenzované. Dôležité je posúdiť stupeň narušenia schopnosti žiaka pochopiť a aplikovať poznatky. Vhodnosť učebných odborov pre žiakov so špecifickými vývinovými poruchami učenia treba konzultovať so školskými zariadeniami výchovného poradenstva a prevencie.
Žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia	Žiakov zo SZP je vhodné integrovať do SŠ, pokiaľ sú fyzicky a psychicky spôsobilí na výkon povolání nadväzujúcich na príslušné učebné odbory. Integrácia musí zahŕňať ich aktivizáciu, motiváciu, pestovanie pozitívneho vzťahu k práci, povolaniu, rozvoj profesionálnych záujmov. V spolupráci školy s územnou samosprávou a ÚPSVaR možno získať pre žiakov príspevok na školské pomôcky, na cestovné, ubytovanie, stravovanie.

82, 85 UMENIE A UMELECKOREMESELNÁ TVORBA I, II

4-ročné maturitné štúdium:

- modelárstvo a navrhovanie obuvi a módnych doplnkov

4-ročné štúdium s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku:

- umeleckoremeselné spracúvanie kovov
- umeleckoremeselné spracúvanie dreva
- umeleckoremeselné spracúvanie kože
- výtvarné spracúvanie skla
- tvorba vitrážového skla a smaltu
- ladenie a údržba klavírov a klávesových nástrojov

Absolventi študijných odborov 82, 85 Umenie a umeleckoremeselná tvorba I, II sú kreatívni a zruční odborníci v umeleckoremeselnej výrobe. Sú schopní samostatne tvoriť, organizovať, realizovať a prezentovať vlastnú umeleckoremeselnú tvorbu a vykonávať slobodné umeleckoremeselné povolanie. Svojou tvorbou sú schopní ovplyvňovať a harmonizovať estetické prostredie človeka. Odborné vzdelávanie umožní rozvíjať samostatnosť a tvorivosť s dôrazom na divergentné myslenie a konanie vo všetkom, čo súvisí s výtvarným umením a umeleckou stránkou remeselného prevedenia. Súčasťou ich kvalifikácie sú vedomosti a zručnosti z ekonomiky, počítačovej grafiky a umeleckej osobnej prezentácie a umožnia tak jednotlivcovi fungovať na trhu práce ako samostatne zárobkovo činná osoba. Absolventi odboru modelárstvo a navrhovanie obuvi a módných doplnkov samostatne navrhujú a realizujú vlastné výtvarné návrhy v materiáli, dokážu kultivovane prezentovať svoje práce, aplikujú v umeleckoremeselnej praxi vedomosti z oblasti informačno-komunikačných technológií, využívajú aplikačné a grafické programy. Absolventi – umeleckí remeselníci využívajú rôzne výtvarné techniky, zhotovujú výrobky podľa technickej a technologickej dokumentácie, zhotovujú kópie starých historických prvkov podľa starodávnych vzorov. Pri práci využívajú nástroje, stroje a zariadenia.

Pracovné prostredie je rozmanité v jednotlivých povolaniach, špecializáciách – môžu pracovať posediačky, v dielňach bez pôsobenia škodlivín, alebo majú sťažené pracovné prostredie, náročné na zdravotný a fyzický stav umeleckých remeselníkov. Jednotlivé špecializácie majú rozdielne požiadavky na fyzický a zdravotný stav uchádzačov.

Zdravotný stav uchádzačov o štúdium a vhodnosť štúdia posudzuje všeobecný lekár pre deti a dospelých.

Telesné postihnutie	Fyzicky náročné umelecké remeslá (umeleckí štukatéri, umeleckí kováči) môžu vykonávať zdraví a fyzicky zdatní ľudia, bez porúch pohybového a srdcovo-cievneho systému. Niektoré umelecké remeslá sú fyzicky menej náročné, od uchádzačov sa vyžaduje okrem estetického cítenia a zmyslu pre detail aj výborná pohyblivosť horných končatín, manuálna zručnosť a dobrý zrak. Mnohé povolania sa vykonávajú posediačky v dielňach a môžu ich vykonávať aj osoby s narušenou pohyblivosťou dolných končatín, avšak s výbornou jemnou motorikou a dobrým zrakom. Vhodnosť vzdelávania v odbore posudzuje lekár a príslušné školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie v závislosti od druhu a stupňa postihnutia a narušenia.
Mentálne postihnutie	Študijné odbory nie sú vhodné pre uchádzačov s mentálnym postihnutím.
Zrakové postihnutie	Vhodnosť vzdelávania v odbore posudzuje lekár a príslušné školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie v závislosti od druhu a stupňa postihnutia a narušenia.
Sluchové postihnutie	Vhodnosť vzdelávania v odbore posudzuje lekár a príslušné školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie v závislosti od druhu a stupňa postihnutia a narušenia.
Špecifické poruchy učenia	Vhodnosť študijných odborov pre žiakov so špecifickými vývojovými poruchami učenia treba konzultovať so špeciálnymi pedagógmi a

	<p>psychológmi. Záleží od individuálneho prípadu, od typu poruchy a úrovne jej kompenzácie a od požiadaviek profilových predmetov. Vzhľadom na vysoké nároky študijných odborov na študijné predpoklady žiaka (chápanie mechanických vzťahov, plošná a priestorová predstavivosť, čítanie grafických návrhov), treba zvážiť ich vhodnosť pre žiakov s dyslexiou, dysgrafiou a dyskalkúliou.</p> <p>Vhodnosť študijných odborov pre žiakov so špecifickými vývinovými poruchami učenia treba konzultovať so školskými zariadeniami výchovného poradenstva a prevencie.</p>
Žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia (SZP)	<p>Žiakov zo SZP je vhodné integrovať do SŠ, pokiaľ sú fyzicky a psychicky spôsobilí na výkon príslušných umeleckých remesiel. Integrácia musí zahŕňať ich aktivizáciu, motiváciu, pestovanie pozitívneho vzťahu k práci, povolaniu, osvojenie pracovných návykov, rozvoj profesijných záujmov.</p> <p>V spolupráci školy s územnou samosprávou a ÚPSVaR možno získať pre žiakov príspevok na školské pomôcky, na cestovné, ubytovanie, stravovanie.</p>
Mimoriadne nadaní žiaci	<p>Je spoločensky prospešné, ak sa o tieto študijné odbory uchádzajú nadaní žiaci so záujmom o prácu v oblasti umenia, umeleckoremeselnej výroby. Výučba sa u nich môže organizovať formou individuálnych študijných plánov a programov, ktoré sa vypracujú podľa reálnej situácie (možnosť absolvovania odboru v skrátenom čase, príprava na ďalšie vzdelávanie v nadväznom študijnom odbore, prípadne príprava na podnikanie v umeleckoremeselnej oblasti).</p>

82 UMENIE A UMELECKOREMESELNÁ TVORBA I

85 UMENIE A UMELECKOREMESELNÁ TVORBA II

- modelárstvo a navrhovanie obuvi a módných doplnkov
- umeleckoremeselné spracúvanie kovov
- umeleckoremeselné spracúvanie dreva
- umeleckoremeselné spracúvanie kože
- výtvarné spracúvanie skla
- tvorba vitrážového skla a smaltu
- ladenie a údržba klavírov a klávesových nástrojov

Absolventi študijných odborov 82, 85 Umenie a umeleckoremeselná tvorba II sú kreatívni a zruční odborníci v umeleckoremeselnej výrobe. Sú schopní samostatne tvoriť, organizovať, realizovať a prezentovať vlastnú umeleckú tvorbu a vykonávať slobodné umelecké povolanie. Umeleckoremeselná a ekonomická kvalifikácia im umožňuje viesť pracovnú skupinu pracovníkov, alebo viesť vlastnú firmu. Môžu sa uplatniť ako odborne kvalifikovaní pracovníci v štátnych a súkromných podnikoch a inštitúciách umeleckej sféry, vo vlastných návrhárskych a realizačných firmách ako dizajnéri, konštruktéri a modelári.

Súčasťou ich kvalifikácie sú vedomosti a zručnosti z ekonomiky, počítačovej grafiky a umeleckej osobnej prezentácie a umožnia tak jednotlivcovi fungovať na trhu práce ako samostatne zárobkovo činná osoba. Absolventi odboru modelárstvo a navrhovanie obuvi a módných doplnkov samostatne navrhujú a realizujú vlastné výtvarné návrhy v materiáli, dokážu kultivovane prezentovať svoje práce, využívať rôzne formy a druhy prezentácie, aplikujú vo výtvarnej praxi vedomosti z oblasti informačno-komunikačných technológií, využívajú aplikačné a grafické programy. Absolventi – umeleckí remeselníci využívajú rôzne výtvarné techniky, zhotovujú výrobky podľa technickej a technologickej dokumentácie, zhotovujú kópie starých historických prvkov podľa starodávnych vzorov. Pri práci

<p>využívajú nástroje, stroje a zariadenia.</p> <p>Pracovné prostredie je rozmanité v jednotlivých povolaniach, špecializáciách – môžu pracovať posediačky, v dielňach bez pôsobenia škodlivín alebo môže byť pracovné prostredie sťažené, náročné na zdravotný a fyzický stav umeleckých remeselníkov. Jednotlivé špecializácie majú rozdielne požiadavky na fyzický a zdravotný stav uchádzačov.</p> <p>Zdravotný stav uchádzačov o štúdium a vhodnosť štúdia posudzuje všeobecný lekár pre deti a dospelých.</p>	
Telesné postihnutie	<p>Fyzicky náročné umelecké remeslá (umeleckí štukatéri, umeleckí kováči) môžu vykonávať zdraví a fyzicky zdatní ľudia, bez porúch pohybového systému (bez porúch chrbtice) a srdcovo-cievneho systému. Niektoré umelecké remeslá sú fyzicky menej náročné, od uchádzačov sa vyžaduje okrem estetického cítenia a zmyslu pre detail aj výborná pohyblivosť horných končatín, manuálna zručnosť, dobrý zrak (nenarušený farbocit). Mnohé povolania sa vykonávajú posediačky v dielňach a môžu ich vykonávať aj osoby s narušenou pohyblivosťou dolných končatín, avšak s výbornou pohyblivosťou rúk, jemnou motorikou a dobrým zrakom.</p> <p>Vhodnosť vzdelávania v odbore posudzuje lekár a príslušné školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie v závislosti od druhu a stupňa postihnutia a narušenia.</p>
Mentálne postihnutie	Študijné odbory nie sú vhodné pre uchádzačov s mentálnym postihnutím.
Zrakové postihnutie	Vhodnosť vzdelávania v odbore posudzuje lekár a príslušné školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie v závislosti od druhu a stupňa postihnutia a narušenia.
Sluchové postihnutie	Vhodnosť vzdelávania v odbore posudzuje lekár a príslušné školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie v závislosti od druhu a stupňa postihnutia a narušenia.
Špecifické poruchy učenia	<p>Vhodnosť študijných odborov pre žiakov so špecifickými vývojovými poruchami učenia treba konzultovať so špeciálnymi pedagógmi a psychológmi. Záleží od individuálneho prípadu, od typu poruchy a úrovne jej kompenzácie a od požiadaviek profilových predmetov. Vzhľadom na vysoké nároky študijných odborov na študijné predpoklady žiaka (chápanie mechanických vzťahov, plošná a priestorová predstavivosť, čítanie grafických návrhov), treba zvážiť ich vhodnosť pre žiakov s dyslexiou, dysgrafiou a dyskalkúliou.</p> <p>Vhodnosť študijných odborov pre žiakov so špecifickými vývinovými poruchami učenia treba konzultovať so školskými zariadeniami výchovného poradenstva a prevencie.</p>
Žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia (SZP)	<p>Žiakov zo SZP je vhodné integrovať do SŠ, pokiaľ sú fyzicky a psychicky spôsobilí na výkon príslušných umeleckých remesiel. Integrácia musí zahŕňať ich aktivizáciu, motiváciu, pestovanie pozitívneho vzťahu k práci, povolaniu, osvojenie pracovných návykov, rozvoj profesijných záujmov.</p> <p>V spolupráci školy s územnou samosprávou a ÚPSVaR možno získať pre žiakov príspevok na školské pomôcky, na cestovné, ubytovanie, stravovanie.</p>
Mimoriadne nadaní žiaci	Je spoločensky prospešné, ak sa o tieto študijné odbory uchádzajú nadaní žiaci so záujmom o prácu v oblasti umenia, umelecko-remeselnej výroby. Výučba sa u nich môže organizovať formou individuálnych študijných plánov a programov, ktoré sa vypracujú

	podľa reálnej situácie (možnosť absolvovania odboru v skrátanom čase, príprava na ďalšie vzdelávanie v nadväznom študijnom odbore, prípadne príprava na podnikanie).
--	--

UMENIE A UMELECKOREMESELNÁ TVORBA I

Špecializačné štúdium:

výtvarné spracúvanie skla

Vyššie odborné štúdium:

sklársky dizajn

Absolventi študijných odborov 82 Umenie a umeleckoremeselná tvorba I sú kreatívni a zruční odborníci v umeleckoremeselnej výrobe. Odborná (umeleckoremeselná) a ekonomická kvalifikácia im umožňuje viesť pracovnú skupinu pracovníkov alebo viesť vlastnú firmu. Absolventi skupiny študijných odborov 82 Umenie a umeleckoremeselná tvorba I sú kvalifikovaní pracovníci so širokým odborným profilom pre výkon náročných povolaní a funkcií v oblasti sklárskeho dizajnu. Rozvíjajú samostatné umelecké myslenie, pružné rozhodovanie a konanie, presadzujú nové netradičné myšlienky a metódy vo svojom odbore. Sú schopní samostatne tvoriť, organizovať, realizovať a prezentovať vlastnú umeleckú tvorbu a vykonávať slobodné umelecké povolanie.

Súčasťou ich kvalifikácie sú vedomosti a zručnosti z ekonomiky, počítačovej grafiky a umeleckej osobnej prezentácie a umožnia tak jednotlivcovi fungovať na trhu práce ako samostatne zárobkovo činná osoba. Absolventi samostatne navrhujú a realizujú svoje výtvarné návrhy v materiáli, dokážu kultivovane prezentovať svoje práce, využívať rôzne formy a druhy prezentácie, aplikujú vo výtvarnej praxi vedomosti z oblasti informačno-komunikačných technológií, využívajú aplikačné a grafické programy. Pri práci využívajú nástroje, stroje a zariadenia.

Pracovné prostredie je rozmanité v jednotlivých povolaniach, špecializáciách – môžu pracovať posediačky, v dielňach bez pôsobenia škodlivín alebo môže byť pracovné prostredie sťažené, náročné na zdravotný a fyzický stav pracovníkov. Jednotlivé špecializácie majú rozdielne požiadavky na fyzický a zdravotný stav uchádzačov.

Zdravotný stav uchádzačov o štúdium a vhodnosť štúdia posudzuje všeobecný lekár pre deti a dospelých.

Telesné postihnutie	Študijné odbory v oblasti sklárstva sú fyzicky náročnejšie od uchádzačov vyžadujú výbornú pohyblivosť horných končatín, manuálnu zručnosť estetické cítenie a zmysel pre detail. Vhodnosť vzdelávania v odbore posudzuje lekár a príslušné školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie v závislosti od druhu a stupňa postihnutia a narušenia.
Mentálne postihnutie	Študijné odbory 82 nie sú vhodné pre uchádzačov s mentálnym postihnutím.
Zrakové postihnutie	Vhodnosť vzdelávania v odbore posudzuje lekár a príslušné školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie v závislosti od druhu a stupňa postihnutia a narušenia.
Sluchové postihnutie	Vhodnosť vzdelávania v odbore posudzuje lekár a príslušné školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie v závislosti od druhu a stupňa postihnutia a narušenia.
Špecifické poruchy učenia	Záleží od individuálneho prípadu, od typu poruchy a úrovne jej kompenzácie a od požiadaviek profilových predmetov. Dyslexia a dysgrafia môžu spôsobovať vážne problémy nielen počas vyššieho odborného štúdia, ale aj v praxi pri čítaní a zhotovovaní podkladov, návrhov.

	Vhodnosť študijných odborov pre žiakov so špecifickými vývinovými poruchami učenia treba konzultovať so školskými zariadeniami výchovného poradenstva a prevencie.
Žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia (SZP)	Žiakov zo SZP je vhodné integrovať do SŠ, pokiaľ sú fyzicky a psychicky spôsobilí na výkon príslušných umeleckých remesiel. Integrácia musí zahŕňať ich aktivizáciu, motiváciu, pestovanie pozitívneho vzťahu k práci, povolaniu, osvojenie pracovných návykov, rozvoj profesijných záujmov. V spolupráci školy s územnou samosprávou a ÚPSVaR možno získať pre žiakov príspevok na školské pomôcky, na cestovné, ubytovanie, stravovanie.
Mimoriadne nadaní žiaci	Je spoločensky prospešné, ak sa o tieto študijné odbory uchádzajú nadaní žiaci so záujmom o prácu v oblasti umenia, umeleckoremeselnej výroby. Výučba sa u nich môže organizovať formou individuálnych študijných plánov a programov, ktoré sa vypracujú podľa reálnej situácie (možnosť absolvovania odboru v skrátanom čase, príprava na ďalšie vzdelávanie v nadväznom študijnom odbore, prípadne príprava na podnikanie).

**Skupina
učebných odborov**

**85 UMENIE A UMELECKOREMESELNÁ
TVORBA II**

STUPEŇ VZDELANIA:

**STREDNÉ
ODBORNÉ VZDELANIE**

6 CHARAKTERISTIKA ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

6.1 Popis štátneho vzdelávacieho programu

Cieľom umeleckých učebných odborov je vzdelávanie a výchova základných kvalifikovaných odborníkov pre oblasť umenia a umeleckoremeselnej tvorby ako aj pre služby v umelecko-kultúrnom živote občanov. Veľmi dôležitá je jeho funkcia v kultúrnom živote spoločnosti. Preto vzdelávacieho programu a príprava žiakov pre uplatnenie sa v oblasti umenia a ručnej umeleckoremeselnej tvorby má široký záber. Odborné vzdelávanie v umeleckej výrobe má v rámci rôznorodosti umeleckých foriem špecifické postavenie v celom systéme odborného vzdelávania a výchovy.

Štúdium vytvára predpoklady na rozvoj osobnosti v nadväznosti na vedomosti získané v základnej škole:

- v orientácii životnej adaptability žiakov a vytváranie ich harmonických, postojov k životnému prostrediu, ku umeniu, k ľuďom, k sebe samým,
- na kvalite človeka vzhľadom na jeho uplatnenie v demokratickej spoločnosti založenej na humanizme,
- získavaní potrebnej slovnej zásobe a vyjadrovacích schopnostiach v ústnom aj písomnom styku,
- znalosti slovenskej a významnej svetovej literatúry, znalosti dejín, slovenského a svetového dejinného diania a dejín umeleckej tvorby,
- znalosti zvoleného cudzieho jazyka, ktorá mu umožní komunikáciu, v bežných situáciách, pohotové a správne dorozumievanie, v profesionálnej komunikatívnej situácii,
- znalosti základných zákonov psychológie, sociológie, ekonomiky, práva a medziľudskej komunikácie,
- znalosti v oblasti umeleckoremeselnej tvorby v súvislosti s estetikou, kultúrou a umením.

V príprave na absolvovanie odboru je okrem zručnosti nevyhnutnou a základnou podmienkou výtvarné nadanie, talent. Zvláštnosťou celého vzdelávacieho procesu je synchronnosť:

- technickej stránky na rozvoj logického myslenia za účelom dosiahnutia odborných znalostí,
- výtvarnej a remeselnej stránky na rozvoj zručností a vedomostí, podporovaných znalosťami dejín z rôznych oblastí umenia a ich estetického vnímania.

Podstata kvality vzdelávania a výchovy v tejto oblasti sa zakladá na individuálnych a invenčných schopnostiach jednotlivých žiakov, ktoré sa v nich postupne formujú a rozvíjajú do vlastného výtvarného názoru a realizácie v umeleckej a remeselnej činnosti.

Úlohou vzdelávacieho procesu je pripraviť absolventov tak, aby sa uplatnili na trhu práce v odborných remeselných profesiách umenia, počnúc výrobou nových remeselných výrobkov s umeleckým zameraním a končiac vyhotovením kópií slohových prvkov s použitím pôvodných remeselných techník. Vyššie uvedené činnosti, ktoré sú v podstate náplňou práce absolventov podľa konkrétnych odborov si žiaci osvojujú v rámci odbornej prípravy. V teoretickom vyučovaní žiaci získajú základné teoretické poznatky v danom odbore, vždy však v súvisi s ich praktickým využitím. Tieto vedomosti slúžia žiakom na zdôvodnenie praktických činností, technologických postupov pri výrobe jednotlivých produktov. V odbornom výcviku sa utvárajú základné zručnos-

ti v praktických činnostiach, rozvíjajú a upevňujú sa v samostatnej práci žiakov pod vedením majstrov odbornej výchovy.

Cieľom odborného vzdelávania je vymedziť požiadavky, ktoré budú na danej úrovni záväzné pre žiaka daného umeleckoremeselného odboru.

Pre žiakov so zdravotným znevýhodnením platia všetky ustanovenia uvedené v tomto štátnom vzdelávacom programe. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.

6.2 Základné údaje

Stredné odborné vzdelanie

Dĺžka štúdia:	3 roky
Forma výchovy a vzdelávania:	denné štúdium pre absolventov základnej školy
Poskytnutý stupeň vzdelania:	stredné odborné vzdelanie
Vyučovací jazyk:	štátny jazyk/jazyk národnostných menšín a etnických skupín
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	nižšie stredné vzdelanie a splnenie podmienok prijímacieho konania
Spôsob ukončenia štúdia:	záverečná skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania:	vysvedčenie o záverečnej skúške
Doklad o získanej kvalifikácii:	výučný list
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	program primárne určený pre priamy vstup na trh práce: - podnikanie v umeleckoremeselnej činnosti, - poskytovanie služieb v danom odbore (tvorba a oprava umeleckých predmetov).
Možnosti ďalšieho štúdia:	vzdelávacie programy nadstavbového štúdia pre absolventov 3. ročných učebných odborov. Špeciálne kurzy, ktoré umožňujú rozšíriť odbornú kvalifikáciu absolventov

Skrátené štúdium v 1-ročnom vzdelávacom programe

Dĺžka štúdia:	1 rok
Forma výchovy a vzdelávania:	denné štúdium pre absolventov základnej školy
Poskytnutý stupeň vzdelania:	štúdium neposkytuje stupeň vzdelania
Vyučovací jazyk:	štátny jazyk/jazyk národnostných menšín a etnických skupín

Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	minimálne stredné odborné vzdelanie a splnenie podmienok prijímacieho konania
Spôsob ukončenia štúdia:	záverečná skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania:	štúdium neposkytuje stupeň vzdelania
Doklad o vzdelaní:	vysvedčenie o záverečnej skúške, dodatok k vysvedčeniu o záverečnej skúške
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	kvalifikovaný pracovník schopný vykonávať vybrané pracovné činnosti v oblasti umeleckých remesiel
Možnosti ďalšieho štúdia:	nie sú určené

Skrátené štúdium v 2-ročnom vzdelávacom programe

Dĺžka štúdia:	2 roky
Forma výchovy a vzdelávania:	denné štúdium pre absolventov základnej školy
Poskytnutý stupeň vzdelania:	štúdium neposkytuje stupeň vzdelania
Vyučovací jazyk:	štátny jazyk/jazyk národnostných menšín a etnických skupín
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	minimálne stredné odborné vzdelanie a splnenie podmienok prijímacieho konania
Spôsob ukončenia štúdia:	záverečná skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania:	vysvedčenie o záverečnej skúške
Doklad o vzdelaní:	výučný list
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	program primárne určený pre priamy vstup na trh práce – podnikanie v umeleckoremeselnej činnosti, poskytovanie služieb v danom odbore (tvorba, oprava, reštaurovanie umeleckých predmetov)
Možnosti ďalšieho štúdia:	vzdelávacie programy nadstavbového štúdia pre absolventov 3. ročných učebných odborov, špeciálne kurzy, ktoré umožňujú rozšíriť odbornú kvalifikáciu absolventov

6.3 Zdravotné požiadavky na uchádzača

Do učebných odborov 85 Umenie a umeleckoremeselná tvorba II môžu byť prijatí uchádzači s dobrým zdravotným stavom. Uchádzač so zdravotným znevýhodnením pripojí k prihláške vyjadrenie všeobecného lekára o schopnosti študovať zvolený odbor výchovy a vzdelávania.

7 PROFIL ABSOLVENTA

7.1 Celková charakteristika absolventa

Absolvent skupiny učebných odborov 85 Umenie a umeleckoremeselná tvorba II je kvalifikovaný pracovník s odborným profilom, schopný samostatne vykonávať odborné technické a technologické činnosti vo svojom odbore. Absolvent je odborne pripravený pre tvorbu úžitkových umeleckých predmetov. Ovláda pôvodné remeselné techniky s využitím rôznorodých prírodných materiálov s využitím, pracuje s ručnými a mechanizovanými nástrojmi, príslušnou technikou a súvisiacimi pracovnými postupmi. Vie zhotovovať kópie slohových a historických artefaktov aj opravovať ich pôvodnými remeselnými technikami. Je schopný uplatniť sa v stredných a malých firmách, v prevádzkach zameraných na umelecké práce a v samostatnom podnikaní. Základom odbornej teoretickej a praktickej prípravy je učivo v umeleckých, prírodovedeckých, technických a technologických predmetoch a praktickej príprave, kde sa aplikuje získané učivo pri samostatných praktických činnostiach.

Ďalší rozvoj absolventa pre absolventov trojročného štúdia ukončeného záverečnou skúškou je možný vzdelávaním v nadstavbovom štúdiu s vykonaním maturitnej skúšky.

Po absolvovaní vzdelávacieho programu absolvent disponuje týmito kompetenciami:

7.2 Kľúčové kompetencie

Vzdelávanie v ŠVP v súlade s cieľmi výchovy a vzdelávania na danom stupni vzdelania smeruje k tomu, aby si žiaci vytvorili zodpovedajúce schopnosti a študijné predpoklady. Kľúčové kompetencie chápeme ako kombináciu vedomostí, zručností, postojov, hodnotovej orientácie a ďalších charakteristík osobnosti, ktoré každý človek potrebuje na svoje osobné uspokojenie a rozvoj, aktívne občianstvo, spoločenské a sociálne začlenenie, k tomu, aby mohol primerane konať v rôznych pracovných a životných situáciách počas celého svojho života. Kľúčové kompetencie ako výkonnové štandardy sa v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu prostredníctvom výchovných a vzdelávacích stratégií rozvíjajú, osvojujú a hodnotia buď na úrovni školy, odboru vzdelávania alebo vyučovacieho predmetu.

V súlade so Spoločným európskym rámcom kľúčových kompetencií pre celoživotné vzdelávanie¹ ŠVP vymedzil nasledovné kľúčové kompetencie:

a) Spôsobilosť konať samostatne v spoločenskom a pracovnom živote

Sú to spôsobilosti, ktoré sú základom pre ďalšie získavanie vedomostí, zručností, postojov a hodnotovej orientácie. Patria sem schopnosti nevyhnutné pre cieľavedomé a zodpovedné riadenie a organizovanie svojho osobného, spoločenského a pracovného života. Jednotlivci si potrebujú vytvárať svoju osobnú identitu vo vzťahu k životným podmienkam, povolaniu, práci a životnému prostrediu, spoločenským normám, sociálnym a ekonomickým inštitúciám, robiť správne rozhodnutia, voľby, opatrenia a postupy. Tieto kompetencie sú veľmi úzko späté s osvojovaním si kultúry myslenia a poznávania.

Absolvent má:

¹ *Návrh odporúčania Európskeho parlamentu a Rady o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie. 2006.*

- reálne zdôvodňovať svoje názory, konania a rozhodnutia,
- porovnať bežné pravidlá, zákonitosti, predpisy, sociálne normy, morálne zásady, vlastné a celospoločenské očakávania v systéme, v ktorom existuje,
- identifikovať priame a nepriame dôsledky svojej činnosti,
- vybrať si správne rozhodnutie a cieľ z rôznych možností,
- vysvetliť svoje životné plány, záujmy a predsavzatia,
- popísať svoje ľudské práva, popísať svoje povinnosti, záujmy, obmedzenia a potreby,
- zdôvodňovať svoje argumenty, riešenia, potreby, práva, povinnosti a konanie.

b) Spôsobilosť interaktívne používať vedomosti, informačné a komunikačné technológie, komunikovať v štátnom, materinskom a cudzom jazyku

Sú to schopnosti, ktoré žiak získava za účelom aktívneho zapojenia sa do spoločnosti založenej na vedomostiach s jasným zmyslom pre vlastnú identitu a smer života, sebazdokonaľovanie a zvyšovanie výkonnosti, racionálneho a samostatného vzdelávania a učenia sa počas celého života, aktualizovania a udržiavania potrebnej základnej úrovne jazykových schopností, informačných a komunikačných zručností. Od žiaka sa vyžaduje efektívne využívať písaný a hovorený materinský a cudzí jazyk, disponovať s čitateľskou a matematickou gramotnosťou, prehodnocovať základné zručnosti a sebatvoríť.

Absolvent má:

- spoľahlivo vyjadrovať sa v materinskom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- vyjadrovať sa v jednom cudzom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- riešiť bežné matematické príklady a rôzne situácie,
- identifikovať, vyhľadávať, triediť a spracovať rôzne informácie a informačné zdroje,
- posudzovať vierohodnosť rôznych informačných zdrojov,
- overovať a interpretovať získané údaje,
- pracovať s elektronickou poštou,
- pracovať so základnými informačno-komunikačnými technológiami.

c) Schopnosť pracovať v rôznorodých skupinách

Tieto schopnosti sa využívajú pri riadení medziľudských vzťahov, formovaní nových typov spolupráce. Sú to schopnosti, ktoré sa objavujú v náročnejších podmienkach, aj pri riešení problémov ľudí, ktorí sa nevedia zaradiť do spoločenského života. Žiaci musia byť schopní učiť sa, nažívať a pracovať nielen ako jednotlivci, ale v sociálne vyváženej skupine. Sú to teda schopnosti, ktoré na základe získaných vedomostí, sociálnych zručností, interkulturálnych kompetencií, postojov a hodnotovej orientácii umožňujú stanoviť jednoduché algoritmy na vyriešenie problémových úloh, javov a situácií a získané poznatky využívať v osobnom živote a povolání.

Absolvent má:

- prejavíť empatiu a sebareflexiu,
- vyjadriť svoje pocity a korigovať negatívu,
- pozitívne motivovať seba a druhých,
- stanoviť priority cieľov,
- predkladať primerané návrhy na rozdelenie jednotlivých kompetencií a úloh pre ostatných členov tímu a posudzovať spoločne s učiteľom a s ostatnými, či sú schopní určené kompetencie zvládnuť,
- prezentovať svoje myšlienky, návrhy a postoje,
- konštruktívne diskutovať a pozorne počúvať druhých,

- uzatvárať jasné dohody,
- rozhodnúť o výbere správneho názoru z rôznych možností,
- určovať najzávažnejšie rysy problému, rôzne možnosti riešenia, ich klady a zápory v danom kontexte aj v dlhodobejších súvislostiach,
- spolupracovať pri riešení problémov s inými ľuďmi,
- samostatne pracovať v menšom kolektíve,
- určovať vážne nedostatky a kvality vo vlastnom učení, pracovných výkonoch a osobnostnom raste,
- predkladať spolupracovníkom vlastné návrhy na zlepšenie práce, bez zaujatosti posudzovať návrhy druhých,
- prispievať k vytváraniu ústretových medziľudských vzťahov, predchádzať osobným konfliktom, nepodliehať predsudkom a stereotypom v prístupe k druhým.

7.3 Odborné kompetencie

a) Požadované vedomosti

Absolvent má:

- definovať dejinné súvislosti vývoja ľudskej spoločnosti a prejavy jej hmotnej kultúry,
- vysvetliť vzájomnú nadväznosť jednotlivých vývojových etáp umenia a ich estetických zákonitostí pôsobiacich v rôznych oblastiach od histórie po súčasnosť,
- zhodnotiť dobové umelecké smery a techniky stvárnenia daných umelecko-remeselných objektov,
- uplatňovať základnú terminológiu svojho odboru,
- predpokladať spôsoby uplatnenia vlastných návrhov a predlôh v rámci samostatnej alebo sériovej realizácie,
- identifikovať techniky a technológie, nástroje, stroje a zariadenia používané v odbore,
- popísať princípy technickej a obrazovej dokumentácie a v súvisiacich technických noriem,
- definovať kánon ľudskej postavy, spôsoby a techniky jej zobrazovania, ako aj predmety živej a neživej prírody,
- definovať spôsoby aplikácie digitálnych technológií,
- vysvetliť základy ekonomiky a definovať spôsoby malého podnikania,
- poznať hygienické predpisy, predpisy bezpečnosti práce a protipožiarnej ochrany,
- osvojiť si vzťah svojho odboru k životnému prostrediu a zásady jeho ochrany pred možnými negatívnymi vplyvmi,
- hodnotiť úspešnosť vlastnej sebarealizácie,
- orientovať sa v problematike ochrany práv spotrebiteľa.

b) Požadované zručnosti

Absolvent vie:

- aplikovať teoretické vedomosti z histórie a kreatívne ich využívať v praktických činnostiach,
- čítať a zhotovovať technické výkresy, zobrazovať a označovať materiály na výkresoch,
- pripraviť vlastný návrh artefaktu podľa aktuálnych trendov,
- vyrobiť artefakt vhodne zvolenými technologickými postupmi vo svojom odbore,

- posudzovať chyby výrobkov a zhodnocovať fyzikálne, mechanické a technologické vlastnosti surovín a základných materiálov,
- skladovať, pripravovať a ošetrovať používané materiály,
- upravovať povrchy výrobkov podľa vhodných technologických postupov,
- vyhotoviť dobový umelecký výrobok podľa tradičných remeselných techník,
- tvoriť technologickú, technickú a obrazovú dokumentáciu,
- používať nástroje, pomôcky, stroje a zariadenia vo výrobe a udržiavať ich technický stav,
- pracovať s digitálnymi médiami a využívať softvér potrebný pre vykonávanie práce v danom odbore,
- využívať informačné technológie pri riešení odborných úloh,
- postupovať v zmysle zásad bezpečnosti práce a ochrany zdravia pri práci, ochrany životného prostredia,
- posúdiť kvalitu vlastnej práce,
- dodržiavať pracovnú disciplínu a racionálne riešiť jednoduché problémové situácie.

c) Požadované osobnostné predpoklady, vlastnosti a schopnosti

Absolvent sa vyznačuje:

- dôslednosťou a zodpovednosťou pri riešení pracovných povinností,
- samostatným riešením bežných úloh,
- manuálnou zručnosťou v činnostiach konkrétneho odboru,
- schopnosťou integrácie a adaptability v pracovnom prostredí,
- organizačnými a komunikatívnymi schopnosťami,
- vhodným sociálnym správaním a schopnosťou spolupracovať,
- potrebnou dávkou sebadôvery, pozitívnym prístupom k povinnostiam, sebadisciplínou a mobilitou.

8 RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY

8.1 Rámcový učebný plán pre 3-ročné učebné odbory (H)

Cieľové zložky vzdelania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ² za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	18,5	592
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	74	2368
Disponibilné hodiny	7,5	240
SPOLU	100	3200

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov	Počet týždenných vyučovacích hodín za celé štúdium		
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	18,5		
Jazyk a komunikácia slovenský jazyk a literatúra ^{a)} cudzí jazyk ^{b)}	8,5 3,5 5		
Človek a hodnoty etická výchova/náboženská výchova ^{c)}	1		
Človek a spoločnosť občianska náuka	1		
Človek a príroda ^{d)} fyzika chémia	1		
Matematika a práca s informáciami matematika informatika ^{e)}	3 2 1		
Zdravie a pohyb telesná a športová výchova ^{f)}	4		
	74		
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	Teoretické vyučovanie	Praktické vyučovanie	Spolu
	24	50	74
Teoretické predmety	24 ^{g)}	-	24
odborný výcvik	-	50	50
Disponibilné hodiny ^{h)}	7,5		
SPOLU	100		

² Minimálny počet týždenných hodín je 33 (rozpätie 33 – 35 hodín)

8.2 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 3-ročné učebné odbory (H):

- a) Výučba slovenského jazyka a literatúry sa realizuje s dotáciou v rozsahu minimálne 1,5 hodiny týždenne v 1. ročníku, v rozsahu minimálne 1 hodiny týždenne v 2. a 3. ročníku.
- b) Vyučuje sa jeden z cudzích jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Výučba cudzieho jazyka sa v učebných odboroch realizuje s minimálnou dotáciou 1,5 vyučovacej hodiny v 1. a 2. ročníku a s minimálnou dotáciou 2 hodiny týždenne v 3. ročníku. Trieda sa delí na každej hodine na skupiny pri minimálnom počte 24 žiakov.
- c) Predmety etická výchova/náboženská výchova sa vyučujú podľa záujmu žiakov v skupinách najviac 20 žiakov. Na vyučovanie predmetu etická výchova alebo náboženská výchova možno spájať žiakov rôznych tried toho istého ročníka a vytvárať skupiny s najvyšším počtom žiakov 20. Ak počet žiakov v skupine klesne pod 12, možno do skupín spájať aj žiakov z rôznych ročníkov. Na cirkevných školách je povinnou súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie). Predmet etická výchova môže škola vyučovať v rámci voliteľných predmetov.
- d) Predmety fyzika a chémia sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia.
- e) V prípade, že škola učí informatiku v prepojení s konkrétnym učebným odborom (t. j. aplikovanú informatiku) presunie sa dotácia 1 hodiny týždenne z kategórie všeobecno-vzdelávacích predmetov do kategórie odborných predmetov. V predmete informatika sa trieda sa delí na skupiny, počet žiakov v skupine je 15. Ďalšia skupina vznikne až po naplnení predchádzajúcej skupiny na maximálny počet žiakov.
- f) Predmet telesná a športová výchova možno vyučovať aj v popoludňajších hodinách a spájať do viachodinových celkov. Trieda sa delí na každej hodine na skupiny pri minimálnom počte 24 žiakov.
- g) Predmety sa na 11 hodinách v týždni za celé štúdium v danej triede, v príslušnom učebnom odbore a v príslušnom ročníku vyučujú v skupinách pričom počet žiakov v skupine je minimálne 6, maximálne 11.
- h) Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie, škola ich použije pri dopracovaní školského vzdelávacieho programu. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade.
- i) V triedach s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny je povinnou súčasťou vzdelávacej oblasti „Jazyk a komunikácia“ predmet jazyk národnostnej menšiny a literatúra s minimálnou dotáciou 1 hodina týždenne.
- j) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou a radou školy rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vyučovania a praktického vyučovania možno spájať do viachodinových celkov.
- k) Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je kurz na ochranu života a zdravia a môže sa organizovať aj kurz pohybových aktivít v prírode. Kurz na ochranu života a zdravia má samostatné tematické celky s týmto obsahom: riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana, zdravotná príprava, pobyt a pohyb v prírode, záujmové technické činnosti a športy. Organizuje sa v treťom ročníku štúdia a trvá tri dni po šesť hodín. Účelové cvičenia sú súčasťou prierezovej témy Ochrana života

a zdravia. Uskutočňujú sa v 1. a v 2. ročníku vo vyučovacom čase v rozsahu 6 hodín v každom polroku školského roka raz. Kurz pohybových aktivít v prírode sa organizuje vo forme lyžiarskeho kurzu, snoubordingového kurzu, plaveckého kurzu, turistického kurzu alebo kurzu iných športov v prírode.

- l) Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôbujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie, ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- m) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je za celé štúdium minimálne 100 hodín, maximálne 105 hodín. Výučba sa realizuje v 1. a 2. ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 3. ročníku v rozsahu 30 týždňov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na kurz na ochranu života a zdravia a kurzy pohybových aktivít v prírode ap. a v poslednom ročníku na absolvovanie záverečnej skúšky.

8.3 Rámcový učebný plán pre 3-ročné učebné odbory s vyučovacím jazykom národnostných menšín:

Cieľové zložky vzdelania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ³ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	21,5	688
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	74	2368
Disponibilné hodiny	6,5	208
SPOLU	102	3264

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov	Počet týždenných vyučovacích hodín za celé štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	21,5
Jazyk a komunikácia	11,5
slovenský jazyk a slovenská literatúra ^{a)}	3,5
jazyk národnostnej menšiny literatúra ^{b)}	3,5
cudzí jazyk ^{c)}	4,5
Človek a hodnoty	1
etická výchova/náboženská výchova ^{d)}	
Človek a spoločnosť	1
občianska náuka	

³ Minimálny počet týždenných hodín je 33 (rozpätie 33 – 35 hodín)

Človek a príroda ^{e)} fyzika chémia	1		
Matematika a práca s informáciami matematika informatika ^{f)}	3		
Zdravie a pohyb telesná a športová výchova ^{g)}	4		
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	74		
	Teoretické vyučovanie	Praktické vyučovanie	Spolu
	24	50	74
Teoretické predmety	24 ^{h)}	-	24
odborný výcvik	-	50	50
Disponibilné hodiny ⁱ⁾	6,5		
SPOLU	102		

8.4 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 3-ročné učebné odbory (H) s vyučovacím jazykom národnostných menšín:

- a) Výučba slovenského jazyka a slovenskej literatúry sa realizuje s dotáciou v rozsahu minimálne 1,5 hodiny týždenne v 1. ročníku, v rozsahu minimálne 1 hodiny týždenne v 2. a 3. ročníku.
- b) Výučba jazyka národnostnej menšiny a literatúry sa realizuje s dotáciou v rozsahu minimálne 1,5 hodiny týždenne v 1. ročníku, v rozsahu minimálne 1 hodiny týždenne v 2. a 3. ročníku.
- c) Vyučuje sa jeden z cudzích jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Výučba cudzieho jazyka sa v učebných odboroch realizuje s minimálnou dotáciou 1,5 vyučovacej hodiny v každom ročníku. Trieda sa delí na každej hodine na skupiny pri minimálnom počte 24 žiakov.
- d) Predmety etická výchova/náboženská výchova sa vyučujú podľa záujmu žiakov v skupinách najviac 20 žiakov. Na vyučovanie predmetu etická výchova alebo náboženská výchova možno spájať žiakov rôznych tried toho istého ročníka a vytvárať skupiny s najvyšším počtom žiakov 20. Ak počet žiakov v skupine klesne pod 12, možno do skupín spájať aj žiakov z rôznych ročníkov. Na cirkevných školách je povinnou súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie). Predmet etická výchova môže škola vyučovať v rámci voľiteľných predmetov.
- e) Predmety fyzika a chémia sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. .
- f) V prípade, že škola učí informatiku v prepojení s konkrétnym učebným odborom (t. j. aplikovanú informatiku) presunie sa dotácia 1 hodiny týždenne z kategórie všeobecno-vzdelávacích predmetov do kategórie odborných predmetov. V predmete informatika sa trieda sa delí na skupiny, počet žiakov v skupine je 15. Ďalšia skupina vznikne až po naplnení predchádzajúcej skupiny na maximálny počet žiakov.

- g) Predmet telesná a športová výchova možno vyučovať aj v popoludňajších hodinách a spájať do viachodinových celkov. Trieda sa delí na každej hodine na skupiny pri minimálnom počte 24 žiakov.
- h) Predmety sa na 11 hodinách v týždni za celé štúdium v danej triede, v príslušnom učebnom odbore a v príslušnom ročníku vyučujú v skupinách pričom počet žiakov v skupine je minimálne 6, maximálne 11.
- i) Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie, škola ich použije pri dopracovaní školského vzdelávacieho programu. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade.
- j) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou a radou školy rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vyučovania a praktického vyučovania možno spájať do viachodinových celkov.
- k) Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je kurz na ochranu života a zdravia a môže sa organizovať aj kurz pohybových aktivít v prírode. Kurz na ochranu života a zdravia má samostatné tematické celky s týmto obsahom: riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana, zdravotná príprava, pobyt a pohyb v prírode, záujmové technické činnosti a športy. Organizuje sa v treťom ročníku štúdia a trvá tri dni po šesť hodín. Účelové cvičenia sú súčasťou prierezovej témy Ochrana života a zdravia. Uskutočňujú sa v 1. a v 2. ročníku vo vyučovacom čase v rozsahu 6 hodín v každom polroku školského roka raz. Kurz pohybových aktivít v prírode sa organizuje vo forme lyžiarskeho kurzu, snoubordingového kurzu, plaveckého kurzu, turistického kurzu alebo kurzu iných športov v prírode.
- l) Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôbujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie, ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- m) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je za celé štúdium minimálne 102 hodín, maximálne 105 hodín. Výučba sa realizuje v 1. a 2. ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 3. ročníku v rozsahu 30 týždňov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na kurz na ochranu života a zdravia a kurzy pohybových aktivít v prírode ap. a v poslednom ročníku na absolvovanie záverečnej skúšky.

8.5 Rámcový učebný plán pre 1-ročné skrátené štúdium (H)

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov	Počet týždenných vyučovacích hodín za celé štúdium		
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	35		
	Teoretické vyučovanie	Praktické vyučovanie	Spolu
	12	23	35
	Teoretické predmety	12 ^{b)}	12
odborný výcvik	-	23	23
SPOLU	35		

8.6 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 1-ročné skrátené štúdium (H):

- Obsah a rozsah vzdelávania v 1-ročnom štúdiu vychádza z požiadaviek a potrieb zamestnávateľov. Škola na základe týchto požiadaviek vyberie výkonové a obsahové štandardy príslušného učebného odboru uvedené v tomto štátnom vzdelávacom programe tak, aby žiaci nadobudli vedomosti a zručnosti potrebné pre výkon vybraných pracovných činností a vypracuje školský vzdelávací program.
- Predmety sa na 6 hodinách v danej triede, v príslušnom učebnom odbore a v príslušnom ročníku vyučujú v skupinách, pričom počet žiakov v skupine je minimálne 6, maximálne 11.
- Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou a radou školy rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vyučovania a praktického vyučovania možno spájať do viachodinových celkov.
- Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôbujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie, ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je za celé štúdium minimálne 35 hodín, maximálne 37 hodín. Výučba sa realizuje v rozsahu 30 týždňov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva ap. a v poslednom ročníku na absolvovanie záverečnej skúšky.
- Rámcový učebný plán sa vzťahuje aj na školy a triedy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny.

8.7 Rámcový učebný plán pre 2-ročné skrátené štúdium (H)

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov	Počet týždenných vyučovacích hodín za celé štúdium		
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	70		
	Teoretické vyučovanie	Praktické vyučovanie	Spolu
	20	47	67
	Teoretické predmety	20 ^{b)}	-
odborný výcvik		47	47
Disponibilné hodiny ^{d)}	3		
SPOLU	70		

8.8 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné skrátené štúdium (H)

- Obsah vzdelávania v 2-ročnom skrátenom štúdiu konkrétneho učebného odboru musí byť totožný s obsahom vzdelávania uvedeným v tomto štátnom vzdelávacom programe. Rozsah vzdelávania vymedzí škola v učebnom pláne svojho školského vzdelávacieho programu tak, aby boli naplnené výkonové a obsahové štandardy konkrétneho učebného odboru.
- Predmety sa na 6 hodinách v týždni za celé štúdium v danej triede, v príslušnom učebnom odbore a v príslušnom ročníku vyučujú v skupinách, pričom počet žiakov v skupine je minimálne 6, maximálne 11.
- Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou a radou školy rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vyučovania a praktického vyučovania možno spájať do viachodinových celkov.
- Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy, možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných odborných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných odborných predmetov) v učebnom pláne.
- Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôbujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie, ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je za celé štúdium minimálne 70 hodín, maximálne 74 hodín. Výučba sa realizuje v 1. ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 2. ročníku v rozsahu 30 týždňov. Časová rezer-

va sa využije na opakovanie a doplnenie učiva ap. a v poslednom ročníku na absolvovanie záverečnej skúšky.

- g) Rámcový učebný plán sa vzťahuje aj na školy a triedy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny.

9 VZDELÁVACIE OBLASTI

Odborné vzdelávanie vedie žiakov k zvládnutiu základných úloh odboru, na ktorý sa pripravujú, získavajú, upevňujú a prehlbujú si vedomosti, potrebné zručnosti a návyky. Dodržiavajú zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce a protipožiarnej ochrany.

Odborné vzdelávanie v skupine odborov 85 Umenie a umelecko-remeselná tvorba II v štátnom vzdelávacom programe predstavuje súbor základných odborných informácií – súhrn principiálnych vedomostí a zručností uvedených v profile absolventa nevyhnutných pre odbory umelecko-remeselnej tvorby, ako aj pre kvalifikované vykonávanie základných odborných činností.

Prehľad vzdelávacích oblastí

- a) Teoretické predmety
- b) Odborný výcvik

Teoretické predmety

9.1 Charakteristika vzdelávacej oblasti

Teoretické vzdelávanie obsahuje vzdelávacie štandardy (výkonové aj obsahové štandardy) spoločné pre všetky učebné odbory na danom stupni vzdelania a špecifické vzdelávacie štandardy pre jednotlivé učebné odbory.

Spoločné vzdelávacie štandardy sú:

- ekonomické vzdelávanie - zamerané na základné otázky ekonomiky, sveta práce, finančnej gramotnosti, spotrebiteľskej výchovy a výchovy k podnikaniu,

Špecifické vzdelávacie štandardy vymedzujú učivo pre jednotlivé učebné odbory vzhľadom na ich profiláciu. Oblasť zahŕňa najdôležitejšie poznatky nevyhnutné nielen pre uplatnenie absolventa na trhu práce, ale aj pre ďalšiu možnú vzdelávaciu orientáciu.

V teoretickom vzdelávaní je obsah prípravy orientovaný na získanie základných vedomostí z:

- dejín umenia a remesla,
- výtvarnej prípravy,
- technického kreslenia.

Odborný výcvik

9.2 Charakteristika vzdelávacej oblasti

Odborný výcvik je zacielený na vzdelávanie žiakov v praktických činnostiach odboru štúdia. Ide o získanie, rozvoj a upevňovanie odborných zručností a návykov, utvá-

ranie odborných postojov a názorov, vzťahu žiakov k odboru štúdia, utváranie vzťahu žiakov k plneniu pracovných povinností a pocitu zodpovednosti za zverené hodnoty a výsledky svojej činnosti.

Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti musí disponovať stanovenými výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané vzdelávacím štandardom – výkonovými a obsahovými štandardmi. Vzdelávacie oblasti sú štruktúrované prostredníctvom odborov vzdelávania v nadväznosti na všeobecne záväzné právne predpisy a následnú tvorbu školských vzdelávacích programov pre jednotlivé učebné odbory.

V závislosti od náplne učebného odboru sa riadi základná príprava konkrétnych technologických postupov, výber materiálov, surovín, príprava náradia, nástrojov, príslušných prístrojov, strojov a zariadení, sledovanie a usmerňovanie priebehu a výsledkov procesu. Nevyhnutné je dodržiavanie technických a technologických noriem, príslušných odborových predpisov, zásad hygieny a bezpečnosti práce.

Žiak nevyhnutne musí poznať ochranné zariadenia na mechanizačných prostriedkoch a strojoch, ktoré sa v technologických procesoch využívajú. Významnou súčasťou je aj oblečenie a ochranné prostriedky žiaka pri obsluhu technologických zariadení a hygienické opatrenia: osobná hygiena, hygiena prostredia a zariadení, hygienické opatrenia pri výrobe umelecko-remeselných výrobkov. Osobitné predpisy je potrebné dodržiavať pri práci s chemickými látkami a nebezpečnými látkami a predmetmi rozdielnymi v závislosti od druhu umelecko-remeselného odboru.

Dodržiavanie bezpečnosti práce a ochrany zdravia pri práci je súčasťou obsahu celého odborného výcviku. Je to bezpečnosť pri práci s náradím, nástrojmi, obsluhu strojov a zariadení, práca s chemickými látkami a inými nebezpečnými pracovnými prostriedkami.

Žiak získa základné zručnosti pri hodnotení množstva a kvality práce, zložitosti a namáhavosti konkrétnych úloh vo vzťahu k zvoleným postupom pri ich plnení. Naučí sa hodnotiť výsledky svojej práce, využitie talentu a jeho vklad do umeleckoremeselnej práce iných.

Žiak získa prehľad o hodnote umeleckých predmetov, umeleckej činnosti, pracovných prostriedkov, surovín a materiálov v technologických procesoch aj počas odborného výcviku. Z toho vyplýva požiadavka zodpovedného prístupu k uvedeným hodnotám a umeleckým historickým predmetom. Žiak si osvojí vedomosti o predpisoch a zásadách práce s historickými a cennými predmetmi a materiálmi umeleckej remeselnej výroby.

10 VZDELÁVACIE ŠTANDARDY

10.1 Vzdelávacie štandardy spoločné pre všetky učebné odbory

EKONOMICKÉ VZDELÁVANIE

Učivo je vymedzené spoločne pre všetky odbory na danom stupni vzdelania bez ohľadu na ich profiláciu. Pomôže žiakovi pri rozhodovaní o ďalšej profesijnej a vzdelávacej orientácii, pri vstupe na trh práce a pri uplatňovaní pracovných práv.

Cieľom je príprava absolventa s konkrétnym odborným profilom, ktorý mu pomôže úspešne sa presadiť na trhu práce i v živote.

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- vysvetliť základné ekonomické pojmy potreby a spotreba, uspokojovanie potrieb, statky a služby, výroba a výrobné faktory,
- popísať trh a formy trhov,
- vysvetliť rozdiel medzi hospodárstvom a hospodárením,
- posúdiť svoje zdravotné, osobnostné a kvalifikačné predpoklady pre výkon svojho povolania, možnosti ďalšieho štúdia a profesijnej orientácie,
- porovnať profesijnú ponuku na slovenskom i európskom trhu práce a pružne na ňu reagovať ďalším vzdelávaním,
- vysvetliť na príklade postup pri uzatváraní pracovnej zmluvy a skončenie pracovného pomeru,
- vyjadriť vlastnými slovami zabezpečenie základných ľudských a ekonomických potrieb jednotlivca a rodiny,
- vysvetliť význam bánk v ekonomike,
- vysvetliť vlastnými slovami podstatu zveľaďovania a ochrany svojho majetku,
- popísať základné právne formy podnikania a ich základné črty,
- posúdiť vhodné formy podnikania v svojom odbore,
- opísať na príklade základné povinnosti podnikateľa voči štátu,
- vysvetliť problematiku práv a povinností spotrebiteľa,
- popísať vplyv spotreby na životné prostredie,
- vysvetliť pojmy reklama, zavádzajúca reklama, priamy predaj, gamblerstvo.

Obsahové štandardy

Ekonomika

Žiak si osvojí odborné ekonomické pojmy a kategórie. Obsah vzdelávania vedie k porozumeniu základných vzťahov v trhovej ekonomike, k získaniu vedomostí o fungovaní trhu, jeho subjektoch a základných prvkoch trhu. Súčasťou odborného obsahu sú vedomosti o ekonomike podniku, základných podnikových činnostiach, hospodárení a postavení podniku na trhu.

Svet práce

Obsah vzdelávania zahŕňa učivo o základných pojmoch vo svete práce, o voľbe povolania, hodnotení vlastných schopností, vzdelávaní a príprave podľa voľby povolania, o tom ako sa uchádzať o zamestnanie. Žiak získava informácie o pracovnom trhu, oboznámi sa s problematikou ponuky a dopytu po pracovných miestach a s tým súvisiacimi informačnými, poradenskými a sprostredkovateľskými službami z hľadiska domácich, zahraničných možností.

Žiak získava informácie o dôležitosti rozširovania nadobudnutých vedomostí a zručností cestou celoživotného vzdelávania, ako základu jeho osobnostného a kariérového rozvoja.

Pravidlá riadenia osobných financií

Obsah učiva je zameraný na orientáciu v zabezpečovaní základných ľudských a ekonomických potrieb jednotlivca a rodiny. Žiak získava vedomosti o základných pravidlách riadenia vlastných financií a naučí sa rozoznávať riziká v ich riadení. Súčasťou poznatkov je orientácia v oblasti finančných inštitúcií za súčasného používania základných pojmov v oblasti finančníctva a sveta peňazí.

Výchova k podnikaniu

Učivo je zamerané na oboznámenie s podstatou podnikateľskej činnosti, jednotlivými formami podnikania a ich charakteristikou. Žiak získava základné vedomosti o právnej úprave pracovnoprávných vzťahov v podnikaní. Oboznamuje sa s problematikou finančného zabezpečenia súkromného podnikania, učí sa o význame podnikateľského zámeru, jeho štruktúre a obsahu, o základoch podnikateľskej etiky, ako aj o zodpovednosti podnikateľa voči spotrebiteľom a štátu.

Spotrebiteľská výchova

Učivo je zamerané na orientáciu v problematike spotrebiteľskej výchovy a ochrany práv spotrebiteľa. Žiaci sa oboznámia so základnými právami a povinnosťami občana – spotrebiteľa, za súčasného rozvíjania povedomia k uplatňovaniu práv spotrebiteľa. Získajú vedomosti o základoch reklamy z hľadiska spotrebiteľa, o spotrebe a životnom prostredí, o výžive a spotrebiteľskej bezpečnosti.

10.2 Špecifické vzdelávacie štandardy spoločné pre všetky učebné odbory

1. Dejiny umenia a remesla

Cieľom obsahového štandardu je poskytnúť žiakovi na primeranej úrovni vedomosti o vývoji výtvarného umenia od praveku po súčasnosť. Umožňuje mu pochopiť vzťahy medzi umením a remeslom a špecifikácie umelecko-remeselného spracovania rôznych materiálov v historických slohových obdobiach. Vedie ho k rozvoju estetického a výtvarného cítenia a vkusu, pestuje jeho aktívny záujem o výtvarné umenie a vzťah ku kultúrnym hodnotám. Približuje mu povolanie po umeleckej stránke, objasňuje mu spoločenské a kultúrne poslanie odboru.

Obsah štandardu umožňuje žiakovi širší pohľad na súvislosť rozvoja umeleckých remesiel s historickým vývinom spoločnosti.

2. Výtvarná príprava

Pomáha žiakovi osvojiť si základy výtvarného vyjadrovania a zobrazovania základnými technikami kresby, maľby a modelovania a rozvíjania výtvarného myslenia a cítenia žiakov. Rozvíja výtvarné zručnosti a predstavivosť žiaka, usmerňuje a cibrí jeho vkus.

Žiak sa učí vecne a realisticky zobrazovať videnu skutočnosť technikami kresby, maľby a modelovania a zároveň sa učí pretvoriť videnu skutočnosť do štylizovanej podoby.

3. Technické kreslenie

Vedie žiaka k presnosti, rozvíja jeho priestorovú predstavivosť, zručnosť pri zhotovovaní a čítaní jednoduchých a stredne zložitých technických výkresov.

Žiak sa oboznámi so základmi normalizácie, kótovania, axonometrie, pravouhlého premietania, rezov, spojovacích súčiastok, spojov a naučí sa zhotovovať výrobné výkresy.

Obsah je zameraný na praktickú činnosť v odbore, nadväzuje na vedomosti a zručnosti žiaka a svojím obsahom a požiadavkami na precíznu prácu prispieva k rozvoju estetického cítenia žiaka.

10.3 Vzdelávacie štandardy pre konkrétne učebné odbory a odborné zamerania

Učebný odbor
UMELECKÝ KOVÁČ A ZÁMOČNÍK
TEORETICKÉ VZDELÁVANIE
Výkonové štandardy
Absolvent má: <ul style="list-style-type: none">- popísať historickú ornamentiku a tvarovú výstavbu historických kováčskych výrobkov,- definovať jednotlivé typy kováčskych a zámočnických výrobkov a objektov- vysvetliť prípravné pracovné postupy a zhodnotiť prípravu materiálu podľa zadanej úlohy- definovať postupy výroby, vlastnosti, použitie a spracovanie kovových aj nekovových materiálov v umeleckej kovovýrobe,- vysvetliť technologické postupy opracovávaní povrchu materiálov, ich oddeľovania, spájania a tvarovania,- vysvetliť technologické postupy výroby jednotlivých typov umelecko-remeselných kováčskych a zámočnických výrobkov,- popísať správanie a vlastnosti rôznych materiálov používaných v odbore,- popísať základnú terminológiu informačných a digitálnych technológií,- definovať odbornú terminológiu.
Obsahové štandardy
1. <u>Materiály a technológia</u> <p>Cieľom obsahového štandardu je poskytnúť žiakovi vedomosti o výrobe, vlastnostiach, použití a spracovaní kovových aj nekovových materiálov v umeleckej kovovýrobe, k správne</p>

a hospodárnemu zaobchádzaniu s jednotlivými druhmi materiálov pri skladovaní a spracovaní. Oboznamuje žiaka so základnými postupmi pri spracovávaní kovov, poskytuje odborné vedomosti potrebné na zvládnutie činností spojených s umelecko-remeselnou kovovýrobou. Žiak je teoreticky vedený k pochopeniu samostatného opracovávanie povrchu materiálov, ich oddeľovania, spájania a tvarovania pri umelecko-kováčskych prácach, oboznamuje sa s funkciami pracovného náradia, pomôcok, nástrojov a zariadení a ich bežnou údržbou. Výchovno-vzdelávacími cieľmi obsahového štandardu je vybaviť žiaka vedomosťami o najproduktívnejších pracovných metódach, ich technickým zdôvodnením.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- pripravovať a ošetrovať používané materiály,
- zhodnotiť fyzikálne, mechanické a technologické vlastnosti surovín a základných hmôt,
- hodnotiť a kontrolovať kvalitu výrobkov, posúdiť chyby výrobkov,
- čítať technické výkresy, zobrazovať a označovať materiály na výkresoch, nakresliť jednotlivé druhy kováčskych výrobkov,
- používať pomôcky, náradie a nástroje, ovládať obsluhu a základnú údržbu strojov a zariadení,
- ovládať základné metódy a postupy ručného a strojového obrábania kovov vo svojej práci,
- aplikovať technologické postupy na jednotlivé typy umelecko-remeselných kováčskych a zámočnických výrobkov,
- zhotoviť náročné sústavy architektonických celkov – zábradlí, schodíšť, kovaných brán, oplotení,
- zhotoviť náročné prvky stavebného kovania podľa návrhov alebo podľa historickej predlohy
- aplikovať povrchovú úpravu výrobkov,
- tvoriť technologickú, technickú a obrazovú dokumentáciu výrobkov,
- vyjadrovať sa v odbornej terminológii,
- zaobchádzať s materiálom a energiami podľa zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce, ochrany životného prostredia a požiarnej ochrany.

Obsahové štandardy

1. Odborné kreslenie a modelovanie

Jeho cieľom je oboznámiť žiaka so špecifickou problematikou umelecko-remeselných kováčskych prác, ornamentikou a tvarmi historických kováčskych výrobkov a na tomto základe rozvíjať jeho tvorivé myslenie a estetické cítenie.

Žiak spoznáva a osvojuje si historickú ornamentiku, tvarovú výstavbu kováčskych prác, lepšie spoznáva zákonitosti tvorby. Na základe štúdií historických prác rozvíja vlastnú tvorivú aktivitu a samostatne navrhuje vlastné umelecko-remeselné kováčske a zámočnické práce.

2. Odborný výcvik

V tejto časti vzdelávacej oblasti je obsah učiva zameraný na organizáciu pracoviska, prípravné práce, prípravu, obsluhu a údržbu pracovných nástrojov, strojov a zariadení, prípravu materiálov a pracovných pomôcok. Žiak sa učí realizovať jednotlivé typy umelecko-remeselných kováčskych a zámočnických výrobkov ako i vlastné výtvarné návrhy. Štúdium mu umožňuje kombinovať vhodné technologické postupy a techniky, hľadať vhodné spôsoby riešenia technických problémov, brať do úvahy ekonomické a výrobné hľadiská realizácie.

Učebný odbor

ZLATNÍK A KLENOTNÍK

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- rozvíjať vlastnú tvorivú aktivitu na základe štúdií historických prác,
- sledovať a hodnotiť súčasné umelecko-remeselné, šperkárske a zlatnícke trendy v odbore,

- preukázať priestorovú predstavivosť,
- popísať typy zlatníckych a klenotníckych objektov a výrobkov,
- definovať zákonitosti a typy písma, jeho vznik a vývoj,
- vysvetliť pracovné postupy prípravných fáz podľa zadanej úlohy,
- vysvetliť technologické postupy výroby jednotlivých typov zlatníckych a klenotníckych výrobkov,
- charakterizovať vlastnosti a správanie jednotlivých materiálov používaných v odbore,
- vysvetliť jednoduché a stredne zložité technické výkresy,
- definovať historickú ornamentiku, tvarovú výstavbu zlatníckych a klenotníckych prác, zákonitosti tvorby,
- popísať princípy výrobnéj dokumentácie,
- definovať odbornú terminológiu.

Obsahové štandardy

1. Materiály a technológia

Cieľom obsahového štandardu je poskytnúť žiakovi vedomosti o druhoch materiálov používaných v zlatníctve a klenotníctve, o ich výskyte, vlastnostiach a použití, správnom a hospodárnom zaobchádzaní s jednotlivými druhmi materiálov pri skladovaní a spracovaní.

Obsahový štandard poskytuje žiakovi vedomosti o pracovných činnostiach, princípoch a postupoch najčastejšie využívaných v zlatníctve a klenotníctve, o rôznych pracovných metódach a ich technickom zdôvodnení a vysvetlení. Oboznamuje žiaka s technologickými postupmi výroby šperkov, zlatníckou i klenotníckou technikou, s najvýhodnejšími spôsobmi spracovania drahých kovov s využitím primeraného strojového zariadenia. Žiak sa oboznamuje s funkciami pracovného náradia, pomôcok, nástrojov a zariadení a ich bežnou údržbou. Učí sa teoreticky ovládať príslušné výrobné postupy a techniky.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- používať nástroje, stroje a zariadenia používané v zlatníckej výrobe, ovláda údržbu technického zariadenia, nástrojov a pomôcok,
- spracovávať drahé kovy strihaním, rezaním, pilovaním, ohýbaním, stáčaním a vytĺkaním plechov do vypuklých tvarov, lisovať výlisky, valcovať, ťahať, žihať, taviť a odlievať drahé kovy,
- aplikovať technologické postupy na jednotlivé typy zlatníckych a klenotníckych výrobkov,
- stanoviť a kontrolovať hmotnosť drahých kovov a zlatníckych výrobkov,
- zhotoviť šperk alebo klenot podľa vzoru alebo návrhu,
- vsádzať šperkové kamene a iné tradičné materiály používané ako šperkové kamene,
- vyhotoviť povrchovú úpravu výrobkov,
- gravírovať do materiálu,
- zobrazovať a označovať materiály na výkresoch, nakresliť jednotlivé druhy výrobkov,
- pracovať s výrobnou dokumentáciou,
- komunikovať v odbornej terminológii,
- pracovať podľa zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce, ochrany životného prostredia a požiarnej ochrany.

Obsahové štandardy

1. Odborné kreslenie a modelovanie

Obsahový štandard oboznamuje žiaka so špecifickou problematikou zlatníckych a klenotníckych prác, ornamentikou a tvarmi historických zlatníckych a klenotníckych výrobkov a na tomto základe rozvíja jeho tvorivé myslenie a estetické cítenie.

Žiak spoznáva a osvojuje si historickú ornamentiku, tvarovú výstavbu zlatníckych a klenotníckych prác, lepšie spoznáva zákonitosti tvorby. Na základe štúdií historických prác rozvíja vlastnú tvorivú aktivitu a samostatne navrhuje vlastné zlatnícké a klenotnícke objekty.

2. Odborný výcvik

Žiak získava manuálne zručnosti a návyky potrebné na vykonávanie remesla, učí sa spracovávať drahé kovy, vyrábať jednoduché aj zložité zlatnícke a klenotnícke výrobky a zároveň sa musí naučiť rešpektovať predpisy o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci. Žiak je vedený k osvojeniu správnych pracovných návykov, precíznosti práce a zodpovednosti.

Základným cieľom odborného výcviku je upevňovanie a prehĺbovanie odborných vedomostí osvojených vo výučbe teoretických odborných predmetov. Vedomosti získané na teoretickom vyučovaní sú na odbornom výcviku aplikované v praxi a ďalej rozvíjané. Obe zložky vzájomne súvisia a dopĺňajú sa, preto je potrebná spolupráca učiteľov odborných predmetov a majstrov odborného výcviku.

Učebný odbor UMELECKÝ ŠTUKATÉR
TEORETICKÉ VZDELÁVANIE
Výkonové štandardy
<p>Absolvent má:</p> <ul style="list-style-type: none"> - posúdiť základné vzťahy svojej profesie k ostatným profesiám v umelecko-remeselnej oblasti a k stavebným profesiám, - charakterizovať význam a hodnotu stavebných a štukatérskych pamiatok, - rozlišovať špecifiká vývoja historických techník a technológií, - definovať základy písma, jeho vznik a vývoj, zákonitosti typov písma, - popísať prípravné pracovné postupy zadaných úloh, - definovať druhy štukatérskych materiálov a význam ich využitia, - zhodnotiť predpoklady na uplatnenie svojich vlastných návrhov a predlôh v rámci samostatnej alebo sériovej realizácie v interiéri i exteriéri, - rozpoznávať problematiku štukatérstva v modernej architektúre s novými druhmi povrchových úprav, - vysvetliť technické a technologické pracovné štukatérске postupy, - definovať odborné termíny, - rozvíjať zmysel pre vkus a estetické cítenie v kultúrno-historických súvislostiach.
Obsahové štandardy
<p>1. Materiály a technológia</p> <p>Žiak sa zoznamuje s teóriou základných postupov, materiálov, technológií, strojmi a zariadeniami používanými pri štukatérskych prácach v minulosti a v súčasnosti. Obsah štandardu poskytuje žiakovi teoretické odborné vedomosti potrebné na zvládnutie činností spojených s prácou umeleckého štukatéra. Učiteľ teoreticky vedie žiaka k samostatnej práci pri príprave modelov, zoznámi ho s druhmi foriem, ich konštrukciou a s rôznymi druhmi formovacích materiálov, s montážou odliatkov a kópií. Súčasťou obsahu je téma bezpečnosti práce a ekologické aspekty súvisiace so štukatérskymi prácami.</p>
PRAKTICKÁ PRÍPRAVA
Výkonové štandardy
<p>Absolvent vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhodnocovať pracovné postupy v súčasných spôsoboch realizácie štukatérskych prác na základe historických techník, - posúdiť vlastnosti používaných prírodných a umelých materiálov a tiež ich zvoliť pre konkrétnu činnosť, - merať, rysovať a prenášať plošnú kresbu na materiál a plochy stien alebo stropy, - rozlíšiť a používať spôsoby odlievania do sadrových, lukoprénových, želatínových a iných foriem, - odlievať zo sadry, betónu, štuky, umelého kameňa, malty, vosku a plastov, - nanášať štukovú hmotu, kaširovať a laminovať, - vyťahovať profily šablónou v rôznych polohách, - odlievať figurálne plastiky, - osadzovať dielensky vyrobené prvky na stavbách, - zhotovovať sgrafito, - snímať formy zo živých a neživých modelov, - používať bežné i špeciálne náradie, - dodržiavať technologické postupy pri príprave muriva pre štukatérске dokončenie

- zhotoviť drôtené armatúry,
- zväčšiť alebo zmenšiť modely na požadovanú mieru,
- opracovať sadru v konštrukcii a zhotoviť jednoduché modely.
- robiť povrchové úpravy hotových výrobkov, pracovať s pantografom a pomerovými kružidlami,
- obsluhovať základné mechanizačné prostriedky používané pri štukatérskych prácach,
- zachytiť myšlienku autora a presne, s výtvarným citom ju materializovať,
- snímať masky zo živých modelov pre divadelné a filmové účely, posmrtné masky,
- realizovať na primeranej úrovni reštaurátorské práce,
- komunikovať v odbornej terminológii,
- pracovať podľa zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce, ochrany životného prostredia a požiarnej ochrany.

Obsahové štandardy

1. Odborné kreslenie a modelovanie

Cieľom obsahového štandardu je zoznámiť žiaka so základmi odborného kreslenia a modelovania, so slohovými prvkami v danom odbore, s výtvarnými vyjadrovacími prostriedkami blízky umeleckému štukatérstvu. Žiak spoznáva umelecko-remeselné tradície, je prakticky vedený k vlastným výtvarným činnostiam, navrhuje a vyvodzuje špecifické pracovné postupy.

2. Odborný výcvik

Žiak získava manuálne zručnosti a návyky potrebné na vykonávanie remesla, učí sa spracovávať sadru k špeciálnym stavebným prácam, zhotovovať architektonické súčasti výzdoby budov alebo ich odliatkov zo sadry alebo umelého kameňa. Učí sa zhotovovať formy na odlievanie reprodukcii sochárskych prác, robí povrchovú úpravu odliatkov a osadzuje dielensky vyrobené prvky na stavbe. Oboznamuje sa so základnými postupmi pri reštaurovaní a konzervovaní štukových ornamentov, historických omietok, umelého mramoru a slohových prác.

Učebný odbor

UMELECKÝ REZBÁR

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- popisovať dejinné súvislosti umelecko-historických výrobkov a ich nadväznosť na súčasnosť
- posúdiť základné vzťahy svojej profesie k ostatným profesiám v umelecko-remeselnej oblasti a k stavebným profesiám,
- popisovať prípravné pracovné postupy zadaných úloh
- popisovať primárne a pomocné techniky a technologické postupy umelecko-remeselného opracovávanie dreva a výzdoby drevených výrobkov,
- vysvetliť rezbárske techniky, techniky výzdoby dreva (drevom aj inými materiálmi),
- definovať použitie pomôcok, nástrojov, strojov a zariadení vo svojom odbore,
- identifikovať stavbu a zloženie dreva, jeho vlastnosti a chyby,
- charakterizovať vlastnosti materiálov používaných v odbore a ich správanie
- posúdiť vlastnosti ostatných používaných materiálov (kosť, perleť, kovy...)
- popisovať pracovný postup prípravy zadaných úloh
- vysvetliť prácu s technickými a výtvarnými výkresmi,
- vysvetliť spôsoby spracovania technickej dokumentácie,
- definovať odborné termíny,
- definovať ornamentálne tvary používané v odbore.

Obsahové štandardy

1. Materiály a technológia

Cieľom obsahového štandardu je poskytnúť žiakovi vedomosti o druhoch materiálov používaných v umeleckom rezbárstve – drevo, kovy, doplnkové materiály, o ich výskyte, vlastnostiach a použití. Učiteľ vedie žiaka k správne a hospodárnemu zaobchádzaniu s jednotlivými druhmi materiálov pri

skladovaní a spracovaní.

Taktiež poskytuje žiakovi vedomosti o pracovných činnostiach, princípoch a postupoch najčastejšie využívaných v umeleckom rezbárstve, základné vedomosti o stolárskom opracovávaní dreva a vedomosti o technológiách, technologických postupoch a technikách rezbárskeho spracovania a tvarovania dreva v minulosti i súčasnosti, ktoré sú potrebné na zvládnutie umeleckého remesla. Učiteľ vedie žiaka k samostatnej práci a poskytuje mu vedomosti o najproduktívnejších pracovných metódach s ich technickým zdôvodnením a vysvetlením.

Žiak sa má naučiť oboznámiť s funkciami pracovného náradia, pomôcok, nástrojov a zariadení a ich bežnou údržbou. Má sa naučiť teoreticky ovládať príslušné výrobné postupy a techniky. Súčasťou obsahu je téma o bezpečnosti práce a ekologických aspektoch súvisiacich s drevovýrobou.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- nakresliť jednotlivé druhy výrobkov,
- samostatne navrhnuť výrobok, prenášať nákresy na materiál, prenášať výtvarný návrh do technického výkresu,
- aplikovať technologické postupy jednotlivých typov dekoratívnych a úžitkových rezbárskych výrobkov a objektov,
- vyberať adekvátne druhy materiálov v jednotlivých pracovných úlohách,
- zhodnotiť vlastnosti surovín a základných hmôt,
- uplatniť technologické postupy pri spracúvaní dreva a príbuzných materiálov,
- ovládať základné metódy a postupy ručného a strojového obrábania dreva, konštrukčného spájania dreva,
- zhotoviť ornamentálnu rezbú, reliéf, sochu, dekoratívne a úžitkové drevené predmety, intarzie, voľné kópie slohových prác a pod.,
- čítať technické výkresy, zobrazovať a označovať materiály na výkresoch,
- obsluhovať stroje a časti strojov používané pri spracúvaní dreva a správne používať pomôcky, náradie a nástroje v odbore,
- vykonávať základnú údržbu strojov a zariadení na spracovanie dreva,
- správne skladovať, pripravovať a ošetrovať používané materiály,
- komunikovať v odbornej terminológii,
- pracovať podľa zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce, ochrany životného prostredia a požiarnej ochrany.

Obsahové štandardy

1. Odborné kreslenie a modelovanie

Obsahový štandard oboznamuje žiaka so špecifickou problematikou rezbárskych prác, ornamentikou a tvarmi historických rezbárskych výrobkov a na tomto základe rozvíja jeho tvorivé myslenie a estetické cítenie priamo späté s materiálom – drevom.

Žiak spoznáva a osvojuje si historickú ornamentiku, tvarovú výstavbu rezbárskych diel, lepšie spoznáva zákonitosti rezbárskej tvorby. Na základe štúdií historických prác rozvíja vlastnú tvorivú aktivitu a samostatne navrhuje vlastné rezbárske objekty.

2. Odborný výcvik

Cieľom obsahového štandardu je poskytnúť žiakovi komplexné odborné vedomosti, rozvíjať zručnosti potrebné na výkon pracovných činností spojených s umelecko-remeselnou výrobou z dreva, vrátane inštalácie. Žiak sa si musí osvojiť zručnosti uvedené v profile absolventa, získať manuálne zručnosti a návyky potrebné na vykonávanie rezbárskeho remesla, konkrétne spracovanie dreva rezaním, hobľovaním, štiepaním, dlabaním, sústružením, vyrezávaním a inými technikami spracovania dreva a povrchového dokončovania výrobkov. Žiak sa tiež naučí rezbárskym prácam rôznymi technikami vyrezávania a zdobenía dreva, výrobe intarzie, úžitkových a dekoratívnych predmetov a tiež výrobe voľných replík slohových výrobkov.

Učebný odbor UMELECKÝ STOLÁR

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- popísať dejinné súvislosti umelecko-historických výrobkov a ich nadväznosť na súčasnosť
- posúdiť základné vzťahy svojej profesie k ostatným profesiám v umelecko-remeselnej oblasti a k stavebným profesiám,
- popísať prípravné pracovné postupy zadaných úloh
- popísať techniky a technológie umelecko-remeselného opracovávaní dreva a výzdoby drevených výrobkov,
- definovať používané pomôcky, nástroje, stroje a zariadenia svojho odboru,
- identifikovať stavbu a zloženie dreva, jeho fyzikálno-chemické a mechanické vlastnosti a vyhodnotiť chyby dreva,
- charakterizovať vlastnosti príbuzných materiálov používaných v odbore,
- vysvetliť techniky a technologické postupy výzdoby dreva (vykladaním drevom aj inými materiálmi, rezbou...),
- popísať ornamentálne tvary používané v odbore,
- vysvetliť spôsoby inovácie výrobkov s charakteristickým zameraním na umelecko-stolársku výrobu,
- popísať princípy technických výkresov,
- definovať odborné termíny,
- opísať hodnotu a kvalitu výrobku.

Obsahové štandardy

1. Materiály a technológia

Uvedený obsahový štandard poskytuje žiakovi vedomosti o pracovných činnostiach, princípoch a postupoch najčastejšie využívaných v umeleckom stolárstve. Jeho cieľom je poskytnúť žiakovi základné teoretické vedomosti o stolárskom opracovávaní dreva a vedomosti o technológiách, technologických postupoch a technikách spracovania a tvarovania dreva v minulosti i súčasnosti, ktoré sú potrebné na zvládnutie umeleckého remesla a samostatnú prácu v odbore. Žiak sa má oboznámiť s funkciami pracovného náradia, pomôcok, nástrojov a zariadení a ich bežnou údržbou. Má sa naučiť teoreticky ovládať príslušné výrobné postupy a techniky, spoznať najproduktívnejšie pracovné metódy, získať vedomosti o druhoch materiálov používaných v umeleckom stolárstve – drevo, kovy, doplnkové materiály, o ich výskyte, vlastnostiach a použití. Učiteľ vedie žiaka k správnejmu a hospodárnejmu zaobchádzaniu s jednotlivými druhmi materiálov pri skladovaní a spracovaní.

Súčasťou obsahu je téma o bezpečnosti práce a ekologických aspektoch súvisiacich s drevovýrobou.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- realizovať prípravné fázy zadanej úlohy,
- čítať technické výkresy a zobrazovať a označovať materiály na výkresoch,
- nakresliť jednotlivé druhy nábytkárskych a stavebno-stolárskych výrobkov,
- zhodnotiť správny výber materiálu, uskladňovať a ošetrovať materiál,
- aplikovať základné metódy a postupy ručného a strojového obrábania dreva, konštrukčného spájania dreva,
- aplikovať technologické postupy výroby jednotlivých typov nábytkárskych a stavebno-stolárskych výrobkov a objektov,
- zhotoviť úžitkové drevené predmety a nábytok, intarzie, voľné kópie slohového nábytku a pod.,
- vykonávať rôzne spôsoby povrchových úprav výrobkov a iných artefaktov – klasické aj súčasné,
- aplikovať rôzne nábytkárske ozdobné techniky,
- skonštruovať a vyhotoviť historický nábytok a historické interiérové doplnky,
- používať pomôcky, náradie a nástroje a vykonávať obsluhu a základnú údržbu strojov a drevoobrábacích zariadení,
- komunikovať v odbornej terminológii,
- pracovať podľa zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce, ochrany životného

prostredia a požiarnej ochrany.

Obsahové štandardy

1. Odborné kreslenie a modelovanie

Cieľom obsahového štandardu je oboznámiť žiaka so špecifickou problematikou stolárskych prác, ornamentikou a tvarmi historických stolárskych výrobkov a na tomto základe rozvíjať jeho tvorivé myslenie a estetické cítenie priamo späté s materiálom – drevom. Žiak spoznáva a osvojuje si historickú ornamentiku, tvarovú výstavbu stolárskych diel, lepšie spoznáva zákonitosti tvorby. Na základe štúdií historických prác rozvíja vlastnú tvorivú aktivitu a samostatné navrhovanie vlastných umelecko-stolárskych prác. Obsahový štandard je úzko spätý s výtvarnou prípravou, dejinami umenia a remesla, technológiou, materiálmi a odborným výcvikom.

2. Odborný výcvik

Cieľom obsahového štandardu je naučiť žiaka rozvíjať zručnosti potrebné na výkon pracovných činností spojených s umelecko-remeselnou stolárskou výrobou, vrátane inštalácie. Žiaci si musia osvojiť také zručnosti, ako ručné rezanie a hobľovanie materiálu všetkými druhmi pííl a hoblíkov, používanie všetkých druhov nástrojov a náradia používanými v odbore, prípravou materiálu na glejenie, prípravou a používaním lepidiel. Žiak sa učí ovládať techniky výzdoby dreva – vykladaním drevom aj inými materiálmi a rezbou, učí sa vytvárať ornamentálne tvary používané v odbore, zhotovuje drevené predmety a nábytok, intarzie, voľné kópie slohového nábytku.

Vedomosti získané na teoretickom vyučovaní sú na odbornom výcviku aplikované v praxi a ďalej rozvíjané. Obe zložky vzájomne súvisia a dopĺňajú sa, preto je potrebná spolupráca učiteľov odborných predmetov a majstrov odborného výcviku.

Učebný odbor

UMELECKÝ ČALÚNNÍK A DEKORATÉR

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- posúdiť základné vzťahy svojej profesie k ostatným profesiám v umelecko-remeselnej oblasti,
- popísať dejinné súvislosti umelecko-historických výrobkov a ich nadväznosť na súčasnosť
- predstaviť perspektívy rozvoja technológií a predpokladané smery ďalšieho rozvoja nábytkových systémov,
- vysvetliť zásady tvorby a estetické princípy výroby a konštrukcie nábytku,
- popísať prípravné pracovné postupy zadaných úloh,
- vysvetliť techniky a technologické postupy umelecko-remeselného spracúvania dreva,
- vysvetliť technologické postupy spracovania poťahových textílií, prírodných a syntetických usní a iných príbuzných materiálov používaných v odbore,
- charakterizovať vlastnosti a správanie čalúnnických, dekoratérskych a príbuzných materiálov v odbore,
- predpokladať antropologické, fyziologické a hygienické požiadavky na spôsob tvarovania čalúnenia,
- identifikovať stavbu a zloženie dreva, jeho fyzikálno-chemické a mechanické vlastnosti, poznať chyby dreva,
- identifikovať používané pomôcky, nástroje, stroje a zariadenia svojho odboru,
- vysvetliť základné postupy pri reštaurovaní a konzervácii historických artefaktov,
- definovať odborné termíny.

Obsahové štandardy

1. Materiály a technológia

Cieľom obsahového štandardu je poskytnúť žiakovi základné vedomosti o výskyte, vlastnostiach, použití a spracúvaní čalúnnických a dekoratérskych materiálov používaných v umeleckoremeselnej praxi. Učiteľ priblíži žiakovi históriu a vývoj čalúnnických prác, vedie ich k samostatnej práci pri oddeľovaní, konštrukčnom spájaní a tvarovaní materiálov. Súčasťou obsahu je téma o bezpečnosti práce

a ekologických aspektoch súvisiacich s čalúnnickou prácou.
Obsah štandardu je syntézou teoretického a praktického vyučovania a výrazne prispieva k odbornej kvalifikácii absolventa.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- voľne kresliť, rysovať a merať, prenášať plošné kresby na materiál,
- kresliť na základnej úrovni tvary ornamentov, figúru a iné prvky
- samostatne vytvárať umelecko-remeselné úžitkové a ozdobné predmety,
- zošívateľ materiál, prišívateľ pružiny, používať podsteh, prešívateľ, obšívateľ hrany, používať stehy pri výrobe matracov a ozdobné stehy na hranách čalúnenia,
- upravovať nábytkové kostry,
- zhotoviť nosné podklady z gumových povrazov a popruhov (jutových popruhov, ...)
- zhotoviť čalúnenie operadiel a podlaketníkov bez pružín,
- čalúniť s pružinovou kostrou a bez nej,
- potiahnuť tkaninou sedadlá a iné časti nábytku,
- šiť na šijacom stroji,
- pracovať s ručnými elektrickými zariadeniami,
- organizovať svoju prácu,
- rozvíjať estetický cit pre voľbu farby a materiálu s prihliadnutím na farebnosť interiéru,
- pripraviť materiál vrátane spracovania poťahových textílií, syntetických a prírodných usní,
- vyrábať dekorácie, zhotovovať kópie historických prác s použitím pôvodnej technológie a pôvodných materiálov,
- používať osobné ochranné pracovné prostriedky, náradie na ručné opracovanie materiálu,
- pracovať na strojoch na opracovanie čalúnnických materiálov, ošetrovať stroje a zariadenia, robiť bežnú údržbu,
- určiť cenovú kalkuláciu jednoduchých výrobkov, orientovať sa v cenách čalúnnických výrobkov na trhu,
- používať predpisy a rešpektovať požiadavky pamiatkových úradov,
- ovládať základné postupy pri reštaurovaní historických prác,
- komunikovať v odbornej terminológii,
- pracovať podľa zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce, ochrany životného prostredia a požiarnej ochrany.

Obsahové štandardy

1. Odborné kreslenie a modelovanie

Žiak sa zoznámí so základmi odborného kreslenia a modelovania, s anatómiou ľudskej postavy, jej proporciami a zákonitosťami, s písmom a jeho využitím v praxi a s výtvarnými vyjadrovacími prostriedkami blízky umeleckému čalúnnikovi a dekoratérovi. Učiteľ prostredníctvom obsahu a cez vlastné výtvarné činnosti žiaka, založené na poznaní umelecko-remeselných tradícií, vedie žiaka k rozvíjaniu tvorivej aktivity a k samostatnému riešeniu zadaných úloh.

2. Realizácia získaných vedomostí v odbornom výcviku

Úlohou odborného výcviku je, aby si žiak osvojil návyky a zručnosti vymedzené cieľom prípravy, naučil sa všetkým prácam, ktoré sú určené učebnými osnovami, s využitím medzipredmetových väzieb a odborných vedomostí s dôraznou aplikáciou pre potreby umelecko-remeselnej praxe. Jedná sa o ručné zhotovovanie čalúnnických a dekoratérskych výrobkov pre interiéry podľa výtvarných návrhov, spracovanie poťahových textílií, syntetických a prírodných usní, výrobu dekorácií, zhotovovanie kópií historických prác s použitím pôvodnej technológie a pôvodných materiálov. Žiak sa učí organizovať prácu, rozvíjať estetický cit pre voľbu farby a materiálu s prihliadnutím na farebnosť interiéru. Tiež sa oboznámí so základnými postupmi pri reštaurátorských prácach.

Učebný odbor

UMELECKÝ SMALTÉR

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- posúdiť základné vzťahy svojej profesie k ostatným profesiám v umelecko-remeselnej oblasti,
- popísať dejinné súvislosti umelecko-historických výrobkov a ich nadväznosť na súčasnosť,
- predstaviť perspektívy rozvoja technológií v oblasti smaltovania,
- charakterizovať princípy smaltovania,
- popísať postupy prípravy práce v jednotlivých zadaniach,
- charakterizovať vlastnosti, použitie a spracovanie kovov a smaltových materiálov v umelecko-remeselnej tvorbe,
- rozoznávať spôsoby triedenia kovov (na kovy spôsobilé a nespôsobilé na smaltovanie),
- rozlišovať technologické postupy tvarovania kovov, prípravy kovov, spájania kovov, chemického čistenia, sušenia, vypálenia výrobku,
- vysvetliť techniky a technologické postupy smaltovania,
- popísať techniku pozlacovania smaltu,
- definovať používané pomôcky, nástroje, stroje a zariadenia svojho odboru.

Obsahové štandardy

1. Materiály a technológia

Obsahový štandard poskytuje žiakovi potrebné vedomosti z oblasti výroby smaltu vrátane informácií o surovinách a materiáloch z oblasti ich spracovania. Obsah nadväzuje na teoretický výklad dejín smaltovania v stredoveku a novoveku, poskytuje poznatky zo základov smaltovania, materiálov, typov smaltu, rôznych techník smaltovania a princípmi tvarovania. Žiak sa zoznamuje aj s chybami smaltu, čistením, konzervovaním, používaním konzervačných materiálov, spôsobmi úpravy poškodeného smaltu.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- rozvíjať kreatívne myslenie pri vlastných návrhoch a predlohách v rámci samostatnej alebo sériovej realizácie,
- ručne a strojovo opracovávať kovy,
- pripraviť medené a železné plochy na smaltovanie,
- vyrábať ručné umelecko-remeselné úžitkové a dekoratívne predmety technikou smaltu,
- vykonávať povrchové úpravy a adjustáciu týchto predmetov,
- vyhotoviť presné kópie slohových prvkov použitím pôvodných remeselníckych techník,
- voľne kresliť, rysovať a merať, prenášať plošné kresby na materiál, sekať, rýhovať po plechu, pilovať rovné a šikmé plochy, oblité tvary, rezať, strihať,
- používať techniky pri príprave tvarovania – priechkovú metódu, ažúrovú techniku, reliéfy,
- ohýbať materiál kladivom, ťahom,
- tepať plech do plytkého reliéfu,
- spájať materiály skrutkovaním,
- pracovať na stĺpovej a stolovej vŕtačke,
- ručne brúsiť, rezať materiál na strojovej pile, strihať materiál ručnými a strojovými nožnicami,
- vykonávať niektoré špeciálne práce ako cínovanie, leštenie na vysoký lesk, osadzovať ozdobné kovové celky do muriva, kameňa, dreva,
- používať predpisy a rešpektovať požiadavky pamiatkových úradov, ovládať základné postupy pri reštaurovaní historických prác,
- ovládať bezpečnosť a hygienu pri práci v smaltárskej dielni.

Obsahové štandardy

1. Odborné kreslenie a modelovanie

Cieľom obsahového štandardu je zoznačiť žiaka so základmi odborného kreslenia a modelovania, so slohovými prvkami pri odbornom kreslení a modelovaní materiálu a s výtvarnými vyjadrovacími pro-

striedkami blízkymi umeleckému smaltérstvu. Žiak je vedený cez vlastné výtvarné činnosti, ktoré sú založené na poznaní umelecko-remeselných tradícií, k rozvíjaniu tvorivej aktivity a k samostatnému riešeniu zadaných úloh.

2. Odborný výcvik

Cieľom obsahového štandardu je poskytnúť žiakovi komplexné odborné vedomosti a rozvíjať zručnosti potrebné na vykonávanie pracovných činností spojených s umeleckoremeselnou výrobou z kovov a smaltu vrátane inštalácie. Žiaci sa učia realizovať jednotlivé typy umeleckoremeselných kováckych a smaltérskych výrobkov, o. i. navrhovať vlastné výtvarné návrhy. Štúdium im umožňuje kombinovať vhodné technologické postupy a techniky, hľadať vhodné spôsoby riešenia technických problémov, brať do úvahy ekonomické a výrobné hľadiská realizácie.

Štúdium je zamerané na ručné i strojové opracovanie kovov, prípravu medených a železných plôch na smaltovanie, výrobu úžitkových a dekoratívnych predmetov technikou smaltu, vykonávanie povrchových úprav a adjustáciu týchto predmetov. Žiak sa tiež učí vyhotovovať presné kópie slohových prvkov použitím pôvodných remeselníckych techník.

Učebný odbor UMELECKÁ VYŠÍVAČKA

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- posúdiť základné vzťahy svojej profesie k ostatným profesiám v umelecko-remeselnej oblasti,
- popísať dejinné súvislosti umelecko-historických výrobkov a ich nadväznosť na súčasnosť,
- definovať dobové umelecké názory a techniky,
- popísať prípravné fázy vzniku výrobku,
- rozlišovať vlastnosti a použitie surovín a materiálov, používaných v textilnom priemysle,
- vysvetliť funkcie pracovného náradia, pomôcok, nástrojov a zariadení,
- vysvetliť techniky a technologické postupy pri zhotovovaní výšiviek,
- charakterizovať princípy výroby, reštaurovania, čistenia a údržby výšiviek,
- vymedziť technologickú, technickú dokumentáciu pri zhotovení výšivky,
- popísať súvisiace technické normy a terminológiu.

Obsahové štandardy

1. Materiály a technológia

Obsahový štandard poskytuje žiakovi na primeranej úrovni potrebné vedomosti z oblasti technologickej výroby výšiviek vrátane informácií o surovinách a materiáloch z oblasti ich zhotovenia. Obsah nadväzuje na teoretický výklad histórie výšiviek, materiálov, výrobné techniky a postupy zhotovenia výšiviek. Žiak sa zoznamuje aj s reštaurátorskými prácami, čistením a údržbou výšiviek.

Súčasťou vyučovania sú exkurzie do prevádzok, na výstavy a do múzeí. Cieľom je spoznať ako historické umelecké diela, tak aj ďalšie nové techniky.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- rozvíjať kreatívne myslenie pri vlastných návrhoch a predlohách v rámci samostatnej alebo sériovej realizácie,
- čítať pracovné výkresy, zhotovovať pracovné výkresy pre potreby výšivky,
- stanoviť pracovný postup pri jednotlivých zadaniach
- tvoriť technologickú a technickú dokumentáciu,
- vybrať, pripraviť a používať potrebné nástroje a pomôcky, ovládať obsluhu a základnú údržbu strojov a zariadení,
- merať materiály,
- zhotovovať popruhy na vypínanie na rám, napínať materiál na rám,

- napínať textilie na bubienok,
- pretláčať vzory na materiál,
- zafixovať tlač na látku,
- kresliť a vypichovať pauzy,
- stehovať a prakticky realizovať všetky techniky ručnej a strojovej výšivky,
- zhotoviť výšivku podľa návrhu alebo podľa historickej predlohy,
- zhotoviť presné kópie starých výšiviek,
- realizovať základné postupy reštaurovania výšivky,
- pripravovať, ošetrovať a udržiavať výšivky,
- hodnotiť a kontrolovať kvalitu výrobkov, posúdiť chyby výrobkov,
- hospodárne zaobchádzať s materiálom a energiami,
- pracovať podľa zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce, ochrany životného prostredia a požiarnej ochrany.

Obsahové štandardy

1. Odborné kreslenie a modelovanie

Cieľom obsahového štandardu je zoznámiť žiaka so základmi odborného kreslenia a modelovania a na tomto základe rozvíjať jeho estetické cítenie, pestovať zmysel pre krásny tvar a prispievať k pochopeniu kultúrneho dedičstva. Žiak je vedený cez vlastné výtvarné činnosti, ktoré sú založené na poznaní umelecko-remeselných tradícií, k rozvíjaniu tvorivej aktivity a k samostatnému riešeniu zadaných úloh. Modelovanie nadväzuje na kresbové štúdie a vedie k stvárneniu jednoduchých i zložitejších motívov.

2. Odborný výcvik

V tejto časti vzdelávacej oblasti je obsah učiva zameraný na organizáciu pracoviska, prípravné práce, prípravu, obsluhu a údržbu pracovných nástrojov, strojov a zariadení, prípravu materiálov a pracovných pomôcok. Žiak sa učí realizovať jednotlivé typy výšiviek, o.i. svoje návrhy. Štúdium mu umožňuje kombinovať vhodné technologické postupy a techniky, hľadať vhodné spôsoby riešenia technických problémov, brať do úvahy ekonomickú a výrobnú hľadiská realizácie.

Učebný odbor

UMELECKÁ ČIPKÁRKA

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- posúdiť základné vzťahy svojej profesie k ostatným profesiám v umelecko-remeselnej oblasti,
- charakterizovať najdôležitejšie úseky dejín umenia, kultúrne dedičstvo, vznik, tradície umeleckej tvorby a umeleckých remesiel,
- definovať historický vývoj jednotlivých čipkárskych techník a s tým súvisiaci vývoj čipky, vznik a použitie čipky v odevnej a bytovej kultúre až po súčasnosť,
- charakterizovať vlastnosti a použitie surovín a materiálov používaných pri výrobe čipky,
- popísať prípravné fázy vzniku diela,
- vysvetliť techniky a technologické postupy zhotovenia čipiek a rozdiely v spracovaní rôznych druhov čipiek,
- popísať techniky opráv, konečných úprav čipiek, ale i reštaurovania historickej čipky,
- vymedziť formy technickej a výtvarnej dokumentácie a adjustácie diela,
- vyjadrovať sa v odbornej terminológii.

Obsahové štandardy

1. Materiály a technológia

Obsahový štandard poskytuje žiakovi potrebné vedomosti z oblasti výroby čipky vrátane informácií o surovinách a materiáloch z oblasti ich spracúvania. Obsah nadväzuje na teoretický výklad vývoja výroby čipiek a dejín umeleckej remeselnej práce od prvotnopospolnej spoločnosti až po súčasnosť, poskytuje poznatky zo základov výroby čipky, materiálov, typov čipiek, rôznych techník výroby čipky

a technik opráv a konečnej úpravy čipiek.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- rozvíjať kreatívne myslenie pri svojich vlastných návrhoch a predlohách v rámci samostatnej alebo sériovej realizácie,
- čítať pracovné výkresy, vytvoriť technickú a obrazovú dokumentáciu výrobku,
- vytvoriť vlastný návrh výrobku,
- zhodnotiť vlastnosti surovín,
- určiť pracovný postup a zvoliť vhodný materiál,
- pripraviť potrebné nástroje a pomôcky a posudzovať vlastnosti textilných materiálov,
- používať pomôcky, náradie a nástroje, ovládať obsluhu a základnú údržbu strojov a zariadení,
- obsluhovať zariadenia pri výrobe čipiek,
- paličkovať čipky, tvarovať čipky do rohu,
- vypracovať manžety, sedlá a výplne vo všetkých základných technikách viazania a ich kombinácií,
- vytvoriť jednotlivé figurálne čipky podľa vzoru,
- zhotoviť macramé a jednoduché a zložitejšie šité čipky v kombinácii rôznych techník a stehov,
- realizovať podľa návrhu rôzne výtvarné textilné techniky,
- krosienkovať, žehliť, čistiť a udržiavať čipky,
- hodnotiť a kontrolovať kvalitu výrobku, posúdiť chyby výrobkov,
- zostaviť technologické postupy a vie ich aplikovať na jednotlivé typy výrobkov,
- vykonať konečnú a špeciálnu úpravu výrobkov,
- opraviť a zreštaurovať historické čipky,
- hospodárne zaobchádzať s materiálom a energiami,
- pracovať podľa zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce, ochrany životného prostredia a požiarnej ochrany.

Obsahové štandardy

1. Odborné kreslenie a modelovanie

Cieľom obsahového štandardu je zoznámiť žiaka so základmi odborného kreslenia a modelovania, pričom dôraz sa kladie na presnosť, úpravu, čistotu a rozvrhnutie kresieb, ktoré prispieva k zlepšeniu estetického cítenia žiaka. Žiak je vedený cez vlastné výtvarné činnosti, ktoré sú založené na poznaní umelecko-remeselných tradícií, k rozvíjaniu tvorivej aktivity a k samostatnému riešeniu zadaných úloh.

2. Realizácia získaných vedomostí v odbornom výcviku

V tejto časti vzdelávacej oblasti je obsah učiva zameraný na organizáciu pracoviska, prípravné práce, prípravu, obsluhu a údržbu pracovných nástrojov, strojov a zariadení, prípravu materiálov a pracovných pomôcok. Žiak sa učí realizovať jednotlivé typy čipiek, o.i. svoje výtvarné návrhy. Štúdium mu umožňuje kombinovať vhodné technologické postupy a techniky, hľadať vhodné spôsoby riešenia technických problémov, brať do úvahy ekonomické a výrobné hľadiská realizácie.

Učebný odbor

UMELECKÝ KERAMIK

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- posúdiť základné vzťahy svojej profesie k ostatným profesiám v umelecko-remeselnej oblasti,
- popísať dejinné súvislosti umelecko-historických výrobkov a ich nadväznosť na súčasnosť,
- charakterizovať podstatu všetkých základných postupov v odvetví keramického priemyslu,
- popísať princípy nevyhnutné pri ozdobovaní keramiky maľbou a príbuznými zošľachtovacími technikami,

- vysvetliť technologické postupy výroby keramických objektov, spracovania surovín, prípravy materiálu, sušenia, pálenia,
- prezentovať najmodernejšie technológie používané v odbore,
- definovať používané pomôcky, nástroje, stroje a zariadenia svojho odboru,
- popísať jednotlivé štádiá tvorby technickej a výtvarnej dokumentácie vzniku keramického výrobku.

Obsahové štandardy

1. Materiály a technológia

Cieľom obsahového štandardu je oboznámiť žiaka s technikami a pracovnými postupmi používanými v odbore, vysvetliť a zdôvodniť základné teoretické princípy v nadväznosti na fyzikálne a chemické zákonitosti. Žiak získava prehľad o používaných technológiách, ich úpravách, oboznámi sa s prípravou pracovných materiálov, vytáčaním na hrnčiarskom kruhu, formovaním, liatím, lisovaním, engobovaním, a glazovaním keramiky. Teoreticky zvládne techniku sušenia, pálenia, a zdobenia keramických výrobkov, retušovania predmetov a v závere štúdia zvládne základné úlohy tepelnej techniky, technologické výpočty a technickú kontrolu. Dôležité je, aby sa vo vyučovacom procese rešpektovali zásady názornosti, primeranosti a trvanlivosti. Preto je potrebné dopĺňať vyučovanie názornými modernými učebnými pomôckami, filmom a exkurziami do výrobných prevádzok.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- pracovať podľa súvisiacich noriem,
- používať meracie, kresliarske, maliarske a kontrolné pomôcky,
- evidovať vykonanú prácu, spotrebu materiálu,
- pripraviť keramické hmoty a glazúry, navažovať suroviny do guľových mlynov a rozpaľovačov podľa receptúry,
- pripravovať a ošetrovať používané hmoty a materiály,
- vyrobiť úžitkové a dekoratívne keramické predmety tradičným ručným spôsobom s použitím dostupných pomôcok a prídavných zariadení,
- vytáčať výrobky na hrnčiarskom kruhu podľa modelov, vlastných výkresov a návrhov výtvarníkov,
- zatáčať výrobky na sadrové formy pomocou šablón,
- vytvárať výrobky liatím do sadrových foriem,
- začisťovať výrobky, ručne lepiť ušká s retušou,
- aplikovať plastické techniky dekorovania,
- sušiť a vypaľovať keramické výrobky,
- aplikovať rôzne druhy dekorácie a maliarske techniky zdobenia,
- glazovať výrobky namáčaním, polievaním a tupovaním, zdobiť plochy farbivkami, glazúrami, listrami a drahými kovmi,
- posúdiť chyby výrobkov,
- vykonať základnú údržbu technického zariadenia,
- hospodárne využívať materiály a energiu.

Obsahové štandardy

1. Odborné kreslenie a modelovanie

Žiak prostredníctvom obsahu daného štandardu získava vedomosti a zručnosti potrebné pre názorné vyjadrovanie, zoznamuje sa so základmi odborného kreslenia, modelovania a písma, so slohovými prvkami, s výtvarnými vyjadrovacími prostriedkami, rozvíja sa jeho estetické cítenie, ktoré prispieva k pochopeniu kultúrneho dedičstva minulosti. Obsahom štandardu sú kresbové, farebné a plastické štúdie hmotnej skutočnosti, t.j. živej a neživej prírody, umelecko-remeselných predmetov historickej povahy, ornamentov, súčasných i historických prvkov používaných v umelecko-remeselných prácach.

2. Odborný výcvik

Cieľom odborného výcviku je postupne získavať, rozvíjať a upevňovať remeselné zručnosti a trvalé pracovné návyky v rozsahu odboru, vykonávať jednotlivé pracovné operácie podľa stanoveného technologického a pracovného postupu, dobre organizovať prácu, rozvíjať umelecký cit a vzťah k zvolenému odboru. Odborné praktické vzdelávanie je zamerané na výrobu úžitkových a dekoratívnych keramických predmetov tradičným ručným spôsobom – prípravu keramických hmôt,

zhotovovanie sadrových foriem, vytáčanie na hrnčiarskom kruhu, glazovanie výrobkov, sušenie a vypaľovanie v peciach, zdobenie, maľbu a konečnú úpravu výrobkov. Uvedený obsahový štandard úzko súvisí s teoretickým vyučovaním, navzájom sa dopĺňajú a podporujú. V odbornom výcviku sa uplatňujú vedomosti z odborných predmetov, obsahujúcich technológiu spracovania, keramickú výrobu, zdobenie keramiky a modelovanie.

Učebný odbor
UMELECKÝ PAROCHNIAR A MASKÉR
TEORETICKÉ VZDELÁVANIE
Výkonové štandardy
<p>Absolvent má:</p> <ul style="list-style-type: none"> - posúdiť základné vzťahy svojej profesie k ostatným profesiám v umelecko-remeselnej oblasti, - popísať dejinné súvislosti umelecko-historických výrobkov a ich nadväznosť na súčasnosť, - vysvetliť získané vedomosti o výrobe, vlastnostiach, použití a spracovaní materiálov v oblasti umeleckého maskérstva a parochniarstva, - popísať prípravné pracovné fázy pri vzniku výrobkov a postupov pri práci - charakterizovať spôsoby údržby a úpravy vlasov na parochniarske účely, - vymedziť maskérske a kozmetické prostriedky, - popísať techniky a technologické postupy zhotovenia parochní, - vysvetliť vlastnosti, prostriedky a postup pri ošetrovaní pleti a zhotovení masky, - charakterizovať výtvarné techniky v modelovaní, kresbe a maľbe, - definovať anatómiu človeka, jeho hlavy, stavbu vlasového kmeňa, - popísať techniku kaširovania masiek, - vymedziť formy technickej a výtvarnej dokumentácie a adjustácie diela, - vyjadrovať sa v odbornej terminológii.
Obsahové štandardy
<p>1. Materiály a technológia</p> <p>Cieľom obsahového štandardu je poskytnúť žiakovi na primeranej úrovni potrebné vedomosti o jednotlivých materiáloch, vlastnostiach a ich využití pri výrobe parochní s ohľadom na správne a hospodárne zaobchádzanie s materiálmi pri spracovaní a skladovaní.</p> <p>Výchovno-vzdelávacím cieľom v tomto odbore je poskytnúť žiakovi základné vedomosti o technikách a pracovných postupoch pri zhotovení divadelných, filmových a televíznych parochní, vlasových doplnkov a masiek. Žiak sa zoznámia s údržbou a hygienickým ošetrovaním parochniarskych výrobkov, spôsobmi úpravy poškodenej masky. Súčasťou vyučovania sú exkurzie do divadla a televízie.</p>
PRAKTICKÁ PRÍPRAVA
Výkonové štandardy
<p>Absolvent vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - analyzovať vedomosti zo scénografie a aplikovať ich do praxe pri vytváraní scénických parochniarskych výrobkov a pri zhotovovaní masiek, - používať parochniarsky materiál podľa charakteristických znakov, - rozhodnúť o správnom materiáli na daný účel a spracovanie parochne, - voľne kresliť, merať a modelovať, - zhotoviť podľa správnych technologických postupov strapce, strapcové vlasové výrobky, vlasové doplnky, príčesky, parochne a masky, - nakresliť rôzne typy tváre a vytvoriť štylizáciu tváre, - vytvoriť vlastný návrh účesu a masky, - čítať výtvarné, scénické a kostýmové návrhy, - pripraviť a ošetriť rôzne typy parochní - vybrať vhodné kozmetické prípravky na ošetrovanie pleti, - hodnotiť a kontrolovať kvalitu výrobkov, posúdiť chyby výrobkov,

- používať pomôcky, náradie a nástroje, ovládať obsluhu a základnú údržbu strojov a zariadení,
- aplikovať základné metódy a postupy ručného a strojového šitia na konkrétnom výrobku,
- zostaviť pracovné postupy a aplikovať ich na jednotlivé typy umelecko-remeselných parochniar-ských výrobkov, vlasových doplnkov,
- upravovať a ošetrovať povrchy materiálov,
- tvoriť technologickú, technickú a obrazovú dokumentáciu výrobkov,
- hospodárne zaobchádzať s materiálom a energiami,
- organizovať svoju prácu,
- pracovať podľa zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce, ochrany životného prostredia a požiarnej ochrany.

Obsahové štandardy

1. Odborné kreslenie a modelovanie

Žiak sa zoznámia so základmi odborného kreslenia a modelovania, kresbou, maľbou, s anatómiou človeka, stavbou vlasového kmeňa, naučia sa kresliť schémy rozličných druhov parochniarskych strap-cov, ďalších vlasových výrobkov a vlasových doplnkov. Zoznámia sa s kresbou a štylizáciou tváre a jej častí, modelovaním a kašírovaním masiek. Žiak je vedený cez vlastné výtvarné činnosti, ktoré sú založené na poznaní umelecko-remeselných tradícií, k rozvíjaniu tvorivej aktivity a k samostatnému rieše-niu zadaných úloh.

2. Odborný výcvik

V tejto časti vzdelávacej oblasti je obsah učiva zameraný na organizáciu pracoviska, prípravné práce, prípravu, obsluhu a údržbu pracovných nástrojov, strojov a zariadení, prípravu materiálov a pracovných pomôcok. Žiak sa učí realizovať jednotlivé typy parochní a masiek, o.i. svoje výtvarné návrhy. Štúdium mu umožňuje kombinovať vhodné technologické postupy a techniky, hľadať vhodné spôsoby riešenia technických problémov, brať do úvahy ekonomické a výrobné hľadiská realizácie.

Učebný odbor

UMELECKÝ KRAJČÍR

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- popisovať históriu odievania, dejinné súvislosti vývoja ľudskej spoločnosti, prejavy jej hmotnej kultúry,
- popisovať vzájomnú nadväznosť jednotlivých vývojových etáp umenia a v rámci nich pôsobiacich estetických zákonitostí v rôznych oblastiach až po súčasnosť,
- vysvetliť nadobudnuté vedomosti o dobových umeleckých názoroch a technikách na stváranie daného odevu,
- popisovať prípravné fázy vzniku výrobku,
- charakterizovať techniky konštruovania a modelovania základných strihov aj s využitím IKT,
- posúdiť variabilné technologické postupy pri tvorbe odevu,
- vysvetliť technologické postupy zhotovovania odevných výrobkov,
- popísať model šijacieho stroja, žehliacu techniku a prostriedky používané pri tvorbe odevu a doplnku,
- popísať funkčné princípy strojov a zariadení odevného priemyslu, zákazkovej a remeselnej výroby,
- rozoznať a vysvetliť druhy prírodných a syntetických textilných a odevných materiálov,
- charakterizovať použitie materiálov s možnosťou rôznych kombinácií tradičného materiálu s netradičným,
- charakterizovať vlastnosti a použitie príbuzných surovín a materiálov používaných pri výrobe ode-vov a doplnkov,
- určiť kvalitu textilných a odevných materiálov,
- vymedziť konštrukčnú a technologickú dokumentáciu,
- identifikovať pomôcky, nástroje, stroje a zariadenia používané v odbore,
- vymedziť zásady správneho skladovania a ošetrovania materiálov a výrobkov.

Obsahové štandardy

1. Materiály a technológia

Cieľom obsahového štandardu je poskytnúť žiakovi potrebné vedomosti z oblasti umeleckej výroby odevov a doplnkov vrátane informácií o surovinách a materiáloch potrebných na výrobu umeleckých výrobkov, o ich vlastnostiach a použití, správnom a hospodárnom zaobchádzaní pri skladovaní a spracovaní. Obsahový štandard poskytuje žiakovi vedomosti o technologických postupoch, rôznych technikách, o pochopení súvislostí a nadväznosti pracovných postupov z historizujúcich, estetických a umeleckých hľadísk. Žiak sa zoznamuje aj s chybami pri výrobe umeleckého výrobkov, čistením a spôsobmi úpravy výrobkov.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- využívať kreatívne myslenie pre vklad do umeleckoremeselnej tvorivosti,
- zhotoviť výrobok v požadovanej kvalite s dodržaním predpísanej postupnosti krokov,
- kombinovať rôzne tradičné materiály s netradičnými,
- určiť vhodný technologický postup spracovania odevu a doplnku,
- zhotoviť umelecký odev podľa výtvarného návrhu z rozličných materiálov,
- aplikovať technologické postupy pri výrobe jednotlivých umeleckých výrobkoch,
- skúšať a upravovať umelecké odevy z rôznych materiálov,
- zhotoviť jednotlivé druhy ručných stehov, strojových švov a vie ich aplikovať na umeleckom výrobku,
- zhodnotiť vlastnosti jednotlivých druhov materiálov,
- pripravovať a ošetrovať používané materiály,
- postupovať hospodárne pri manipulácii s materiálmi, surovinami, energiou a výrobnými zariadeniami,
- obsluhovať šijacie stroje, stroje na prišívanie prvkov, žehliacu a dokončovaciu techniku, ovláda základnú údržbu strojov a zariadení,
- hodnotiť a kontrolovať kvalitu výrobkov, posúdiť chyby výrobkov,
- tvoriť technologickú a technickú dokumentáciu výrobkov,
- čítať technické výkresy, nakresliť jednoduché druhy umeleckých výrobkov,
- používať a aplikovať základné metódy a postupy ručného a strojového šitia na konkrétnom výrobku,
- pracovať podľa zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce, ochrany životného prostredia a požiarnej ochrany.

Obsahové štandardy

1. Odborné kreslenie a modelovanie

Cieľom obsahového štandardu je prostredníctvom vlastných výtvarných činnosti rozvíjať estetické cítenie žiaka, pochopenie kultúrno-historických odkazov a vytvorenie predpokladov na rešpektovanie súčasných trendov v umeleckej výrobe, k rozvíjaniu tvorivej aktivity a k samostatnému riešeniu zadaných úloh. Žiak sa zoznámi so základmi odborného kreslenia, konštruovania výrobkov, modelovania a maľbou.

2. Odborný výcvik

V tejto časti vzdelávacej oblasti je obsah učiva zameraný na organizáciu pracoviska, prípravné práce, prípravu, obsluhu a údržbu pracovných nástrojov, strojov a zariadení, prípravu materiálov a pracovných pomôcok. Žiak sa učí realizovať jednotlivé typy umeleckých odevov a doplnkov, o. i. svoje výtvarné návrhy. Štúdium mu umožňuje kombinovať vhodné technologické postupy a techniky, hľadať vhodné spôsoby riešenia technických problémov, brať do úvahy ekonomické a výrobné hľadiská realizácie.

**Skupina
študijných odborov**

**82 UMENIE A UMELECKOREMESELNÁ
TVORBA I**

**85 UMENIE A UMELECKOREMESELNÁ
TVORBA II**

STUPEŇ VZDELANIA:

**ÚPLNÉ STREDNÉ
ODBORNÉ VZDELANIE**

11 CHARAKTERISTIKA ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

11.1 Popis štátneho vzdelávacieho programu

Štátny vzdelávací program pre skupiny 82, 85 Umenie a umeleckoremeselná tvorba I, II má poskytnúť základný rámec, pravidlá, požiadavky pre tvorbu školských vzdelávacích programov pre jednotlivé študijné odbory danej skupiny. ŠVP neslúži na priame vyučovanie, ale je podkladom, spolu s legislatívou, pre tvorbu školských vzdelávacích programov.

Cieľom umeleckých študijných odborov je vzdelávanie a výchova kvalifikovaných odborníkov pre oblasť výtvarného umenia a odborníkov v umeleckoremeselnej tvorbe. Profilovanie absolventov so zameraním na kľúčové kompetencie umožňuje prípravu na komplexné riešenie odborných problémov, na pohotovú adaptabilitu pre prácu v meniacich sa podmienkach pracovného trhu a uplatňovanie nových koncepcií, metód, foriem, postupov a činností.

ŠVP obsahuje 1 študijný odbor v rámci skupiny 82 Umenie a umeleckoremeselná tvorba I a to 8244 M modelárstvo a navrhovanie obuvi a módnych doplnkov, v ktorom sú dôsledne prepojené základné teoretické poznatky z oblasti dejín výtvarnej kultúry a vývoja spoločnosti, výtvarno-technických disciplín, technológie a ekonomiky s ich praktickými aplikáciami.

Povinnou súčasťou základných odborných činností študijného odboru 82 je týždňové výtvarné sústredenie (plenér) a počas štúdia absolvovanie a realizácia ročníkových prác a projektov v hlavných výtvarných predmetoch (klauzúrne práce). V rámci praktickej prípravy v predmete prax absolvujú žiaci 2. a 3. ročníka súvislú odbornú prax podľa zamerania vo firmách alebo v priestoroch školy v rozsahu piatich pracovných dní.

Štruktúra vzdelania v študijných odboroch 85 Umenie a umeleckoremeselné práce II je koncipovaná s ohľadom na vzájomnú obsahovú previazanosť jednotlivých zameraní výtvarného a umeleckoremeselného charakteru tak, že špecifické práce smerujú k príprave odborníkov na vysokokvalifikované remeselné činnosti. Spoločným cieľom vzdelávacieho programu je pripraviť pracovníka, schopného adaptácie na meniace sa podmienky trhu práce s rozvinutými kľúčovými kompetenciami.

Aplikácia teoretických odborných vedomostí umožní získať manuálne zručnosti pri tvorbe umeleckých výrobkov, správne a samostatne používať pracovné pomôcky, náradia, obsluhovať stroje a zariadenia, manipulovať s materiálom, spracovávať ho a využívať rôzne techniky zdobenia výrobkov s uplatnením individuálneho estetického cítenia. Podľa znakov naučí rozpoznať jednotlivé historické obdobia stavebných slohov a umelecko-remeselných prvkov. Vytvorí schopnosť čítať technické nákresy a dielenské náčrty, vykonávať čiastkové úkony pri reštaurátorských prácach, poznať význam a hodnoty pamiatok, orientovať sa v opisoch pracovných postupov, materiáloch, starých dobových a súčasných technikách podľa zamerania umeleckého remesla.

Súčasťou prípravy absolventov sú všetky činnosti, ktoré realizujú podľa jednotlivých odborov v rámci odbornej prípravy. Teoretické vedomosti, získané v odborných predmetoch, aplikujú v praktickom vyučovaní, kde si precvičujú pracovné postupy a zložitejšie výrobné činnosti.

V odbornom výcviku a odbornej praxi sa utvárajú, rozvíjajú a upevňujú základné praktické zručnosti v odborných činnostiach pod priamym vedením učiteľov alebo odborníkov z praxe. Odborný výcvik a odbornú prax môžu žiaci absolvovať

v odborných učebniach, dielňach, ateliéroch a vo vyšších ročníkoch podľa konkrétnych študijných odborov priamo vo firmách, výrobných a reštaurátorských zariadeniach a v ďalších špecializovaných pracoviskách.

Odbornú prípravu umocňuje absolvovanie odborných exkurzií.

Pre žiakov so zdravotným znevýhodnením platia všetky ustanovenia uvedené v tomto štátnom vzdelávacom programe. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.

11.2 Základné údaje

Úplné stredné odborné vzdelanie

Dĺžka štúdia:	4 roky
Forma výchovy a vzdelávania:	denné štúdium pre absolventov základnej školy
Poskytnutý stupeň vzdelania:	úplné stredné odborné vzdelanie
Vyučovací jazyk	štátny jazyk/jazyk národnostných menšín a etnických skupín
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	nižšie stredné vzdelanie a splnenie podmienok prijímacieho konania
Spôsob ukončenia štúdia:	maturitná skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania:	vysvedčenie o maturitnej skúške
Doklad o získanej kvalifikácii:	vysvedčenie o maturitnej skúške
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	kvalifikovaní pracovníci v štátnych a súkromných podnikoch a inštitúciách umeleckej sféry, vo vlastných návrhárskych a realizačných firmách
Možnosti ďalšieho štúdia:	pomaturitné štúdium, študijné programy prvého alebo druhého stupňa vysokoškolského štúdia, alebo ďalšie vzdelávacie programy zamerané na rozšírenie kvalifikácie, jej zmenu alebo zvýšenie.

Úplné stredné odborné vzdelanie s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku

Dĺžka štúdia:	4 roky
Forma výchovy a vzdelávania:	denné štúdium pre absolventov základnej školy
Poskytnutý stupeň vzdelania:	úplné stredné odborné vzdelanie
Vyučovací jazyk:	štátny jazyk/jazyk národnostných menšín a etnických skupín
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	nižšie stredné vzdelanie a splnenie podmienok prijímacieho konania

Spôsob ukončenia štúdia:	maturitná skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania:	vysvedčenie o maturitnej skúške
Doklad o získanej kvalifikácii:	vysvedčenie o maturitnej skúške výučný list
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	absolventi sú pripravení vykonávať manuálne vysokokvalifikované pracovné činnosti, ako odborne vzdelaní pracovníci v štátnych a súkromných podnikoch umeleckoremeselnej oblasti a vo vlastných realizačných firmách.
Možnosti ďalšieho štúdia:	pomaturitné štúdium, študijné programy prvého alebo druhého stupňa vysokoškolského štúdia, ďalšie vzdelávacie programy zamerané na rozšírenie kvalifikácie, jej zmenu alebo zvýšenie.

11.3 Zdravotné požiadavky na uchádzača

Prijatie uchádzača do zvoleného odboru ŠVP je podmienené kladným posúdením zdravotného stavu lekárom na prihláške na štúdium pre zvolený odbor. Uchádzač so zdravotným znevýhodnením pripojí k prihláške vyjadrenie všeobecného lekára o schopnosti študovať zvolený odbor výchovy a vzdelávania.

12 PROFIL ABSOLVENTA

12.1 Celková charakteristika absolventa

Absolvent študijného odboru 82, 85 Umenie a umeleckoremeselná tvorba I, II je kreatívny odborník v umeleckej a umeleckoremeselnej tvorbe. Má vzťah k jednotlivým formám umenia, orientuje sa v nich a riadi sa estetickými pravidlami. Rozvíja samostatné umelecké myslenie, pružné rozhodovanie a konanie, presadzuje nové netradičné myšlienky a metódy vo svojom odbore. Je schopný samostatne tvoriť, organizovať, realizovať a prezentovať vlastnú umeleckú tvorbu a vykonávať slobodné umelecké povolanie. Svojou tvorbou je schopný ovplyvňovať a vytvárať estetické prostredie človeka. Odborné vzdelávanie umožní rozvíjať samostatnosť a tvorivosť s dôrazom na divergentné myslenie a konanie vo všetkom, čo súvisí s vizuálnym umením, kultúrou osobnosti a umeleckou stránkou remeselného prevedenia.

Absolvent študijného odboru 82 s odbornou praxou:

- uplatňuje vedomosti z ekonomiky, počítačovej grafiky a osobnej umeleckej prezentácie,
- prezentuje umeleckú myšlienku vrátane verbálneho a grafického vyjadrenia v príslušnej dokumentácii,
- transformuje inšpiráciu cez výtvarný prejav na základe návrhu do finálneho umeleckého produktu.

Absolvent študijného odboru 85 s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania:

- uplatňuje svoje profesionálne zameranie v orientácii umeleckoremeselných znakov v jednotlivých slohových obdobiach a reprodukuje znalosť všeobecnej kresby a modelovania,

- smeruje poznatky z ekonomiky k jednoduchým úkonom súvisiacim s prvotnou evidenciou pracovného času a materiálu. Vede pracovnú skupinu odborne a remeselne s uplatnením ekonomických hľadísk a bezpečnostných rizík,
- dokáže sa orientovať v opisoch pracovných postupov, v materiáloch, v pracovných výkresoch a dokumentácii.

Po absolvovaní vzdelávacieho programu absolvent disponuje týmito kompetenciami:

12.2 Kľúčové kompetencie

Vzdelávanie sa realizuje v súlade s cieľmi výchovy a vzdelávania na danom stupni vzdelania a smeruje k tomu, aby si žiaci vytvorili zodpovedajúce schopnosti a študijné predpoklady. Kľúčové kompetencie chápeme ako kombináciu vedomostí, zručností, postojov, hodnotovej orientácie a ďalších charakteristík osobnosti, ktoré každý človek potrebuje na svoje osobné uspokojenie a rozvoj, aktívne občianstvo, spoločenské a sociálne začlenenie, k tomu, aby mohol primerane konať v rôznych pracovných a životných situáciách počas celého svojho života. Kľúčové kompetencie sa prostredníctvom výchovných a vzdelávacích stratégií vo výchovno-vzdelávacom procese rozvíjajú, osvojujú a hodnotia buď na úrovni školy, odboru vzdelávania alebo vyučovacieho predmetu.

V súlade so Spoločným európskym rámcom kľúčových kompetencií pre celoživotné vzdelávanie sa vymedzili nasledovné kľúčové kompetencie:

a) Spôsobilosti konať samostatne v spoločenskom a pracovnom živote

Ide o spôsobilosti, ktoré sú základom pre ďalšie získavanie vedomostí, zručností, postojov a hodnotovej orientácie. Patria sem schopnosti nevyhnutné pre cieľavedomé a zodpovedné riadenie a organizovanie svojho osobného, spoločenského a pracovného života. Jednotlivci si potrebujú vytvárať svoju osobnú identitu vo vzťahu k životným podmienkam, povolaniu, práci a životnému prostrediu, spoločenským normám, sociálnym a ekonomickým inštitúciám, robiť správne rozhodnutia, voľby, opatrenia a postupy. Tieto kompetencie sú veľmi úzko späté s osvojovaním si kultúry myslenia a poznávania.

Absolvent má:

- logicky a reálne zdôvodňovať svoje názory, konania a rozhodnutia;
- porovnať formálne a neformálne pravidlá, zákonitosti, predpisy, sociálne normy,
- morálne zásady, vlastné a celospoločenské očakávania v systéme, v ktorom existuje;
- identifikovať priame a nepriame dôsledky svojej činnosti;
- vybrať si správne rozhodnutie a cieľ z rôznych možností;
- vysvetliť svoje životné plány, záujmy a predsavzatia;
- vymenovať svoje ľudské práva, popísať svoje povinnosti, záujmy, obmedzenia a potreby;
- definovať svoje ciele a prognózy;
- určiť zdroje osobného a spoločenského života a ich očakávaný vývoj;
- zdôvodňovať svoje argumenty, riešenia, potreby, práva, povinnosti a konanie.

b) Spôsobilosť interaktívne používať vedomosti, informačné a komunikačné technológie, komunikovať v štátnom, materinskom a cudzom jazyku

Sú to schopnosti, ktoré žiak získava za účelom aktívneho zapojenia sa do spoločnosti založenej na vedomostiach s jasným zmyslom pre vlastnú identitu a smer života,

sebazdokonaľovanie a zvyšovanie výkonnosti, racionálneho a samostatného vzdelávania a učenia sa počas celého života, aktualizovania a udržiavania potrebnej základnej úrovne jazykových schopností, informačných a komunikačných zručností. Od žiaka sa vyžaduje schopnosť efektívne komunikovať v materinskom a cudzom jazyku v písomnej a ústnej forme, spôsobilosť disponovať s čitateľskou, matematickou a finančnou gramotnosťou.

Absolvent má:

- správne sa vyjadrovať v materinskom jazyku v písomnej a ústnej forme;
- komunikovať v cudzom jazyku v písomnej a ústnej forme na určitej úrovni;
- riešiť matematické príklady;
- identifikovať, vyhľadávať, triediť a spracovať rôzne informácie a informačné zdroje;
- posudzovať vierohodnosť rôznych informačných zdrojov;
- kriticky hodnotiť získané informácie;
- formulovať a overovať hypotézy;
- overovať a interpretovať získané údaje;
- pracovať s elektronickou poštou;
- pracovať s rôznymi informačnými a komunikačnými technológiami.

c) Schopnosť pracovať v rôznorodých skupinách

Tieto schopnosti sa využívajú pri riadení medziľudských vzťahov, formovaní nových typov spolupráce. Sú to schopnosti, ktoré sa objavujú v náročnejších podmienkach, aj pri riešení problémov ľudí, ktorí sa nevedia zaradiť do spoločenského života. Žiaci musia byť schopní učiť sa, nažívať a pracovať nielen ako jednotlivci, ale aj v sociálne vyváženej skupine. Sú to teda schopnosti, ktoré na základe získaných vedomostí, sociálnych zručností, interkulturálnych kompetencií, postojov a hodnotovej orientácie umožňujú stanoviť jednoduché algoritmy na vyriešenie problémových úloh, javov a situácií a získané poznatky využívať v osobnom živote a povolání.

Absolvent má:

- prejavíť empatiu a sebareflexiu;
- vyjadriť svoje pocity a korigovať negatívne emócie;
- pozitívne motivovať seba a druhých;
- ovplyvňovať ľudí (prehováranie, presvedčanie, argumentovanie);
- stanoviť priority cieľov;
- predkladať primerané návrhy na rozdelenie jednotlivých kompetencií a úloh pre ostatných členov tímu a posudzovať spoločne s učiteľom a s ostatnými, či sú schopní určené kompetencie zvládnuť;
- prezentovať svoje myšlienky, návrhy a postoje;
- konštruktívne diskutovať, aktívne predkladať progresívne návrhy a pozorne počúvať druhých;
- budovať a organizovať vzájomne rovnocennú a udržateľnú spoluprácu;
- uzatvárať jasné dohody;
- rozhodnúť o výbere správneho názoru z rôznych možností;
- analyzovať hranice problému;
- identifikovať oblasť dohody a rozporu;
- určovať najzávažnejšie rysy problému, rôzne možnosti riešenia, ich klady a zápory v danom kontexte aj v dlhodobejších súvislostiach, kritériá pre voľbu konečného optimálneho riešenia;
- spolupracovať pri riešení problémov s inými ľuďmi;
- samostatne pracovať a riadiť práce v menšom kolektíve;

- určovať vážne nedostatky a kvality vo vlastnom učení, pracovných výkonoch a osobnostnom raste;
- predkladať spolupracovníkom vlastné návrhy na zlepšenie práce, bez zaujatosti posudzovať návrhy druhých;
- prispievať k vytváraniu ústretových medziľudských vzťahov, predchádzať osobným konfliktom, nepodliehať predsudkom a stereotypom v prístupe k druhým.

12.3 Odborné kompetencie

a) Požadované vedomosti

Absolvent umeleckého odboru 82 má:

- popísať dejinné súvislosti vývoja ľudskej spoločnosti, prejavy jej hmotnej kultúry,
- vysvetliť podmienenosť každej vývojovej etapy umenia až po súčasnosť,
- charakterizovať umelecké diela reprezentujúce kultúrne dedičstvo našich predkov a významné diela svetových umelcov,
- uviesť všeobecné poznatky historických zákonitostí estetiky úžitkového výtvarného umenia,
- vysvetliť zásady umeleckej tvorby a uvažovať v intenciách vlastného kreatívneho vyjadrovania
- vysvetliť morfológiu, syntax vo výtvarnej tvorbe,
- definovať princípy proporčných a kompozičných zásad,
- vysvetliť prácu s farbou vo vzťahu k dekoru a objemu vo výtvarnom zobrazovaní,
- charakterizovať druhy, vlastnosti a spôsoby použitia materiálov v odbore,
- vysvetliť variabilné technologické postupy pri tvorbe umelecko-remeselného výrobku,
- popísať techniky úpravy a technológiu spracovania materiálu podľa daného odboru,
- definovať typy a použitie písma v oblasti umelecko-remeselnej výroby podľa daného odboru,
- popísať základy anatómie pri zobrazovaní ľudského tela v 2D a 3D podobe,
- pomenovať spôsoby tvorby technickej a výtvarnej dokumentácie vrátane použitia digitálnych technológií,
- identifikovať pomôcky, nástroje, náradie, stroje a zariadenia používané v odbore,
- definovať odborné termíny,
- vymedziť základné ekonomické pojmy a kategórie,
- uviesť zákonitosti trhu a podmienky trhovej ekonomiky,
- popísať podstatu podnikateľskej činnosti a posúdiť vhodné formy podnikania vo svojom odbore,
- rozoznať základy obchodného a pracovného práva, autorský zákon,
- uvádzať príklady úspešných jednotlivcov vo svojej profesijnej oblasti.

Absolvent umelecko-remeselného odboru 85 má:

- uviesť umelecké diela reprezentujúce jednotlivé slohové obdobia,
- určiť význam a hodnotu kultúrnych pamiatok,
- prezentovať estetické zásady výtvarno-úžitkovej tvorby,
- definovať kánon ľudskej postavy, spôsoby a techniky zobrazovania predmetov živej a neživej prírody,
- uviesť historické súvislosti o dobových technikách stvárnenia daného umelecko-remeselného predmetu,

- vysvetliť zásady umeleckej tvorby a uvažovať v intenciách vlastného kreatívneho vyjadrovania,
- definovať princípy proporčných a kompozičných zásad,
- charakterizovať druhy, vlastnosti a spôsoby použitia materiálov v odbore,
- vysvetliť variabilné technologické postupy pri tvorbe umelecko-remeselného výrobku,
- popísať techniky úpravy a technológiu spracovania materiálu podľa daného odboru,
- definovať typy a použitie písma v oblasti umelecko-remeselnej výroby podľa daného odboru,
- identifikovať pomôcky, nástroje, náradie, stroje a zariadenia používané v odbore,
- definovať odborné termíny,
- pomenovať spôsoby tvorby technickej a výtvarnej dokumentácie vrátane použitia digitálnych technológií,
- vymedziť základné ekonomické pojmy a kategórie,
- uviesť zákonitosti trhu a podmienky trhovej ekonomiky,
- popísať podstatu podnikateľskej činnosti a posúdiť vhodné formy podnikania vo svojom odbore,
- rozoznať základy obchodného a pracovného práva, autorský zákon,
- uvádzať príklady úspešných jednotlivcov vo svojej profesijnej oblasti.
- dopĺňať a rozvíjať si odborné vzdelanie na základe odbornej literatúry.

b) Požadované zručnosti

Absolvent študijného odboru 82 vie:

- využívať odbornú literatúru a aplikovať teoretické vedomosti v praktickej tvorbe,
- preukázať invenčné myslenie a kreatívny prístup k tvorbe,
- uplatňovať plošné, plastické a farebné videnie,
- navrhnuť úžitkový výrobok v 2D a 3D podobe,
- navrhovať správne technologické postupy výroby s ohľadom na použité materiály, technické a ekonomické požiadavky,
- aplikovať variabilné realizačno-technologické postupy tvorby umelecko-remeselného výrobku v danom odbore,
- písať, kresliť a konštruovať písmo v súvislosti s využitím v umelecko-remeselnej výrobe,
- pozorovať, analyzovať a hodnotiť výrobky z technologického, funkčného a estetického hľadiska,
- pracovať s digitálnymi technológiami ako podpornými prostriedkami pri navrhovaní a vyhotovovaní výrobku,
- spracovať technickú a výtvarnú dokumentáciu vrátane digitálnych technológií,
- narábať s pomôckami, nástrojmi, strojmi a zariadeniami, ktoré sú používané v danej oblasti,
- obhájiť svoju prácu v odbornej terminológii,
- fungovať na trhu práce ako samostatne zárobkovo činná osoba,
- používať a aplikovať základné ekonomické pojmy,
- využívať právne normy v podnikaní vo svojom odbore,
- posudzovať podnikateľské príležitosti a konfrontovať ich so svojimi možnosťami,
- pracovať podľa zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce, ochrany životného prostredia a požiarnej ochrany.

Absolvent umeleckoremeselného odboru 85 vie:

- využívať odbornú literatúru a aplikovať teoretické vedomosti v praktickej tvorbe,

- preukázať invenčné myslenie a kreatívny prístup k tvorbe,
- uplatňovať plošné, plastické a farebné videnie,
- navrhnuť úžitkový výrobok v 2D a 3D podobe,
- používať technologickú, technickú a obrazovú dokumentáciu s ohľadom na súvisiace technické normy,
- pripravovať a ošetrovať používané materiály, zhodnotiť vlastnosti surovín a základných materiálov, posúdiť chyby výrobkov,
- aplikovať variabilné výtvarné techniky a postupy v umelecko-remeselnej tvorbe,
- písať, kresliť a konštruovať písmo v súvislosti s využitím v umelecko-remeselnej výrobe,
- pozorovať, analyzovať a hodnotiť výrobky z technologického, funkčného a estetického hľadiska,
- pracovať s digitálnymi technológiami ako podpornými prostriedkami pri navrhovaní a vyhotovovaní výrobku,
- zhotoviť kópie historických prvkov podľa pôvodného vzoru alebo súčasného výtvarného návrhu s použitím variabilných technologických postupov výroby,
- spracovať technickú a výtvarnú dokumentáciu s použitím digitálnych technológií,
- organizovať jednotlivcov i skupinu pri realizácii úlohy,
- vedieť používať odbornú terminológiu svojho odboru,
- pracovať s pomôckami, nástrojmi, strojmi a zariadeniami, ktoré sú používané v danej oblasti,
- posudzovať podnikateľské príležitosti a konfrontovať ich so svojimi možnosťami
- fungovať na trhu práce ako samostatne zárobkovo činná osoba,
- pracovať podľa zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce, ochrany životného prostredia a požiarnej ochrany.

c) Požadované osobnostné predpoklady, vlastnosti a schopnosti

Absolvent sa vyznačuje:

- disponibilitou, spoľahlivosťou, trpezlivosťou, dôslednosťou, presnosťou a schopnosťou spolupracovať,
- tvorivým a samostatným výtvarným myslením,
- zmyslom pre krásu a harmonizáciu životného prostredia,
- pozitívnym vzťahom k životnému prostrediu,
- samostatnosťou pri práci a individuálnym riešením bežných úloh,
- manuálnou zručnosťou v činnostiach konkrétneho odboru,
- schopnosťou integrácie a adaptability,
- organizačnými a komunikačnými zručnosťami,
- prispôsobivosťou v nových pracovných podmienkach,
- vhodným sociálnym správaním a prejavmi,
- sebadisciplínou a mobilitou,
- potrebnou dávkou sebadôvery a pozitívnym prístupom k povinnostiam.

13 RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY

13.1 Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory (M):

Cieľové zložky vzdelania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ⁴ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium	
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	48	1536	
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	68	2176	
Disponibilné hodiny	16	512	
SPOLU	132	4224	
Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov	Počet týždenných vyučovacích hodín za celé štúdium		
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	48		
Jazyk a komunikácia slovenský jazyk a literatúra ^{a)} cudzí jazyk ^{b)}	24 12 12		
Človek a hodnoty etická výchova/náboženská výchova ^{c)}	2		
Človek a spoločnosť občianska náuka dejepis	5		
Človek a príroda ^{d)} fyzika biológia chémia	3		
Matematika a práca s informáciami matematika ^{e)} informatika ^{f)}	6 4 2		
Zdravie a pohyb telesná a športová výchova ^{g)}	8		
	68		
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	Teoretické vyučovanie	Praktické vyučovanie	Spolu
	28	40	68
Teoretické predmety	28 ^{h)}	26 ⁱ⁾	54
odborná prax	-	14 ^{k)}	14
Disponibilné hodiny ^{l)}	16		
SPOLU	132		

⁴ Minimálny počet týždenných hodín je 33 (rozpätie 33 – 35 hodín)

13.2 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory (M):

- a) Výučba slovenského jazyka a literatúry sa realizuje s dotáciou v rozsahu minimálne 3 hodiny týždenne v každom ročníku.
- b) Vyučuje sa jeden z cudzích jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba cudzieho jazyka sa realizuje s minimálnou dotáciou 3 hodiny týždenne v každom ročníku. Ďalší cudzí jazyk sa môže vyučovať ako voliteľný predmet z časovej dotácie disponibilných hodín. Trieda sa delí na každej hodine na skupiny pri minimálnom počte 24 žiakov.
- c) Predmety etická výchova/náboženská výchova sa vyučujú podľa záujmu žiakov v skupinách najviac 20 žiakov. Na vyučovanie predmetu etická výchova alebo náboženská výchova možno spájať žiakov rôznych tried toho istého ročníka a vytvárať skupiny s najvyšším počtom žiakov 20. Ak počet žiakov v skupine klesne pod 12, možno do skupín spájať aj žiakov z rôznych ročníkov. Na cirkevných školách je povinnou súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie). Predmet etická výchova môže škola vyučovať v rámci voliteľných predmetov.
- d) Predmety fyzika, chémia, biológia sa vyberajú a vyučujú podľa ich účelu v oblasti odboru štúdia.
- e) Výučba matematiky sa realizuje s dotáciou v rozsahu minimálne 2 hodiny týždenne v prvom ročníku a 2 hodiny týždenne v druhom ročníku.
- f) V prípade, že škola učí informatiku v prepojení s konkrétnym študijným odborom (t. j. aplikovanú informatiku) presunie sa dotácia 2 hodín týždenne z kategórie všeobecno-vzdelávacích predmetov do kategórie odborných predmetov. V predmete informatika (aplikovaná informatika) sa trieda delí na skupiny, maximálny počet žiakov v skupine je 15. Ďalšia skupina vznikne až po naplnení predchádzajúcej skupiny na maximálny počet žiakov.
- g) Predmet telesná a športová výchova možno vyučovať aj v popoludňajších hodinách a spájať do viachodinových celkov. Trieda sa delí na každej hodine na skupiny pri minimálnom počte 24 žiakov.
- h) Predmety sa na 12 hodinách v týždni za celé štúdium v danej triede, v príslušnom študijnom odbore a v príslušnom ročníku vyučujú v skupinách, pričom počet žiakov v skupine je minimálne 8, maximálne 15.
- i) Predmety sa vyučujú formou praktických cvičení. V danej triede, v príslušnom študijnom odbore a v príslušnom ročníku sa vyučujú v skupinách, pričom počet žiakov v skupine je minimálne 6, maximálne 11.
- j) Povinnou súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je plenér, ktorý sa realizuje v rámci časovej rezervy v školskom roku a priamo súvisí s obsahom učiva vybraných odborných a výtvarných predmetov. Realizuje sa v 1. alebo 2. ročníku v rozsahu 5 pracovných dní.
- k) Na odbornej praxi sa žiaci delia do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Predmet sa vyučuje v skupinách, pričom počet žiakov v skupine je minimálne 6, maximálne 11. Súčasťou predmetu odborná prax je prax organizovaná súvisle, ktorú žiaci absolvujú počas štúdia v 2. a 3. ročníku v rozsahu 5 pracovných dní v každom ročníku, 7 hodín denne.
- l) Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie, škola ich použije pri dopracovaní školského vzdelávacieho programu. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne.

O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade.

- m) V triedach s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny je povinnou súčasťou vzdelávacej oblasti „Jazyk a komunikácia“ predmet jazyk národnostnej menšiny a literatúra s minimálnou dotáciou 2 hodiny týždenne.
- n) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou a radou školy rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vyučovania a praktického vyučovania možno spájať do viachodinových celkov.
- o) Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je kurz na ochranu života a zdravia a môže sa organizovať aj kurz pohybových aktivít v prírode. Kurz na ochranu života a zdravia má samostatné tematické celky s týmto obsahom: riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana, zdravotná príprava, pobyt a pohyb v prírode, záujmové technické činnosti a športy. Organizuje sa v treťom ročníku štúdia a trvá tri dni po 6 hodín. Účelové cvičenia sú súčasťou prierezovej témy Ochrana života a zdravia. Uskutočňujú sa v 1. a v 2. ročníku vo vyučovacom čase v rozsahu 6 hodín v každom polroku školského roka raz. Kurz pohybových aktivít v prírode sa organizuje vo forme lyžiarskeho kurzu, snoubordingového kurzu, plaveckého kurzu, turistického kurzu alebo kurzu iných športov v prírode.
- p) Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôbujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- q) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je za celé štúdium minimálne 132 hodín, maximálne 140 hodín. Výučba sa realizuje v 1., 2. a 3. ročníku v rozsahu 33 týždňov, vo 4. ročníku v rozsahu 30 týždňov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na kurz na ochranu života a zdravia a kurzy pohybových aktivít v prírode ap. a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.

13.3 Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory (M) s vyučovacím jazykom národnostných menšín

Cieľové zložky vzdelania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe⁵ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	60	1920
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	66	2112
Disponibilné hodiny	10	320
SPOLU	136	4352

⁵ Minimálny počet týždenných hodín je 33 (rozpätie 33 – 35 hodín)

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov	Počet týždenných vyučovacích hodín za celé štúdium												
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	60												
Jazyk a komunikácia slovenský jazyk a slovenská literatúra ^{a)} jazyk národnostnej menšiny literatúra ^{b)} cudzí jazyk ^{c)}	36 12 12 12												
Človek a hodnoty etická výchova/náboženská výchova ^{d)}	2												
Človek a spoločnosť občianska náuka dejepis	5												
Človek a príroda ^{e)} fyzika biológia chémia	3												
Matematika a práca s informáciami matematika ^{f)} informatika ^{g)}	6 4 2												
Zdravie a pohyb telesná a športová výchova ^{h)}	8												
	66												
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Teoretické vyučovanie</th> <th>Praktické vyučovanie</th> <th>Spolu</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>26</td> <td>40</td> <td>66</td> </tr> <tr> <td>26 ⁱ⁾</td> <td>26 ^{j)}</td> <td>52</td> </tr> <tr> <td>-</td> <td>14 ^{l)}</td> <td>14</td> </tr> </tbody> </table>	Teoretické vyučovanie	Praktické vyučovanie	Spolu	26	40	66	26 ⁱ⁾	26 ^{j)}	52	-	14 ^{l)}	14
Teoretické vyučovanie	Praktické vyučovanie	Spolu											
26	40	66											
26 ⁱ⁾	26 ^{j)}	52											
-	14 ^{l)}	14											
Teoretické predmety													
odborná prax													
Disponibilné hodiny ^{m)}	10												
SPOLU	136												

13.4 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory (M) s vyučovacím jazykom národnostných menšín:

- Výučba slovenského jazyka a slovenskej literatúry sa realizuje s dotáciou v rozsahu minimálne 3 hodiny týždenne v každom ročníku. Trieda sa na dvoch hodinách v týždni za celé štúdium delí na skupiny pri minimálnom počte 24 žiakov.
- Výučba jazyka národnostnej menšiny a literatúry sa realizuje s dotáciou v rozsahu minimálne 3 hodiny týždenne v každom ročníku.
- Vyučuje sa jeden z cudzích jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba cudzieho jazyka sa realizuje s minimálnou dotáciou 3 hodiny týždenne v každom ročníku. Ďalší cudzí jazyk sa môže vyučovať ako voliteľný predmet z časovej dotácie disponibilných hodín. Trieda sa delí na každej hodine na skupiny pri minimálnom počte 24 žiakov.

- d) Predmety etická výchova/náboženská výchova sa vyučujú podľa záujmu žiakov v skupinách najviac 20 žiakov. Na vyučovanie predmetu etická výchova alebo náboženská výchova možno spájať žiakov rôznych tried toho istého ročníka a vytvárať skupiny s najvyšším počtom žiakov 20. Ak počet žiakov v skupine klesne pod 12, možno do skupín spájať aj žiakov z rôznych ročníkov. Na cirkevných školách je povinnou súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie). Predmet etická výchova môže škola vyučovať v rámci voliteľných predmetov.
- e) Predmety fyzika, chémia, biológia sa vyberajú a vyučujú podľa ich účelu v oblasti odboru štúdia.
- f) Výučba matematiky sa realizuje s dotáciou v rozsahu minimálne 2 hodiny týždenne v prvom ročníku a 2 hodiny týždenne v druhom ročníku.
- g) V prípade, že škola učí informatiku v prepojení s konkrétnym študijným odborom (t. j. aplikovanú informatiku) presunie sa dotácia 2 hodín týždenne z kategórie všeobecno-vzdelávacích predmetov do kategórie odborných predmetov. V predmete informatika (aplikovaná informatika) sa trieda delí na skupiny, maximálny počet žiakov v skupine je 15. Ďalšia skupina vznikne až po naplnení predchádzajúcej skupiny na maximálny počet žiakov.
- h) Predmet telesná a športová výchova možno vyučovať aj v popoludňajších hodinách a spájať do viachodinových celkov. Trieda sa delí na každej hodine na skupiny pri minimálnom počte 24 žiakov.
- i) Predmety sa na 12 hodinách v týždni za celé štúdium v danej triede, v príslušnom študijnom odbore a v príslušnom ročníku vyučujú v skupinách, pričom počet žiakov v skupine je minimálne 8, maximálne 15.
- j) Predmety sa vyučujú formou praktických cvičení. V danej triede, v príslušnom študijnom odbore a v príslušnom ročníku sa vyučujú v skupinách, pričom počet žiakov v skupine je minimálne 6, maximálne 11.
- k) Povinnou súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je plenér, ktorý sa realizuje v rámci časovej rezervy v školskom roku a priamo súvisí s obsahom učiva vybraných odborných a výtvarných predmetov. Realizuje sa v 1. alebo 2. ročníku v rozsahu 5 pracovných dní.
- l) Na odbornej praxi sa žiaci delia do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Predmet sa vyučuje v skupinách, pričom počet žiakov v skupine je minimálne 6, maximálne 11. Súčasťou predmetu odborná prax je prax organizovaná súvisle, ktorú žiaci absolvujú počas štúdia v 2. a 3. ročníku v rozsahu 5 pracovných dní v každom ročníku, 7 hodín denne.
- m) Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie, škola ich použije pri dopracovaní školského vzdelávacieho programu. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade.
- n) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou a radou školy rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vyučovania a praktického vyučovania možno spájať do viachodinových celkov.
- o) Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je kurz na ochranu života a zdravia a môže sa organizovať aj kurz pohybových aktivít v prírode. Kurz na ochranu života a zdravia má samostatné tematické celky s týmto obsahom: riešenie mimoriadnych

udalostí – civilná ochrana, zdravotná príprava, pobyt a pohyb v prírode, záujmové technické činnosti a športy. Organizuje sa v treťom ročníku štúdia a trvá tri dni po 6 hodín. Účelové cvičenia sú súčasťou prierezovej témy Ochrana života a zdravia. Uskutočňujú sa v 1. a v 2. ročníku vo vyučovacom čase v rozsahu 6 hodín v každom polroku školského roka raz. Kurz pohybových aktivít v prírode sa organizuje vo forme lyžiarskeho kurzu, snoubordingového kurzu, plaveckého kurzu, turistického kurzu alebo kurzu iných športov v prírode.

- p) Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôbujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- q) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je za celé štúdium minimálne 136 hodín, maximálne 140 hodín. Výučba sa realizuje v 1., 2. a 3. ročníku v rozsahu 33 týždňov, vo 4. ročníku v rozsahu 30 týždňov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na kurz na ochranu života a zdravia a kurzy pohybových aktivít v prírode ap. a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.

13.5 Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku (K)

Cieľové zložky vzdelania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ⁶ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	40	1280
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	80	2560
Disponibilné hodiny	12	384
SPOLU	132	4224

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov	Počet týždenných vyučovacích hodín za celé štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	40
Jazyk a komunikácia slovenský jazyk a literatúra ^{a)} cudzí jazyk ^{b)}	24 12 12
Človek a hodnoty etická výchova/náboženská výchova ^{c)}	2
Človek a spoločnosť občianska náuka dejepis	2

⁶ Minimálny počet týždenných hodín je 33 (rozpätie 33 – 35 hodín)

Človek a príroda ^{d)} chémia fyzika biológia	2		
Matematika a práca s informáciami matematika ^{e)} informatika ^{f)}	6		
Zdravie a pohyb telesná a športová výchova ^{g)}	4		
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	80		
	Teoretické vyučovanie	Praktické vyučovanie	Spolu
	26	54	80
Teoretické predmety	26 ^{h)}	6 ⁱ⁾	32
odborný výcvik	-	48	48
Disponibilné hodiny ^{l)}	12		
SPOLU	132		

13.6 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku (K):

- a) Výučba slovenského jazyka a literatúry sa realizuje s dotáciou v rozsahu minimálne 3 hodiny týždenne v každom ročníku.
- b) Vyučuje sa jeden z cudzích jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba cudzieho jazyka sa realizuje s minimálnou dotáciou 3 hodiny týždenne v každom ročníku. Ďalší cudzí jazyk sa môže vyučovať ako voliteľný predmet z časovej dotácie disponibilných hodín. Trieda sa delí na každej hodine na skupiny pri minimálnom počte 24 žiakov.
- c) Predmety etická výchova/náboženská výchova sa vyučujú podľa záujmu žiakov v skupinách najviac 20 žiakov. Na vyučovanie predmetu etická výchova alebo náboženská výchova možno spájať žiakov rôznych tried toho istého ročníka a vytvárať skupiny s najvyšším počtom žiakov 20. Ak počet žiakov v skupine klesne pod 12, možno do skupín spájať aj žiakov z rôznych ročníkov. Na cirkevných školách je povinnou súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie). Predmet etická výchova môže škola vyučovať v rámci voliteľných predmetov.
- d) Predmety fyzika, chémia a biológia sa vyberajú a vyučujú podľa ich účelu v oblasti odboru štúdia.
- e) Výučba matematiky sa realizuje s dotáciou v rozsahu minimálne 2 hodiny týždenne v 1. a 2. ročníku.
- f) V prípade, že škola učí informatiku v prepojení s konkrétnym študijným odborom (t. j. aplikovanú informatiku, resp. informatiku v odbore) presunie sa dotácia 2 hodín týždenne z kategórie všeobecno-vzdelávacích predmetov do kategórie odborných predmetov. V predmete informatika sa trieda sa delí na skupiny, počet žiakov v skupine je 15. Ďalšia skupina vznikne až po naplnení predchádzajúcej skupiny na maximálny počet žiakov.

- g) Predmet telesná a športová výchova možno vyučovať aj v popoludňajších hodinách a spájať do viachodinových celkov. Trieda sa delí na každej hodine na skupiny pri minimálnom počte 24 žiakov.
- h) Predmety sa na 9 hodinách v týždni za celé štúdium v danej triede, v príslušnom študijnom odbore a v príslušnom ročníku vyučujú v skupinách, pričom počet žiakov v skupine je minimálne 6, maximálne 11.
- i) Predmety sa vyučujú formou praktických cvičení. V danej triede, v príslušnom študijnom odbore a v príslušnom ročníku sa vyučujú v skupinách, pričom počet žiakov v skupine je minimálne 5, maximálne 9.
- j) Neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu v odborných výtvarných predmetoch je v 1. – 3. ročníku práca na ročníkovom projekte v rozsahu 5 pracovných dní ukončený obhajobou (okrem študijného odboru 8539 K ladenie a údržba klavírov a klávesových nástrojov). Povinnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu v odborných výtvarných predmetoch študijných odborov 8521 K výtvarné spracúvanie skla a 8523 K tvorba vitrážového skla a smaltu je v 1. – 3. ročníku polročná a koncoročná práca v rozsahu 5 pracovných dní a polročná práca vo 4. ročníku v rozsahu 5 pracovných dní.
- k) Povinnou súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov v študijných odborov 8521 K výtvarné spracúvanie skla a 8523 K tvorba vitrážového skla a smaltu je plenér, ktorý sa realizuje v rámci časovej rezervy v školskom roku a priamo súvisí s obsahom učiva vybraných odborných a výtvarných predmetov. Realizuje sa v 1. alebo 2. ročníku v rozsahu 5 pracovných dní.
- l) Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie, škola ich použije pri dopracovaní školského vzdelávacieho programu. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade.
- m) V triedach s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny je povinnou súčasťou vzdelávacej oblasti „Jazyk a komunikácia“ predmet jazyk národnostnej menšiny a literatúra s minimálnou dotáciou 2 hodiny týždenne.
- n) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou a radou školy rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vyučovania a praktického vyučovania možno spájať do viachodinových celkov.
- o) Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je kurz na ochranu života a zdravia a môže sa organizovať aj kurz pohybových aktivít v prírode. Kurz na ochranu života a zdravia má samostatné tematické celky s týmto obsahom: riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana, zdravotná príprava, pobyt a pohyb v prírode, záujmové technické činnosti a športy. Organizuje sa v treťom ročníku štúdia a trvá tri dni po šesť hodín. Účelové cvičenia sú súčasťou prierezovej témy Ochrana života a zdravia. Uskutočňujú sa v 1. a v 2. ročníku vo vyučovacom čase v rozsahu 6 hodín v každom polroku školského roka raz. Kurz pohybových aktivít v prírode sa organizuje vo forme lyžiarskeho kurzu, snoubordingového kurzu, plaveckého kurzu, turistického kurzu alebo kurzu iných športov v prírode.
- p) Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôbujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy

a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.

- q) Počet týždenných vyučovacích hodín v školského vzdelávacieho programoch je za celé štúdium minimálne 132 hodín, maximálne 140 hodín. Výučba sa realizuje v 1., 2. a 3. ročníku v rozsahu 33 týždňov, vo 4. ročníku v rozsahu 30 týždňov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na kurz na ochranu života a zdravia a kurzy pohybových aktivít v prírode ap. a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.

13.7 Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku (K) s vyučovacím jazykom národnostných menšín

Cieľové zložky vzdelania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ⁷ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	52	1664
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	77	2464
Disponibilné hodiny	7	224
SPOLU	136	4352
Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov	Počet týždenných vyučovacích hodín za celé štúdium	
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	52	
Jazyk a komunikácia	36	
slovenský jazyk a slovenská literatúra ^{a)}	12	
jazyk národnostnej menšiny a literatúra ^{b)}	12	
cudzí jazyk ^{c)}	12	
Človek a hodnoty	2	
etická výchova/náboženská výchova ^{d)}	2	
Človek a spoločnosť	2	
občianska náuka	2	
dejepis	2	
Človek a príroda ^{e)}	2	
chémia	2	
fyzika	2	
biológia	2	
Matematika a práca s informáciami	6	
matematika ^{f)}	4	
informatika ^{g)}	2	
Zdravie a pohyb	4	
telesná a športová výchova ^{h)}	4	
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	77	

⁷ Minimálny počet týždenných hodín je 33 (rozpätie 33 – 35 hodín)

	Teoretické vyučovanie	Praktické vyučovanie	Spolu
	23	54	77
Teoretické predmety	23 ⁱ⁾	6 ^{j)}	29
odborný výcvik	-	48	48
Disponibilné hodiny ^{m)}	7		
SPOLU	136		

13.8 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku (K) s vyučovacím jazykom národnostných menšín:

- a) Výučba slovenského jazyka a slovenskej literatúry sa realizuje s dotáciou v rozsahu minimálne 3 hodiny týždenne v každom ročníku. Trieda sa na dvoch hodinách v týždni za celé štúdium delí na skupiny pri minimálnom počte 24 žiakov.
- b) Výučba jazyka národnostnej menšiny a literatúry sa realizuje s dotáciou v rozsahu minimálne 3 hodiny týždenne v každom ročníku.
- c) Vyučuje sa jeden z cudzích jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba cudzieho jazyka sa realizuje s minimálnou dotáciou 3 hodiny týždenne v každom ročníku. Ďalší cudzí jazyk sa môže vyučovať ako voliteľný predmet z časovej dotácie disponibilných hodín. Trieda sa delí na každej hodine na skupiny pri minimálnom počte 24 žiakov.
- d) Predmety etická výchova/náboženská výchova sa vyučujú podľa záujmu žiakov v skupinách najviac 20 žiakov. Na vyučovanie predmetu etická výchova alebo náboženská výchova možno spájať žiakov rôznych tried toho istého ročníka a vytvárať skupiny s najvyšším počtom žiakov 20. Ak počet žiakov v skupine klesne pod 12, možno do skupín spájať aj žiakov z rôznych ročníkov. Na cirkevných školách je povinnou súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie). Predmet etická výchova môže škola vyučovať v rámci voliteľných predmetov.
- e) Predmety fyzika, chémia a biológia sa vyberajú a vyučujú podľa ich účelu v oblasti odboru štúdia.
- f) Výučba matematiky sa realizuje s dotáciou v rozsahu minimálne 2 hodiny týždenne v 1. a 2. ročníku.
- g) V prípade, že škola učí informatiku v prepojení s konkrétnym študijným odborom (t. j. aplikovanú informatiku, resp. informatiku v odbore) presunie sa dotácia 2 hodín týždenne z kategórie všeobecno-vzdelávacích predmetov do kategórie odborných predmetov. V predmete informatika sa trieda sa delí na skupiny, počet žiakov v skupine je 15. Ďalšia skupina vznikne až po naplnení predchádzajúcej skupiny na maximálny počet žiakov.
- h) Predmet telesná a športová výchova možno vyučovať aj v popoludňajších hodinách a spájať do viachodinových celkov. Trieda sa delí na každej hodine na skupiny pri minimálnom počte 24 žiakov.
- i) Predmety sa na 9 hodinách v týždni za celé štúdium v danej triede, v príslušnom študijnom odbore a v príslušnom ročníku vyučujú v skupinách, pričom počet žiakov v skupine je minimálne 6, maximálne 11.

- j) Predmety sa vyučujú formou praktických cvičení. V danej triede, v príslušnom študijnom odbore a v príslušnom ročníku sa vyučujú v skupinách, pričom počet žiakov v skupine je minimálne 5, maximálne 9.
- k) Neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu v odborných výtvarných predmetoch je v 1. – 3. ročníku práca na ročníkovom projekte v rozsahu 5 pracovných dní ukončený obhajobou (okrem študijného odboru 8539 K ladenie a údržba klavírov a klávesových nástrojov). Povinnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu v odborných výtvarných predmetoch študijných odborov 8521 K výtvarné spracúvanie skla a 8523 K tvorba vitrážového skla a smaltu je v 1. – 3. ročníku polročná a koncoročná práca v rozsahu 5 pracovných dní a polročná práca vo 4. ročníku v rozsahu 5 pracovných dní.
- l) Povinnou súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov v študijných odborov 8521 K výtvarné spracúvanie skla a 8523 K tvorba vitrážového skla a smaltu je plenér, ktorý sa realizuje v rámci časovej rezervy v školskom roku a priamo súvisí s obsahom učiva vybraných odborných a výtvarných predmetov. Realizuje sa v 1. alebo 2. ročníku v rozsahu 5 pracovných dní.
- m) Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie, škola ich použije pri dopracovaní školského vzdelávacieho programu. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade.
- n) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou a radou školy rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vyučovania a praktického vyučovania možno spájať do viachodinových celkov.
- o) Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je kurz na ochranu života a zdravia a môže sa organizovať aj kurz pohybových aktivít v prírode. Kurz na ochranu života a zdravia má samostatné tematické celky s týmto obsahom: riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana, zdravotná príprava, pobyt a pohyb v prírode, záujmové technické činnosti a športy. Organizuje sa v treťom ročníku štúdia a trvá tri dni po šesť hodín. Účelové cvičenia sú súčasťou prierezovej témy Ochrana života a zdravia. Uskutočňujú sa v 1. a v 2. ročníku vo vyučovacom čase v rozsahu 6 hodín v každom polroku školského roka raz. Kurz pohybových aktivít v prírode sa organizuje vo forme lyžiarskeho kurzu, snoubordingového kurzu, plaveckého kurzu, turistického kurzu alebo kurzu iných športov v prírode.
- p) Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôbujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- q) Počet týždenných vyučovacích hodín v školského vzdelávacieho programoch je za celé štúdium minimálne 136 hodín, maximálne 140 hodín. Výučba sa realizuje v 1., 2. a 3. ročníku v rozsahu 33 týždňov, vo 4. ročníku v rozsahu 30 týždňov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na kurz na ochranu živo-

ta a zdravia a kurzy pohybových aktivít v prírode ap. a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.

14 VZDELÁVACIE OBLASTI

Odborné vzdelávanie vedie žiakov k zvládnutiu základných úloh odvetvia – odboru, na ktorý sa pripravujú. Základným cieľom je osvojiť si vedomosti a zručnosti potrebné pre zvládnutie celého okruhu učiva. Žiaci získavajú, upevňujú a prehlbujú si vedomosti, zručnosti a návyky predpísané na zvládnutie budúceho povolania. Pri práci dodržiavajú zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce a ochrane pred požiarmi.

Odborné vzdelávanie v štátnom vzdelávacom programe predstavuje súbor principiálnych vedomostí a zručností uvedených v profile absolventa, ktoré sú nevyhnutné pre kvalifikovaný výkon odborných činností.

Prehľad vzdelávacích oblastí:

1. Teoretické predmety
2. Odborná prax
3. Odborný výcvik

14.1 Teoretické predmety

Aktívne pretváranie skutočnosti sa stalo pre človeka základnou formou jeho historického vývoja, ktorý sa uskutočňuje okrem iného aj v rozličných umeleckých formách. Preto má odborné vzdelávanie v rámci rôznosti umeleckých foriem špecifické postavenie v celom systéme odborného vzdelávania a výchovy. V príprave na absolvovanie odboru je okrem zručnosti nevyhnutnou a základnou podmienkou patričné nadanie na výtvarnú nápaditosť. Zvláštnosťou celého vzdelávacieho programu je synchronnosť technickej stránky (využitie prírodovedného učiva na rozvoj logického myslenia za účelom dosiahnutia odborných znalostí) a umeleckej a remeselnej stránky na rozvoj vedomostí podporovaných znalosťami z dejín výtvarného umenia od histórie po súčasnosť.

Odborné vzdelávanie v skupine odborov 82, 85 Umenie a umeleckoremeselná tvorba I, II v štátnom vzdelávacom programe predstavuje súbor základných odborných informácií – súhrn principiálnych vedomostí a zručností uvedených v profile absolventa nevyhnutných pre všetky odvetvia umeleckej tvorby a umeleckoremeselnej výroby pre kvalifikované vykonávanie základných odborných činností.

Neoddeliteľnou súčasťou teoretických predmetov je dôraz na využitie a likvidáciu odpadov, ktoré vznikajú počas technologického toku, ekonomických dopadov znečisťovania prostredia priemyselnou činnosťou.

Ovláda základné pojmy a zákonitosti z ekonómie podniku trhového hospodárstva a manažmentu v kontexte s vývojom vedy, techniky a vzdelávania, problematiky riadenia kvality a systémov budovania kvality v rámci priemyselných podnikov. Cieľom vzdelávacieho okruhu ekonomika je poskytnúť žiakom základné odborné poznatky o ekonomických pojmoch a vzťahoch, základoch makroekonómie a mikroekonómie, efektívnom a hospodárnom správaní sa a naučiť ich praktickej realizácii v odbore. Cieľom vzdelávacieho okruhu pravidiel riadenia osobných financií je získanie kompe-

tencií jednotlivých tém Národného štandardu finančnej gramotnosti⁸ (ďalej len Národný štandard) vo vzťahu k fungovaniu jednotlivca a rodiny v ekonomickej oblasti. Pri spracovaní školských vzdelávacích programov odporúčame dôkladne preštudovať tento dokument a až potom následne zvážiť, ktoré tematické celky Národného štandardu zaradiť do vzdelávania tak, aby vyhovovali potrebám a individuálnym schopnostiam žiakov v rôznych vzdelávacích podmienkach. Pedagogickí zamestnanci môžu využívať Národný štandard na vytvorenie nových tematických celkov, tém alebo podtém v rámci učebných osnov rôznych odborných predmetov a dôsledne zabezpečiť medzipredmetové vzťahy.

V rámci okruhu Pravidlá riadenia osobných financií získa schopnosť orientovať sa v zabezpečovaní základných ľudských a ekonomických potrieb jednotlivca a rodiny, pochopiť otázky bohatstva a chudoby a hodnotovej orientácie k peniazom. Naučia sa orientovať v problematike ochrany práv spotrebiteľa a získajú schopnosť tieto práva uplatňovať v praxi. Žiaci sa oboznámia so základnými pravidlami riadenia vlastných financií a naučia sa rozoznávať riziká v riadení vlastných financií. Naučia sa orientovať v oblasti finančných inštitúcií a efektívne využívať finančné služby za súčasného používania pojmov v oblasti finančníctva a sveta peňazí. Na základe príkladov úspešných jednotlivcov v svojej profesijnej ceste sa naučia poznať podmienky vylučujúce neúspešnosť jednotlivca a rodiny.

Stále sa vyvíjajúca legislatíva a nové teoretické poznatky vyžadujú, aby absolvent dokázal teoretické vedomosti aplikovať v praxi. Preto je nutné, aby bol absolvent schopný samostatného štúdia odbornej literatúry a noriem.

Teoretické predmety obsahujú vzdelávacie štandardy (výkonové aj obsahové štandardy) spoločné pre všetky študijné odbory bez ohľadu na ich profiláciu vzdelávania na danom stupni vzdelania a špecifické vzdelávacie štandardy pre jednotlivé študijné odbory a odborné zamerania.

14.2 Odborná prax

Učivo tohto tematického okruhu má komplexný charakter, pretože využíva všetky vedomosti nadobudnuté v teoretickej časti prípravy odborného zamerania a premieňa ich na praktickú činnosť. Vybavuje žiaka vedomosťami a zručnosťami z oblasti špeciálnych metód práce umelca a dizajnéra od návrhu po realizácie finálneho produktu.

Obsah vyučovacieho predmetu odborná prax zahŕňa praktické ovládanie základných pracovných zručností od prípravy materiálu, náradia cez koncepčné, prípravné a realizačné činnosti po konečnú úpravu výrobku. Žiak taktiež poznáva organizáciu jednotlivých pracovísk, prácu v teréne a na doplnkových pracoviskách – laboratóriá, štúdiá, ateliéry. Pri práci žiak musí dodržiavať ekologické požiadavky pri používaní chemických prípravkov a likvidácii odpadov, používať osobné ochranné pomôcky pri používaní chemických prípravkov a pri prácach rizikového charakteru a dodržiavať ustanovenia týkajúce sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a požiarnej prevencie.

Stanovené výkonové a obsahové štandardy vzdelávania sa v školskom vzdelávacom programe rozpracujú a konkretizujú podľa špecifických potrieb jednotlivých zameraní odborov.

Absolvent vzdelávacieho programu musí disponovať stanovenými výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi.

⁸ *Národný štandard finančnej gramotnosti*

Môže sa stať, že niekoľko obsahových štandardov v jednom odbore vzdelávania sa bude vyskytovať aj v ďalších odboroch vzdelávania.

14.3 Odborný výcvik

Učivo tohto tematického okruhu komplexne využíva všetky vedomosti nadobudnuté v teoretickej časti prípravy odborného zamerania a aplikuje ich v praktickej činnosti. Vybavuje žiaka vedomosťami a zručnosťami z oblasti špeciálnych metód práce umelca a remeselného výrobcu od návrhu po realizácie finálneho produktu.

Obsah vyučovacej oblasti odborný výcvik zahŕňa praktické ovládanie základných pracovných zručností od prípravy materiálu, náradia cez koncepčné, prípravné a realizačné činnosti po konečnú úpravu výrobku. Žiak taktiež poznáva organizáciu jednotlivých pracovísk, prácu v teréne a na doplnkových pracoviskách – laboratóriá, štúdiá, dielne. Pri práci žiak musí dodržiavať ekologické požiadavky pri používaní chemických prípravkov a likvidácii odpadov, používať osobné ochranné pomôcky pri používaní chemických prípravkov a pri prácach rizikového charakteru a dodržiavať ustanovenia týkajúce sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a požiarnej prevencie.

Stanovené výkonové a obsahové štandardy vzdelávania sa v školskom vzdelávacom programe rozpracujú a konkretizujú podľa špecifických potrieb jednotlivých zameraní odborov.

Absolvent vzdelávacieho programu musí disponovať stanovenými výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi.

15 VZDELÁVACIE ŠTANDARDY

15.1 Vzdelávacie štandardy spoločné pre všetky študijné odbory skupín 82 Umenie a umeleckoremeselná tvorba I, 85 Umenie a umeleckoremeselná tvorba II

EKONOMICKÉ VZDELÁVANIE

Učivo je vymedzené spoločne pre všetky odbory na danom stupni vzdelania bez ohľadu na ich profiláciu. Pomôže žiakovi pri rozhodovaní o ďalšej profesijnej a vzdelávacej orientácii, pri vstupe na trh práce a pri uplatňovaní pracovných práv.

Cieľom je príprava absolventa s konkrétnym odborným profilom, ktorý mu pomôže úspešne sa presadiť na trhu práce i v živote.

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- vysvetliť základné pojmy pracovného práva – práca, povolanie, zamestnanie, pracovné miesto, fyzická a právnická osoba,
- charakterizovať základné povinnosti zamestnávateľa a zamestnanca po vzniku pracovného pomeru,
- vypracovať osobnú prípravu na prijímací pohovor v slovenskom a cudzom jazyku,
- porovnať profesijnú ponuku na slovenskom i európskom trhu práce a pružne na ňu reagovať ďalším vzdelávaním,
- popísať základné pravidlá riadenia vlastných financií,
- vysvetliť podstatu efektívneho využívania finančných informácií a finančných služieb,
- stanoviť si reálne finančné ciele a plán na ich dosiahnutie,
- popísať riziká spojené s riadením vlastných financií,
- popísať základné pojmové znaky podnikania,

- vysvetliť hlavné princípy právnej úpravy podnikania v SR,
- vysvetliť pojmy živnosť, živnostenské oprávnenie, neoprávnené podnikanie,
- navrhnúť jednoduchý podnikateľský zámer – obchodný a finančný plán malého podniku.
- charakterizovať spotrebiteľa a predávajúceho,
- popísať postup pri vybavovaní reklamácie,
- vymenovať, ktoré štátne orgány a organizácie sa venujú ochrane spotrebiteľa,
- popísať práva a povinnosti spotrebiteľa a vymedziť čo zahŕňa ochrana spotrebiteľa.

Obsahové štandardy

Svet práce

Obsah učiva vedie žiaka k osvojeniu základných pojmov pracovného práva a k porozumeniu pracovnoprávnym vzťahom. Vzdelávanie pripravuje žiaka pre svet práce z hľadiska domácich, európskych i mimoeurópskych možností. Učivo sa zameriava na rozvoj schopností žiaka v oblasti osobného manažmentu. Vo vzdelávacom procese sa súčasne formujú a rozvíjajú schopnosti racionálneho a efektívneho správania a zodpovednosti za vlastnú prácu.

Žiak sa učí porozumieť základným atribútom trhu práce, získa vedomosti o ponuke a dopyte po pracovných miestach, naučí sa, ako sa uchádzať o zamestnanie a osvojí si náležitosti súvisiace s pracovným pomerom.

Získava informácie o dôležitosti rozširovania nadobudnutých vedomostí a zručností cestou celoživotného vzdelávania, ako základu jeho osobnostného a kariérového rozvoja.

Pravidlá riadenia osobných financií

Obsah učiva je zameraný na vysvetlenie významu trvalých životných hodnôt, dôležitosti zabezpečenia životných potrieb a vplyvu peňazí na ich zachovanie. Žiak sa naučí nájsť, vyhodnocovať a použiť finančné informácie pre riadenie vlastných financií s cieľom zaistenia celoživotného finančného zabezpečenia. Osvojí si dôležitosť osobného zabezpečenia pre prípad zdravotne a sociálne nepriaznivej situácie a staroby. Naučí sa rozoznávať možné riziká, stanoviť si reálne finančné ciele a napláňovať si ich dosiahnutie.

Výchova k podnikaniu

Žiaci sa oboznámia s právnymi pojmami podnikania, podstatou podnikateľskej činnosti, princípmi právnej úpravy podnikania v Slovenskej republike. Podrobnejšie si osvoja problematiku živnostenského podnikania, naučia sa vypracovať jednoduchý podnikateľský zámer.

Spotrebiteľská výchova

Žiak sa oboznámi s cieľom zákona o ochrane spotrebiteľa a jeho právach, vzdelávaním si osvojí základné pojmy spotrebiteľskej výchovy. Získa poznatky súvisiace s poctivosťou predaja výrobkov a služieb, s problematikou a pravidlami reklamy, s informatívnou povinnosťou predávajúceho voči spotrebiteľom, o označovacej povinnosti a sankciách.

15.2 Vzdelávacie štandardy pre študijný odbor skupiny 82 Umenie a umeleckoremeselná tvorba I

UMELECKO-HISTORICKÁ VÝCHOVA

Učivo odborných predmetov sa zameriava na poznatky z dejín výtvarnej kultúry a dejín umelecko-remeselnej práce a vedomostí potrebných na vytvorenie a prezentáciu umeleckého a umelecko-remeselného výrobku. Historicko-umelecká výchova rozvíja estetické cítenie žiaka a jeho umelecké smerovanie, podnecuje v ňom vlastnú tvorivú činnosť ako predpoklad subjektívneho pretvárania reality. Žiak je vedený k potrebe aktívne vyhľadávať zdroje informácií, nachádzať inšpiráciu v dejinách výtvarnej kultúry, ale aj v aktuálnej umeleckej tvorbe. Žiak je vedený k rozvoju výtvarného myslenia, ku kultivácii výtvarného videnia a vyjadrovania, v nadväznosti na poznanie a rozbor umeleckého diela z hľadiska jeho historického zaradenia.

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- popísať historický vývoj spoločnosti, výtvarnej kultúry a úžitkového výtvarného umenia,
- popísať výtvarné a estetické tendencie, ktoré sa prejavujú v umelecko-historickom vývoji,
- identifikovať výtvarný prejav jednotlivých historických období podľa jeho základných znakov,

- charakterizovať dobové odievania a odevné doplnky s cieľom identifikovať konkrétny sloh ako inšpiráciu následnej autorskej tvorby v súčasnej odevnej a obuvníckej tvorbe,
- realizovať rozbor umeleckého diela z hľadiska jeho historického zaradenia, vzťahu, formy, obsahu a kompozičnej výstavby,
- priblížiť významných predstaviteľov jednotlivých slohových období a súčasného výtvarného umenia.

Obsahové štandardy

1. Dejiny umenia a odievania

Obsahový okruh predmetu smeruje k získaniu ucelenej orientácie v oblasti vývoja spoločnosti a jej výtvarnej kultúry od jej vzniku až po súčasnosť. Umožní osvojenie súboru základných poznatkov z teórie umenia a výtvarnej tvorby v spoločensko-historických súvislostiach. Súčasťou vzdelania z histórie výtvarnej kultúry sa stane periodizácia a charakteristika spoločensko-historického vývoja, analýza vývojových etáp výtvarnej kultúry. Dôležitými poznatkami budú aj základné trendy súčasného módného, odevného a obuvníckeho umenia.

VÝTVARNÁ PRÍPRAVA

Učivo na tejto úrovni poskytuje žiakovi vyjadrovacie prostriedky a predpoklady na samostatnú tvorbu a smeruje k osvojeniu základov výtvarného jazyka. Je zamerané tak, aby žiakovi umožnilo osvojiť si zásady výtvarnej kompozície ako súhrn zážitkov, skutočností a fantázie tvorcu. Rozvíja u žiaka tvorivosť prostredníctvom výtvarného myslenia, učí ho pozorovať, analyzovať, hodnotiť prírodné a spoločenské javy z výtvarného hľadiska. Funkcia figurálneho kreslenia spočíva v chápaní človeka ako proporčného meradla pre všetky odbohy ľudskej činnosti. Výsledkom je získanie väčšej invenčnej a tvarovej zásoby, ktorá je predpokladom pre ďalšie aplikácie a štylizáciu v danom študijnom odbore.

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- pracovať so škálou výtvarných pomôcok a materiálov,
- využívať výrazové možnosti jednotlivých výtvarných prvkov v ich rôznych kombináciách a vo vzájomných súvislostiach pri výstavbe kompozície objektu,
- ovládať postupy štylizácie, abstrakcie a možnosti výtvarného posunu reálnych tvarov,
- uplatňovať vzťah medzi výtvarným riešením konkrétnej úlohy a technologickými postupmi používanými v rámci študovaného odboru,
- ovládať špecifický výtvarný jazyk pri vecných štúdiách rastlinných, živočíšnych a abstraktných motívov s vystihnutím charakteristiky tvaru a štruktúry,
- posúdiť možnosti využitia grafických programov pri výtvarnom vyjadrovaní,
- vybrať typ písma v súlade s výtvarným zámerom,
- zakresliť jednoduché figurálne kompozície v kombinácii s dekoratívnymi predmetmi, písmom, drapériou a inými prvkami,
- vysvetliť zásady klasickej prezentácie vlastnej tvorby inštaláciou plošných diel a priestorových objektov.

Obsahové štandardy

1. Morfológia a syntax výtvarnej kultúry

Štúdium je zamerané na osvojenie si dostupných výrazových prostriedkov na vyjadrenie umeleckého zámeru a poznanie kompozičných vzťahov pri tvorbe výtvarného a úžitkového výrobku.

2. Figurálne kreslenie

Cieľom tejto skupiny predmetov je sledovať naučiť žiaka vnímať ľudské telo ako proporčné meradlo pre výtvarnú úžitkovú tvorbu. Osvojiť si základné konštrukcie, proporcie a polohu jednotlivých častí ľudského tela a celej postavy. Kompozične zvládnuť umiestnenie jednej a viacerých postáv v priestore v spojení s ďalšími predmetmi.

3. Osobná umelecká prezentácia

Poslaním predmetu je naučiť žiaka okrem klasických techník inštalácie výtvarných objektov a výrobkov pracovať s digitálnym fotoaparátom, používať skener, upravovať fotografie a používať iné grafické softvéry na spracovanie prezentácie. Žiak sa pripravuje na prezentáciu vlastných prác, pričom využíva zásady medziľudskej komunikácie, argumentácie s cieľom komerčne sa presadiť.

VLASTNOSTI MATERIÁLOV, TECHNIKY A TECHNOLOGICKÉ POSTUPY

Učivo nadväzuje na poznatky zo všeobecného vzdelávania. Je zamerané na spoznávanie vlastností a charakteristických znakov rôznych druhov materiálov – tradičných, nových, pomocných a konzervačných – z hľadiska ich uplatnenia pri tvorbe úžitkového výrobku.

Žiak získava poznatky o príprave a ošetrovaní materiálov, možnosť posúdiť chyby výrobkov, zhodnotiť fyzikálne, mechanické a technologické vlastnosti surovín. Súčasťou týchto vedomostí je aj znalosť hospodárneho využívania materiálov, nástrojov a strojového zariadenia spolu s ich pravidelnou údržbou.

Obsah učiva technologického okruhu je zameraný na získanie základných odborných vedomostí v oblasti výrobných techník, pracovných postupov na výrobu módných doplnkov a obuvi. Žiak sa naučí chápať súvislosti a nadväznosti pracovných postupov, pracovného poriadku a dodržiavania vysokých nárokov na umelecko-remeselnú zručnosť. Učivo je zamerané tak, aby žiakovi poskytlo potrebné vedomosti o tradičných a súčasných technikách zobrazovania skutočnosti. Žiak pracuje samostatne s technickou a výkresovou dokumentáciou.

Obsahový okruh má teoreticko-praktický charakter. Poskytuje žiakovi okrem teoretických vedomostí aj základy zručností. Umožňuje syntetizovať vnímanie jeho jednotlivých častí ako uceleného systému navzájom sa dopĺňajúcich a prelínajúcich vedomostí a zručností a rozvíja schopnosť ich aplikácie v komplexe praktických činností pri riešení konkrétnych úloh.

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- používať základnú odbornú terminológiu,
- rozoznať suroviny podľa pôvodu a poznať ich charakteristické znaky,
- charakterizovať rôzne druhy materiálov, ich vlastnosti, zloženie a ovládať spôsoby ich použitia s ohľadom na technológiu spracovania a výtvarné výrazové možnosti,
- posúdiť kvalitu materiálu a charakterizovať chyby,
- posúdiť vhodnosť použitia materiálov z hľadiska ich štruktúry a zloženia a mať cit pre kombinovanie materiálov,
- charakterizovať podmienky skladovania a ošetrovania materiálov podľa platných predpisov,
- vymenovať používané nástroje, stroje a zariadenia a rôzne pomôcky a popísať funkciu ich použitia,
- vysvetliť podstatu jednotlivých technologických postupov a techník vytvárania výrobku,
- dodržiavať technologické postupy jednotlivých pracovných operácií, vyhodnotiť priebeh technologického procesu a kvalitu jeho výstupu,
- samostatne spracovať technickú dokumentáciu,
- popísať základné postupy opráv chybného výrobku,
- dodržiavať zásady tvorby a ochrany životného prostredia.

Obsahové štandardy

1. Základné suroviny a materiály

Obsah je zameraný na zoznámenie so základnými surovinami, s ktorými bude žiak pracovať, s ich pôvodom, so spôsobom ich ťažby, spracovania, uskladňovania. Osvojí si základné materiály používané v odbore. Je potrebné vedieť rozlíšiť používané materiály podľa charakteristických znakov, poznať rozdiely medzi prírodnými a syntetickými materiálmi, vedieť ich používať s ohľadom na technológiu ďalšieho spracovania. Vedieť rozlišovať rôzne druhy lepidiel, impregnačných látok, náterových hmôt, farieb, glazúr... .

2. Techniky a technologické postupy

Učivo obsahového okruhu je úzko prepojené s predchádzajúcim okruhom. Poskytuje žiakovi vedomosti z oblasti jednotlivých techník a technologických postupov výroby módných a odevných doplnkov a obuvníckej výroby. Žiak získava všeobecný prehľad o vývoji technológie vo svojom odbore. Sú vytvorené predpoklady na rozvíjanie jeho schopností pri určení vhodnosti materiálov, na ich hodnotenie a prípadnú kombináciu. Cieľom je poznať podstatu jednotlivých technologických postupov techník vytvárania výrobkov, zhodnotiť a zvoliť vhodný postup pre realizáciu úlohy na základe jeho analýzy. Dokázať popísať spôsoby finálnych úprav výrobku, ich náležitosti a postupy.

Žiak si osvojí zručnosť ručne upravovať materiál základnými technikami, prevádzať povrchové úpravy a naučí sa používať pomôcky prístroje daného odboru.

NÁVRHOVÁ TVORBA

Učivo tejto časti vzdelávania má komplexný charakter, pretože zastrešuje všetky odborné vedomosti a činnosti. Je zamerané teoreticky i prakticky, vybavuje žiaka vedomosťami a zručnosťami z oblasti špeciálnych metód práce dizajnéra obuvi a módných doplnkov. Rozvíja tvorivú aktivitu a individuálne invenčné schopnosti žiaka. Pri riešení zadaných tém rozvíja jeho schopnosť jasne vyjadriť obsahovú náplň výtvarného zámeru a formulovať ju vo vzťahu k realizačným technológiám. Vede žiaka k orientácii vo vývoji výtvarnej tvorby a dizajnu v danom odbore a v súčasných trendoch, k presadzovaniu nových netradičných riešení vo väzbe na spracovávané materiály a zvolené technologické postupy. Vo fáze realizácie ho vedie k dodržiavaniu technologickej disciplíny, k zodpovednej a presnej práci a zodpovednosti za jej kvalitu.

Obsahový okruh je veľmi úzko previazaný s oblasťami prírodovedného vzdelávania, ekonomického vzdelávania a vzdelávania v informačných a komunikačných technológiách. Z odborných okruhov veľmi úzko súvisí s technologickou prípravou, umelecko-historickou a výtvarnou prípravou.

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- vyjadriť vlastný výtvarný názor,
- využívať výtvarné a výrazové možnosti tradičných a moderných technológií, techník a materiálov,
- tvoriť návrhy umeleckých predmetov a tiež návrhy pre sériovú výrobu,
- samostatne analyzovať zadanú úlohu, zhodnotiť a obhájiť zvolené výtvarné riešenie spolu s použitými prostriedkami,
- samostatne experimentovať pri riešení problému, uplatňovať netradičné myšlienky a metódy práce,
- vyhľadávať a využívať inšpiračné zdroje, ovládať využívanie variácií v tvorbe,
- uplatňovať pri tvorbe výtvarného návrhu technologické, výrobné a ekonomické hľadiská,
- vyhotoviť technickú dokumentáciu a pracovať s ňou,
- využívať pri tvorbe výtvarných návrhov a technickej dokumentácie dostupné programové vybavenie,
- sledovať vývojové trendy obuvi a módných doplnkov, pracovať s odbornou literatúrou a využívať informačné technológie,
- profesionálne vystupovať a prezentovať vhodným spôsobom navrhované riešenie zadanej práce,
- popísať zásady tvorby a ochrany autorského práva.

Obsahové štandardy

1. Návrhová tvorba

Obsah učiva je zameraný na tvorbu kresliarskych, maliarskych reliéfnych a plastických štúdií predmetov, prírodných objektov, ľudskej figúry, abstrahujúcich a štylizovaných štúdií v kontexte s riešením zadanej práce. Žiak zvláda jednoduché, postupne vysoko výtvarne náročné úlohy, kompozičné štúdie v kombinácii s písmom, architektúrou tvaru a výtvarným výrazom, pohybové štúdie, typografické štúdie podľa zamerania odboru. Učí sa uplatňovať vzťah medzi materiálom, technologickým postupom a ich výtvarnými a výrazovými možnosťami. Súčasťou vzdelávania je možnosť využívania programového vybavenia pri tvorbe výtvarných návrhov i technickej dokumentácie.

2. Informačné zdroje

Cieľom tejto vzdelávacej oblasti je práca s informáciami, s ich získavaním, triedením, orientovaním sa v nich, vyhodnocovaním, používaním a ďalším spracovávaním. Informácie sa ďalej zaznamenávajú a uchovávajú v textovej, grafickej i numerickej podobe spôsobom umožňujúcim ich rýchle vyhľadávanie.

3. Autorský zákon

Obsah učiva zahŕňa informácie o práve duševného vlastníctva z oblasti autorského práva a práva súvisiaceho s autorským právom, ktoré súvisí s umeleckou a kultúrnou oblasťou.

Študijný odbor

MODELÁRSTVO A NÁVRHÁRSTVO OBUVI A MÓDNÝCH DOPLNKOV

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- definovať historické súvislosti a zákonitosti tvorby obuvi a módných doplnkov,
- vysvetliť technologické, funkčné, estetické i ekonomické hľadisko výroby umeleckoremeselného výrobku,
- popísať princípy výtvarného navrhovania obuvi, galantérie i módných doplnkov podľa estetických kritérií,
- vysvetliť princípy práce s technickými výkresmi,
- charakterizovať vlastnosti, správanie a spôsoby použitia jednotlivých materiálov používaných v odbore,
- popísať optimálne technologické postupy zhotovenia módného produktu,
- vymedziť princípy tvorby výtvarnej a technickej dokumentácie vrátane využitia digitálnych technológií,
- definovať odbornú terminológiu.

Obsahové štandardy**1. Technológia obuvi a módných doplnkov**

Učivo poskytuje žiakovi potrebné teoretické vedomosti v oblasti odborných a špeciálnych metód konštruovania a modelovania výrobkov, rozvíja jeho invenčné a kreatívne myslenie, vedie ho k samostatnému riešeniu zadanej úlohy.

V priebehu štúdia sa žiak zoznamuje so základmi anatómie a fyziológie ľudských končatín, naučí sa princípy a metódy modelovania v teoretickej rovine a naučí sa uvažovať v súvislostiach riešenia vlastného návrhu obuvi a módných doplnkov.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA**Výkonové štandardy****Absolvent vie:**

- navrhovať obuv a módné doplnky podľa umelecko-historických zásad ale aj podľa súčasných trendov s využitím variabilných výtvarných techník,
- používať digitálne médiá v rámci technologickej prípravy výrobku,
- zhodnotiť vlastnosti a použitie materiálov podľa jednotlivých pracovných úloh,
- zhotovovať jednotlivé súčasti obuvi – zvršky, spodky, montážne diely jednotlivých módných doplnkov a typov obuvi,
- konštruovať a modelovať obuv i galantériu podľa vlastných invenčných návrhov,
- aplikovať variabilné technologické postupy zhotovenia výrobku,
- správne a pohotovo zhotoviť technickú dokumentáciu s použitím odbornej literatúry a digitálnych technológií,
- vyjadrovať sa v odbornej terminológii,
- obhájiť svoju prácu,
- samostatne pracovať pri rešpektovaní zásad bezpečnosti a hygieny práce a ochrany životného prostredia.

Obsahové štandardy**1. Realizácia výtvarných návrhov**

Obsah predmetu vedie žiaka k uplatneniu výtvarných schopností a aplikácii umelecko-remeselných zručností. Ťažisko predmetu je v realizácii vlastných návrhov žiaka, ktorý sa tým učí samostatne rozhodovať a pracovať. Žiak sa učí pracovať s pomôckami a náradím, používať pracovné postupy obuvníckej a galantérnej tvorby. Získava prax v základných technikách a technológiách uplatňovaných v strojovej i ručnej výrobe, na základe ktorých realizuje funkčný a estetický výrobok.

15.3 Účelové kurzy/učivo**Charakteristika účelových kurzov a sústreďení/učiva**

Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov odborného vzdelávania a prípravy sú účelové kurzy a sústredenia, ktoré predstavujú integrujúcu zložku vedomostí, zručností a postojov. V nadväznosti na získané poznatky v oblasti teoretického a praktického vzdelávania účelové učivo poskytuje žiakom doplňujúce, rozširujúce, upevňovacie a overovacie vedomosti, zručnosti a kompetencie potrebné na zvládnutie situácií a aktivít, ktoré môžu nastať vznikom nepredvídaných skutočností.

PLENÉR

týždňové výtvarné sústredenie pre 4-ročné študijné odbory s odbornou praxou

Plenér je povinnou organizačnou formou vyučovania. Jeho zameranie má byť štruktúrované tak, aby sa ním rozšírili vedomosti žiakov, precvičili požadované zručnosti a prehĺbili osvojené návyky. Stavia na teoretických vedomostiach a sústreďuje sa na rozvoj zručností, čo je hlavným cieľom krajinárskeho kurzu. Využívajú sa hlavne názorné a praktické metódy, prevláda slovné hodnotenie, ktorého náplň tvorí rozbor jednotlivých prác žiakov. Rozsah a obsah stanovených výchovno-vzdelávacích cieľov sa spracuje do časového harmonogramu, kde sa stanoví spôsob personálneho bezpečnostného materiálno-technického a organizačného zabezpečenia.

Preukázanie výkonu v tejto vzdelávacej oblasti predpokladá, že absolvent vzdelávacieho programu musí disponovať týmito stanovenými výkonovými štandardami a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardami.

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- prezentovať schopnosť spájať teoretické vedomosti o formách výtvarného jazyka, s praktickými zručnosťami vo využívaní výtvarných výrazových a vyjadrovacích prostriedkov,
- vysvetliť prostriedky výstavby a kompozície výtvarných diel a tvorivo ich uplatňovať v aktívnom vzťahu k prírode,
- samostatne a tvorivo interpretovať objekty z krajiny v podobe realistickej štúdie, v kreatívnych posunoch a rôznych formách akčného umenia,
- zachytiť krajinu v konkrétnom ročnom období a s využitím naučených výtvarných techník ju zobraziť vo svojej práci,
- prostredníctvom land artu vstupovať v interaktívnej polohe do vzťahu s prírodou,
- chrániť prírodu a životné prostredie.

Obsahové štandardy

Teoretická príprava

Teoretická príprava nadväzuje na vedomosti a zručnosti žiakov získaných v bloku odborných výtvarných predmetov. Žiaci si rozširujú svoje vedomosti z náuky o výtvarných vyjadrovacích a výrazových prostriedkoch. Stavajú na poznatkoch z kompozície v ploche i priestore. Pri hodnotení svojich prác využívajú získané vedomosti a schopnosti z analýzy a rozboru diela v kontexte technologických postupov.

Žiaci poznajú rôzne výrazové formy a posuny v oblasti technických a materiálových prostriedkov.

Praktická realizácia

Praktická realizácia sa sústreďuje na komplex činností, ktoré súvisia s procesom výtvarnej tvorby v exteriéri. Žiaci spracúvajú rôzne témy ako sú – krajina a jej posuny, robia štúdie prírodnín, zachytávajú ľudovú a sakrálnu architektúru ako súčasť krajiny a naučia sa inštalovať prírodniny do rôznych výtvarných objektov. Precvičujú si rôzne výtvarné techniky ako sú kresba, maľba, koláž, asambláž, inštalácie a niektoré formy akčného umenia.

Žiaci sú vedení k ochrane prírodného prostredia, učia sa spoznávať prírodné úkazy a niektoré využívať v procese výtvarnej tvorby (napr. dážd').

SÚVISLÁ ODBORNÁ PRAX

Obsah súvislej odbornej praxe nadväzuje na vyučovanie v oblasti návrhovej a realizačnej tvorby počas vyučovania. Žiaci ju absolvujú v štátnych, alebo súkromných firmách alebo v priestoroch školy podľa zamerania študijného programu. Žiak získava prehľad o organizácii práce v podniku, firme o dodávateľsko-odberateľských vzťahoch a tieto poznatky spája s teoretickými vedomosťami z oblasti ekonomiky. Počas trvania praxe sa riadi predpismi o bezpečnosti pri práci, ktoré má podnik, firma vypracované.

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- zvládnuť jednoduché technologické postupy v súvislosti s daným odvetvím,
- overiť si získané vedomosti a zručnosti v praxi,
- naučiť sa pracovať v kolektíve,
- vhodne poskytnúť svoje odborné pripomienky a návrhy k riešeniu problémov,
- získať primerané pracovné návyky – dochvilnosť, presnosť a dôslednosť.

Obsahové štandardy

Súvislá odborná prax

Žiak po absolvovaní súvislej odbornej praxe ovláda a v bežnej praxi používa bezpečnostné predpisy, má reálnu predstavu o využití teoretických znalostí v prevádzkových podmienkach, vie čiastočne posúdiť ekonomickú výhodnosť zvolených pracovných postupov, vie vhodne komunikovať s obchodným partnerom.

15.4 Špecifické vzdelávacie štandardy spoločné pre všetky študijné odbory skupiny 85 Umenie a umeleckoremeselná tvorba II

DEJINY UMENIA A REMESLA

Cieľom obsahového štandardu je poskytnúť žiakovi vedomosti z dejín výtvarnej kultúry a dejín umelecko-remeselnej práce a umožniť mu pochopiť vzťahy medzi umením a remeslom. Obsahový štandard je zameraný na špecifiká spracovávaní umelecko-remeselných artefaktov v historických a aktuálnych súvislostiach. Historicko-umelecká výchova rozvíja estetické cítenie žiaka a jeho umelecké smerovanie, podnecuje v ňom vlastnú tvorivú činnosť a vzťah ku kultúrnym hodnotám.

Žiak je vedený k potrebe aktívne vyhľadávať zdroje informácií, nachádzať inšpiráciu v dejinách výtvarnej kultúry a ako zdroje ich využívať vo svojej tvorivej činnosti.

Žiak je vedený k rozvoju výtvarného myslenia, ku kultivácii výtvarného videnia a vyjadrovania, v nadväznosti na poznanie a rozbor umeleckého diela z hľadiska jeho historického zaradenia.

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- charakterizovať historický vývoj spoločnosti, výtvarnej kultúry a úžitkového výtvarného umenia,
- vysvetliť vzájomné súvislosti medzi jednotlivými vývojovými etapami spoločnosti
- popísať výtvarné a estetické tendencie, ktoré sa prejavujú v umelecko-historickom vývoji,
- identifikovať výtvarný prejav jednotlivých historických období podľa jeho základných znakov,
- priblížiť významných predstaviteľov jednotlivých slohových období a súčasného výtvarného umenia,
- realizovať rozbor umeleckého diela z hľadiska jeho historického zaradenia, vzťahu, formy a obsahu a kompozičnej výstavby,
- charakterizovať a hodnotiť teoretický a praktický význam obsahu a formy diela voľného úžitkového umenia,
- prezentovať umelecké remeslá ako najstaršiu formu umeleckého prejavu človeka.

Obsahové štandardy

1. Dejiny výtvarnej kultúry

Obsahový okruh predmetu smeruje k získaniu ucelenej orientácie v oblasti vývoja spoločnosti a jej vý-

tvarnej kultúry od jej vzniku až po súčasnosť. Umožní osvojenie súboru základných poznatkov z teórie umenia a výtvarnej tvorby v spoločensko-historických súvislostiach. Súčasťou vzdelania z histórie výtvarnej kultúry sa stane periodizácia a charakteristika spoločensko-historického vývoja, analýza vývojových etáp výtvarnej kultúry. Dôležitými poznatkami budú aj základné trendy súčasného výtvarného umenia v nadväznosti na príslušný odbor štúdia.

2. Analýza umeleckého diela

Predstavuje súbor vedomostí, získaných štúdiom dejín výtvarnej kultúry a schopnosti výtvarného analytického myslenia, ktoré umožní previesť rozbor umeleckého diela z rôznych hľadísk. Prvým krokom je historické zaradenie spojené s určením autora a slohu s následnou analýzou vzťahu formy a obsahu, posúdením kompozičnej výstavby a celkového výrazu umeleckého diela.

VÝTVARNÁ PRÍPRAVA

Učivo žiakovi pomáha osvojiť si základy výtvarného vyjadrovania a zobrazovania základnými technikami. Rozvíja u žiaka tvorivosť prostredníctvom výtvarného myslenia, učí ho pozorovať, analyzovať, hodnotiť prírodné a spoločenské javy z výtvarného hľadiska, kultivuje jeho výtvarné videnie, fantáziu a výtvarnú pamäť. Rozvíja výtvarné zručnosti, usmerňuje a cibrí jeho vkus.

Žiak sa učí vecne a realisticky zobrazovať videnú skutočnosť technikami kresby, maľby a modelovania a zároveň sa učí pretvoriť videnú skutočnosť do štylizovanej podoby.

Cieľom štúdia tohto obsahového štandardu sa realizujú tieto hlavné aspekty – morfológia výtvarnej tvorby a štúdia reálií. Funkcia figurálneho a figuratívneho kreslenia spočíva v chápaní zaznamenávania proporcií. Výsledkom je získanie väčšej invenčnej a tvarovej zásoby, ktorá je predpokladom pre ďalšie aplikácie a štylizáciu v danom študijnom odbore.

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- pracovať so škálou výtvarných pomôcok a materiálov,
- využívať výrazové možnosti jednotlivých výtvarných prvkov vo vzájomných súvislostiach pri výstavbe obrazu a objektu,
- ovládať postupy štylizácie, abstrakcie a možnosti výtvarného posunu reálnych tvarov,
- uplatňovať vzťah medzi výtvarným riešením konkrétnej úlohy s technologickými postupmi používanými v rámci študovaného odboru,
- ovládať špecifický výtvarný jazyk pri vecných štúdiách rastlinných, živočíšnych a abstraktných motívov s vystihnutím charakteristiky tvaru a štruktúry,
- posúdiť možnosti využitia grafických programov pri prípravných fázach diela,
- vysvetliť a zdôvodniť vývoj písma a správne používať základné odborné názvoslovie,
- vybrať typ písma v súlade s výtvarným zámerom,
- vymedziť a prakticky realizovať základné postupy kresebného a plastického zobrazenia častí ľudského tela a ľudskej postavy v reálnej a štylizovanej podobe,
- vysvetliť zásady klasickej prezentácie vlastnej tvorby inštaláciou plošných diel a priestorových objektov.

Obsahové štandardy

1. Morfológia a syntax výtvarnej kultúry

Štúdium je zamerané na osvojenie si dostupných výrazových prostriedkov na vyjadrenie umeleckého zámeru a poznanie kompozičných vzťahov pri tvorbe výtvarného diela. Charakter koncepčného riešenia a použitie výtvarných nástrojov sa líši z hľadiska potrieb študovaného odboru.

2. Figurálne a figuratívne kreslenie

Cieľom tejto skupiny predmetov je sledovať historický vývoj písma, jeho základné prvky, autorov a charakteristické znaky. Vedieť uplatniť písmo ako súčasť výtvarnej kompozície. Vnímať ľudské telo a proporcie predmetov ako proporčné meradlo pre výtvarnú úžitkovú tvorbu. Kompozične zvládnuť umiestnenie jednej a viacerých postáv v priestore v spojení s ďalšími objektmi.

3. Osobná umelecká prezentácia

Poslaním predmetu je naučiť žiaka okrem klasických techník inštalácie výtvarných objektov pracovať s digitálnym fotoaparátom a pripraviť prezentáciu s použitím grafických softvérov. Žiak sa pripravuje na prezentáciu vlastných prác, pričom využíva zásady medziľudskej komunikácie, argumentácie s cieľom komerčne sa presadiť.

VLASTNOSTI MATERIÁLOV, TECHNIKY A TECHNOLOGICKÉ POSTUPY

Učivo nadväzuje na poznatky zo všeobecného vzdelávania. Je zamerané na spoznávanie vlastností a charakteristických znakov rôznych druhov materiálov – tradičných, nových, pomocných a konzervačných – z hľadiska ich uplatnenia pri tvorbe umeleckého diela.

Žiak získava poznatky o príprave a ošetrovaní materiálov, možnosť posúdiť chyby výrobkov, zhodnotiť fyzikálne, mechanické a technologické vlastnosti surovín. Súčasťou týchto vedomostí je aj znalosť hospodárneho využívania materiálov, nástrojov a strojového zariadenia spolu s ich pravidelnou údržbou.

Obsah učiva technologického okruhu je zameraný na získanie základných odborných vedomostí v oblasti výrobných techník, pracovných postupov, konzervovania, reštaurovania a odbornej starostlivosti o umelecko-remeselné predmety. Žiak sa naučí chápať súvislosti a nadväznosti pracovných postupov, pracovného poriadku a dodržiavania vysokých nárokov na umelecko-remeselnú zručnosť. Učivo je zamerané tak, aby žiakovi poskytlo potrebné vedomosti o tradičných a súčasných technikách zobrazovania skutočnosti. Žiak pracuje samostatne s technickou a výkresovou dokumentáciou.

Obsahový okruh má teoreticko-praktický charakter. Poskytuje žiakovi okrem teoretických vedomostí aj základy zručností. Umožňuje syntetizovať vnímanie jeho jednotlivých častí ako uceleného systému navzájom sa dopĺňajúcich a prelínajúcich vedomostí a zručností a rozvíja schopnosť ich aplikácie v komplexe praktických činností pri riešení konkrétnych úloh.

Obsahový okruh je previazaný s oblasťami prírodovedného a jazykového vzdelávania a komunikácie a je tiež úzko spojený so vzdelávaním v informačných a komunikačných technológiách. Tesné väzby má s obsahovým okruhom návrhová a realizačná tvorba.

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- používať základnú odbornú terminológiu,
- rozoznať suroviny podľa pôvodu a poznať ich charakteristické znaky,
- charakterizovať rôzne druhy materiálov vo svojom odbore, ich vlastnosti, zloženie a spôsoby ich použitia s ohľadom na technológiu spracovania a výtvarné vyznenie finálneho výrobku,
- posúdiť kvalitu materiálu a charakterizovať chyby,
- vedieť vybrať vhodný materiál pre konkrétny výrobok,
- efektívne a hospodárne v práci využívať všetky dostupné suroviny a materiály,
- charakterizovať podmienky ich skladovania a ošetrovania podľa platných predpisov,
- pomenovať používané farby a farbivá a vysvetliť spôsoby ich aplikácie,
- uvádzať spôsoby udržiavania a čistenia a postupy pri konzervovaní a reštaurovaní výrobkov,
- rozlišovať suroviny vhodné k výrobe glazúr, určiť vhodnosť ich použitia s prihliadnutím na štruktúru a vlastnosti glazúr,
- vymenovať používané nástroje, stroje a zariadenia a rôzne pomôcky a popísať funkciu ich použitia,
- vysvetliť podstatu jednotlivých technologických postupov a techník vytvárania výrobku,
- zvoliť vhodný postup pre realizáciu zadanej úlohy na základe jeho analýzy a stanoviť harmonogram jednotlivých pracovných operácií,
- dodržiavať technologické postupy jednotlivých pracovných operácií, vyhodnotiť priebeh technologického procesu a kvalitu jeho výstupu,
- dokázať samostatne spracovať technickú dokumentáciu,
- popísať základné postupy opráv chybného výrobku,
- dodržiavať zásady tvorby a ochrany životného prostredia.

Obsahové štandardy

1. Základné suroviny a materiály

Obsah je zameraný na zoznámenie so základnými surovinami, s ktorými bude žiak pracovať, s ich pôvodom, so spôsobom ich ťažby, spracovania, uskladňovania. Osvojí si základné materiály, ktorých charakter je vzhľadom na rôznorodosť odborov diametrálne odlišný.

Je potrebné vedieť rozlíšiť používané materiály podľa charakteristických znakov, poznať rozdiely medzi prírodnými a syntetickými materiálmi, vedieť ich používať s ohľadom na technológiu ďalšieho spracovania. Vedieť rozlišovať rôzne druhy lepidiel, impregnačných látok, náterových hmôt, farieb, glazúr...

2. Technické kreslenie

Učivo vedie žiaka k presnosti, rozvíja jeho priestorovú predstavivosť, zručnosť pri zhotovovaní a čítaní jednoduchých a stredne zložitých technických výkresov.

Žiak sa oboznámi so základmi normalizácie, kótovania, axonometrie, pravouhlého premietania, rezov,

spojovacích súčiastok, spojov a naučí sa zhotovovať výrobné výkresy. Obsah je zameraný na praktickú činnosť v odbore, nadväzuje na vedomosti a zručnosti žiaka. Súčasťou môže byť učivo deskriptívnej geometrie a názorného zobrazovania, ktoré rozvíja priestorovú predstavivosť žiaka, vedie ho k presnej a zodpovednej práci a je základom pre technické vyjadrovanie a spracovanie technickej dokumentácie.

3. Techniky a technologické postupy

Učivo obsahového okruhu je úzko prepojené s predchádzajúcim okruhom. Poskytuje žiakom vedomosti z oblasti jednotlivých techník a technologických postupov výroby vrátane vedomostí o potrebných surovinách, princípoch ich spracovania, používaných materiáloch a ich vlastnostiach. Žiak získava všeobecný prehľad o vývoji technológie vo svojom odbore. Cieľom je poznať podstatu jednotlivých technologických postupov, techník vytvárania výrobkov, zhodnotiť a zvoliť vhodný postup pre realizáciu úlohy na základe jeho analýzy. Učivo dopĺňa prehľad o používaných strojoch a zariadeniach a základné charakteristiky ich funkcie.

NÁVRHOVÁ TVORBA

(neplatí pre študijný odbor 8539 K ladenie a údržba klavírov a klávesových nástrojov)

Učivo tejto časti vzdelávania má komplexný charakter, pretože zastrešuje všetky odborné vedomosti a činnosti. Rozvíja tvorivú aktivitu a individuálne invenčné schopnosti žiaka. Pri riešení zadaných tém rozvíja jeho schopnosť jasne vyjadriť obsahovú náplň výtvarného zámeru a formulovať ju vo vzťahu k realizačným technológiám. Vedie žiaka k orientácii vo vývoji výtvarnej tvorby a dizajnu v danom odbore a v súčasných trendoch, ale aj historických súvislostiach, k presadzovaniu nových netradičných riešení vo väzbe na spracovávané materiály a zvolené technologické postupy.

Vo fáze realizácie ho vedie k dodržiavaniu technologickej disciplíny, k zodpovednej a presnej práci a zodpovednosti za jej kvalitu.

Pozornosť v tejto časti vzdelávania je venovaná rozvíjaniu schopnosti komunikácie so zákazníkmi, obchodnými a pracovnými partnermi. Žiak môže v rámci vzdelávacieho procesu riešiť i priame zákazky firiem a inštitúcií.

Pri riešení úloh sú často využívané informačné technológie a prostriedky výpočtovej techniky.

Obsahový okruh je veľmi úzko previazaný s oblasťami prírodovedného vzdelávania, ekonomického vzdelávania a vzdelávania v informačných a komunikačných technológiách. Z odborných okruhov veľmi úzko súvisí s technologickou prípravou, umelecko-historickou a výtvarnou prípravou.

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- výtvarne vnímať a samostatne vyjadriť vlastný výtvarný názor,
- vysvetliť kompozičné zákonitosti a princípy stavby výtvarného diela, brať do úvahy priestorové vzťahy v interiéri a exteriéri,
- jasne formulovať myšlienku a obsahovú náplň výtvarného zámeru,
- schopnosť využívať výtvarné a výrazové možnosti tradičných a moderných technológií, techník a materiálov,
- tvoriť návrhy umeleckých predmetov a tiež návrhy pre sériovú výrobu,
- samostatne analyzovať zadanú úlohu, zhodnotiť a obhájiť zvolené výtvarné riešenie spolu s použitými prostriedkami,
- samostatne experimentovať pri riešení problému, uplatňovať netradičné myšlienky a metódy práce,
- vyhľadávať a využívať inšpiračné zdroje, ovládať využívanie variácií v tvorbe,
- uplatňovať pri tvorbe výtvarného návrhu technologické, výrobné a ekonomické hľadiská,
- vyhotoviť technickú dokumentáciu a pracovať s ňou,
- využívať pri tvorbe výtvarných návrhov a technickej dokumentácie dostupné programové vybavenie,
- sledovať vývojové trendy vo svojom odbore, pracovať s odbornou literatúrou a využívať informačné technológie,
- profesionálne vystupovať a prezentovať vhodným spôsobom navrhované riešenie zadanej práce,
- popísať zásady tvorby a ochrany autorského práva.

Obsahové štandardy

1. Návrhová tvorba

Obsah učiva je zameraný na tvorbu kresliarskych, maliarskych reliéfnych a plastických štúdií predmetov, prírodných objektov, ľudskej figúry, abstrahujúcich a štylizovaných štúdií v kontexte s riešením zadanej práce. Žiak zvláda jednoduché, postupne vysoko výtvarne náročné úlohy, kompozičné štúdie

v kombinácií s písmom, architektúrou tvaru a výtvarným výrazom, pohybové štúdie, typografické štúdie podľa zamerania odboru. Učí sa uplatňovať vzťah medzi uvažovaným materiálom, technologickým postupom a ich výtvarnými a výrazovými možnosťami. Súčasťou vzdelávania je možnosť využívania programového vybavenia pri tvorbe výtvarných návrhov i technickej dokumentácie.

2. Informačné zdroje

Cieľom tejto vzdelávacej oblasti je práca s informáciami, s ich získavaním, triedením, orientovaním sa v nich, vyhodnocovaním, používaním a ďalším spracovávaním. Informácie sa ďalej zaznamenávajú a uchovávajú v textovej, grafickej i numerickej podobe spôsobom umožňujúcim ich rýchle vyhľadávanie. Na získavanie informácií slúži knižnica s odbornou literatúrou, masovo-komunikačné prostriedky a internetové stránky.

3. Autorský zákon

Obsah učiva zahŕňa informácie o práve duševného vlastníctva z oblasti autorského práva a práva súvisiaceho s autorským právom, ktoré súvisí s umeleckou a kultúrnou oblasťou.

15.5 Vzdelávacie štandardy pre študijné odbory skupiny 85 Umenie a umeleckoremeselná tvorba II

Študijný odbor UMELECKOREMESELNÉ SPRACÚVANIE KOVOV
TEORETICKÉ VZDELÁVANIE
Výkonové štandardy
<p>Absolvent má:</p> <ul style="list-style-type: none">- definovať základné úlohy odvetvia, v ktorom sa pripravuje,- rozpoznávať jednotlivé stavebné slohy a zákonitosti umelecko-remeselného spracovania kovov,- identifikovať vlastnosti a použitie materiálov podľa zamerania,- vysvetliť technické výkresy a dielenské náčrty,- popísať prípravné fázy vzniku umelecko-remeselného výrobku,- uviesť metódy spracovania a technologické postupy výroby funkčných a úžitkových predmetov,- popísať princípy prvej evidencie pri reštaurátorských prácach, vrátane fotodokumentácie a protokolov,- vysvetliť spôsoby tvorby technickej a výtvarnej dokumentácie,- identifikovať pomôcky a nástroje, stroje a zariadenia daného zamerania,- definovať odborné termíny podľa zamerania,- uviesť predpisy a požiadavky Štátnej pamiatkovej starostlivosti,- definovať význam a hodnoty pamiatok. <p>V oblasti kováčskych a zámočnických prác</p> <ul style="list-style-type: none">- vysvetliť techniky a pracovné postupy používané podľa zamerania,- posúdiť vlastnosti kovov – ocelí, ľahkých a ťažkých kovov a ich zliatin,- popísať zásady opracovania povrchov materiálov,- prezentovať historické technológie, používané postupy, vybavenie kováční, začiatky umeleckého spracovania železa, postavenie a význam kováčskej práce v spoločnosti. <p>V oblasti ryteckých prác</p> <ul style="list-style-type: none">- popísať technológiu meditače, technológiu zlatenia knižných dosiek,- rozlišovať rozdiely tlačových techník,- definovať zásady patinovania a farbenia kovov,- charakterizovať rytecké náradie, nástroje a pomôcky,- popísať základy ručného rytia, vyrezávania monogramov,- určiť postup pri povrchových úpravách a konzervácii kovov,- analyzovať historické technológie. <p>V oblasti pasiarskych prác</p> <ul style="list-style-type: none">- opísať mechanické procesy – abrazáciu, brúsenie, šmirgľovanie, pemzovanie, leštenie...- vysvetliť chemické procesy pri pasiarskych prácach,

- vysvetliť účel, podstatu procesu, účinnosť ochrany a estetiku smaltovania v umeleckej výrobe,
- popísať špecifické typy úprav ako leptanie, intarzia, inkrustácia..
- prezentovať historické technológie tvárnenia kovov a odlievania, zlatnícke, kovotepecké a pasiarске práce od ranného stredoveku po súčasnosť.

Obsahové štandardy

1. Základné materiály, techniky a technologické postupy

V oblasti **kováčskych a zámočnických prác**

Obsah učiva poskytuje žiakovi ucelené vedomosti o technikách a technológiách, ktoré sa používajú pri spracovaní kovov. Príprava v zameraní kováčske a zámočnickej práce sa zameriava na to, aby žiak poznal základné úlohy odvetvia, na ktoré sa pripravuje. Učí sa orientovať v opisoch pracovných postupov technológií, materiálov a starých techník. Podrobne sa zoznamuje s vlastnosťami kovov – ocelí, ľahkých a ťažkých kovov a ich zliatin.

V oblasti **ryteckých prác**

Obsah vyučovania poskytuje žiakovi ucelené vedomosti o spracovaní kovov, potrebné na zvládnutie činností spojených s umeleckou kovovýrobou. Žiak sa zoznámí s technikami a pracovnými postupmi používanými v odbore, pozná technológie ručného rytia, zoznamuje sa so špeciálnymi postupmi spojenými s rytím a cizelovaním šperkov, s históriou medailérstva a mincovníctva a s ozdobovaním zbraní rytím. Žiak spoznáva základné reštaurátorské prístupy a dokumentáciu reštaurátorských prístupov a zásahov, spracovanie reštaurátorskej správy.

V oblasti **pasiarskych prác**

Obsah vyučovania zoznamuje žiakov so spracovaním farebných a nehrdzavejúcich kovov tvarovaním, zvarovaním, spájkovaním, kovaním, kovotlačením, tepaním, cizelovaním ... Žiak sa zoznamuje s materiálmi a technológiami povrchových úprav materiálov, s historickými technológiami, s reštaurovaním a rekonštrukciou pasiarских prác.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- ručne a strojovo spracovávať a obrábať kovy,
- vykonávať povrchové úpravy výrobkov,
- obsluhovať základné stroje a zariadenia,
- navrhovať výtvarné riešenie umelecko-remeselných výrobkov a objektov s použitím variabilných výtvarných techník,
- vyberať vhodný materiál a technologický postup výroby produktu,
- posúdiť chyby výrobkov, zhodnotiť vlastnosti materiálov a surovín,
- vyjadrovať sa v odbornej terminológii,
- spracovať technickú a výtvarnú dokumentáciu s použitím digitálnych technológií,
- posudzovať priame aj nepriame vplyvy svojej výrobnéj činnosti na životné prostredie.

V oblasti **kováčskych a zámočnických prác**

- zhotovovať výrobky podľa technickej a technologickej dokumentácie,
- prezentovať výtvarnú myšlienku vrátane verbálneho a grafického vyjadrenia v dokumentácii,
- zhotoviť kópie starých historických prvkov podľa starého vzoru alebo súčasného výtvarného návrhu s použitím pôvodnej technológie a pracovného postupu,
- skladovať, pripravovať a ošetrovať používané materiály,
- vykonávať pracovné činnosti tak, aby neškodili životnému prostrediu, recyklácia odpadu.

V oblasti **ryteckých prác**

- zhotovovať podľa výtvarného aj vlastného návrhu náročné rytiny pre ocelotlač a zlatotlač,
- vyrobiť razidlá na razenie medailí a odznakov,
- ryť dekor na lovecké zbrane,
- ryť miniatúrne puncové značky.

V oblasti **pasiarskych prác**

- používať mechanické procesy – abrazáciu, brúsenie, šmirgľovanie, pemzovanie, leštenie...
- vybrať správny chemický proces pri pasiarских prácach,

- vykonávať také úpravy ako leptanie, intarzia, inkrustácia..
- používať historické technológie tvárnenia kovov a odlievania, zlatnícke, kovotepecké a pasierske práce od ranného stredoveku po súčasnosť.

Obsahové štandardy

1. Ručné spracovanie materiálov (podľa odborného zamerania)

Žiak sa učí zručnostiam spracovania materiálov podľa odborného zamerania rôznymi technikami, povrchovej úpravy a dekorácie, ktoré sa používali pri zhotovení historických umeleckoremeselných a výtvarných diel, ako aj zručnostiam spracovania doplnkových alebo súvisiacich materiálov.

2. Výtvarné a technické prostriedky

Obsah vyučovania poskytuje žiakovi ucelené vedomosti o spracovaní kovov, potrebné na zvládnutie činností spojených s umeleckou kovovýrobou. Žiak sa zoznámí s technikami a pracovnými postupmi používanými v odbore, pozná technológie ručného rytia, zoznamuje sa so špeciálnymi postupmi spojenými s rytím a cizelovaním šperkov, s históriou medailérstva a mincovníctva a s ozdobovaním zbraní rytím. Žiak spoznáva základné reštaurátorské prístupy a dokumentáciu reštaurátorských prístupov a zásahov, spracovanie reštaurátorskej správy.

Obsah vyučovania zoznamuje žiakov so spracovaním farebných a nehrdzavejúcich kovov tvarovaním, zváraním, spájkovaním, kovaním, kovotlačením, tepaním, cizelovaním... Žiak sa zoznamuje s materiálmi a technológiami povrchových úprav materiálov, s historickými technológiami, s reštaurovaním a rekonštrukciou pasierskych prác.

Študijný odbor

UMELECKOREMESELNÉ SPRACÚVANIE DREVA

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- charakterizovať umelecké diela reprezentujúce jednotlivé slohové obdobia,
- prezentovať estetické zásady výtvarno-úžitkovej tvorby,
- analyzovať princípy umeleckých remesiel so zameraním na spracovanie dreva,
- opísať princíp práce s počítačom ako podporným prostriedkom pri navrhovaní a vyhotovovaní sprievodnej dokumentácie,
- porovnať vzťahy medzi tradičným a netradičným materiálom, jeho výtvarnými a výrazovými možnosťami uplatnenia,
- uviesť variabilné technologické postupy pri tvorbe umeleckého diela,
- vysvetliť historický vývin písma, od prvých zmienok až po digitálnu tlač,
- posúdiť technologickú, technickú a obrazovú dokumentáciu, súvisiace technické normy,
- popísať základy fotografovania a zručnosti v oblasti tvorby fotografie a jej využitia pri prezentáciách svojej tvorby.

V oblasti **stolárskych prác**

- popísať rôzne výtvarné techniky blízke stolárskemu remeslu,
- definovať techniky úpravy a technológiu spracovania dreva, kovu, plastu papiera, kameňa, hlíny, skla, textilu a najnovších kompozitných a iných materiálov,
- popísať prípravu a ošetrovanie používaných materiálov, chyby výrobkov, vlastnosti surovín a základných materiálov,

V oblasti **rezbárskych prác**

- popísať materiály, rezbárske nástroje, náradie, základné drevoobrábacie stroje, zariadenia a pomôcky používané pri rezbárskych prácach,
- vysvetliť tradičné a súčasné grafické a maliarske techniky, výrobné materiály a špecifickosť ich použitia,
- popísať princípy navrhovania, konštruovania, technologické postupy a modelovanie s využitím najnovších počítačových technológií,
- posúdiť základné technológie, techniky rezby a materiály používané pri výrobe všetkých druhov rezby.

V oblasti čalúnnických a dekoratérskych prác

- vysvetliť perspektívy rozvoja technológie a smery ďalšieho rozvoja nábytkových systémov,
- priblížiť techniky a technológie umeleckého a umelecko-remeselného spracovania dreva, poťahových textílií, prírodných a syntetických usní,
- analyzovať antropologické, fyziologické a hygienické požiadavky na spôsob a tvar čalúnenia,
- popísať stavbu a zloženie dreva, jeho fyzikálno-chemické a mechanické vlastnosti, poznať chyby dreva, škodcov, poznať vlastnosti materiálov používaných v odbore,
- prezentovať históriu a vývoj čalúnnických prác, ovládať základné postupy pri reštaurovaní a konzervácii historických **artefaktov**.

Obsahové štandardy

1. Materiály, techniky a technologické postupy

Obsah vyučovania poskytuje žiakovi ucelené teoretické odborné vedomosti o svojráznosti umelecko-remeselného spracovania dreva v jednotlivých slohových obdobiach, nábytkárstve a o konzervátorských a reštaurátorských technikách. Cieľom obsahového štandardu je poskytnúť žiakovi vedomostný základ a orientáciu v druhoch, spôsoboch, technológiách, nábytkárskych a ozdobných technikách spracovania dreva jednotlivých slohových období.

Cieľom obsahového štandardu je poskytnúť žiakovi základné vedomosti o výskyte, vlastnostiach, použití a spracovaní čalúnnických a dekoratérskych, stolárskych a rezbárskych materiálov používaných v umelecko-remeselnej praxi. Žiak sa zoznamuje s históriou a vývojom čalúnnických, stolárskych a rezbárskych prác, súčasťou obsahu je téma o bezpečnosti práce a ekologických aspektoch súvisiacich s čalúnnickou prácou.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- posúdiť vhodnosť použitých materiálov a nástrojov na ich opracovanie,
- vykonávať jednotlivé profesie v nábytkárskej výrobe,
- opraviť a renovovať starožitný nábytok a výrobky z dreva,
- uplatňovať plošné, priestorové, plastické a farebné videnie,
- vypočítať spotrebu materiálu, kalkuláciu výrobných nákladov a cenu výrobku,
- prezentovať výtvarnú myšlienku vrátane verbálneho a grafického vyjadrenia v dokumentácii,
- posúdiť spôsob nakladania s odpadmi, spracúvaných pomocných chemických látok a ich vplyv na životné prostredie pri práci s drevom,
- pracovať s nástrojmi, strojmi a zariadeniami, ktoré sú používané v danej výrobe a udržiavať ich.

V oblasti **stolárskych prác**

- navrhovať správne technologické postupy s ohľadom na použité materiály, technické a technologické požiadavky,
- spracovať výtvarnú dokumentáciu a technickú dokumentáciu pre jednotlivé typy výrobkov,
- zhotoviť úžitkové drevené predmety a nábytok, intarzie, voľné kópie slohového nábytku a pod.,
- aplikovať rôzne spôsoby povrchových úprav výrobkov – klasické a súčasné,
- zhotoviť kópie starých historických prvkov podľa starého vzoru alebo súčasného výtvarného návrhu s použitím pôvodnej technológie a pracovného postupu,
- zakresliť rôzne situácie v exteriéri a interiéri, nakresliť detaily, sňať šablóny, zhotoviť opis práce,
- použiť ďalšie špecifické zručnosti podľa materiálového zamerania daného umeleckého remesla,
- používať predpisy a rešpektovať požiadavky pamiatkových úradov, ovládať základné postupy pri reštaurovaní historických prác.

V oblasti **rezbárskych prác**

- vytvoriť výtvarný návrh, potrebnú dokumentáciu a jej realizáciu,
- navrhnuť esteticky a funkčne riešený výrobok,
- používať tradičné i moderné výrazové prostriedky,
- písať, kresliť a konštruovať písmo, výtvarne riešiť texty a písomné časti iných výtvarných celkov,
- v remeselnej práci využívať rôzne tradičné výtvarné techniky,
- samostatne navrhovať a výtvarné návrhy realizovať v materiáli,
- kultivovane prezentovať svoje práce, využívať rôzne formy a druhy prezentácie, prejať kreativitu dizajnéra,

- využívať aplikačné a grafické programy podľa študijného zamerania,
- používať predpisy a rešpektovať požiadavky pamiatkových úradov, ovládať základné postupy pri reštaurovaní historických prác.

V oblasti čalúnnických a dekoratérskych prác

- samostatne vytvárať umelecko-remeselné úžitkové a ozdobné predmety,
- voľne kresliť, rysovať a merať, prenášať plošné kresby na materiál, ovládať základy kresby ornamentu, figúry a modelovania,
- zhotoviť čalúnenie operadiel,
- robiť čalúnenie s pružinovou kostrou a bez nej, potiahnuť tkaninou sedadlá a iné časti nábytku,
- šiť na šijacom stroji,
- pracovať s ručnými elektrickými zariadeniami,
- rozvíjať estetický cit pre voľbu farby a materiálu s prihliadnutím na farebnosť interiéru,
- pripraviť materiál vrátane spracovania poťahových textílií, syntetických a prírodných usní,
- vyrábať dekorácie, zhotovovať kópie historických prác s použitím pôvodnej technológie a pôvodných materiálov,
- pracovať na strojoch na opracovanie čalúnnických materiálov, ošetrovať stroje a zariadenia, robiť bežnú údržbu,
- používať predpisy a rešpektovať požiadavky pamiatkových úradov, ovládať základné postupy pri reštaurovaní historických prác,
- ovládať bezpečnosť a hygienu pri práci v čalúnnickej dielni.

Obsahové štandardy

1. Ručné spracovanie materiálov (podľa odborného zamerania)

Žiak sa učí zručnostiam spracovania materiálov podľa odborného zamerania rôznymi technikami, povrchovej úpravy a dekorácie, ktoré sa používajú a v minulosti sa používali pri zhotovení historických umeleckoremeselných a výtvarných diel, ako aj zručnostiam spracovania doplnkových alebo súvisiacich materiálov.

2. Výtvarné a technické prostriedky

Obsah vyučovania poskytuje žiakovi ucelené odborné zručnosti pri práci s drevom, vedomosti o svojráznosti umelecko-remeselného spracovania dreva v jednotlivých slohových obdobiach, nábytkárstve a o konzervátorských a reštaurátorských technikách.

Obsah predmetu poskytuje žiakovi odborné zručnosti potrebné na zvládnutie činností spojených s umeleckoremeselnou stolárskou, rezbárskou, čalúnnickou a dekoratérskou tvorbou.

Študijný odbor

UMELECKOREMESELNÉ SPRACÚVANIE KOŽE

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- pomenovať estetické zásady výtvarno-úžitkovej tvorby,
- priblížiť umelecké diela reprezentujúce kultúrne dedičstvo našich predkov a významné diela svetových umelcov,
- rozoznať podľa znakov jednotlivé slohové obdobia a na ich základe sa orientovať v súčasných a historických výtvarných smeroch,
- určiť spôsoby zabezpečenia odbornej agendy a ich aplikáciu v kožiarskom priemysle,
- charakterizovať druhy a vlastnosti materiálov,
- vysvetliť technologické postupy spracovania kože a príbuzných materiálov,
- vymedziť techniky používané pri spracovávaní kožiarskych materiálov,
- uviesť spôsoby tvorby technickej a výtvarnej dokumentácie vrátane použitia digitálnych technológií,
- popísať výrobnú a riadiacu činnosť.

Obsahové štandardy

1. Vlastnosti materiálov, techniky a technologické procesy

Cieľom obsahového štandardu je zoznámiť žiakov s technologickými a technickými základmi kožiarskej výroby, s technologickými procesmi pri montáži obuvi a technologickými a výrobnými postupmi výroby koženej galantérie. Obsahový štandard zahŕňa učivo o používaných materiáloch, ich vlastnostiach, hodnotení, využití vo výrobe a spôsoboch ochrany pred nebezpečnými účinkami niektorých látok na ľudský organizmus. Úlohou laboratórných cvičení je oboznámiť žiakov s najdôležitejšími skúškami jednotlivých materiálov, ktoré sa vykonávajú pred výrobou, počas nej aj ako skúšky hotových výrobkov.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- uplatňovať estetické zásady výtvarno-úžitkovej tvorby vo svojej tvorbe,
- rozoznať podľa znakov jednotlivé slohové obdobia a na ich základe sa orientovať v súčasných a historických výtvarných smeroch,
- samostatne navrhovať a konštruovať nové výrobky,
- zrealizovať vlastný návrh počnúc výtvarnou realizáciou až po jeho remeselné spracovanie,
- obsluhovať stroje a zariadenia kožiarskej remeselnej výroby,
- vypracovať technickú a výtvarnú dokumentáciu a obhájiť si svoju prácu,
- pracovať podľa zásad bezpečnosti pri práci a ochrany životného prostredia.

Obsahové štandardy

1. Ručné techniky používané pri spracúvaní kože

Žiak sa naučí aplikovať podľa tradičné ručné slovenské kožiarske techniky. Spozná možnosti a príklady ich použitia v predmetoch slovenskej ľudovej kultúry. Oboznámi sa s možnosťou ich využitia v živote súčasného človeka, s podobami a spôsobmi výroby kožiarskych úžitkových a dekoratívnych predmetov v iných kultúrach a spoločnostiach (európskych i svetových).

2. Konštruovanie a modelovanie

Učivo poskytuje žiakom potrebné vedomosti a zručnosti v oblasti špeciálnych metód práce konštruktéra a modelára, rozvíja vlastnú tvorivú aktivitu žiakov a vedie ich k samostatnému riešeniu zadanej úlohy. V priebehu štúdia sa žiaci zoznamujú so základmi anatómie a fyziológie ľudských končatín, osvoja si metódy modelovania pre základné vzory, naučia sa aplikovať získané vedomosti pri konštrukčnom riešení vlastného návrhu obuvi a módnych doplnkov. Žiak sa učí zhotovovaniu výrobkov z kože a jej imitácií s využitím rôznych techník a technológií, reštaurovaniu výrobkov z usní, prehľbuje si zručnosti a návyky pri zhotovovaní náročných výrobkov.

Študijný odbor

VÝTVARNÉ SPRACÚVANIE SKLA

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- popísať estetické zásady výtvarno-úžitkovej tvorby,
- prezentovať umelecké diela reprezentujúce kultúrne dedičstvo našich predkov a významné diela svetových umelcov,
- rozoznať podľa znakov jednotlivé slohové obdobia a na ich základe sa orientovať v súčasných a historických výtvarných smeroch,
- vytvoriť vlastný výtvarný názor a výtvarné myslenie, kreatívne výtvarné vyjadrovacie spôsoby pre samostatnú prácu rozvíjaním individuálnych invenčných schopností,
- získavať vedomosti o vlastnostiach a spôsoboch využitia materiálov,
- pozorovať, analyzovať a hodnotiť výtvarné návrhy z technologického, funkčného, estetického i ekonomického hľadiska,
- navrhnuť výrobok podľa základných estetických kritérií,

- riešiť výrobok konštrukčne, správne a pohotovo zhotoviť technickú dokumentáciu s použitím správnej odbornej terminológie
- vypracovať optimálny technologický postup zhotovenia produktu
- aplikovať programy pre podporu konštrukčnej prípravy výroby,
- aplikovať programy pre podporu technologickej prípravy výroby,
- vysvetliť programy pre spracovanie textu, tabuliek, prezentácií vo všetkých oblastiach,
- získať informácie prostredníctvom počítačových sieťových pripojení a aplikovať ich do praxe.

V oblasti **brúsenia skla**

- popísať teoretické základy procesov brúsenia a leštenia skla ,
- charakterizovať materiály a zariadenia používané pri brúsení a leštení skla,
- určiť faktory ovplyvňujúce proces brúsenia a leštenia skla,
- ovládať všetky používané brusičské techniky a ich charakteristické vlastnosti.

V oblasti **hutníckeho tvarovania skla**

- pomenovať druhy a vlastnosti materiálov používaných pri hutníckom tvarovaní skla a pri tvorbe drobnej sklenej plastiky,
- popísať sklárske formy a špecifické nástroje a zariadenia,
- ovládať sklárske techniky uplatňované pri tvorbe drobnej sklenej plastiky v rámci hutníckeho tvarovania skla,
- uviesť zásady chladenia výrobkov, dokončovacie operácie.

V oblasti **maľovania a leptania skla**

- definovať vlastnosti používaných materiálov, ich prípravu a využitie v rámci jednotlivých maliarskych techník,
- analyzovať možnosti využitia reprodukčných techník v oblasti maľovania skla,
- popísať zásady vypaľovania vo vypaľovacích peciach,
- posúdiť princípy a technologické postupy leptania a matovania skla,
- posúdiť princípy a technologický postup pieskovania skla,
- analyzovať zásady chladenia výrobkov pri zošľachtovaní.

V oblasti **vzorkárstva sklenej bižutérie**

- popísať druhy a vlastnosti materiálov používaných pri výrobe sklenej bižutérie,
- vysvetliť rozdelenie, vlastnosti a použitie pomocných látok používaných pri výrobe sklenej bižutérie,
- poznať princípy povrchového zošľachtovania sklenej bižutérie,
- priblížiť spôsoby povrchových úprav kovových doplnkov používaných v bižutérii.

V oblasti **výroby sklenej vitráže**

- charakterizovať druhy a vlastnosti materiálov používaných pri výrobe vitrážového skla,
- uvádzať jednotlivé technológie výroby a špecifické nástroje a zariadenia,
- prezentovať sklárske techniky uplatňované pri výrobe vitrážového skla,
- popísať zásady spájania vitrážového skla pomocou kovových materiálov,
- charakterizovať materiály a technologické postupy zasklievania do olova.

Obsahové štandardy

1. Základné suroviny a materiály

Obsah je zameraný na zoznámenie so základnými surovinami, s ktorými bude žiak pracovať, s ich pôvodom, so spôsobom ich ťažby, spracovania, uskladňovania. Osvojí si základné materiály, ktorých charakter je vzhľadom na rôznorodosť odborov diametrálne odlišný.

Je potrebné vedieť rozlíšiť používané materiály podľa charakteristických znakov, poznať rozdiely medzi prírodnými a syntetickými materiálmi, vedieť ich používať s ohľadom na technológiu ďalšieho spracovania. Vedieť rozlišovať rôzne druhy lepidiel, impregnačných látok, náterových hmôt, farieb, glazúr... .

2. Technologický základ

Učivo obsahového okruhu je úzko prepojené s predchádzajúcim okruhom. Poskytuje žiakovi vedomosti a intelektové zručnosti z oblasti jednotlivých techník a technologických postupov výroby vrátane vedomostí o potrebných surovinách, princípoch ich spracovania, používaných materiáloch a ich vlastnostiach. Vlastnú technologickú problematiku dopĺňa prehľad používaných strojov a zariadení a základná charakteristika ich funkcie.

Obsahový okruh rozvíja schopnosť aplikovať získané vedomosti a zručnosti v praktickej činnosti.

Súčasťou môže byť učivo deskriptívnej geometrie a názorného zobrazovania, ktoré rozvíja priestorovú predstavivosť žiakov, vedie ich k presnej a zodpovednej práci a je základom pre technické vyjadrovanie

a spracovanie technickej dokumentácie.

3. Špeciálne technologické a technické postupy

Žiak získava všeobecný prehľad o vývoji technológie vo svojom odbore a zameraní. Sú vytvorené predpoklady na rozvíjanie jeho schopností pri určení vhodnosti materiálov, na ich hodnotenie a prípadnú kombináciu. Cieľom je poznať podstatu jednotlivých technologických postupov techník vytvárania výrobkov, zhodnotiť a zvoliť vhodný postup pre realizáciu úlohy na základe jeho analýzy. Žiak dokáže popísať spôsoby finálnych úprav výrobku, ich náležitosti a postupy.

Osvojí si zručnosť ručne opracovávať materiál špecifickými technikami, prevádzať povrchové úpravy.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- realizovať vlastné návrhy,
- samostatne sa rozhodovať a pracovať,
- používať základné techniky a technológie uplatňované pri ručnej a strojovej výrobe skla a pri jeho zošľachtovaní rôznymi technikami.

V oblasti brúsenia skla

- rozkresliť dekór farbou a farebnou ceruzkou,
- realizovať základné práce na hladinárskom a kuličskom stroji,
- vytvárať hrany na hladinárskom stroji,
- brúsiť plochy na kuličskom stroji,
- urobiť rôzne druhy rezov,
- urobiť rôzne druhy výbrusov.

V oblasti hutníckeho tvarovania skla

- urobiť banku,
- nabráť sklo na banku,
- pripraviť formu a fúkať do formy,
- naberáť a zvaľovať sklovinu,
- tvarovať z voľnej ruky jednoduché sklenené predmety,
- tvarovať hutné sklo z voľnej ruky,
- tvarovať nápojové sklo.

V oblasti maľovania a leptania skla

- udržiavať a ošetrovať pracovné pomôcky,
- vykonávať základné cvičenia so štetcom – plošné a ťahové prvky vypaľovacou farbou,
- nanášať oblé a rovné plochy, nanášať plochy matovou farbou, obrúčky robené na točni,
- matovať matovacou soľou,
- ľadovať a kombinovať s inými technikami,
- umiestniť tvar do vypaľovacieho priestoru pece (uzavrieť pec, nastaviť vypaľovaciu teplotu),
- maľovať z voľnej ruky,
- maľovať transparentnými farbami,
- vytvoriť vysoký smalt,
- vytvoriť maľbu drahými kovmi a listrami,
- lazúrovať.

V oblasti vzorkárstva sklenej bižutérie

- určovať materiál a hodnotiť jeho vlastnosti,
- na základe analýzy danej úlohy zvoliť vhodný technologický postup pri jej realizácii,
- na základe posúdenia vlastností rôznych materiálov vedieť zvoliť ich vhodnú kombináciu,
- uplatňovať ekonomické hľadiská pri rozhodovaní o spôsobe realizácie výtvarného návrhu,
- aplikovať získané teoretické vedomosti v oblasti navrhovania, praktických cvičení a v praxi,
- sledovať v odbornej literatúre technické a materiálové novinky odboru a nové technologické postupy.

V oblasti výroby sklenej vitráže

- zhotovovať základné práce s plochým sklom,
- spracovať základné techniky falošnej a klasickej vitráže,
- modelovať kovové spojovacie materiály,
- kresliť a vystrihovať podkladové strihy,

- prezentovať rezanie sklenených segmentov,
- vytvárať vlastné návrhy v preberaných technikách.

Obsahové štandardy

1. Spracovanie skla

V tejto časti vzdelávacej oblasti je obsah učiva zameraný na organizáciu pracoviska, prípravné práce, prípravu, obsluhu a údržbu pracovných nástrojov, strojov a zariadení, prípravu materiálov a pracovných pomôcok. Žiaci sa učia realizovať jednotlivé typy umelecko-výtvarných sklárskych výrobkov, okrem iného i svoje výtvarné návrhy. Štúdium im umožňuje kombinovať vhodné technologické postupy a techniky, hľadať vhodné spôsoby riešenia technických problémov, brať do úvahy ekonomické a výrobné hľadiská realizácie.

Študijný odbor

TVORBA VITRÁŽOVÉHO SKLA A SMALTU

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- popísať estetické zásady výtvarno-úžitkovej tvorby,
- rozoznať umelecké diela reprezentujúce kultúrne dedičstvo našich predkov a významné diela svetových umelcov,
- charakterizovať podľa znakov jednotlivé slohové obdobia a na ich základe sa orientovať v súčasných a historických výtvarných smeroch,
- rozvíjať vlastný výtvarný názor a výtvarné myslenie na základe štúdií historických vitráží a smaltov,
- charakterizovať vlastnosti a spôsoby použitia materiálov v odbore,
- analyzovať a hodnotiť výtvarné návrhy z technologického, funkčného, estetického i ekonomického hľadiska,
- určiť postup navrhovania výrobku podľa základných estetických kritérií,
- popísať spôsoby tvorby technickej a výtvarnej dokumentácie vrátane použitia digitálnych technológií,
- definovať pojmy odbornej terminológie,
- získavať informácie prostredníctvom počítačových sieťových pripojení a aplikovať ich do praxe.

Obsahové štandardy

1. Techniky a technologické postupy

Učivo poskytuje žiakovi potrebné vedomosti z oblasti výroby skla a smaltu. Získava informácie o spôsobe spracovania surovín a materiálov pri výrobe skla. Charakterizuje rôzne druhy sklárskych výrobkov. Zoznámi sa s princípmi tvarovania a zošľachtovania skla, s procesom chladenia materiálov, a výrobou špeciálnych skiel a smaltu, Rozvíja vlastnú tvorivú aktivitu a samostatnému riešeniu zadanej úlohy.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- navrhnuť riešenie funkčného a estetického výrobku,
- vyhodnotiť optimálny technologický postup zhotovenia produktu,
- aplikovať sklárske techniky uplatňované pri výrobe vitrážového skla a smaltovaných povrchov,
- umiestniť objekt do vypaľovacieho priestoru pece,
- správne narábať s materiálmi, kombinovať tradičné a netradičné materiály
- aplikovať techniky spájania vitrážového skla pomocou kovových materiálov,
- aplikovať technologické postupy zasklievania do olova.
- vykonávať práce so štetcom – plošné a ťahové prvky vypaľovacou farbou,
- vytvoriť vysoký smalt,

- pripraviť technickú a výtvarnú dokumentáciu a kultivovane obhájiť svoju tvorbu,
- používať odbornú terminológiu,
- pracovať podľa zásad bezpečnosti práce a ochrany životného prostredia.

Obsahové štandardy

1. Realizácia výtvarných návrhov

Žiak vykonáva praktické činnosti, ktoré mu umožňujú overovať si teoretické vedomosti, poznávať pracovné postupy a podmienky jednotlivých čiastkových prác pri zhotovovaní vitrážového skla a smaltu. Obsah vyučovania umožňuje žiakovi rozvíjať si vlastné výtvarné a umelecké zručnosti, spoznávať existujúce súvislosti, posudzovať vhodnosť voľby pracovných nástrojov a vlastnou samostatnou prácou realizovať vlastné návrhy.

Študijný odbor

LADENIE A ÚDRŽBA KLAVÍROV A KLÁVESOVÝCH NÁSTROJOV

Absolvent štúdia profesionálne ovláda kvalitné naladenie klavíra, správne diagnostikuje stav telesa a následne sa venuje údržbe a oprave jeho vnútornej hygieny, vrátane mechanickej a akustickej sústavy a koordinácii osobnej starostlivosti majiteľa. Realizuje pravidelné kontroly a údržbu technického stavu hudobného nástroja. Vníma a akceptuje proces amortizácie, ktorá je podmienená výrobnými kvalitami, rozsahom a spôsobom hry, osobnou starostlivosťou majiteľa a úrovňou odbornej starostlivosti.

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- definovať základy hudobnej teórie, literatúry a dejín umenia,
- charakterizovať technické, výrazové a vyjadrovacie prostriedky hry na klavíri a klávesových nástrojoch,
- definovať technologické postupy výroby klavírov a klávesových nástrojov,
- odborne posudzovať druhy a vlastnosti používaných materiálov,
- vysvetliť technologické postupy spracovania príbuzných materiálov (kov, textil, koža, drevo...),
- popísať stavbu klavírov a klávesových nástrojov,
- definovať základy konštrukcie hudobných nástrojov,
- rozoznať rozsah funkčných porúch klavírov, klávesových nástrojov a iných hudobných nástrojov,
- vysvetliť technologické postupy špeciálneho ladenia a opráv klavírov a klávesových nástrojov,
- definovať princípy práce s digitálnymi technológiami,
- určiť základy marketingu a manažmetu,
- vymedziť základy bezpečnosti pri práci.

Obsahové štandardy

1. Literatúra a dejiny umenia

Cieľom obsahového štandardu je oboznámiť žiaka so základným rámcom dejín umenia, kvalitne ho naučiť hudobnú teóriu z hľadiska klávesovej literatúry, ale aj histórie hudobnej literatúry a súčasných trendov.

2. Technológia

Cieľom obsahového štandardu je zoznámiť žiakov s hudobnými nástrojmi a ich konštrukciami, technologickými a technickými postupmi ladenia a opravy klavírov a klávesových nástrojov a iných hudobných nástrojov. Obsahový štandard zahŕňa učivo o používaných materiáloch, ich vlastnostiach, hodnotení, využití vo výrobe a spôsoboch ochrany pred nebezpečnými účinkami niektorých látok na ľudský organizmus a životné prostredie. Učivo poskytuje prehľad o využití digitálnych technológií.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- rozpoznávať farebnosť tónu a dynamickú škálu pri hre klavírnych skladieb,
- hrať na klavír na úrovni potrebnej pre uplatnenie výsledkov svojej práce,
- opracovávať drevo, kovy, textil, kožu a iné materiály a ekologicky s nimi zaobchádzať,
- používať správne pomôcky a nástroje podľa príslušnej pracovnej operácie a vykonávať ich údržbu,
- opraviť poruchy, chyby a poškodenia stavby klavíra a klávesových nástrojov,
- regulovať mechaniky konštrukcie klavírov a príbuzných nástrojov (cimbál, čembalo, spinet...),
- aplikovať techniky ladenia klavírov a príbuzných klávesových nástrojov,
- naladiť krídla s viedenskou a anglickou mechanikou,
- naladiť pianína rôznych značiek a konštrukcií,
- ovládať tónovanie pianínovej rezonančnej dosky,
- naladiť spinet, cimbál, jednoduálne a dvojmanuálové čembalo,
- zladať dva nástroje,
- využívať znalosti teórie a histórie hudby a hudobných nástrojov,
- ovládať zásady profesionálneho vystupovania a psychologické základy komunikácie,
- vyhľadávať a využívať dostupné zdroje informácií o nových tendenciách vo svojom odbore,
- pracovať podľa zásad bezpečnosti pri práci a ochrany životného prostredia.

Obsahové štandardy

1. Techniky a technologické postupy:

Žiak ovláda konštrukciu a stavbu klavírov a príbuzných hudobných nástrojov, prakticky ovláda technologické postupy spracovania dreva, kovov, textilu a koži, má základy remeselnej práce s farbami, lakmi, lepidlami a pridruženými chemickými prostriedkami, ovláda základy práce so stolárskymi a kovoobrábacími strojmi. Cieľom obsahového štandardu je vlastnoručná realizácia opráv funkčných porúch, chýb a poškodení v stavbe klavírov a príbuzných hudobných nástrojov a realizácia technologických postupov ladenia a údržby klavírov. Učivo poskytuje základy práce s počítačovými technológiami.

**Skupina
študijných odborov**

**82 UMENIE A UMELECKOREMESELNÁ
TVORBA I**

**85 UMENIE A UMELECKOREMESELNÁ
TVORBA II**

STUPEŇ VZDELANIA:

**ÚPLNÉ STREDNÉ
ODBORNÉ VZDELANIE**

**POMATURITNÉ KVALIFIKAČNÉ
ŠTÚDIUM**

16 CHARAKTERISTIKA ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Štátny vzdelávací program pre skupiny 82, 85 Umenie a umeleckoremeselná tvorba I, II má poskytnúť základný rámec, pravidlá, požiadavky pre tvorbu školských vzdelávacích programov pre jednotlivé študijné odbory danej skupiny. ŠVP neslúži na priame vyučovanie, ale je podkladom, spolu s legislatívou, pre tvorbu školských vzdelávacích programov.

Cieľom umeleckoremeselných študijných odborov je vzdelávanie a výchova kvalifikovaných odborníkov pre oblasť výtvarného umenia a odborníkov v umeleckoremeselnej tvorbe. Profilovanie absolventov so zameraním na kľúčové kompetencie umožňuje prípravu na komplexné riešenie odborných problémov, na pohotovú adaptabilitu pre prácu v meniacich sa podmienkach pracovného trhu a uplatňovanie nových koncepcií, metód, foriem, postupov a činností.

ŠVP obsahuje vo výtvarnom zameraní jeden študijný odbor 8244 N modelárstvo a navrhovanie obuvi a módných doplnkov, v ktorom sú dôsledne prepojené základné teoretické poznatky z oblasti dejín výtvarnej kultúry a vývoja spoločnosti, výtvarno-technických disciplín, technológie a ekonomiky s ich praktickými aplikáciami.

Aplikácia teoretických odborných vedomostí umožní získať manuálne zručnosti pri tvorbe umeleckých výrobkov, správne a samostatne používať pracovné pomôcky, náradia, obsluhovať stroje a zariadenia, manipulovať s materiálom, spracovávať ho a využívať rôzne techniky zdobenia výrobkov s uplatnením individuálneho estetického cítenia. Podľa znakov naučí rozpoznať jednotlivé historické obdobia stavebných slohov a umelecko-remeselných prvkov. Vytvorí schopnosť čítať technické nákresy a dielenské náčrty, vykonávať prvotnú evidenciu pri reštaurátorských prácach, poznať význam a hodnoty pamiatok, orientovať sa v opisoch pracovných postupov, materiáloch, starých dobových a súčasných technikách podľa zamerania umeleckého remesla.

Súčasťou prípravy absolventov sú všetky činnosti, ktoré realizujú podľa jednotlivých odborov v rámci odbornej prípravy. Teoretické vedomosti, získané v odborných predmetoch, aplikujú v praktickom vyučovaní, kde si precvičujú pracovné postupy a zložitejšie výrobné činnosti.

Na odbornej praxi sa utvárajú, rozvíjajú a upevňujú základné praktické zručnosti v odborných činnostiach pod priamym vedením učiteľov alebo odborníkov z praxe. Odbornú prax môžu žiaci absolvovať v odborných učebniach, dielňach, ateliéroch a vo vyšších ročníkoch podľa konkrétnych študijných odborov priamo vo firmách, výrobných a reštaurátorských zariadeniach a v ďalších špecializovaných pracoviskách.

Odbornú prípravu umocňuje absolvovanie odborných exkurzií.

Pre žiakov so zdravotným znevýhodnením platia všetky ustanovenia uvedené v tomto štátnom vzdelávacom programe. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.

16.1 Základné údaje

Úplné stredné odborné vzdelanie – pomaturitné kvalifikačné štúdium

Dĺžka štúdia:	2 roky
Forma výchovy a vzdelávania:	denné pomaturitné kvalifikačné štúdium
Poskytnutý stupeň vzdelania:	úplné stredné odborné vzdelanie
Vyučovací jazyk:	štátny jazyk/jazyk národnostných menšín a etnických skupín
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	úplné stredné všeobecné vzdelanie alebo úplné stredné odborné vzdelanie a splnenie podmienok prijímacieho konania
Spôsob ukončenia štúdia:	maturitná skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania:	vysvedčenie o maturitnej skúške
Doklad o získanej kvalifikácii:	vysvedčenie o maturitnej skúške
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	kvalifikovaní pracovníci v štátnych a súkromných podnikoch a inštitúciách umeleckej sféry, vo vlastných návrhárskych a realizačných firmách
Možnosti ďalšieho štúdia:	študijné programy 1. alebo 2. stupňa vysokoškolského štúdia alebo ďalšie vzdelávacie programy zamerané na rozšírenie kvalifikácie, jej zmenu alebo zvýšenie.

Úplné stredné odborné vzdelanie s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania – pomaturitné kvalifikačné štúdium

Dĺžka štúdia:	2 roky
Forma výchovy a vzdelávania:	denné pomaturitné kvalifikačné štúdium
Poskytnutý stupeň vzdelania:	úplné stredné odborné vzdelanie
Vyučovací jazyk:	štátny jazyk/jazyk národnostných menšín a etnických skupín
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	úplné stredné všeobecné vzdelanie alebo úplné stredné odborné vzdelanie a splnenie podmienok prijímacieho konania
Spôsob ukončenia štúdia:	maturitná skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania :	vysvedčenie o maturitnej skúške
Doklad o získanej kvalifikácii:	vysvedčenie o maturitnej skúške výučný list
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	absolventi sú pripravení vykonávať manuálne vysokokvalifikované pracovné činnosti, ako odborne vzdelaní pracovníci v štátnych a súkromných podnikoch umeleckoremeselnej oblasti a vo vlastných realizačných firmách.
Možnosti ďalšieho štúdia:	študijné programy 1. alebo 2. stupňa vysokoškolského štúdia alebo ďalšie vzdelávacie programy zamerané na rozšírenie kvalifikácie, jej zvýšenie alebo zmenu kvalifikácie.

16.2 Zdravotné požiadavky na uchádzača

Do študijných odborov môžu byť prijatí uchádzači, ktorých zdravotný stav posúdil a na prihláške potvrdil lekár. V prípade zmenenej pracovnej schopnosti uchádzačov je potrebné lekárske posúdenie zdravotnej spôsobilosti. Prijatiu uchádzačov z hľadiska zdravotného stavu prekáža závažné zrakové znevýhodnenie. Individuálne sa posudzujú záchvatové ochorenia, kožné ochorenia a ochorenia pohybového aparátu.

17 PROFIL ABSOLVENTA

17.1 Celková charakteristika absolventa

Absolvent študijného odboru 82, 85 Umenie a umeleckoremeselná tvorba I, II je kreatívny odborník v umeleckej a umeleckoremeselnej tvorbe. Má vzťah k jednotlivým formám umenia, orientuje sa v nich a riadi sa estetickými pravidlami. Rozvíja samostatné umelecké myslenie, pružné rozhodovanie a konanie, presadzuje nové netradičné myšlienky a metódy vo svojom odbore. Je schopný samostatne tvoriť, organizovať, realizovať a prezentovať vlastnú umeleckú tvorbu a vykonávať slobodné umelecké povolanie. Svojou tvorbou je schopný ovplyvňovať a vytvárať estetické prostredie človeka. Odborné vzdelávanie umožní rozvíjať samostatnosť a tvorivosť s dôrazom na divergentné myslenie a konanie vo všetkom, čo súvisí s vizuálnym umením, kultúrou osobnosti a umeleckou stránkou remeselného prevedenia.

Absolvent študijného odboru 82 s odbornou praxou:

- uplatňuje vedomosti z ekonomiky, počítačovej grafiky a osobnej umeleckej prezentácie,
- prezentuje umeleckú myšlienku vrátane verbálneho a grafického vyjadrenia v príslušnej dokumentácii,
- transformuje inšpiráciu cez výtvarný prejav na základe návrhu do finálneho umeleckého produktu.

Absolvent študijného odboru 85 s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania:

- uplatňuje svoje profesionálne zameranie v orientácii umeleckoremeselných znakov v jednotlivých slohových obdobiach a reprodukuje znalosť všeobecnej kresby a modelovania,
- smeruje poznatky z ekonomiky k jednoduchým úkonom súvisiacim s prvotnou evidenciou pracovného času a materiálu. Vede pracovnú skupinu odborne a remeselne s uplatnením ekonomických hľadísk a bezpečnostných rizík,
- dokáže sa orientovať v opisoch pracovných postupov, v materiáloch, v pracovných výkresoch a dokumentácii.

Po absolvovaní vzdelávacieho programu absolvent disponuje týmito kompetenciami:

17.2 Kľúčové kompetencie

Vzdelávanie sa realizuje v súlade s cieľmi výchovy a vzdelávania na danom stupni vzdelania a smeruje k tomu, aby si žiaci vytvorili zodpovedajúce schopnosti a študijné predpoklady. Kľúčové kompetencie chápeme ako kombináciu vedomostí, zručností, postojov, hodnotovej orientácie a ďalších charakteristík osobnosti, ktoré každý človek potrebuje na svoje osobné uspokojenie a rozvoj, aktívne občianstvo, spoločenské a sociálne začlenenie, k tomu, aby mohol primerane konať v rôznych

pracovných a životných situáciách počas celého svojho života. Kľúčové kompetencie sa prostredníctvom výchovných a vzdelávacích stratégií vo výchovno-vzdelávacom procese rozvíjajú, osvojujú a hodnotia buď na úrovni školy, odboru vzdelávania alebo vyučovacieho predmetu.

V súlade so Spoločným európskym rámcom kľúčových kompetencií pre celoživotné vzdelávanie sa vymedzili nasledovné kľúčové kompetencie:

a) Spôsobilosti konať samostatne v spoločenskom a pracovnom živote

Ide o spôsobilosti, ktoré sú základom pre ďalšie získavanie vedomostí, zručností, postojov a hodnotovej orientácie. Patria sem schopnosti nevyhnutné pre cieľavedomé a zodpovedné riadenie a organizovanie svojho osobného, spoločenského a pracovného života. Jednotlivci si potrebujú vytvárať svoju osobnú identitu vo vzťahu k životným podmienkam, povolaniu, práci a životnému prostrediu, spoločenským normám, sociálnym a ekonomickým inštitúciám, robiť správne rozhodnutia, voľby, opatrenia a postupy. Tieto kompetencie sú veľmi úzko späté s osvojovaním si kultúry myslenia a poznávania.

Absolvent má:

- logicky a reálne zdôvodňovať svoje názory, konania a rozhodnutia;
- porovnať formálne a neformálne pravidlá, zákonitosti, predpisy, sociálne normy, morálne zásady, vlastné a celospoločenské očakávania v systéme, v ktorom existuje;
- identifikovať priame a nepriame dôsledky svojej činnosti;
- vybrať si správne rozhodnutie a cieľ z rôznych možností;
- vysvetliť svoje životné plány, záujmy a predsavzatia;
- vymenovať svoje ľudské práva, popísať svoje povinnosti, záujmy, obmedzenia a potreby;
- definovať svoje ciele a prognózy;
- určiť zdroje osobného a spoločenského života a ich očakávaný vývoj;
- zdôvodňovať svoje argumenty, riešenia, potreby, práva, povinnosti a konanie.

b) Spôsobilosť interaktívne používať vedomosti, informačné a komunikačné technológie, komunikovať v štátnom, materinskom a cudzom jazyku

Sú to schopnosti, ktoré žiak získava za účelom aktívneho zapojenia sa do spoločnosti založenej na vedomostiach s jasným zmyslom pre vlastnú identitu a smer života, sebazdokonaľovanie a zvyšovanie výkonnosti, racionálneho a samostatného vzdelávania a učenia sa počas celého života, aktualizovania a udržiavania potrebnej základnej úrovne jazykových schopností, informačných a komunikačných zručností. Od žiaka sa vyžaduje schopnosť efektívne komunikovať v materinskom a cudzom jazyku v písomnej a ústnej forme, spôsobilosť disponovať s čitateľskou, matematickou a finančnou gramotnosťou.

Absolvent má:

- správne sa vyjadrovať v materinskom jazyku v písomnej a ústnej forme;
- komunikovať v cudzom jazyku v písomnej a ústnej forme na určitej úrovni;
- riešiť matematické príklady;
- identifikovať, vyhľadávať, triediť a spracovať rôzne informácie a informačné zdroje;
- posudzovať vierohodnosť rôznych informačných zdrojov;
- kriticky hodnotiť získané informácie;
- formulovať a overovať hypotézy;

- overovať a interpretovať získané údaje;
- pracovať s elektronickou poštou;
- pracovať s rôznymi informačnými a komunikačnými technológiami.

c) Schopnosť pracovať v rôznorodých skupinách

Tieto schopnosti sa využívajú pri riadení medziľudských vzťahov, formovaní nových typov spolupráce. Sú to schopnosti, ktoré sa objavujú v náročnejších podmienkach, aj pri riešení problémov ľudí, ktorí sa nevedia zaradiť do spoločenského života. Žiaci musia byť schopní učiť sa, nažívať a pracovať nielen ako jednotlivci, ale aj v sociálne vyváženej skupine. Sú to teda schopnosti, ktoré na základe získaných vedomostí, sociálnych zručností, interkulturálnych kompetencií, postojov a hodnotovej orientácie umožňujú stanoviť jednoduché algoritmy na vyriešenie problémových úloh, javov a situácií a získané poznatky využívať v osobnom živote a povolani.

Absolvent má:

- prejavíť empatiu a sebareflexiu;
- vyjadriť svoje pocity a korigovať negatívne emócie;
- pozitívne motivovať seba a druhých;
- ovplyvňovať ľudí (prehováranie, presvedčanie, argumentovanie);
- stanoviť priority cieľov;
- predkladať primerané návrhy na rozdelenie jednotlivých kompetencií a úloh pre ostatných členov tímu a posudzovať spoločne s učiteľom a s ostatnými, či sú schopní určené kompetencie zvládnuť;
- prezentovať svoje myšlienky, návrhy a postoje;
- konštruktívne diskutovať, aktívne predkladať progresívne návrhy a pozorne počúvať druhých;
- budovať a organizovať vzájomne rovnocennú a udržateľnú spoluprácu;
- uzatvárať jasné dohody;
- rozhodnúť o výbere správneho názoru z rôznych možností;
- analyzovať hranice problému;
- identifikovať oblasť dohody a rozporu;
- určovať najzávažnejšie rysy problému, rôzne možnosti riešenia, ich klady a zápory v danom kontexte aj v dlhodobějších súvislostiach, kritériá pre voľbu konečného optimálneho riešenia;
- spolupracovať pri riešení problémov s inými ľuďmi;
- samostatne pracovať a riadiť prácu v menšom kolektíve;
- určovať vážne nedostatky a kvality vo vlastnom učení, pracovných výkonoch a osobnostnom raste;
- predkladať spolupracovníkom vlastné návrhy na zlepšenie práce, bez zaujatosti posudzovať návrhy druhých;
- prispievať k vytváraniu ústretových medziľudských vzťahov, predchádzať osobným konfliktom, nepodliehať predsudkom a stereotypom v prístupe k druhým.

17.3 Odborné kompetencie

a) Požadované vedomosti

Absolvent študijného odboru skupiny 82 Umenie a umeleckoremeselná tvorba I má:

- popísať dejinné súvislosti vývoja ľudskej spoločnosti, prejavy jej hmotnej kultúry,
- vysvetliť podmienenosť každej vývojovej etapy umenia až po súčasnosť,

- charakterizovať umelecké diela reprezentujúce kultúrne dedičstvo našich predkov a významné diela svetových umelcov,
- uviesť všeobecné poznatky historických zákonitostí estetiky úžitkového výtvarného umenia,
- vysvetliť zásady umeleckej tvorby a uvažovať v intenciách vlastného kreatívneho vyjadrovania
- vysvetliť morfológiu, syntax vo výtvarnej tvorbe,
- definovať princípy proporčných a kompozičných zásad,
- vysvetliť prácu s farbou vo vzťahu k dekoru a objemu vo výtvarnom zobrazovaní,
- charakterizovať druhy, vlastnosti a spôsoby použitia materiálov v odbore,
- vysvetliť variabilné technologické postupy pri tvorbe umelecko-remeselného výrobku,
- popísať techniky úpravy a technológiu spracovania materiálu podľa daného odboru,
- definovať typy a použitie písma v oblasti umelecko-remeselnej výroby podľa daného odboru,
- popísať základy anatómie pri zobrazovaní ľudského tela v 2D a 3D podobe,
- pomenovať spôsoby tvorby technickej a výtvarnej dokumentácie vrátane použitia digitálnych technológií,
- identifikovať pomôcky, nástroje, náradie, stroje a zariadenia používané v odbore,
- definovať odborné termíny,
- vymedziť základné ekonomické pojmy a kategórie,
- uviesť zákonitosti trhu a podmienky trhovej ekonomiky,
- popísať podstatu podnikateľskej činnosti a posúdiť vhodné formy podnikania vo svojom odbore,
- rozoznať základy obchodného a pracovného práva, autorský zákon,
- uvádzať príklady úspešných jednotlivcov vo svojej profesijnej oblasti.

Absolvent umelecko-remeselného odboru skupiny 85 Umenie a umelecko-remeselná tvorba II má:

- uviesť umelecké diela reprezentujúce jednotlivé slohové obdobia,
- určiť význam a hodnotu kultúrnych pamiatok,
- prezentovať estetické zásady výtvarno-úžitkovej tvorby,
- definovať kánon ľudskej postavy, spôsoby a techniky zobrazovania predmetov živej a neživej prírody,
- uviesť historické súvislosti o dobových technikách stvárnenia daného umelecko-remeselného predmetu,
- vysvetliť zásady umeleckej tvorby a uvažovať v intenciách vlastného kreatívneho vyjadrovania,
- definovať princípy proporčných a kompozičných zásad,
- charakterizovať druhy, vlastnosti a spôsoby použitia materiálov v odbore,
- vysvetliť variabilné technologické postupy pri tvorbe umelecko-remeselného výrobku,
- popísať techniky úpravy a technológiu spracovania materiálu podľa daného odboru,
- definovať typy a použitie písma v oblasti umelecko-remeselnej výroby podľa daného odboru,
- identifikovať pomôcky, nástroje, náradie, stroje a zariadenia používané v odbore,
- definovať odborné termíny,
- pomenovať spôsoby tvorby technickej a výtvarnej dokumentácie vrátane použitia digitálnych technológií,

- vymedziť základné ekonomické pojmy a kategórie,
- uviesť zákonitosti trhu a podmienky trhovej ekonomiky,
- popísať podstatu podnikateľskej činnosti a posúdiť vhodné formy podnikania vo svojom odbore,
- rozoznať základy obchodného a pracovného práva, autorský zákon,
- uvádzať príklady úspešných jednotlivcov vo svojej profesijnej oblasti.
- dopĺňať a rozvíjať si odborné vzdelanie na základe odbornej literatúry.

b) Požadované zručnosti

Absolvent študijného odboru skupiny 82 Umenie a umeleckoremeselná tvorba I vie:

- využívať odbornú literatúru a aplikovať teoretické vedomosti v praktickej tvorbe,
- preukázať invenčné myslenie a kreatívny prístup k tvorbe,
- uplatňovať plošné, plastické a farebné videnie,
- navrhnuť úžitkový výrobok v 2D a 3D podobe,
- navrhovať správne technologické postupy výroby s ohľadom na použité materiály, technické a ekonomické požiadavky,
- aplikovať variabilné realizačno-technologické postupy tvorby umelecko-remeselného výrobku v danom odbore,
- písať, kresliť a konštruovať písmo v súvislosti s využitím v umelecko-remeselnej výrobe,
- pozorovať, analyzovať a hodnotiť výrobky z technologického, funkčného a estetického hľadiska,
- pracovať s digitálnymi technológiami ako podpornými prostriedkami pri navrhovaní a vyhotovovaní výrobku,
- spracovať technickú a výtvarnú dokumentáciu vrátane digitálnych technológií,
- narábať s pomôckami, nástrojmi, strojmi a zariadeniami, ktoré sú používané v danej oblasti,
- obhájiť svoju prácu v odbornej terminológii,
- fungovať na trhu práce ako samostatne zárobkovo činná osoba,
- používať a aplikovať základné ekonomické pojmy,
- využívať právne normy v podnikaní vo svojom odbore,
- posudzovať podnikateľské príležitosti a konfrontovať ich so svojimi možnosťami,
- pracovať podľa zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce, ochrany životného prostredia a požiarnej ochrany.

Absolvent umelecko-remeselného odboru skupiny 85 Umenie a umelecko-remeselná tvorba II vie:

- využívať odbornú literatúru a aplikovať teoretické vedomosti v praktickej tvorbe,
- preukázať invenčné myslenie a kreatívny prístup k tvorbe,
- uplatňovať plošné, plastické a farebné videnie,
- navrhnuť úžitkový výrobok v 2D a 3D podobe,
- používať technologickú, technickú a obrazovú dokumentáciu s ohľadom na súvisiace technické normy,
- pripravovať a ošetrovať používané materiály, zhodnotiť vlastnosti surovín a základných materiálov, posúdiť chyby výrobkov,
- aplikovať variabilné výtvarné techniky a postupy v umelecko-remeselnej tvorbe,
- písať, kresliť a konštruovať písmo v súvislosti s využitím v umelecko-remeselnej výrobe,
- pozorovať, analyzovať a hodnotiť výrobky z technologického, funkčného a estetického hľadiska,

- pracovať s digitálnymi technológiami ako podpornými prostriedkami pri navrhovaní a vyhotovovaní výrobku,
- zhotoviť kópie historických prvkov podľa pôvodného vzoru alebo súčasného výtvarného návrhu s použitím variabilných technologických postupov výroby,
- spracovať technickú a výtvarnú dokumentáciu s použitím digitálnych technológií,
- organizovať jednotlivcov i skupinu pri realizácii úlohy,
- vedieť používať odbornú terminológiu svojho odboru,
- pracovať s pomôckami, nástrojmi, strojmi a zariadeniami, ktoré sú používané v danej oblasti,
- posudzovať podnikateľské príležitosti a konfrontovať ich so svojimi možnosťami
- fungovať na trhu práce ako samostatne zárobkovo činná osoba,
- pracovať podľa zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce, ochrany životného prostredia a požiarnej ochrany.

c) Požadované osobnostné predpoklady, vlastnosti a schopnosti

Absolvent sa vyznačuje:

- disponibilitou, spoľahlivosťou, trpezlivosťou, dôslednosťou, presnosťou a schopnosťou spolupracovať,
- tvorivým a samostatným výtvarným myslením,
- zmyslom pre krásu a harmonizáciu životného prostredia,
- pozitívnym vzťahom k životnému prostrediu,
- samostatnosťou pri práci a individuálnym riešením bežných úloh,
- manuálnou zručnosťou v činnostiach konkrétneho odboru,
- schopnosťou integrácie a adaptability,
- organizačnými a komunikačnými zručnosťami,
- prispôsobivosťou v nových pracovných podmienkach,
- vhodným sociálnym správaním a prejavmi,
- sebadisciplínou a mobilitou,
- potrebnou dávkou sebadôvery a pozitívnym prístupom k povinnostiam.

18 RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY

18.1 Rámcový učebný plán pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium (N)

Cieľové zložky vzdelania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ⁹ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	62	1984
Disponibilné hodiny	4	128
SPOLU	66	2112

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov	Počet týždenných vyučovacích hodín za celé štúdium		
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	62		
	Teoretické vyučovanie	Praktické vyučovanie	Spolu
	31	31	62
Teoretické predmety	31 ^{a), b)}	20 ^{c)}	51
odborná prax	-	11 ^{g)}	11
Disponibilné hodiny ^{h)}	4		
SPOLU	66		

18.2 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium (N)

- Súčasťou teoretických predmetov je odborný cudzí jazyk: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky (s minimálnou dotáciou 4 hodiny v týždni za celé štúdium). Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Ak škola nevyučuje cudzí jazyk, ktorý absolvoval žiak v predchádzajúcom štúdiu výučba prebieha podľa výkonových a obsahových štandardov pre predchádzajúce štúdium. Vyučuje sa v 2 skupinách ak je v odbore minimálne 20 žiakov.
- Predmety sa na 8 hodinách v týždni (okrem cudzieho jazyka) za celé štúdium v danej triede, v príslušnom študijnom odbore a v príslušnom ročníku vyučujú v skupinách, pričom počet žiakov v skupine je minimálne 8, maximálne 15.
- Predmety sa vyučujú formou praktických cvičení. V danej triede, v príslušnom študijnom odbore a v príslušnom ročníku sa vyučujú v skupinách, pričom počet žiakov v skupine je minimálne 6, maximálne 11.
- Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávania predmet náboženstvo (podľa konfesie).
- Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je povinné týždňové výtvarné sústredenie (plenér), ktorý sa realizuje v rámci časovej rezervy v školskom roku. Plenér priamo

⁹ Minimálny počet týždenných hodín je 33 (rozpätie 33 – 35 hodín)

súvisí s obsahom učiva vybraných umeleckých predmetov, realizuje sa v 1. ročníku v rozsahu piatich pracovných dní.

- f) Neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu v odborných výtvarných predmetoch je práca na ročníkovom projekte (klauzúrna práca) v 1. ročníku v rozsahu 5 pracovných dní.
- g) Na odbornej praxi sa žiaci delia do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Predmet sa vyučuje v skupinách, pričom počet žiakov v skupine je minimálne 6, maximálne 11. Súčasťou predmetu odborná prax je prax organizovaná súvisle, ktorú žiaci absolvujú počas štúdia v 1. a 2. ročníku štúdia v rozsahu 10 pracovných dní v danom ročníku, 7 hodín denne.
- h) Disponibilné hodiny škola použije pri dopracovaní školského vzdelávacieho programu. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade.
- i) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou a radou školy rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vyučovania a praktického vyučovania možno spájať do viachodinových celkov.
- j) Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôbujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- k) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je za celé štúdium minimálne 66 hodín, maximálne 70 hodín. Výučba sa realizuje v 1. ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 2. ročníku v rozsahu 30 týždňov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva ap. a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.
- l) Rámcový učebný plán sa vzťahuje aj na školy a triedy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny.

18.3 Rámcový učebný plán pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku (N)

Cieľové zložky vzdelania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ¹⁰ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	66	2112
Disponibilné hodiny	2	64

¹⁰ Minimálny počet týždenných hodín je 33 (rozpätie 33 – 35 hodín)

SPOLU	68	2176
--------------	-----------	-------------

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov	Počet týždenných vyučovacích hodín za celé štúdium		
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	66		
	Teoretické vyučovanie	Praktické vyučovanie	Spolu
	18	48	66
Teoretické predmety	18 ^{a), b)}	4 ^{c)}	22
odborný výcvik	-	44 ^{d)}	44
Disponibilné hodiny ^{g)}	2		
SPOLU	68		

18.4 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku (N)

- Súčasťou teoretických predmetov je odborný cudzí jazyk: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky (s minimálnou dotáciou 2 hodiny v týždni za celé štúdium). Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Ak škola nevyučuje cudzí jazyk, ktorý absolvoval žiak v predchádzajúcom štúdiu výučba prebieha podľa výkonových a obsahových štandardov pre predchádzajúce štúdium. Vyučuje sa v 2 skupinách ak je v odbore minimálne 20 žiakov
- Predmety sa na 8 hodinách v týždni (okrem cudzieho jazyka) za celé štúdium v danej triede, v príslušnom študijnom odbore a v príslušnom ročníku vyučujú v skupinách, pričom počet žiakov v skupine je minimálne 7, maximálne 13.
- Predmety sa vyučujú formou praktických cvičení. V danej triede, v príslušnom študijnom odbore a v príslušnom ročníku sa vyučujú v skupinách, pričom počet žiakov v skupine je minimálne 5, maximálne 9.
- Neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu v odborných výtvarných predmetoch je polročná a koncoročná práca ukončená obhajobou v 1. ročníku a polročná práca ukončená obhajobou v 2. ročníku.
- Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov v študijných odboroch 8521 N výtvarné spracúvanie skla a 8523 N tvorba vitrážového skla a smaltu je povinné týždňové výtvarné sústredenie (plenér), ktorý sa realizuje v rámci časovej rezervy v školskom roku. Plenér priamo súvisí s obsahom učiva vybraných umeleckých predmetov, realizuje sa v 1. alebo v 2. ročníku v rozsahu piatich pracovných dní.
- Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávania predmet náboženstvo (podľa konfesie).
- Disponibilné hodiny škola použije pri dopracovaní školského vzdelávacieho programu. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade.

- h) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou a radou školy rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vyučovania a praktického vyučovania možno spájať do viachodinových celkov.
- i) Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôbujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- j) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je za celé štúdium minimálne 68 hodín, maximálne 70 hodín. Výučba sa realizuje v 1. ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 2. ročníku v rozsahu 30 týždňov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva ap. a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.
- k) Rámcový učebný plán sa vzťahuje aj na školy a triedy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny.

19 VZDELÁVACIE OBLASTI

Odborné vzdelávanie vedie žiakov k zvládnutiu základných úloh odvetvia – odboru, na ktorý sa pripravujú. Základným cieľom je osvojiť si vedomosti a zručnosti potrebné pre zvládnutie celého okruhu učiva. Žiaci získavajú, upevňujú a prehlbujú si vedomosti, zručnosti a návyky predpísané na zvládnutie budúceho povolania. Pri práci dodržiavajú zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce a ochrane pred požiarmi.

Odborné vzdelávanie v štátnom vzdelávacom programe predstavuje súbor principiálnych vedomostí a zručností uvedených v profile absolventa, ktoré sú nevyhnutné pre kvalifikovaný výkon odborných činností.

Prehľad vzdelávacích oblastí:

1. Teoretické predmety
2. Odborná prax
3. Odborný výcvik

19.1 Teoretické predmety

Aktívne pretváranie skutočnosti sa stalo pre človeka základnou formou jeho historického vývoja, ktorý sa uskutočňuje okrem iného aj v rozličných umeleckých formách. Preto má odborné vzdelávanie v rámci rôznosti umeleckých foriem špecifické postavenie v celom systéme odborného vzdelávania a výchovy. V príprave na absolvovanie odboru je okrem zručnosti nevyhnutnou a základnou podmienkou patričné nadanie na výtvarnú nápaditosť. Zvláštnosťou celého vzdelávacieho programu je synchronnosť technickej stránky (využitie prírodovedného učiva na rozvoj logického myslenia za účelom dosiahnutia odborných znalostí) a umeleckej a remeselnej strán-

ky na rozvoj vedomostí podporovaných znalosťami z dejín výtvarného umenia od histórie po súčasnosť.

Odborné vzdelávanie v skupine odborov 82, 85 Umenie a umeleckoremeselná tvorba I, II v štátnom vzdelávacom programe predstavuje súbor základných odborných informácií – súhrn principiálnych vedomostí a zručností uvedených v profile absolventa nevyhnutných pre všetky odvetvia umeleckej tvorby a umeleckoremeselnej výroby pre kvalifikované vykonávanie základných odborných činností.

Neoddeliteľnou súčasťou teoretických predmetov je dôraz na využitie a likvidáciu odpadov, ktoré vznikajú počas technologického toku, ekonomických dopadov znečisťovania prostredia priemyselnou činnosťou.

Ovláda základné pojmy a zákonitosti z ekonómie podniku trhového hospodárstva a manažmentu v kontexte s vývojom vedy, techniky a vzdelávania, problematiky riadenia kvality a systémov budovania kvality v rámci priemyselných podnikov. Cieľom vzdelávacieho okruhu ekonomika je poskytnúť žiakom základné odborné poznatky o ekonomických pojmoch a vzťahoch, základoch makroekonómie a mikroekonómie, efektívnom a hospodárnom správaní sa a naučiť ich praktickej realizácii v odbore. Cieľom vzdelávacieho okruhu pravidlá riadenia osobných financií je získanie kompetencií jednotlivých tém Národného štandardu finančnej gramotnosti¹¹ (ďalej len Národný štandard) vo vzťahu k fungovaniu jednotlivca a rodiny v ekonomickej oblasti. Pri spracovaní školských vzdelávacích programov odporúčame dôkladne preštudovať tento dokument a až potom následne zväziť, ktoré tematické celky Národného štandardu zaradiť do vzdelávania tak, aby vyhovovali potrebám a individuálnym schopnostiam žiakov v rôznych vzdelávacích podmienkach. Pedagogickí zamestnanci môžu využívať Národný štandard na vytvorenie nových tematických celkov, tém alebo podtém v rámci učebných osnov rôznych odborných predmetov a dôsledne zabezpečiť medzipredmetové vzťahy.

V rámci okruhu Pravidlá riadenia osobných financií získa schopnosti orientovať sa v zabezpečovaní základných ľudských a ekonomických potrieb jednotlivca a rodiny, pochopiť otázky bohatstva a chudoby a hodnotovej orientácie k peniazom. Naučia sa orientovať v problematike ochrany práv spotrebiteľa a získajú schopnosť tieto práva uplatňovať v praxi. Žiaci sa oboznámia so základnými pravidlami riadenia vlastných financií a naučia sa rozoznávať riziká v riadení vlastných financií. Naučia sa orientovať v oblasti finančných inštitúcií a efektívne využívať finančné služby za súčasného používania pojmov v oblasti finančníctva a sveta peňazí. Na základe príkladov úspešných jednotlivcov v svojej profesijnej ceste sa naučia poznať podmienky vylučujúce neúspešnosť jednotlivca a rodiny.

Stále sa vyvíjajúca legislatíva a nové teoretické poznatky vyžadujú, aby absolvent dokázal teoretické vedomosti aplikovať v praxi. Preto je nutné, aby bol absolvent schopný samostatného štúdia odbornej literatúry a noriem.

Teoretické predmety obsahujú vzdelávacie štandardy (výkonové aj obsahové štandardy) spoločné pre všetky študijné odbory bez ohľadu na ich profiláciu vzdelávania na danom stupni vzdelania a špecifické vzdelávacie štandardy pre jednotlivé študijné odbory a odborné zamerania.

¹¹ *Národný štandard finančnej gramotnosti*

19.2 Odborná prax

Učivo tohto tematického okruhu má komplexný charakter, pretože využíva všetky vedomosti nadobudnuté v teoretickej časti prípravy odborného zamerania a premieňa ich na praktickú činnosť. Vybavuje žiaka vedomosťami a zručnosťami z oblasti špeciálnych metód práce umelca a dizajnéra od návrhu po realizácie finálneho produktu.

Obsah vyučovacieho predmetu odborná prax zahŕňa praktické ovládanie základných pracovných zručností od prípravy materiálu, náradia cez koncepčné, prípravné a realizačné činnosti po konečnú úpravu výrobku. Žiak taktiež poznáva organizáciu jednotlivých pracovísk, prácu v teréne a na doplnkových pracoviskách – laboratóriá, štúdiá, ateliéry. Pri práci žiak musí dodržiavať ekologické požiadavky pri používaní chemických prípravkov a likvidácii odpadov, používať osobné ochranné pomôcky pri používaní chemických prípravkov a pri prácach rizikového charakteru a dodržiavať ustanovenia týkajúce sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a požiarnej prevencie.

Stanovené výkonové a obsahové štandardy vzdelávania sa v školskom vzdelávacom programe rozpracujú a konkretizujú podľa špecifických potrieb jednotlivých zameraní odborov.

Absolvent vzdelávacieho programu musí disponovať stanovenými výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi.

Môže sa stať, že niekoľko obsahových štandardov v jednom odbore vzdelávania sa bude vyskytovať aj v ďalších odboroch vzdelávania.

19.3 Odborný výcvik

Učivo tohto tematického okruhu komplexne využíva všetky vedomosti nadobudnuté v teoretickej časti prípravy odborného zamerania a aplikuje ich v praktickej činnosti. Vybavuje žiaka vedomosťami a zručnosťami z oblasti špeciálnych metód práce umelca a remeselného výrobcu od návrhu po realizácie finálneho produktu.

Obsah vyučovacej oblasti odborný výcvik zahŕňa praktické ovládanie základných pracovných zručností od prípravy materiálu, náradia cez koncepčné, prípravné a realizačné činnosti po konečnú úpravu výrobku. Žiak taktiež poznáva organizáciu jednotlivých pracovísk, prácu v teréne a na doplnkových pracoviskách – laboratóriá, štúdiá, dielne. Pri práci žiak musí dodržiavať ekologické požiadavky pri používaní chemických prípravkov a likvidácii odpadov, používať osobné ochranné pomôcky pri používaní chemických prípravkov a pri prácach rizikového charakteru a dodržiavať ustanovenia týkajúce sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a požiarnej prevencie.

Stanovené výkonové a obsahové štandardy vzdelávania sa v školskom vzdelávacom programe rozpracujú a konkretizujú podľa špecifických potrieb jednotlivých zameraní odborov.

Absolvent vzdelávacieho programu musí disponovať stanovenými výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi.

20 VZDELÁVACIE ŠTANDARDY

20.1 Vzdelávacie štandardy spoločné pre všetky študijné odbory skupín 82 Umenie a umeleckoremeselná tvorba I, 85 Umenie a umeleckoremeselná tvorba II

EKONOMICKÉ VZDELÁVANIE

Učivo je vymedzené spoločne pre všetky odbory na danom stupni vzdelania bez ohľadu na ich profiláciu. Pomôže žiakovi pri rozhodovaní o ďalšej profesijnej a vzdelávacej orientácii, pri vstupe na trh práce a pri uplatňovaní pracovných práv.

Cieľom je príprava absolventa s konkrétnym odborným profilom, ktorý mu pomôže úspešne sa presadiť na trhu práce i v živote.

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- vysvetliť základné pojmy pracovného práva – práca, povolanie, zamestnanie, pracovné miesto, fyzická a právnická osoba,
- charakterizovať základné povinnosti zamestnávateľa a zamestnanca po vzniku pracovného pomeru,
- vypracovať osobnú prípravu na prijímací pohovor v slovenskom a cudzom jazyku,
- porovnať profesijnú ponuku na slovenskom i európskom trhu práce a pružne na ňu reagovať ďalším vzdelávaním,
- popísať základné pravidlá riadenia vlastných financií,
- vysvetliť podstatu efektívneho využívania finančných informácií a finančných služieb,
- stanoviť si reálne finančné ciele a plán na ich dosiahnutie,
- popísať riziká spojené s riadením vlastných financií,
- popísať základné pojmové znaky podnikania,
- vysvetliť hlavné princípy právnej úpravy podnikania v SR,
- vysvetliť pojmy živnosť, živnostenské oprávnenie, neoprávnené podnikanie,
- navrhnuť jednoduchý podnikateľský zámer – obchodný a finančný plán malého podniku.
- charakterizovať spotrebiteľa a predávajúceho,
- popísať postup pri vybavovaní reklamácie,
- vymenovať, ktoré štátne orgány a organizácie sa venujú ochrane spotrebiteľa,
- popísať práva a povinnosti spotrebiteľa a vymedziť čo zahŕňa ochrana spotrebiteľa.

Obsahové štandardy

Svet práce

Obsah učiva vedie žiaka k osvojeniu základných pojmov pracovného práva a k porozumeniu pracovnoprávnym vzťahom. Vzdelávanie pripravuje žiaka pre svet práce z hľadiska domácich, európskych i mimoeurópskych možností. Učivo sa zameriava na rozvoj schopností žiaka v oblasti osobného manažmentu. Vo vzdelávacom procese sa súčasne formujú a rozvíjajú schopnosti racionálneho a efektívneho správania a zodpovednosti za vlastnú prácu.

Žiak sa učí porozumieť základným atribútom trhu práce, získa vedomosti o ponuke a dopyte po pracovných miestach, naučí sa, ako sa uchádzať o zamestnanie a osvojí si náležitosti súvisiace s pracovným pomerom.

Získava informácie o dôležitosti rozširovania nadobudnutých vedomostí a zručností cestou celoživotného vzdelávania, ako základu jeho osobnostného a kariérového rozvoja.

Pravidlá riadenia osobných financií

Obsah učiva je zameraný na vysvetlenie významu trvalých životných hodnôt, dôležitosti zabezpečenia životných potrieb a vplyvu peňazí na ich zachovanie. Žiak sa naučí nájsť, vyhodnocovať a použiť finančné informácie pre riadenie vlastných financií s cieľom zaistenia celoživotného finančného zabezpečenia. Osvojí si dôležitosť osobného zabezpečenia pre prípad zdravotne a sociálne nepriaznivej situácie a staroby. Naučí sa rozoznávať možné riziká, stanoviť si reálne finančné ciele a napláňovať si ich dosiahnutie.

Výchova k podnikaniu

Žiaci sa oboznámia s právnymi pojmami podnikania, podstatou podnikateľskej činnosti, princípmi práv-

nej úpravy podnikania v Slovenskej republike. Podrobnejšie si osvoja problematiku živnostenského podnikania, naučia sa vypracovať jednoduchý podnikateľský zámer.

Spotrebiteľská výchova

Žiak sa oboznámi s cieľom zákona o ochrane spotrebiteľa a jeho právach, vzdelávaním si osvojí základné pojmy spotrebiteľskej výchovy. Získa poznatky súvisiace s poctivosťou predaja výrobkov a služieb, s problematikou a pravidlami reklamy, s informatívnou povinnosťou predávajúceho voči spotrebiteľom, o označovacej povinnosti a sankciách.

20.2 Špecifické vzdelávacie štandardy pre študijný odbor skupiny 82 Umenie a umeleckoremeselná tvorba I

UMELECKO-HISTORICKÁ VÝCHOVA

Učivo odborných predmetov sa zameriava na poznatky z dejín výtvarnej kultúry a dejín umelecko-remeselnej práce a vedomostí potrebných na vytvorenie a prezentáciu umeleckého a umelecko-remeselného artefaktu. Poskytuje žiakovi celkové vzdelanie z histórie výtvarného, filmového, divadelného umenia a fotografie. Historicko-umelecká výchova rozvíja estetické cítenie žiaka a jeho umelecké smerovanie, podnecuje v ňom vlastnú tvorivú činnosť ako predpoklad subjektívneho pretvárania reality. Žiak je vedený k potrebe aktívne vyhľadávať zdroje informácií, nachádzať v dejinách výtvarnej kultúry, v umeleckej tvorbe ako zdroje inšpirácie ich využívať vo svojej tvorivej činnosti.

Žiak je vedený k rozvoju výtvarného myslenia, ku kultivácii výtvarného videnia a vyjadrovania, v nadväznosti na poznanie a rozbor umeleckého diela z hľadiska jeho historického zaradenia.

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- popísať historický vývoj spoločnosti, jej výtvarnú kultúru a úžitkové výtvarné umenie,
- vysvetliť vzájomné súvislosti medzi jednotlivými vývojovými etapami spoločnosti
- popísať výtvarné a estetické tendencie, ktoré sa prejavujú v umelecko-historickom vývoji,
- identifikovať výtvarný prejav jednotlivých historických období podľa jeho základných znakov,
- priblížiť významných predstaviteľov jednotlivých slohových období a súčasného výtvarného umenia,
- zaradiť umelcov do obdobia a charakterizovať ich na základe ich výtvarnej tvorby,
- prezentovať najvýraznejšie osobnosti v histórii a súčasnosti divadla, filmu, fotografie,
- orientovať sa v dobovom odievaní a odevných doplnkoch s cieľom identifikovať konkrétny sloh ako inšpiráciu následnej autorskej tvorby v súčasnej odevnej tvorbe,
- orientovať sa v dobových štýloch umeleckej tvorby s cieľom využiť konkrétny sloh ako základ, resp. inšpiráciu autorskej scénickej tvorby,
- previesť rozbor umeleckého diela z hľadiska jeho historického zaradenia, vzťahu, formy a obsahu a kompozičnej výstavby,
- charakterizovať a hodnotiť teoretický a praktický význam obsahu a formy diela voľného úžitkového umenia,
- prezentovať umelecké remeslá ako najstaršiu formu umeleckého prejavu človeka,
- identifikovať ich podľa jednotlivých druhov, foriem použitého materiálu a spôsobu vyhotovenia, ktorý vyjadruje dobový štýl.

Obsahové štandardy

1. Dejiny výtvarnej kultúry

Obsahový okruh predmetu smeruje k získaniu ucelenej orientácie v oblasti vývoja spoločnosti a jej výtvarnej kultúry od jej vzniku až po súčasnosť. Umožní osvojenie súboru základných poznatkov z teórie umenia a výtvarnej tvorby v spoločensko-historických súvislostiach. Súčasťou vzdelania z histórie výtvarnej kultúry sa stane periodizácia a charakteristika spoločensko-historického vývoja, analýza vývojových etáp výtvarnej kultúry. Dôležitými poznatkami budú aj základné trendy súčasného výtvarného umenia v nadväznosti na príslušný odbor štúdia.

2. Dejiny odboru

Súbor historicky orientovaných predmetov vychádza z dejín výtvarnej kultúry a umožní osvojiť si súbor poznatkov z teórie umenia a výtvarnej tvorby v príslušných spoločensko-historických súvislostiach, predovšetkým vo vzťahu k študovanému odboru.

3. Analýza umeleckého diela

Predstavuje súbor vedomostí, získaných štúdiom dejín výtvarnej kultúry a schopnosti výtvarného analytického myslenia, ktoré umožní previesť rozbor umeleckého diela z rôznych hľadísk. Prvým krokom je historické zaradenie spojené s určením autora a slohu s následnou analýzou vzťahu formy a obsahu, posúdením kompozičnej výstavby a celkového výrazu umeleckého diela.

VÝTVARNÁ PRÍPRAVA

Učivo na tejto úrovni poskytuje žiakovi vyjadrovacie prostriedky a predpoklady na samostatnú tvorbu a smeruje k osvojeniu základov výtvarného jazyka. Je zamerané tak, aby žiakovi umožnilo osvojiť si zásady výtvarnej kompozície ako súhrn zážitkov, skutočností a fantázie tvorcu v danom študijnom odbore. Rozvíja u žiaka tvorivosť prostredníctvom výtvarného myslenia, učí ho pozorovať, analyzovať, hodnotiť prírodné a spoločenské javy z výtvarného hľadiska, kultivuje jeho výtvarné videnie, fantáziu a výtvarnú pamäť. Učí ho ovládať všetky dostupné vyjadrovacie techniky, prostriedky výstavby umeleckého diela a kompozície.

Fantazijné-koncepčné štúdie smerujú k rozvíjaniu predstavivosti v oblasti danej problematiky. Cieľom štúdia tohto obsahového štandardu sa realizujú tieto hlavné aspekty – morfológia výtvarnej tvorby a štúdia reálií.

Žiak získava základné vedomosti a zručnosti v písaní a kreslení písma s využitím počítačového softvéru, aby sa písmo mohlo stať nástrojom modernej multimediálnej komunikácie.

Funkcia figurálneho kreslenia spočíva v chápaní človeka ako proporčného meradla pre všetky odbory ľudskej činnosti. Výsledkom je získanie väčšej invenčnej a tvarovej zásoby, ktorá je predpokladom pre ďalšie aplikácie a štylizáciu v danom študijnom odbore.

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- pracovať so škálou výtvarných pomôcok a materiálov,
- využívať výrazové možnosti jednotlivých výtvarných prvkov v ich rôznych kombináciách a vo vzájomných súvislostiach pri výstavbe kompozície obrazu, objektu,
- ovládať postupy štylizácie, abstrakcie a možnosti výtvarného posunu reálnych tvarov,
- uplatňovať vzťah medzi výtvarným riešením konkrétnej úlohy s technologickými postupmi a technikami používanými v rámci študovaného odboru,
- ovládať špecifický výtvarný jazyk pri vecných štúdiách rastlinných, živočíšnych a abstraktných motívov s vystihnúťm charakteristiky tvaru a štruktúry,
- posúdiť možnosti využitia digitálnej technológie a grafických programov pri výtvarnom vyjadrovaní,
- vysvetliť a zdôvodniť vývoj písma a správne požívať základné odborné názvoslovie,
- ovládať výstavbu autorského písma s využitím príslušného počítačového programu,
- vybrať typ písma v súlade s výtvarným zámerom,
- ovládať základné postupy kresebného a plastického zobrazenia častí ľudského tela a ľudskej postavy v reálnej a štylizovanej podobe,
- využívať jednoduché figurálne kompozície v kombinácii s dekoratívnymi predmetmi, písmom, drapériou a inými prvkami,
- vysvetliť zásady klasickej prezentácie vlastnej tvorby inštaláciou plošných diel a priestorových objektov,
- správne uvádzať prostriedky na vytvorenie a archiváciu zvukovej, textovej, vizuálnej a fotografickej dokumentácie.

Obsahové štandardy

1. Morfológia a syntax výtvarnej kultúry

Štúdium je zamerané na osvojenie si dostupných výrazových prostriedkov na vyjadrenie umeleckého zámeru a poznanie kompozičných vzťahov pri tvorbe výtvarného diela. Charakter koncepcného riešenia a použitie výtvarných nástrojov sa líši z hľadiska potrieb študovaného odboru.

2. Základy písma a figurálne kreslenie

Cieľom tejto skupiny predmetov je sledovať historický vývoj písma, jeho základné prvky, autorov a charakteristické znaky. Vedieť uplatniť písmo ako súčasť výtvarnej kompozície. Vnímať ľudské telo ako proporčné meradlo pre výtvarnú úžitkovú tvorbu. Osvojiť si základné konštrukcie, proporcie a polohu jednotlivých častí ľudského tela a celej postavy. Kompozične zvládnuť umiestnenie jednej

a viacerých postáv v priestore v spojení s ďalšími objektmi.

3. Osobná umelecká prezentácia

Poslaním predmetu je naučiť žiaka okrem klasických techník inštalácie výtvarných objektov pracovať s digitálnym fotoaparátom, používať skener, upravovať fotografie a iné grafické súbory prostredníctvom počítačového softvéru, spracovať prezentácie a vytvoriť si vlastnú webovú stránku. Žiak sa pripravuje na prezentáciu vlastných prác, pričom využíva zásady medziľudskej komunikácie, argumentácie s cieľom komerčne sa presadiť.

VLASTNOSTI MATERIÁLOV, TECHNIKY A TECHNOLOGICKÉ PROCESY

Učivo nadväzuje na poznatky zo všeobecného vzdelávania. Je zamerané na spoznávanie vlastností a charakteristických znakov rôznych druhov materiálov – tradičných, nových, pomocných a konzervačných – z hľadiska ich uplatnenia pri tvorbe umeleckého diela.

Žiak získava poznatky o príprave a ošetrovaní materiálov, možnosť posúdiť chyby výrobkov, zhodnotiť fyzikálne, mechanické a technologické vlastnosti surovín. Súčasťou týchto vedomostí je aj znalosť hospodárneho využívania materiálov, nástrojov a strojového zariadenia spolu s ich pravidelnou údržbou.

Obsah učiva technologického okruhu je zameraný na získanie základných odborných vedomostí v oblasti výrobných techník, pracovných postupov, konzervovania, reštaurovania a odbornej starostlivosti o umelecko-remeselné predmety. Žiak sa naučí chápať súvislosti a nadväznosti pracovných postupov, pracovného poriadku a dodržiavania vysokých nárokov na umelecko-remeselnú zručnosť. Učivo je zamerané tak, aby žiakovi poskytlo potrebné vedomosti o tradičných a súčasných technikách zobrazovania skutočnosti. Žiak pracuje samostatne s technickou a výkresovou dokumentáciou.

Obsahový okruh má teoreticko-praktický charakter. Poskytuje žiakovi okrem teoretických vedomostí aj základy zručností. Umožňuje syntetizovať vnímanie jeho jednotlivých častí ako uceleného systému navzájom sa dopĺňajúcich a prelínajúcich vedomostí a zručností a rozvíja schopnosť ich aplikácie v komplexe praktických činností pri riešení konkrétnych úloh.

Obsahový okruh je previazaný s oblasťami prírodovedného a jazykového vzdelávania a komunikácie a je tiež úzko spojený so vzdelávaním v informačných a komunikačných technológiách. Tesné väzby má s obsahovým okruhom návrhová a realizačná tvorba.

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- používať základnú odbornú terminológiu,
- rozoznať suroviny podľa pôvodu a poznať ich charakteristické znaky,
- charakterizovať rôzne druhy materiálov vo svojom odbore, ich vlastnosti, zloženie a ovládať spôsoby ich použitia s ohľadom na technológiu spracovania a výtvarné vyznenie finálneho výrobku,
- posúdiť kvalitu materiálu a charakterizovať chyby,
- vybrať vhodný materiál pre konkrétny výrobok,
- dokázať vhodnosť použitia materiálov z hľadiska ich štruktúry a zloženia a mať cit pre kombinovanie materiálov,
- ovládať efektívne a hospodárne v práci využívať všetky dostupné suroviny a materiály,
- charakterizovať podmienky ich skladovania a ošetrovania podľa platných predpisov,
- pomenovať používané farby a farbivá a vysvetliť spôsoby ich aplikácie,
- rozlišovať druhy lepidiel, impregnačných látok, náterových hmôt, brúsnych a leštiacich prostriedkov a technológie postupu ich aplikácií,
- ovládať spôsoby udržiavania a čistenia a postupy pri konzervovaní a reštaurovaní výrobkov,
- rozlišovať suroviny vhodné k výrobe glazúr, určiť vhodnosť ich použitia s prihliadnutím na štruktúru a vlastnosti glazúr,
- vymenovať používané nástroje, stroje a zariadenia a rôzne pomôcky, pričom vie popísať funkciu ich použitia,
- vysvetliť podstatu jednotlivých technologických postupov a techník vytvárania výrobku,
- zvoliť vhodný postup pre realizáciu zadanej úlohy na základe jeho analýzy a stanovíť harmonogram jednotlivých pracovných operácií,
- dodržať technologické postupy jednotlivých pracovných operácií, vyhodnotiť priebeh technologického procesu a kvalitu jeho výstupu,
- dokázať samostatne spracovať technickú dokumentáciu,
- popísať základné postupy opráv chybného výrobku,

- dodržiavať zásady tvorby a ochrany životného prostredia.

Obsahové štandardy

1. Základné suroviny a materiály

Obsah je zameraný na zoznámenie so základnými surovinami, s ktorými bude žiak pracovať, s ich pôvodom, so spôsobom ich ťažby, spracovania, uskladňovania. Osvojí si základné materiály, ktorých charakter je vzhľadom na rôznorodosť odborov diametrálne odlišný.

Je potrebné vedieť rozlíšiť používané materiály podľa charakteristických znakov, poznať rozdiely medzi prírodnými a syntetickými materiálmi, vedieť ich používať s ohľadom na technológiu ďalšieho spracovania. Vedieť rozlišovať rôzne druhy lepidiel, impregnačných látok, náterových hmôt, farieb, glazúr...

2. Technologický základ

Učivo obsahového okruhu je úzko prepojené s predchádzajúcim okruhom. Poskytuje žiakom vedomosti a intelektové zručnosti z oblasti jednotlivých techník a technologických postupov výroby vrátane vedomostí o potrebných surovinách, princípoch ich spracovania, používaných materiáloch a ich vlastnostiach. Vlastnú technologickú problematiku dopĺňa prehľad používaných strojov a zariadení a základná charakteristika ich funkcie.

Obsahový okruh rozvíja schopnosť aplikovať získané vedomosti a zručnosti v praktickej činnosti.

Súčasťou môže byť učivo deskriptívnej geometrie a názorného zobrazovania, ktoré rozvíja priestorovú predstavivosť žiaka, vedie ho k presnej a zodpovednej práci a je základom pre technické vyjadrovanie a spracovanie technickej dokumentácie.

3. Techniky a technologické postupy

Žiak získava všeobecný prehľad o vývoji technológie vo svojom odbore. Sú vytvorené predpoklady na rozvíjanie jeho schopností pri určení vhodnosti materiálov, na ich hodnotenie a prípadnú kombináciu. Cieľom je poznať podstatu jednotlivých technologických postupov techník vytvárania výrobkov, zhodnotiť a zvoliť vhodný postup pre realizáciu úlohy na základe jeho analýzy. Dokázať popísať spôsoby finálnych úprav výrobku, ich náležitosti a postupy.

Osvojiť si zručnosť ručne opracovávať materiál základnými technikami, prevádzať povrchové úpravy.

NÁVRHOVÁ TVORBA

(neplatí pre študijný odbor 8539 N ladenie a údržba klavírov a klávesových nástrojov)

Učivo tejto časti vzdelávania má komplexný charakter, pretože zastrešuje všetky odborné vedomosti a činnosti. Je zamerané teoreticky i prakticky, vybavuje žiaka vedomosťami a zručnosťami z oblasti špeciálnych metód práce výtvarníka a dizajnéra. Rozvíja tvorivú aktivitu a individuálne invenčné schopnosti žiaka. Pri riešení zadaných tém rozvíja jeho schopnosť jasne vyjadriť obsahovú náplň výtvarného zámeru a formulovať ju vo vzťahu k realizačným technológiám. Vedie žiaka k orientácii vo vývoji výtvarnej tvorby a dizajnu v danom odbore a v súčasných trendoch, k presadzovaniu nových netradičných riešení vo väzbe na spracovávané materiály a zvolené technologické postupy.

Vo fáze realizácie ho vedie k dodržiavaniu technologickej disciplíny, k zodpovednej a presnej práci a zodpovednosti za jej kvalitu.

Pozornosť v tejto časti vzdelávania je venovaná rozvíjaniu schopnosti komunikácie so zákazníkmi, obchodnými a pracovnými partnermi. Žiak môže v rámci vzdelávacieho procesu riešiť i priame zákazky firiem a inštitúcií.

Pri riešení úloh sú často využívané informačné technológie a prostriedky výpočtovej techniky. Obsahový okruh je veľmi úzko previazaný s oblasťami prírodovedného vzdelávania, ekonomického vzdelávania a vzdelávania v informačných a komunikačných technológiách. Z odborných okruhov veľmi úzko súvisí s technologickou prípravou, umelecko-historickou a výtvarnou prípravou.

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- výtvarne vnímať, myslieť a samostatne vyjadriť vlastný výtvarný názor,
- vysvetliť kompozičné zákonitosti a princípy stavby výtvarného diela, brať do úvahy priestorové vzťahy v interiéri a exteriéri,
- jasne formulovať myšlienku a obsahovú náplň výtvarného zámeru,
- schopnosť využívať výtvarné a výrazové možnosti tradičných a moderných technológií, techník a materiálov,

- tvoriť návrhy umeleckých predmetov a tiež návrhy pre sériovú výrobu,
- samostatne analyzovať zadanú úlohu, zhodnotiť a obhájiť zvolené výtvarné riešenie spolu s použitými prostriedkami,
- samostatne experimentovať pri riešení problému, uplatňovať netradičné myšlienky a metódy práce,
- vyhľadávať a využívať inšpiračné zdroje, ovládať využívanie variácií v tvorbe,
- uplatňovať pri tvorbe výtvarného návrhu technologické, výrobné a ekonomické hľadiská,
- vyhotoviť technickú dokumentáciu a pracovať s ňou,
- využívať pri tvorbe výtvarných návrhov a technickej dokumentácie dostupné programové vybavenie,
- sledovať vývojové trendy vo svojom odbore, pracovať s odbornou literatúrou a využívať informačné technológie,
- profesionálne vystupovať a prezentovať vhodným spôsobom navrhované riešenie zadanej práce,
- popísať zásady tvorby a ochrany autorského práva.

Obsahové štandardy

1. Návrhová tvorba

Obsah učiva je zameraný na tvorbu kresliarskych, maliarskych reliéfnych a plastických štúdií predmetov, prírodných objektov, ľudskej figúry, abstrahujúcich a štylizovaných štúdií v kontexte s riešením zadanej práce. Žiak zvláda jednoduché, postupne vysoko výtvarne náročné úlohy, kompozičné štúdie v kombinácii s písmom, architektúrou tvaru a výtvarným výrazom, pohybové štúdie, typografické štúdie podľa zamerania odboru. Učí sa uplatňovať vzťah medzi uvažovaným materiálom, technologickým postupom a ich výtvarnými a výrazovými možnosťami. Súčasťou vzdelávania je možnosť využívania programového vybavenia pri tvorbe výtvarných návrhov i technickej dokumentácie.

2. Informačné zdroje

Cieľom tejto vzdelávacej oblasti je práca s informáciami, s ich získavaním, triedením, orientovaním sa v nich, vyhodnocovaním, používaním a ďalším spracovávaním. Informácie sa ďalej zaznamenávajú a uchovávajú v textovej, grafickej i numerickej podobe spôsobom umožňujúcim ich rýchle vyhľadávanie. Na získavanie informácií slúži knižnica s odbornou literatúrou, masovo-komunikačné prostriedky a internetové stránky.

Študijný odbor

MODELÁRSTVO A NÁVRHÁRSTVO OBUVI A MÓDNYCH DOPLNKOV

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- popísať vlastnosti a spôsoby využitia materiálov,
- analyzovať a hodnotiť výtvarné návrhy z technologického, funkčného, estetického i ekonomického hľadiska,
- vysvetliť pracovný postup navrhovania obuvi, galantérie i módnych doplnkov podľa základných estetických kritérií,
- popísať konštrukčné riešenia obuvi i galantérie,
- popísať postup zhotovenia technickej a výtvarnej dokumentácie vrátane použitia digitálnych technológií,
- definovať odbornú terminológiu,
- vymedziť optimálne technologické postupy zhotovenia módného produktu vrátane digitálnych technológií,
- vysvetliť spôsoby a dôvody používania informačných.

Obsahové štandardy

1. Technológia a materiály

Učivo poskytuje žiakovi potrebné teoretické vedomosti v oblasti špeciálnych metód práce konštruktéra a modelára, rozvíja vlastnú tvorivú predstavivosť žiaka a vedie ho k samostatnému uvažovaniu o riešeníach zadaných úloh. V priebehu štúdia sa žiak zoznamuje so základmi anatómie a fyziológie ľudských končatín, teoreticky si osvojí metódy modelovania pre základné vzory, naučí sa chápať varia-

bilné spôsoby riešenia vlastného návrhu obuvi a módnych doplnkov s použitím optimálnych materiálov.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- navrhnuť obuv, galantériu i módne doplnky podľa estetických kritérií a módnych trendov,
- konštrukčne riešiť obuv i galantériu,
- zhotovovať jednotlivé súčasti obuvi – zvršky, spodky, montážne práce,
- samostatne pracovať pri rešpektovaní zásad bezpečnosti a hygieny práce,
- pracovať s katalógmi a firemnou literatúrou.

Obsahové štandardy

1. Konštruovanie a modelovanie obuvi a módnych doplnkov

Obsah predmetu vedie žiaka k rozvíjaniu výtvarných a umelecko-priemyselných zručností a k poznaniu významu, účelu a uplatneniu získaných vedomostí. Ťažisko predmetu je v realizácii vlastných návrhov žiaka, ktorý sa tým učí samostatne rozhodovať a pracovať. Žiak sa učí spoznávať pracovné pomôcky a pracovné postupy obuvníckej a galantérnej tvorby. Získava prax v základných technikách a technológiách uplatňovaných v strojovej i ručnej výrobe.

20.3 Vzdelávacie štandardy študijných odborov 85 Umenie a umeleckoremeselná tvorba II

Študijný odbor

UMELECKOREMESELNÉ SPRACÚVANIE KOVOV

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- preukázať odborné vedomosti potrebné na zvládnutie činností spojených s umelecko-remeselnou kovovýrobou,
- vysvetliť základné úlohy a účely zamerania pre ktoré sa pripravuje,
- podľa znakov vedieť rozpoznávať jednotlivé stavebné slohy,
- popísať princípy tvorby technických výkresov a dielenských náčrtov,
- orientovať sa v predpisoch a požiadavkách Štátnej pamiatkovej starostlivosti,
- definovať význam a hodnoty pamiatok.

V oblasti kováckych a zámočnických prác

- komentovať slohové artefakty, výrazné konštrukčné prvky,
- popísať technológiu povrchových úprav kováckych a zámočnických produktov,
- vysvetliť techniky a pracovné postupy používané v odbore,
- posúdiť vlastnosti kovov – ocelí, ľahkých a ťažkých kovov a ich zliatin,
- popísať zásady opracovania povrchov materiálov,
- vykonať prvotnú evidenciu pri reštaurátorských prácach, vrátane fotodokumentácie a protokolov,
- prezentovať historické technológie, používané postupy, vybavenie kováční, začiatky umeleckého spracovania železa, postavenie a význam kováckej práce v spoločnosti,
- zabezpečiť a organizovať kovácke pracovisko.

V oblasti ryteckých prác

- popísať technológiu meditaľče, technológiu zlatenia knižných dosiek,
- uviesť rozdelenia tlačových techník,
- vysvetliť zásady patinovania a farbenia kovov,
- charakterizovať rytecké náradie, nástroje a pomôcky,
- definovať základy ručného rytia, vyrezávania monogramov,

- určiť základy povrchových úprav a konzervácie kovov,
- analyzovať a porovnať historické technológie.

V oblasti **pasiarskych prác**

- opísať mechanické procesy – abrazáciu, brúsenie, šmirgľovanie, pemzovanie, leštenie...
- vysvetliť chemické procesy pri pasiarskych prácach,
- vysvetliť účel, podstatu procesu, účinnosť ochrany a estetiku smaltovania v umeleckej výrobe,
- popísať technologické postupy úprav ako leptanie, intarzia, inkrustácia...
- prezentovať historické technológie tvárnenia kovov a odlievania, zlatnícke, kovotepecké a pasiarske práce od ranného stredoveku po súčasnosť.

Obsahové štandardy

1. Základné materiály, techniky a technologické postupy

V oblasti **kováčskych a zámočnických prác**

Obsah učiva poskytuje žiakovi ucelené teoretické vedomosti o technikách a technológiách, ktoré sa používajú pri spracovaní kovov. Príprava v zameraní kováčske a zámočnicke práce sa zameriava na to, aby žiak poznal základné úlohy odvetvia, na ktoré sa pripravuje. Učí sa orientovať v opisoch pracovných postupov technológií, materiálov a starých techník. Podrobne sa zoznamuje s vlastnosťami kovov – ocelí, ľahkých a ťažkých kovov a ich zliatin.

V oblasti **ryteckých prác**

Obsah vyučovania poskytuje žiakovi ucelené teoretické vedomosti o spracovaní kovov, potrebné na zvládnutie činností spojených s umeleckou kovovýrobou. Žiak sa zoznámí s technikami a pracovnými postupmi používanými v odbore, pozná technológie ručného rytia, zoznamuje sa so špeciálnymi postupmi spojenými s rytím a cizelovaním šperkov, s históriou medailérstva a mincovníctva a s ozdobovaním zbraní rytím. Žiak spoznáva základné reštaurátorské prístupy a dokumentáciu reštaurátorských prístupov a zásahov, spracovanie reštaurátorskej správy.

V oblasti **pasiarskych prác**

Obsah vyučovania zoznamuje žiakov so spracovaním farebných a nehrdzavejúcich kovov tvarovaním, zvarovaním, spájkovaním, kovaním, kovotlačením, tepaním, cizelovaním... Žiak sa teoreticky zoznamuje s materiálmi a technológiami povrchových úprav materiálov, s historickými technológiami, s reštaurovaním a rekonštrukciou pasiarskych prác.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- ručne a strojovo spracovávať a obrábať kovy,
- vykonávať povrchové úpravy výrobkov,
- obsluhovať základné stroje a zariadenia,
- navrhovať výtvarné riešenie umelecko-remeselných výrobkov a objektov,
- posúdiť chyby výrobkov, zhodnotiť vlastnosti materiálov a surovín,
- realizovať umelecko-remeselné produkty na základe zamerania odboru,
- prezentovať výtvarnú myšlienku vrátane verbálneho a grafického vyjadrenia v dokumentácii,
- zhotovovať výrobky podľa technickej a technologickej dokumentácie,
- skladovať, pripravovať a ošetrovať používané materiály,
- vykonávať pracovné činnosti tak, aby neškodili životnému prostrediu, recyklácia odpadu,
- posudzovať priame aj nepriame vplyvy svojej výrobnéj činnosti na životné prostredie.

V oblasti **kováčskych a zámočnických prác**

- zhotoviť kópie starých historických prvkov podľa starého vzoru alebo súčasného výtvarného návrhu s použitím pôvodnej technológie a pracovného postupu,
- zhotoviť z rôznych druhov kovov produkt na základe vlastného návrhu s použitím variabilných technológií.

V oblasti **ryteckých prác**

- zhotovovať podľa výtvarného aj vlastného návrhu náročné rytiny pre ocelotlač a zlatotlač,
- vyrobiť razidlá na razenie medailí a odznakov,
- ryť dekor na lovecké zbrane,

- ryť miniatúrne puncové značky.

V oblasti **pasiarskych prác**

- používať mechanické procesy – abrazáciu, brúsenie, šmirgľovanie, pemzovanie, leštenie...
- vybrať správny chemický proces pri pasiarskych prácach,
- vykonávať také úpravy ako leptanie, intarzia, inkrustácia..
- používať historické technológie tvárnenia kovov a odlievania, zlatnícke, kovotepecké a pasiarske práce od ranného stredoveku po súčasnosť.

Obsahové štandardy

1. **Ručné spracovanie materiálov (podľa odborného zamerania).**

Žiak sa učí zručnostiam spracovania materiálov podľa odborného zamerania rôznymi technikami, povrchovej úpravy a dekorácie, ktoré sa používali pri zhotovení historických umeleckoremeselných a výtvarných diel, ako aj zručnostiam spracovania doplnkových alebo súvisiacich materiálov.

2. **Výtvarné i technické prostriedky**

Obsah vyučovania poskytuje žiakovi ucelené vedomosti o spracovaní kovov, potrebné na zvládnutie činností spojených s umeleckou kovovýrobou. Žiak sa zoznámi s technikami a pracovnými postupmi používanými v odbore, pozná technológie ručného rytia, zoznamuje sa so špeciálnymi postupmi spojenými s rytím a cizelovaním šperkov, s históriou medailérstva a mincovníctva a s ozdobovaním zbraní rytím. Žiak spoznáva základné reštaurátorské prístupy a dokumentáciu reštaurátorských prístupov a zásahov, spracovanie reštaurátorskej správy.

Obsah vyučovania zoznamuje žiakov so spracovaním farebných a nehrdzavejúcich kovov tvarovaním, zvarovaním, spájkovaním, kovaním, kovotlačením, tepaním, cizelovaním... Žiak sa zoznamuje s materiálmi a technológiami povrchových úprav materiálov, s historickými technológiami, s reštaurovaním a rekonštrukciou pasiarskych prác.

Študijný odbor

UMELECKOREMESELNÉ SPRACÚVANIE DREVA

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- charakterizovať umelecké diela reprezentujúce jednotlivé slohové obdobia,
- prezentovať estetické zásady výtvarno-úžitkovej tvorby,
- analyzovať princípy umeleckých remesiel so zameraním na spracovanie dreva,
- definovať prácu s počítačom ako podporným prostriedkom pri navrhovaní a vyhotovovaní sprievodnej dokumentácie,
- mať plošné, priestorové, plastické a farebné videnie,
- porovnať vzťahy medzi tradičným a netradičným materiálom, jeho výtvarnými a výrazovými možnosťami uplatnenia,
- prezentovať variabilné technologické postupy pri tvorbe umeleckého diela,
- vysvetliť historický vývin písma, od prvých zmienok až po digitálnu tlač,
- popísať základy fotografovania a zručnosti v oblasti tvorby fotografie a jej využitia pri prezentáciách svojej tvorby.

V oblasti **stolárskych prác**

- popísať rôzne výtvarné techniky blízke stolárskemu remeslu,
- určiť techniky úpravy a technológiu spracovania dreva, kovu, plastu papiera, kameňa, hlíny, skla, textilu a najnovších kompozitných a iných materiálov,
- popísať prípravu a ošetrovanie používaných materiálov, chyby výrobkov, vlastností surovín a základných materiálov,
- posúdiť technologickú, technickú a obrazovú dokumentáciu, súvisiace technické normy.

V oblasti **rezbárskych prác**

- popísať materiály, rezbárske nástroje, náradie, základné drevoobrábacie stroje, zariadenia a pomôcky používané pri rezbárskych prácach,

- vysvetliť tradičné a súčasné grafické a maliarske techniky, výrobné materiály a špecifickosť ich použitia,
- prezentovať navrhovanie, konštruovanie, technologické postupy a modelovanie s využitím najnovších počítačových technológií,
- charakterizovať základy grafického dizajnu s využitím dostupného grafického softvéru na tvorbu grafických návrhov rôznych reklamných posolstiev,
- posúdiť základné technológie, techniky rezby a materiály používané pri výrobe všetkých druhov rezby.

V oblasti čalúnnických a dekoratívnych prác

- vysvetliť perspektívy rozvoja technológie a predpokladané smery ďalšieho rozvoja nábytkových systémov,
- priblížiť techniky a technológie umeleckého a umelecko-remeselného spracúvania dreva, poťahových textílií, prírodných a syntetických usní,
- analyzovať antropologické, fyziologické a hygienické požiadavky na spôsob a tvar čalúnenia,
- popísať stavbu a zloženie dreva, jeho fyzikálno-chemické a mechanické vlastnosti, poznať chyby dreva, škodcov, poznať vlastnosti materiálov používaných v odbore,
- prezentovať históriu a vývoj čalúnnických prác, ovládať základné postupy pri reštaurovaní a konzervácii historických artefaktov.

Obsahové štandardy

1. Základné materiály, techniky a technologické postupy

Obsah vyučovania poskytuje žiakovi ucelené odborné vedomosti o svojráznosti umelecko-remeselného spracovania dreva v jednotlivých slohových obdobiach, nábytkárstve a o konzervátorských a reštaurátorských technikách. Cieľom obsahového štandardu je poskytnúť žiakovi vedomostný základ a orientáciu v druhoch, spôsoboch, technológiách, nábytkárskych a ozdobných technikách spracovania dreva jednotlivých slohových období.

Cieľom obsahového štandardu je poskytnúť žiakovi základné vedomosti o výskyte, vlastnostiach, použití a spracúvaní čalúnnických, dekoratívnych a iných príbuzných materiálov používaných v umelecko-remeselnej praxi. Žiak sa zoznamuje s historickými technikami a vývojom čalúnnických, rezbárskych a stolárskych prác. Súčasťou obsahu je téma o bezpečnosti práce a ekologických aspektoch súvisiacich s čalúnnickou prácou.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- posúdiť vhodnosť použitých materiálov a nástrojov na ich opracovanie,
- vykonávať jednotlivé profesie v nábytkárskej výrobe,
- opraviť a renovovať starožitný nábytok a výrobky z dreva,
- vypočítať spotrebu materiálu, kalkuláciu výrobných nákladov a cenu výrobku,
- prezentovať výtvarnú myšlienku vrátane verbálneho a grafického vyjadrenia v dokumentácii,
- posúdiť spôsob nakladania s odpadmi, spracúvaných pomocných chemických látok a ich vplyv na životné prostredie pri práci s drevom,
- pracovať s nástrojmi, strojmi a zariadeniami, ktoré sú používané v danej výrobe a udržiavať ich.

V oblasti stolárskych prác

- navrhovať správne technologické postupy s ohľadom na použité materiály, technické a technologické požiadavky,
- spracovať výtvarnú dokumentáciu a technickú dokumentáciu pre jednotlivé typy výrobkov,
- zhotoviť úžitkové drevené predmety a nábytok, intarzie, voľné kópie slohového nábytku a pod.,
- ovládať rôzne spôsoby povrchových úprav výrobkov – klasické a súčasné,
- zhotoviť kópie starých historických prvkov podľa starého vzoru alebo súčasného výtvarného návrhu s použitím pôvodnej technológie a pracovného postupu,
- zakresliť jednoduché situácie v exteriéri a interiéri, nakresliť detaily, sňať šablóny, zhotoviť opis práce,
- použiť ďalšie špecifické zručnosti podľa materiálového zamerania daného umeleckého remesla,
- používať predpisy a rešpektovať požiadavky pamiatkových úradov, ovládať základné postupy pri reštaurovaní historických prác.

V oblasti rezbárskych prác

- pružne vytvoriť výtvarný návrh, potrebnú dokumentáciu a jej realizáciu,
- navrhnuť esteticky a funkčne riešený výrobok,
- požívať tradičné i moderné výrazové prostriedky,
- písať, kresliť a konštruovať písmo, výtvarne riešiť texty a písomné časti iných výtvarných celkov,
- v remeselnej práci využívať rôzne tradičné výtvarné techniky,
- samostatne navrhovať a výtvarné návrhy realizovať v materiáli,
- kultivovane prezentovať svoje práce, využívať rôzne formy a druhy prezentácie, prejať kreativitu dizajnéra,
- využívať aplikačné a grafické programy podľa študijného zamerania,
- používať predpisy a rešpektovať požiadavky pamiatkových úradov, ovládať základné postupy pri reštaurovaní historických prác.

V oblasti čalúnnických a dekoratérskych prác

- samostatne vytvárať umelecko-remeselné úžitkové a ozdobné predmety,
- voľne kresliť, rysovať a merať, prenášať plošné kresby na materiál, ovládať základy kresby ornamentu, figúry a modelovania,
- zhotoviť čalúnenie operadiel,
- robiť čalúnenie s pružinovou kostrou a bez nej, vie potiahnuť tkaninou sedadlá a iné časti nábytku,
- šiť na šijacom stroji,
- pracovať s ručnými elektrickými zariadeniami,
- rozvíjať estetický cit pre voľbu farby a materiálu s prihliadnutím na farebnosť interiéru,
- pripraviť materiál vrátane spracovania poťahových textílií, syntetických a prírodných usní,
- vyrábať dekorácie, zhotovovať kópie historických prác s použitím pôvodnej technológie a pôvodných materiálov,
- pracovať na strojoch na opracovanie čalúnnických materiálov, ošetrovať stroje a zariadenia, robiť bežnú údržbu,
- používať predpisy a rešpektovať požiadavky pamiatkových úradov, ovládať základné postupy pri reštaurovaní historických prác,
- ovládať bezpečnosť a hygienu pri práci v čalúnnickej dielni.

Obsahové štandardy

1. Ručné spracovanie materiálov (podľa odborného zamerania)

Žiak sa učí zručnostiam spracovania materiálov podľa odborného zamerania rôznymi technikami, povrchovej úpravy a dekorácie, ktoré sa používajú a v minulosti sa používali pri zhotovení historických umeleckoremeselných a výtvarných diel, ako aj zručnostiam spracovania doplnkových alebo súvisiacich materiálov.

2. Výtvarné a technické prostriedky

Obsah vyučovania poskytuje žiakovi ucelené odborné zručnosti pri práci s drevom, vedomosti o svojráznosti umelecko-remeselného spracovania dreva v jednotlivých slohových obdobiach, nábytkárstve a o konzervátorských a reštaurátorských technikách.

Obsah predmetu poskytuje žiakovi odborné zručnosti potrebné na zvládnutie činností spojených s umelecko-remeselnou stolárskou, rezbárskou, čalúnnickou a dekoratérskou tvorbou.

Študijný odbor

UMELECKOREMESELNÉ SPRACÚVANIE KOŽE

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- pomenovať estetické zásady výtvarno-úžitkovej tvorby,
- priblížiť umelecké diela reprezentujúce kultúrne dedičstvo našich predkov a významné diela svetových umelcov,
- rozoznať podľa znakov jednotlivé slohové obdobia a na ich základe sa orientovať v súčasných a historických výtvarných smeroch,

- definovať princípy zabezpečovania odbornej agendy a jej aplikáciu v kožiarskom priemysle.
- popísať základné princípy výrobnéj a riadiacej činnosti .

Obsahové štandardy

1. Vlastnosti materiálov, techniky a technologické procesy

Cieľom obsahového štandardu je zoznámiť žiakov s technologickými a technickými základmi kožiarskej výroby, s technologickými procesmi pri montáži obuvi a technologickými a výrobnými postupmi výrobkov koženej galantérie. Obsahový štandard zahŕňa učivo o používaných materiáloch, ich vlastnostiach, hodnotení, využití vo výrobe a spôsoboch ochrany pred nebezpečnými účinkami niektorých látok na ľudský organizmus. Úlohou laboratórnych cvičení je oboznámiť žiakov s najdôležitejšími skúškami jednotlivých materiálov, ktoré sa vykonávajú pred výrobou, počas nej aj ako skúšky hotových výrobkov.

2. Konštruovanie a modelovanie

Učivo poskytuje žiakom potrebné vedomosti a zručnosti v oblasti špeciálnych metód práce konštruktéra a modelára, rozvíja vlastnú tvorivú aktivitu žiakov a vedie ich k samostatnému riešeniu zadanej úlohy. V priebehu štúdia sa žiaci zoznamujú so základmi anatómie a fyziológie ľudských končatín, osvoja si metódy modelovania pre základné vzory, naučia sa aplikovať získané vedomosti pri konštrukčnom riešení vlastného návrhu obuvi a módných doplnkov.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- uplatňovať estetické zásady výtvarno-úžitkovej tvorby vo svojej tvorbe,
- rozoznať podľa znakov jednotlivé slohové obdobia a na ich základe sa orientovať v súčasných a historických výtvarných smeroch,
- samostatne navrhovať a konštruovať nové výrobky,
- zrealizovať vlastný návrh počnúc výtvarnou realizáciou až po jeho remeselné spracovanie,
- obsluhovať stroje a zariadenia kožiarskej remeselnej výroby,
- pracovať podľa zásad bezpečnosti práce.

Obsahové štandardy

1. Techniky spracúvania kože:

Žiak sa zoznámi s históriou a vývojom tradičných slovenských kožiarskych techník. Spozná možnosti a príklady ich použitia v predmetoch slovenskej ľudovej kultúry. Oboznámi sa s možnosťou ich využitia v živote súčasného človeka, s podobami a spôsobmi výroby kožiarskych úžitkových a dekoratívnych predmetov v iných kultúrach a spoločnostiach (európskych i svetových).

Žiak sa učí zhotovovaniu výrobkov z kože a jej imitácií s využitím rôznych techník a technológií, reštaurovaníu výrobkov z usní, prehľbuje si zručnosti a návyky pri zhotovovaní náročných výrobkov.

Študijný odbor

VÝTVARNÉ SPRACÚVANIE SKLA

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- popísať estetické zásady výtvarno-úžitkovej tvorby,
- identifikovať umelecké diela reprezentujúce kultúrne dedičstvo našich predkov a významné diela svetových umelcov,
- rozoznať podľa znakov jednotlivé slohové obdobia a na ich základe sa orientovať v súčasných a historických výtvarných smeroch,
- prezentovať kreatívne výtvarné vyjadrovacie spôsoby pre samostatnú prácu,
- definovať vlastnosti a spôsoby využitia materiálov,
- analyzovať technologické, funkčné, estetické i ekonomického hľadisko sklárskych produktov,

- popísať pracovné postupy navrhovania výrobkov podľa základných estetických kritérií,
- definovať konštrukčné riešenia výrobkov,
- popísať spôsoby tvorby technickej a výtvarnej dokumentácie s použitím správnej odbornej terminológie,
- určiť optimálne technologické postup zhotovenia produktu vrátane použitia digitálnych technológií,
- vysvetliť programy pre spracovanie textu, tabuliek, prezentácií vo všetkých oblastiach.

V oblasti **brúsenia skla**

- popísať teoretické základy procesov brúsenia a leštenia skla,
- charakterizovať materiály a zariadenia používané pri brúsení a leštení skla,
- určiť faktory ovplyvňujúce proces brúsenia a leštenia skla,
- charakterizovať všetky používané brusičské techniky a ich charakteristické vlastnosti.

V oblasti **hutníckeho tvarovania skla**

- pomenovať druhy a vlastnosti materiálov používaných pri hutníckom tvarovaní skla a pri tvorbe drobnej sklenej plastiky,
- popísať sklárske formy a špecifické nástroje a zariadenia,
- ovládať sklárske techniky uplatňované pri tvorbe drobnej sklenej plastiky v rámci hutníckeho tvarovania skla,
- vysvetliť zásady chladenia výrobkov, dokončovacie operácie.

V oblasti **maľovania a leptania skla**

- definovať vlastnosti používaných materiálov, ich prípravu a využitie v rámci jednotlivých maliarskych techník,
- analyzovať možnosti využitia reprodukčných techník v oblasti maľovania skla,
- popísať zásady vypaľovania vo vypaľovacích peciach,
- posúdiť princípy a technologické postupy leptania a matovania skla,
- posúdiť princípy a technologický postup pieskovania skla,
- analyzovať zásady chladenia výrobkov pri zošľachtovaní.

V oblasti **vzorkárstva sklenej bižutérie**

- popísať druhy a vlastnosti materiálov používaných pri výrobe sklenej bižutérie a tvárnic a spôsoby použitia týchto materiálov,
- vysvetliť rozdelenie, vlastnosti a použitie pomocných látok používaných pri výrobe sklenej bižutérie a tvárnic,
- pomenovať princípy povrchového zošľachtovania sklenej bižutérie,
- priblížiť spôsoby povrchových úprav tvárnic a kovových doplnkov používaných v bižutérii.

V oblasti **výroby sklenej vitráže**

- charakterizovať druhy a vlastnosti materiálov používaných pri výrobe vitrážového skla,
- uvádzať jednotlivé technológie výroby a špecifické nástroje a zariadenia,
- prezentovať sklárske techniky uplatňované pri výrobe vitrážového skla,
- popísať zásady spájania vitrážového skla pomocou kovových materiálov.
- analyzovať možnosti využitia gilošovacieho stroja,
- charakterizovať materiály a technologické postupy zasklievania do olova a zhotovovanie mozaiky,
- prezentovať princípy výroby tavených plastík.

Obsahové štandardy

1. Základné suroviny a materiály

Obsah je zameraný na zoznámenie so základnými surovinami, s ktorými bude žiak pracovať, s ich pôvodom, so spôsobom ich ťažby, spracovania, uskladňovania. Osvojí si základné materiály, ktorých charakter je vzhľadom na rôznorodosť odborov diametrálne odlišný.

Je potrebné vedieť rozlíšiť používané materiály podľa charakteristických znakov, poznať rozdiely medzi prírodnými a syntetickými materiálmi, vedieť ich používať s ohľadom na technológiu ďalšieho spracovania. Vedieť rozlišovať rôzne druhy lepidiel, impregnačných látok, náterových hmôt, farieb, glazúr... .

2. Technologický základ

Učivo obsahového okruhu je úzko prepojené s predchádzajúcim okruhom. Poskytuje žiakovi vedomosti a intelektové zručnosti z oblasti jednotlivých techník a technologických postupov výroby vrátane vedomostí o potrebných surovinách, princípoch ich spracovania, používaných materiáloch a ich vlastnostiach. Vlastnú technologickú problematiku dopĺňa prehľad používaných strojov a zariadení a základná charakteristika ich funkcie.

Obsahový okruh rozvíja schopnosť aplikovať získané vedomosti a zručnosti v praktickej činnosti. Súčasťou môže byť učivo deskriptívnej geometrie a názorného zobrazovania, ktoré rozvíja priestorovú predstavivosť žiakov, vedie ich k presnej a zodpovednej práci a je základom pre technické vyjadrovanie a spracovanie technickej dokumentácie.

3. **Špeciálne technologické a technické postupy**

Žiak získava všeobecný prehľad o vývoji technológie vo svojom odbore a zameraní. Sú vytvorené predpoklady na rozvíjanie jeho schopností pri určení vhodnosti materiálov, na ich hodnotenie a prípadnú kombináciu. Cieľom je poznať podstatu jednotlivých technologických postupov techník vytvárania výrobkov, zhodnotiť a zvoliť vhodný postup pre realizáciu úlohy na základe jeho analýzy. Žiak dokáže popísať spôsoby finálnych úprav výrobku, ich náležitosti a postupy.

Osvojí si zručnosť ručne opracovávať materiál špecifickými technikami, prevádzať povrchové úpravy.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- realizovať vlastné návrhy,
- samostatne sa rozhodovať a pracovať,
- používať základné techniky a technológie uplatňované pri ručnej a strojovej výrobe skla a pri jeho zušľachtovaní rôznymi technikami,
- udržiavať a ošetrovať pracovné pomôcky,
- aplikovať programy pre podporu konštrukčnej prípravy výroby,
- aplikovať programy pre podporu technologickej prípravy výroby,
- získať informácie prostredníctvom počítačových sieťových pripojení a aplikovať ich do praxe.

V oblasti **brúsenia skla**

- rozkresliť dekór farbou a farebnou ceruzkou,
- preukázať základné zručnosti pri práci na hladinárskom a guličskom stroji,
- vytvárať hrany na hladinárskom stroji,
- brúsiť plochy na guličskom stroji,
- zrealizovať rôzne druhy rezov a výbrusov.

V oblasti **hutnickeho tvarovania skla**

- urobiť banku,
- naberať sklo na banku,
- pripraviť formu a fúkať do formy,
- naberať a zvalovať sklovinu,
- tvarovať z voľnej ruky jednoduché sklenené predmety,
- tvarovať hutné sklo z voľnej ruky,
- tvarovať nápojové sklo.

V oblasti **maľovania a leptania skla**

- vykonávať základné cvičenia so štetcom - plošné a ťahové prvky vypaľovacou farbou,
- nanášať oblé a rovné plochy, nanášať plochy matovou farbou, obrúčky robené na točni,
- matovať matovacou soľou,
- ľadovať a kombinovať s inými technikami,
- umiestniť tvar do vypaľovacieho priestoru pece (uzavrieť pec, nastaviť vypaľovaciu teplotu),
- maľovať voľnou rukou,
- maľovať transparentnými farbami,
- vytvoriť vysoký smalt,
- vytvoriť maľbu drahými kovmi a listrami,
- lazúrovať.

V oblasti **vzorkárstva sklenej bižutérie**

- určovať materiál a hodnotiť jeho vlastnosti,
- zvoliť vhodný technologický postup pri realizácii výrobku na základe analýzy danej úlohy
- vedieť zvoliť ich vhodnú kombináciu materiálov základe posúdenia ich vlastností
- uplatňovať ekonomické hľadiská pri rozhodovaní o spôsobe realizácie výtvarného návrhu,
- aplikovať získané teoretické vedomosti v oblasti navrhovania, praktických cvičení a v praxi,
- sledovať v odbornej literatúre technické a materiálové novinky odboru a nové technologické postupy.

V oblasti výroby sklenej vitráže

- zhotovovať základné práce s plochým sklom,
- spracovať základné techniky falošnej a klasickej vitráže,
- modelovať kovové spojovacie materiály,
- kresliť a vystrihovať podkladové strihy,
- rezanie sklenených segmentov,
- vytvárať vlastné návrhy v preberaných technikách.

Obsahové štandardy

1. Spracovanie skla

V tejto časti vzdelávacej oblasti je obsah učiva zameraný na organizáciu pracoviska, prípravné práce, prípravu, obsluhu a údržbu pracovných nástrojov, strojov a zariadení, prípravu materiálov a pracovných pomôcok. Žiaci sa učia realizovať jednotlivé typy umelecko-výtvarných sklárskych výrobkov, okrem iného i svoje výtvarné návrhy. Štúdium im umožňuje kombinovať vhodné technologické postupy a techniky, hľadať vhodné spôsoby riešenia technických problémov, brať do úvahy ekonomické a výrobné hľadiská realizácie.

Študijný odbor

TVORBA VITRÁŽOVÉHO SKLA A SMALTU

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- popisovať problematiku výroby a výtvarného spracúvania skla a smaltu vrátane používaných materiálov a surovín,
- vysvetliť prejav výtvarných a estetických zásad v ich aplikácii na oblasti dizajnu a voľnej tvorby,
- preukázať komplexné teoretické vedomosti v sklárskych a iných výtvarných technikách,
- definovať možnosti vzájomnej kombinácie materiálov a možnosti ich recyklácie,
- vysvetliť zásady vypaľovania vo vypaľovacích peciach,
- navrhnúť možnosti využitia reprodukčných techník v oblasti maľovania skla,
- popisovať princípy a technologické postupy leptania a matovania skla,
- popisovať najvhodnejšie materiály a technologické postupy zasklievania do olova a zhotovovania mozaiky,
- popisovať princípy výroby tavených plastík,
- definovať zásady chladenia výrobkov,
- vysvetliť špeciálne spôsoby opracovania skla a smaltu.

Obsahové štandardy

1. Technológia

Obsah poskytuje žiakovi potrebné teoretické vedomosti z oblasti technologických postupov výroby skla a smaltu vrátane informácií o surovinách a materiáloch z oblasti ich spracúvania. Žiak získava základný prehľad o druhoch sklárskych výrobkov a o požiadavkách na ne, rozvíja tvorivé uvažovanie o vlastných aktivitách a samostatnom riešení zadaných úloh.

Zoznámi sa s princípmi tvarovania, s procesom chladenia materiálov, s výrobou špeciálnych skiel a smaltu, hlavnými druhmi sklárskych výrobkov a so zušľachtňovacími procesmi.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- navrhnúť esteticky i funkčne vhodne riešený výrobok,
- rozkresliť dekor farebne,
- urobiť rôzne druhy rezov a výbrusov,

- vykonávať práce so štetcom – plošné a ťahové prvky vypaľovacou farbou,
- umiestniť tvar do vypaľovacieho priestoru pece,
- maľovať voľnou rukou,
- maľovať s transparentnými farbami,
- vytvoriť vysoký smalt,
- vytvoriť maľbu drahými kovmi a listrami,
- lazúrovať

Obsahové štandardy

1. Realizácia výtvarných návrhov

Žiak vykonáva praktické činnosti, ktoré mu umožňujú overovať si teoretické vedomosti, poznávať pracovné postupy a podmienky jednotlivých čiastkových prác pri zhotovovaní vitrážového skla a smaltu. Obsah vyučovania umožňuje žiakovi rozvíjať si vlastné výtvarné a umelecké zručnosti, spoznávať existujúce súvislosti, posudzovať vhodnosť voľby pracovných nástrojov a vlastnou samostatnou prácou realizovať vlastné návrhy.

Študijný odbor

LADENIE A ÚDRŽBA KLAVÍROV A KLÁVESOVÝCH NÁSTROJOV

Absolvent štúdia profesionálne ovláda kvalitné naladenie klavíra, správne diagnostikuje stav telesa a následne sa venuje údržbe a oprave jeho vnútornej hygieny, vrátane mechanickej a akustickej sústavy a koordinácii osobnej starostlivosti majiteľa. Realizuje pravidelné kontroly a údržbu technického stavu hudobného nástroja. Vníma a akceptuje proces amortizácie, ktorá je podmienená výrobnými kvalitami, rozsahom a spôsobom hry, osobnou starostlivosťou majiteľa a úrovňou odbornej starostlivosti.

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- definovať základy hudobnej teórie, literatúry a dejín umenia,
- vymedziť technické, výrazové a vyjadrovacie prostriedky hry na klavíri a klávesových nástrojoch,
- popísať technologické postupy výroby klavírov a klávesových nástrojov,
- odborne posudzovať druhy a vlastnosti používaných materiálov,
- vysvetliť technologické postupy spracovania príbuzných materiálov (kov, textil, koža, drevo...),
- popísať stavbu klavírov a klávesových nástrojov,
- identifikovať konštrukčné riešenia hudobných nástrojov,
- rozoznať rozsah funkčných porúch klavírov, klávesových nástrojov a iných hudobných nástrojov,
- charakterizovať technologické postupy špeciálneho ladenia a opráv klavírov a klávesových nástrojov,
- vysvetliť princípy práce s digitálnymi technológiami,
- popísať základy marketingu a manažmetu,
- definovať základy bezpečnosti pri práci.

Obsahové štandardy

1. Literatúra a dejiny umenia

Cieľom obsahového štandardu je oboznámiť žiaka so základným rámcom dejín umenia, kvalitne ho naučiť hudobnú teóriu z hľadiska klávesovej literatúry, ale aj histórie hudobnej literatúry a súčasných trendov.

2. Technológia

Cieľom obsahového štandardu je zoznámiť žiakov s hudobnými nástrojmi a ich konštrukciami, technologickými a technickými postupmi ladenia a opravy klavírov a klávesových nástrojov a iných hudobných nástrojov. Obsahový štandard zahŕňa učivo o používaných materiáloch, ich vlastnostiach, hodnotení, využití vo výrobe a spôsoboch ochrany pred nebezpečnými účinkami niektorých látok na ľudský organizmus a životné prostredie. Učivo poskytuje prehľad o využití digitálnych technológií.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- rozpoznávať farebnosť tónu a dynamickú škálu pri hre klavírných skladieb,
- hrať na klavír na úrovni potrebnej pre uplatnenie výsledkov svojej práce,
- opracovávať drevo, kovy, textil, kožu a iné materiály a ekologicky s nimi zaobchádzať,
- používať správne pomôcky a nástroje podľa príslušnej pracovnej operácie a vykonávať ich údržbu,
- opraviť poruchy, chyby a poškodenia stavby klavíra a klávesových nástrojov,
- regulovať mechaniky konštrukcie klavírov a príbuzných nástrojov (cimbalo, čembalo, spinet...),
- aplikovať techniky ladenia klavírov a príbuzných klávesových nástrojov,
- naladiť krídla s viedenskou a anglickou mechanikou,
- naladiť pianína rôznych značiek a konštrukcií,
- ovládať tónovanie pianínovej rezonančnej dosky,
- naladiť spinet, cimbalo, jednomanuálové a dvojmanuálové čembalo,
- zladiť dva nástroje,
- využívať znalosti teórie a histórie hudby a hudobných nástrojov,
- ovládať zásady profesionálneho vystupovania a psychologické základy komunikácie,
- vyhľadávať a využívať dostupné zdroje informácií o nových tendenciách vo svojom odbore.

Obsahové štandardy

1. Postupy ladenia a opráv hudobných nástrojov

Žiak ovláda konštrukciu a stavbu klavírov a príbuzných hudobných nástrojov, prakticky ovláda technologické postupy spracovania dreva, kovov, textilu a koži, má základy remeselnej práce s farbami, lakmi, lepidlami a pridruženými chemickými prostriedkami, ovláda základy práce so stolárskymi a kovoobrábacími strojmi. Cieľom obsahového štandardu je vlastnoručná realizácia opráv funkčných porúch, chýb a poškodení v stavbe klavírov a príbuzných hudobných nástrojov a realizácia technologických postupov ladenia a údržby klavírov. Učivo poskytuje základy práce s počítačovými technológiami.

**Skupina
študijných odborov**

**82 UMENIE A UMELECKOREMESELNÁ
TVORBA I**

STUPEŇ VZDELANIA:

**VYŠŠIE
ODBORNÉ VZDELANIE**

21 CHARAKTERISTIKA ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

21.1 Popis štátneho vzdelávacieho programu

Štátny vzdelávací program skupiny študijných odborov 82 Umenie a umeleckoremeselná tvorba I má poskytnúť základný rámec, pravidlá a požiadavky za účelom tvorby školských vzdelávacích programov pre jednotlivé študijné odbory danej skupiny. Neslúži na priame vyučovanie, je iba základným národným programom, ktorý slúži ako prvotný podklad, spolu s príslušnou legislatívou, pre kreovanie konkrétnych školských vzdelávacích programov.

Cieľom študijných odborov výtvarné spracúvanie skla a sklársky dizajn skupiny 82 Umenie a umeleckoremeselná tvorba I, je vymedzenie záväzných požiadaviek, ktoré vedú k formovaniu osobnosti absolventa schopného samostatne a kvalifikovane vykonávať prácu v zamestnaniach, v ktorých sa vyžaduje schopnosť samostatnej tvorivej praktickej činnosti a vyššia úroveň teoretickej prípravy, činnosť spojená so samostatným odborným výkonom a vyššou zrelosťou pracovníka. Absolvent bude pripravený pracovať na postoch zodpovedajúcich pracovnej pozícii kvalifikovaného pracovníka – špecialistu, ktorý sa uplatní v náročných odborných profesiách v oblasti umeleckoremeselnej tvorby a dizajnu. Je schopný aktualizovať, optimalizovať vzťahy úžitkových výrobkov a životného prostredia z hľadiska požiadaviek a potrieb človeka za účelom splnenia funkčných, estetických, sociálnych, psychologických a ergonomických kritérií. Podieľa sa na vytváraní a obohacovaní hodnotovej stupnice historických ako aj súčasných výtvarno-estetických vzťahov a zákonitostí. Má schopnosť vecne, konštruktívne a kultivovane prezentovať osobné, spoločenské a odborné názory a vedomosti. Je schopný samostatne a správne posudzovať rôzne spoločensko-ekonomické a sociálne javy. Dokáže ich analyzovať a chápať. Absolvent má možnosť vhodnou skladbou predmetov doprofilovať si učebný plán podľa vlastných záujmov alebo podľa potrieb regiónu.

V štúdiu sú prepojené základné teoretické poznatky z oblasti dejín výtvarnej kultúry a vývoja spoločnosti, výtvarno-technických disciplín, technológie a ekonomiky s ich praktickými aplikáciami, technického kreslenia a práce s počítačom.

Súčasťou základných odborných činností je týždňový plenér (výtvarné sústreďenie) a počas štúdia absolvovanie a realizácia ročníkových prác a projektov v hlavných výtvarno-umeleckých predmetoch (klauzúrne práce).

Absolvent, okrem nevyhnutného všeobecného vzdelania a širšieho odborného profilu, musí byť dostatočne adaptabilný aj v príbuzných odboroch, musí cieľavedome, rozvážne a rozhodne konať. Musí vedieť získané vedomosti a schopnosti aplikovať v praxi. Trvale sa zaujímať o rozvoj svojho odboru štúdiom odbornej literatúry. Musí byť schopný pracovať samostatne aj v tíme. Používať racionálne metódy práce a konať v súlade s právnymi normami spoločnosti, zásadami humanizmu a demokracie.

Odbornú prax môže žiak absolvovať v odborných učebniach a podľa konkrétnych študijných odborov v zariadeniach rôznych firiem a v organizáciách tretieho sektoru. Odbornú prípravu skvalitňuje absolvovanie odborných exkurzií na špecializovaných pracoviskách, v zariadeniach, prevádzkach, inštitúciách. Žiak vykonáva odbornú prax pod vedením učiteľov v škole a inštruktorov praxe na doporučených pracoviskách, kde vypracúva aj rôzne písomné odborné práce v jednotlivých ročníkoch ako aj záverečnú absolventskú prácu.

Pre žiakov so zdravotným znevýhodnením platia všetky ustanovenia uvedené v tomto štátnom vzdelávacom programe. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálo-technické a priestorové zabezpečenie a pod.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.

21.2 Základné údaje

Vyššie odborné vzdelanie – 2-ročné pomaturitné špecializačné štúdium

Dĺžka štúdia:	2 roky
Forma výchovy a vzdelávania:	denné pomaturitné špecializačné štúdium
Poskytnutý stupeň vzdelania:	vyššie odborné vzdelanie
Vyučovací jazyk:	štátny jazyk/jazyk národnostných menšín a etnických skupín
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	pre štúdium v študijnom odbore 8235 Q výtvarné spracúvanie skla je potrebné úplné stredné odborné vzdelanie získané štúdiom v študijnom odbore: - 8521 K výtvarné spracúvanie skla so zameraniami – 02 brúsenie skla, 03 hutnícke tvarovanie skla, 04 maľovanie a leptanie skla, 07 vzorkárstvo sklenej bižutérie, 11 výroba sklenej vitráže, - 8523 k tvorba vitrážového skla a smaltu
Spôsob ukončenia štúdia:	absolventská skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania:	vysvedčenie o absolventskej skúške
Doklad o získanej kvalifikácii:	absolventský diplom s právom používať titul „diplomovaný špecialista“ so skratkou „DiS“
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	po absolvovaní vzdelávacieho programu sa absolventi uplatnia na trhu práce v náročných odborných profesiách v oblasti dizajnérstva, v samostatnom podnikaní
Možnosti ďalšieho štúdia:	študijné programy prvého stupňa vysokoškolského štúdia alebo ďalšie vzdelávacie programy zamerané na rozšírenie kvalifikácie, jej zmenu alebo zvýšenie

Vyššie odborné vzdelanie – 3-ročné pomaturitné vyššie odborné štúdium

Dĺžka štúdia:	3 roky
Forma výchovy a vzdelávania:	denné pomaturitné vyššie odborné štúdium
Poskytnutý stupeň vzdelania:	vyššie odborné vzdelanie
Vyučovací jazyk:	štátny jazyk/jazyk národnostných menšín a etnických skupín

Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	úplné stredné odborné vzdelanie alebo úplné stredné všeobecné vzdelanie a splnenie podmienok prijímacieho konania
Spôsob ukončenia štúdia:	absolventská skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania:	vysvedčenie o absolventskej skúške
Doklad o získanej kvalifikácii:	absolventský diplom s právom používať titul „diplomovaný špecialista“ so skratkou „DiS“
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	po absolvovaní vzdelávacieho programu sa absolventi uplatnia na trhu práce v náročných odborných profesiách v oblasti dizajnerstva, v podnikaní.
Možnosti ďalšieho štúdia:	študijné programy prvého stupňa vysokoškolského štúdia alebo ďalšie vzdelávacie programy zamerané na rozšírenie kvalifikácie, jej zmenu alebo zvýšenie.

21.2 Zdravotné požiadavky na uchádzača

Na štúdium sú prijímaní uchádzači, ktorých zdravotnú spôsobilosť potvrdil lekár. Posúdenie schopnosti štúdia v konkrétnom študijnom odbore v prípadne zmenenej pracovnej schopnosti je kompetentný posúdiť a potvrdiť lekár.

Prijatiu uchádzačov z hľadiska zdravotného stavu prekáža závažné zrakové znevýhodnenie. Individuálne sa posudzujú záchvatové ochorenia, kožné ochorenia a ochorenia pohybového aparátu.

22 PROFIL ABSOLVENTA

22.1 Celková charakteristika absolventa

Absolvent skupiny študijných odborov 82 Umenie a umeleckoremeselná tvorba I je kvalifikovaný pracovník so širokým odborným profilom pre výkon náročných odborných profesií a funkcií v oblasti sklárstva. Má vzťah k jednotlivým formám umenia, orientuje sa v nich a riadi sa estetickými pravidlami. Rozvíja samostatné umelecké myslenie, pružné rozhodovanie a konanie, presadzuje nové netradičné myšlienky a metódy vo svojom odbore. Je schopný samostatne tvoriť, organizovať, realizovať a prezentovať vlastnú umeleckú tvorbu a vykonávať slobodné umelecké povolanie. Svojou tvorbou je schopný ovplyvňovať a vytvárať estetické prostredie človeka. Odborné vzdelávanie umožní rozvíjať samostatnosť a tvorivosť s dôrazom na divergentné myslenie a konanie vo všetkom, čo súvisí s výtvarným umením a dizajnom, kultúrou osobnosti a umeleckou stránkou remeselného prevedenia.

Pre kvalifikované vykonávanie uvedených činností musí mať široký odborný profil s nevyhnutným všeobecným vzdelaním. Musí byť aj dostatočne adaptabilný v príbuzných odboroch, logicky myslíaci, schopný aplikovať nadobudnuté vedomosti a schopnosti pri riešení problémov. Musí vedieť cieľavedome, rozvážne a pohotovo rozhodovať. Jeho povinnosťou je ďalej sa vzdelávať a trvale sa zaujímať o vývoj svojho odboru. Mal by používať racionálne metódy práce s novou technikou.

Musí konať v súlade s právnymi normami spoločnosti, zásadami humanizmu a demokracie.

Dôležitou súčasťou profilu absolventa sú jeho vedomosti a spôsobilosti z oblasti hygieny a bezpečnosti práce, starostlivosti o zdravie a jeho ochranu, tvorby a ochrany životného prostredia, vrátane starostlivosti o kultúru práce a pracovné prostredie. V príprave absolventa sa kladie dôraz na praktickú stránku výučby s cieľom adaptácie absolventa na meniace sa podmienky spoločenskej reality v oblasti umeleckej, ekonomickej a sociálnej.

Vyznačuje sa vysokým stupňom sebaregulácie a sebakontroly, schopnosťou spolupráce. Má predpoklady na ďalší odborný, profesionálny i osobnostný rozvoj, inováciu práce i prehĺbovanie vedomostí a zručností. Je naklonený a otvorený novým trendom a metódam v danej profesii.

Po absolvovaní vzdelávacieho programu absolvent disponuje týmito kompetenciami:

22.2 Kľúčové kompetencie

Vzdelávanie sa realizuje v súlade s cieľmi výchovy a vzdelávania na danom stupni vzdelania a smeruje k tomu, aby si žiaci vytvorili zodpovedajúce schopnosti a študijné predpoklady. Kľúčové kompetencie chápeme ako kombináciu vedomostí, zručností, postojov, hodnotovej orientácie a ďalších charakteristík osobnosti, ktoré každý človek potrebuje na svoje osobné uspokojenie a rozvoj, aktívne občianstvo, spoločenské a sociálne začlenenie, k tomu, aby mohol primerane konať v rôznych pracovných a životných situáciách počas celého svojho života. Kľúčové kompetencie sa prostredníctvom výchovných a vzdelávacích stratégií vo výchovno-vzdelávacom procese rozvíjajú, osvojujú a hodnotia buď na úrovni školy, odboru vzdelávania alebo vyučovacieho predmetu.

V súlade so Spoločným európskym rámcom kľúčových kompetencií pre celoživotné vzdelávanie sa vymedzili nasledovné kľúčové kompetencie:

a) Spôsobilosti konať samostatne v spoločenskom a pracovnom živote

Ide o spôsobilosti, ktoré sú základom pre ďalšie získavanie vedomostí, zručností, postojov a hodnotovej orientácie. Patria sem schopnosti nevyhnutné pre cieľavedomé a zodpovedné riadenie a organizovanie svojho osobného, spoločenského a pracovného života. Jednotlivci si potrebujú vytvárať svoju osobnú identitu vo vzťahu k životným podmienkam, povolaniu, práci a životnému prostrediu, spoločenským normám, sociálnym a ekonomickým inštitúciám, robiť správne rozhodnutia, voľby, opatrenia a postupy. Tieto kompetencie sú veľmi úzko späté s osvojovaním si kultúry myslenia a poznávania.

Absolvent má:

- logicky a reálne zdôvodňovať svoje názory, konania a rozhodnutia;
- porovnať formálne a neformálne pravidlá, zákonitosti, predpisy, sociálne normy, morálne zásady, vlastné a celospoločenské očakávania v systéme, v ktorom existuje;
- identifikovať priame a nepriame dôsledky svojej činnosti;
- vybrať si správne rozhodnutie a cieľ z rôznych možností;
- vysvetliť svoje životné plány, záujmy a predsavzatia;
- vymenovať svoje ľudské práva, popísať svoje povinnosti, záujmy, obmedzenia a potreby;
- definovať svoje ciele a prognózy;
- určiť zdroje osobného a spoločenského života a ich očakávaný vývoj;
- zdôvodňovať svoje argumenty, riešenia, potreby, práva, povinnosti a konanie.

b) Spôsobilosť interaktívne používať vedomosti, informačné a komunikačné technológie, komunikovať v štátnom, materinskom a cudzom jazyku

Sú to schopnosti, ktoré žiak získava za účelom aktívneho zapojenia sa do spoločnosti založenej na vedomostiach s jasným zmyslom pre vlastnú identitu a smer života, sebazdokonaľovanie a zvyšovanie výkonnosti, racionálneho a samostatného vzdelávania a učenia sa počas celého života, aktualizovania a udržiavania potrebnej základnej úrovne jazykových schopností, informačných a komunikačných zručností. Od žiaka sa vyžaduje schopnosť efektívne komunikovať v materinskom a cudzom jazyku v písomnej a ústnej forme, spôsobilosť disponovať s čitateľskou, matematickou a finančnou gramotnosťou.

Absolvent má:

- správne sa vyjadrovať v materinskom jazyku v písomnej a ústnej forme;
- komunikovať v cudzom jazyku v písomnej a ústnej forme na určitej úrovni;
- riešiť matematické príklady;
- identifikovať, vyhľadávať, triediť a spracovať rôzne informácie a informačné zdroje;
- posudzovať vierohodnosť rôznych informačných zdrojov;
- kriticky hodnotiť získané informácie;
- formulovať a overovať hypotézy;
- overovať a interpretovať získané údaje;
- pracovať s elektronickou poštou;
- pracovať s rôznymi informačnými a komunikačnými technológiami.

c) Schopnosť pracovať v rôznorodých skupinách

Tieto schopnosti sa využívajú pri riadení medziľudských vzťahov, formovaní nových typov spolupráce. Sú to schopnosti, ktoré sa objavujú v náročnejších podmienkach, aj pri riešení problémov ľudí, ktorí sa nevedia zaradiť do spoločenského života. Žiaci musia byť schopní učiť sa, nažívať a pracovať nielen ako jednotlivci, ale aj v sociálne vyváženej skupine. Sú to teda schopnosti, ktoré na základe získaných vedomostí, sociálnych zručností, interkulturálnych kompetencií, postojov a hodnotovej orientácie umožňujú stanoviť jednoduché algoritmy na vyriešenie problémových úloh, javov a situácií a získané poznatky využívať v osobnom živote a povolani.

Absolvent má:

- prejsť empatiu a sebareflexiu;
- vyjadriť svoje pocity a korigovať negatívne emócie;
- pozitívne motivovať seba a druhých;
- ovplyvňovať ľudí (prehováranie, presvedčanie, argumentovanie);
- stanoviť priority cieľov;
- predkladať primerané návrhy na rozdelenie jednotlivých kompetencií a úloh pre ostatných členov tímu a posudzovať spoločne s učiteľom a s ostatnými, či sú schopní určené kompetencie zvládnuť;
- prezentovať svoje myšlienky, návrhy a postoje;
- konštruktívne diskutovať, aktívne predkladať progresívne návrhy a pozorne počúvať druhých;
- budovať a organizovať vzájomne rovnocennú a udržateľnú spoluprácu;
- uzatvárať jasné dohody;
- rozhodnúť o výbere správneho názoru z rôznych možností;
- analyzovať hranice problému;
- identifikovať oblasť dohody a rozporu;

- určovať najzávažnejšie rysy problému, rôzne možnosti riešenia, ich klady a zápory v danom kontexte aj v dlhodobějších súvislostiach, kritériá pre voľbu konečného optimálneho riešenia;
- spolupracovať pri riešení problémov s inými ľuďmi;
- samostatne pracovať a riadiť práce v menšom kolektíve;
- určovať vážne nedostatky a kvality vo vlastnom učení, pracovných výkonoch a osobnostnom raste;
- predkladať spolupracovníkom vlastné návrhy na zlepšenie práce, bez zaujatosti posudzovať návrhy druhých;
- prispievať k vytváraniu ústretových medziľudských vzťahov, predchádzať osobným konfliktom, nepodliehať predsudkom a stereotypom v prístupe k druhým.

22.3 Odborné kompetencie

a) Požadované vedomosti

Absolvent má:

- preukázať komunikatívne kompetencie prostredníctvom rečových schopností na základe osvojených jazykových prostriedkov,
- interpretovať dejinné súvislosti vývoja ľudskej spoločnosti, prejavy jej hmotnej kultúry,
- interpretovať všeobecné historické zákonitosti estetiky úžitkového výtvarného umenia,
- popísať a vysvetliť vzájomnú nadväznosť jednotlivých vývojových etáp umenia od histórie až po súčasnosť,
- charakterizovať umelecké diela reprezentujúce kultúrne dedičstvo našich predkov a významné diela svetových umelcov,
- vysvetliť zásady umeleckej tvorby a na ich základe formovať svoj vlastný výtvarný a umelecký názor,
- analyzovať morfológiu, syntax vo výtvarnej tvorbe,
- charakterizovať vlastnosti a spôsoby použitia materiálov v sklárskej tvorbe v minulosti a súčasnosti,
- definovať princípy práce s farbou vo vzťahu k dekoru a objemu,
- určiť vzťahy medzi tradičným a netradičným materiálom, jeho výtvarnými a výrazovými možnosťami uplatnenia,
- vysvetliť základy technológie a technologických postupov v oblasti výtvarného spracovania skla a sklárskeho dizajnu,
- vymedziť proporčné a kompozičné zásady a princípy ich aplikácie, popísať zásady výtvarnej kompozície,
- vysvetliť techniky úpravy a technológiu spracovania materiálov,
- popísať princípy navrhovania výrobku, technologické postupy a modelovanie s využitím najnovších počítačových technológií,
- identifikovať materiály, nástroje, náradie, stroje, zariadenia a pomôcky, ktoré sa v odbore používajú,
- analyzovať vzťahy prírodných foriem, štruktúr, ich štylizáciu pre potreby výtvarného sklárskeho dizajnu,
- formulovať princípy multimediálnych technických prostriedkov,
- vysvetliť základné ekonomické pojmy a kategórie,
- charakterizovať podstatu podniku, jeho postavenie na trhu, základné podnikové činnosti a posúdiť vhodné formy podnikania v svojom odbore,

- analyzovať problematiku riadenia kvality výroby,
- vysvetliť pravidlá pre prácu s jednoduchými grafickými systémami,
- vymedziť pojmy odbornej terminológie v oblasti sklárskej tvorby,
- prezentovať základy bezpečnosti práce a ochrany životného prostredia.

b) Požadované zručnosti

Absolvent vie:

- využívať a aplikovať teoretické vedomosti v praktickej tvorbe,
- určovať ciele, prostriedky a postupy svojej práce,
- plánovať, organizovať a vyhodnocovať vlastné pracovné aktivity,
- samostatne a aktívne riešiť každodenné pracovné situácie,
- regulovať pocity stresu a asertívne pristupovať k práci,
- používať a presadzovať nové netradičné myšlienky, metódy, technické prostriedky,
- pružne vytvoriť výtvarný návrh, potrebnú dokumentáciu a jej realizáciu v danom časovom limite,
- používať tradičné i moderné výrazové prostriedky,
- samostatne navrhovať a výtvarné návrhy realizovať v materiáli,
- kultivovane prezentovať výtvarné myšlienky vrátane verbálneho prejavu a príslušnej grafickej dokumentácie,
- prejaviť kreativitu dizajnéra,
- pracovať s počítačom, ovládať príslušné užívateľské programy a pomocou nich realizovať výtvarné zámery,
- zväžiť realizačno-technologický postup a predpokladať jeho psychologický účinok,
- fungovať na trhu práce ako samostatne zárobkovo činná osoba,
- posúdiť spôsoby nakladania s odpadmi, spracúvaných pomocných chemických látok a ich vplyv na životné prostredie,
- navrhovať správne technologické postupy výroby s ohľadom na použité materiály, technické a ekonomické požiadavky,
- pozorovať, analyzovať a hodnotiť výrobky z hľadiska technologického, funkčného a estetického,
- spracovať technickú a výtvarnú dokumentáciu k umeleckému dielu,
- v remeselnej práci využívať rôzne tradičné i netradičné výtvarné techniky,
- vykonávať pracovné činnosti tak, aby neškodili životnému prostrediu, ale naopak, prispieval k jeho zlepšeniu – recyklácia odpadu,
- používať a aplikovať základné ekonomické pojmy,
- ovládať prvky organizačnej a riadiacej práce,
- využívať právne normy v podnikaní vo svojom odbore,
- posudzovať podnikateľské príležitosti a konfrontovať ich so svojimi možnosťami,
- získavať, triediť a posudzovať informácie o klientovi a jeho prostredí,
- využívať dostupné softvérové vybavenie pri riešení praktických úloh,
- zosúlaďovať vlastné priority s požiadavkami pre výkon povolania a možnosťami zvyšovania kvalifikácie,
- využívať invenčnosť, kreativitu a voliť adekvátne výtvarné a umelecké prostriedky pri finalizácii návrhov,
- multimedialne zaznamenávať, spracovávať a prezentovať vlastnú tvorbu,
- zodpovedne narábať s informáciami, pracovať s odbornou literatúrou a inými zdrojmi informácií,
- komunikovať v cudzom jazyku.

c) Požadované osobnostné predpoklady, vlastnosti a schopnosti

Absolvent sa vyznačuje:

- schopnosťou samostatne myslieť a iniciatívne riešiť konflikty,
- vytrvalosťou, flexibilitou, kreativitou,
- spoľahlivosťou, presnosťou,
- primeraným sebahodnotením, sebadisciplínou,
- komunikatívnosťou, priateľskosťou, prosociálnym správaním,
- schopnosťou pracovať v tíme i samostatne,
- empatiou, toleranciou, emocionálnou stabilitou,
- diskretnosťou a zodpovednosťou,
- asertívnosťou, humánnosťou,
- antidiskriminačným prístupom,
- disponibilitou, spoľahlivosťou, trpezlivosťou, dôslednosťou, presnosťou a schopnosťou spolupracovať,
- tvorivým a samostatným výtvarným myslením,
- zmyslom pre krásu a estetické životné prostredie,
- dobrým zdravotným a psychickým stavom,
- pozitívnym vzťahom k životnému prostrediu,
- dôslednosťou a zodpovednosťou pri riešení pracovných povinností,
- samostatnosťou pri práci, samostatným riešením bežných úloh,
- manuálnou zručnosťou v činnostiach konkrétneho odboru,
- schopnosťou integrácie a adaptability,
- organizačnými a komunikačnými zručnosťami,
- prispôsobivosťou v nových pracovných podmienkach,
- vhodným sociálnym správaním a prejavmi,
- sebadisciplínou a mobilitou,
- potrebnou dávkou sebadôvery a pozitívnym prístupom k povinnostiam,
- ochotou kontinuálne sa vzdelávať.

23 RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY

23.1 Rámcový učebný plán pre 2-ročné pomaturitné špecializačné štúdium:

Cieľové zložky vzdelania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ¹² za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	58	1856
Disponibilné hodiny	8	256
SPOLU	66	2112

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov	Počet týždenných vyučovacích hodín za celé štúdium
--	--

¹² Minimálny počet týždenných hodín je 33 (rozpätie 33 – 35 hodín)

ODBORNÉ VZDELÁVANIE	58		
	Teoretické vyučovanie	Praktické vyučovanie	Spolu
	30	28	58
Teoretické predmety	30 ^{a), b)}	18 ^{c)}	48
odborná prax	-	10 ^{f)}	10
Disponibilné hodiny ^{h)}	8		
SPOLU	66		

23.2 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné pomaturitné špecializačné štúdium (Q)

- Súčasťou teoretických predmetov je odborný cudzí jazyk: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky (s minimálnou dotáciou 4 hodiny v týždni za celé štúdium). Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Ak škola nevyučuje cudzí jazyk, ktorý absolvoval žiak v predchádzajúcom štúdiu výučba prebieha podľa výkonových a obsahových štandardov pre predchádzajúce štúdium. Vyučuje sa v 2 skupinách ak je v odbore minimálne 20 žiakov.
- Predmety sa na 20 hodinách v týždni (okrem cudzieho jazyka) za celé štúdium v danej triede, v príslušnom študijnom odbore a v príslušnom ročníku vyučujú v skupinách, pričom počet žiakov v skupine je minimálne 7, maximálne 13.
- Predmety sa vyučujú formou praktických cvičení. V danej triede, v príslušnom študijnom odbore a v príslušnom ročníku sa vyučujú v skupinách, pričom počet žiakov v skupine je minimálne 5, maximálne 9.
- Neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu v odborných výtvarných predmetoch je absolvovanie práce na polročných prácach v 1., 2. ročníku a konoročnej práce v 1. ročníku v rozsahu 5 pracovných dní.
- Povinnou súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je plenér, ktorá sa realizuje v rámci časovej rezervy v školskom roku a priamo súvisí s obsahom učiva vybraných odborných a výtvarných predmetov. Realizuje sa v 1. alebo na začiatku druhého ročníka v rozsahu 5 pracovných dní.
- Na odbornej praxi sa žiaci delia do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Predmet sa vyučuje v skupinách, pričom počet žiakov v skupine je minimálne 5 maximálne 9. Súčasťou predmetu odborná prax je prax organizovaná súvisle, ktorú žiaci absolvujú počas štúdia v rozsahu 10 pracovných, 7 hodín denne.
- Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávania predmet náboženstvo (podľa konfesie).
- Disponibilné hodiny škola použije pri dopracovaní školského vzdelávacieho programu. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade.

- i) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou a radou školy rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vyučovania a praktického vyučovania možno spájať do viachodinových celkov.
- j) Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôbujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- k) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je za celé štúdium minimálne 66 hodín, maximálne 70 hodín. Výučba sa realizuje v 1. ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 2. ročníku v rozsahu 30 týždňov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva ap. a v poslednom ročníku na absolvovanie absolventskej skúšky.
- l) Rámcový učebný plán sa vzťahuje aj na školy a triedy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny.

23.3 Rámcový učebný plán pre 3-ročné pomaturitné vyššie odborné štúdium (Q)

Cieľové zložky vzdelania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ¹³ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	87	2784
Disponibilné hodiny	12	384
SPOLU	99	3168

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov	Počet týždenných vyučovacích hodín za celé štúdium		
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	87		
	Teoretické vyučovanie	Praktické vyučovanie^{d)}	Spolu
	39	48	87
Teoretické predmety ^{a)}	39 ^{a), b)}	27 ^{c)}	66
odborná prax ^{f)}		21	21
Disponibilné hodiny^{h)}	12		
SPOLU	99		

¹³ Minimálny počet týždenných hodín je 33 (rozpätie 33 – 35 hodín)

23.4 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 3-ročné vyššie odborné štúdium (Q)

- a) Súčasťou teoretických predmetov je odborný cudzí jazyk: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky (s minimálnou dotáciou 6 hodín v týždni za celé štúdium). Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Ak škola nevyučuje cudzí jazyk, ktorý absolvoval žiak v predchádzajúcom štúdiu výučba prebieha podľa výkonových a obsahových štandardov pre predchádzajúce štúdium. Vyučuje sa v 2 skupinách ak je v odbore minimálne 20 žiakov.
- b) Predmety sa na 20 hodinách v týždni (okrem cudzieho jazyka) za celé štúdium v danej triede, v príslušnom študijnom odbore a v príslušnom ročníku sa vyučujú v skupinách, pričom počet žiakov v skupine je minimálne 7, maximálne 13.
- c) Predmety sa vyučujú formou praktických cvičení. V danej triede, v príslušnom študijnom odbore a v príslušnom ročníku sa vyučujú v skupinách, pričom počet žiakov v skupine je minimálne 5, maximálne 9.
- d) Neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu v odborných výtvarných predmetoch je absolvovanie práce na ročníkovom projekte (klauzúrna práca) v 1. – 2. ročníku v rozsahu 5 pracovných dní.
- e) Povinnou súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je plenér, ktorý sa realizuje v rámci časovej rezervy v školskom roku a priamo súvisí s obsahom učiva vybraných odborných a výtvarných predmetov. Realizuje sa v 1. prvom ročníku v rozsahu 5 pracovných dní.
- f) Na odbornej praxi sa žiaci delia do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Predmet sa vyučuje v skupinách, pričom počet žiakov v skupine je minimálne 5 maximálne 9. Súčasťou predmetu odborná prax je prax organizovaná súvisle, ktorú žiaci absolvujú počas štúdia v rozsahu 5 pracovných dní v danom ročníku, 7 hodín denne.
- g) Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávania predmet náboženstvo (podľa konfesie).
- h) Disponibilné hodiny škola použije pri dopracovaní školského vzdelávacieho programu. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade.
- i) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou a radou školy rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vyučovania a praktického vyučovania možno spájať do viachodinových celkov.
- j) SOŠ pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako SOŠ pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôbujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- k) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je za celé štúdium minimálne 99 hodín, maximálne 105 hodín. Výučba sa realizuje

v 1. a 2.ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 3. ročníku v rozsahu 30 týždňov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva ap. a v poslednom ročníku na absolvovanie absolventskej skúšky.

- l) Rámcový učebný plán sa vzťahuje aj na školy a triedy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny

24 VZDELÁVACIE OBLASTI

Odborné vzdelávanie vedie žiakov k zvládnutiu základných úloh odvetvia – odboru, na ktorý sa pripravujú. Základným cieľom je osvojiť si vedomosti a spôsobilosti potrebné pre zvládnutie celého okruhu učiva. Žiaci získavajú, upevňujú a prehlbujú si vedomosti, zručnosti a návyky predpísané na zvládnutie budúceho povolania. Pri práci dodržiavajú zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce a protipožiarnej ochrany. Absolventi škôl vstupujúci do praxe by mali byť vybavení kvalitnými základmi odborného cudzieho jazyka, aby sa mohli uchádzať o prácu v rámci Európskej únie.

Odborné vzdelávanie v skupine odborov 82 Umenie a umeleckoremeselná tvorba v štátnom vzdelávacom programe predstavuje súbor základných odborných informácií – súhrn principiálnych vedomostí a zručností uvedených v profile absolventa nevyhnutných pre kvalifikované vykonávanie základných odborných činností.

Prehľad vzdelávacích oblastí

- 1) Teoretické predmety
- 2) Odborná prax

24.1 Teoretické predmety

Cieľ je zameraný na rozšírenie (v prípade špecializačného štúdia), resp. osvojenie (v prípade vyššieho odborného štúdia) vedomostí z umelecko-odborných, ekonomických, psychologických a sociologických vied. Učivo pôsobí na rozvoj osobnosti žiaka (spôsobilosti nevyhnutné na sebazpoznanie, seba výchovu, sebarozvoj), sprostredkúva mu vedomosti z rôznych oblastí umeleckoremeselnej tvorby, podnikania a o možnostiach ich uplatnenia v praktickom pracovnom pôsobení v úzkej spolupráci s kolegami a ďalšími odborníkmi. Osvojuje si základy úspešnej komunikácie, empatie a asertivity a základy etiky profesie.

Vyučovanie cudzieho jazyka vychádza z predpokladu, že žiaci už absolvovali určitý typ stredoškolského vzdelávania, počas ktorého získali základné jazykové znalosti: fonetické, lexikálne, gramatické a štylistické. Cieľom trojročného štúdia je ďalší rozvoj všetkých jazykových zručností, t.j. produktívnych (rozprávanie a písanie) a receptívnych (počúvanie a čítanie).

Obsah nadväzuje na poznatky získané v predchádzajúcom štúdiu, žiak si rozširuje poznatky v základných legislatívnych normách z odboru, pozná organizáciu a systém riadenia, ako aj ciele politiky štátu v odbore.

Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti musí disponovať stanovenými výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi.

24.2 Odborná prax

Učivo má komplexný charakter, pretože využíva všetky vedomosti nadobudnuté v predchádzajúcich okruhoch – z teoretickej časti prípravy odborného zamerania a premieňa ich v praktickú činnosť. Vybavuje žiakov vedomosťami a zručnosťami z oblasti špeciálnych metód práce umelecko-remeselného dizajnéra a súčasne z oblasti realizácie finálneho produktu.

Obsah zahŕňa praktické ovládanie základných pracovných úloh od prípravy materiálov, náradia cez koncepčné, prípravné, realizačné činnosti až po konečnú úpravu diela. Žiaci taktiež poznávajú organizáciu jednotlivých pracovísk, prácu v teréne, prácu doplnkových pracovísk (laboratórií, štúdií, ateliérov) a vzťahy medzi nimi. V prakticky orientovaných činnostiach žiaci uplatňujú nadobudnuté vedomosti, zručnosti, spôsobilosti so zámerom prehĺbiť za účelom ich pedagogického pôsobenia.

Odborné vzdelávanie vedie žiakov k zvládnutiu základných úloh odvetvia – odboru, na ktorý sa pripravujú. Základným cieľom je osvojiť si vedomosti a spôsobilosti potrebné pre zvládnutie celého okruhu učiva. Žiaci získavajú, upevňujú a prehlbujú si vedomosti, zručnosti a návyky predpísané na zvládnutie budúceho povolania. Pri práci dodržiavajú zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce a protipožiarnej ochrany. Absolventi škôl, vstupujúci do praxe, by mali byť vybavení kvalitnými základmi odborného cudzieho jazyka, aby sa mohli uchádzať o prácu v rámci Európskej únie.

Stanovené výsledky vzdelávania a učivo sa v školskom vzdelávacom programe rozpracujú a konkretizujú podľa špecifických potrieb jednotlivých zameraní odborov.

Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti, musí disponovať stanovenými výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi.

25 VZDELÁVACIE ŠTANDARDY

25.1 Špecifické vzdelávacie štandardy spoločné pre všetky študijné odbory v skupine odborov 82 Umenie a umeleckoremeselná tvorba I

ODBORNÁ PRÍPRAVA V CUDZOM JAZYKU
Výkonové štandardy
<p>Absolvent má:</p> <ul style="list-style-type: none">- používať zvukové a grafické (pravopisné) prostriedky daného jazyka, slovnú zásobu vrátane vybranej frazeológie v rozsahu daných tematických okruhov,- formulovať osvojené jazykové prostriedky v súvislých výpovediach a v obsahových celkoch primerane s komunikatívnym zámerom,- vhodne reagovať na partnerove podnety, odhadovať významy neznámych výrazov, používať kompenzačné vyjadrovanie, pracovať so slovníkom (prekladovým, výkladovým) a používať iné jazykové príručky a informačné zdroje,- komunikovať v rôznych spoločenských úlohách, bežných komunikatívnych situáciách, používať verbálne a neverbálne výrazové prostriedky v súlade so socio-kultúrnym úzusom danej jazykovej oblasti,- preukázať všeobecné kompetencie a komunikatívne kompetencie prostredníctvom rečových schopností na základe osvojených jazykových prostriedkov v komunikatívnych situáciách v rámci tematických okruhov, preukázať úroveň receptívnych (vrátane interaktívnych) a produktívnych rečových

schopností.

Obsahové štandardy

1. Počúvanie s porozumením

Vzdelávanie rozvíja receptívne sluchové spôsobilosti založené na počúvaní s porozumením monologických a dialogických prejavov, cudzojazyčných pokynov, inštrukcií a súvislých prejavov, ktoré obsahujú známe lexikálne a gramatické javy.

2. Čítanie s porozumením

Vzdelávanie rozvíja schopnosť čítať výrazne, so správnym prízvukom, intonáciou a melódiou, získavať potrebné informácie z autentických cudzojazyčných materiálov, nájsť v texte kľúčové informácie, pochopiť obsahovú podstatu textov, všeobecného, odborného a populárno-náučného charakteru, na základe kontextu vydedukovať význam neznámych výrazov, využívať ilustrácie, tabuľky, schémy, používať slovníky, jazykové a iné príručky, používať rôzne jazykové prostriedky, ktoré skvalitnia výslovnosť a obohatia slovnú zásobu.

3. Písomný prejav

Žiaci sa naučia vyjadrovať k všeobecným i odborným témam, získať a poskytovať informácie v osobnej, verejnej a pracovnej oblasti, zrozumiteľne, v súlade s pravopisnými normami a štylisticky vhodne zaznamenať podstatné informácie z vypočutého, vyjadriť myšlienky, postoje, názory, opísať osoby, predmety a udalosti, zostaviť osnovu prečítaného (vypočutého) textu a reprodukovať obsah, vyplniť dotazník, tlačivá, žiadosti, zostaviť životopis, zostaviť a odpovedať na základný typ listu obchodnej korešpondencie, využívať slovníky, gramatické príručky.

4. Ústny prejav

Žiak vie jazykovo správne, zrozumiteľne a primerane situácii reagovať v bežných životných situáciách, vie začať, rozvíjať a ukončiť rozhovor, predstaviť sa a predstaviť inú osobu, niekoho osloviť, pozdraviť, zablahoželať, o niečo požiadať, poďakovať, ospravedlniť sa a rozlúčiť sa, vyjadriť súhlas, odmietnutie, záujem a nezáujem radosť, sklamanie, pochybnosť, prekvapenie, ochotu, riešiť štandardné situácie, odpovedať na otázky a tvoriť otázky k prečítanému alebo vypočutému textu, vyjadriť hlavnú myšlienku textu a svoj postoj k prečítanému alebo vypočutému, vyjadriť svoj názor na určitý problém, opísať predmet, osobu, udalosť, miesto, charakterizovať vlastnosti niekoho, dokáže informovať o reáliách Slovenska a krajín študovaného jazyka.

5. Poznatky o krajinách študovaného jazyka

Vzdelávanie má rozvíjať a upevňovať vedomosti žiakov všeobecného a odborného charakteru z krajiny príslušnej jazykovej oblasti, jej kultúry, tradícií a spoločenských udalostí. Žiaci získajú informácie o socio-kultúrnom prostredí, o sociálnych službách a sociálno-právnej ochrane danej krajiny.

6. Poznatky o odbornej problematike

Vzdelávanie má upevňovať a rozvíjať vedomosti z odbornej terminológie a problematiky umenia a umeleckoremeselnej tvorby.

UMELECKO-HISTORICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- preukázať orientáciu vo vývoji spoločnosti i umenia,
- rozoznať charakteristické znaky jednotlivých umeleckých druhov a prístupov k nim,
- interpretovať tvorbu autorov vybraných umeleckých artefaktov,
- vysvetliť základné princípy tvorby,
- analyzovať umelecké diela,
- používať odbornú terminológiu,
- čítať, triediť a spracovať odborné články a nové informácie z odbornej literatúry,
- diskutovať o vzájomných súvislostiach v umelecko-historickej oblasti,
- formulovať svoj vlastný názor k danej problematike,
- preukázať dostatočný cit pre orientáciu v umeleckom dianí,
- preukázať orientáciu v kultúrnom dedičstve svojho regiónu,
- ceníť si a prezentovať kultúrno-historické tradície,
- mať poznatky zo všeobecných historických zákonitostí estetiky úžitkového výtvarného umenia.

Obsahové štandardy

Učivo odborných predmetov sa zameriava na doplnenie a rozšírenie vedomostí z dejín výtvarnej kultúry a dejín umelecko-remeselnej práce a vedomostí potrebných na vytvorenie a prezentáciu umeleckého a umelecko-remeselného artefaktu. Poskytuje žiakom celkové vzdelanie z histórie výtvarného, filmového, divadelného umenia a fotografie. Historicko-umelecká výchova rozvíja estetické cítenie žiakov a ich umelecké smerovanie, podnecuje v nich vlastnú tvorivú činnosť ako predpoklad subjektívneho pretvárania reality.

Podstata koncepcie sa sústreďuje na moderné výtvarné umenie 20. storočia. Žiaci sú vedení k potrebe aktívne vyhľadávať zdroje informácií, nachádzať v dejinách výtvarnej kultúry, v umeleckej tvorbe ako zdroje inšpirácie ich využívať vo svojej tvorivej činnosti.

Žiaci sú vedení k rozvoju výtvarného myslenia, ku kultivácii výtvarného videnia a vyjadrovania, v nadväznosti na poznanie a rozbor umeleckého diela z hľadiska jeho historického zaradenia.

PSYCHOLÓGIA A MARKETING

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- používať správnu odbornú terminológiu,
- prezentovať základné pojmy a informácie z oblasti trhu a realizácie produktov na trhu,
- vysvetliť postavenie, úlohy a stratégiu marketingu v umeleckej tvorbe,
- analyzovať marketingové aktivity, ktoré vyžaduje trh v moderných ekonomikách,
- interpretovať základy všeobecnej psychológie,
- správne reagovať v rôznych situáciách,
- pomenovať zásady spoločenského styku,
- popisovať rôzne prejavy neverbálnej komunikácie,
- využívať techniky, modely a metódy neverbálnej komunikácie.

Obsahové štandardy

Žiaci sa naučia správne reagovať v rôznych situáciách, získať základné zásady spoločenského styku od neverbálnej komunikácie cez základy psychológie. Naučia sa používať rôzne techniky, metódy, modely, podľa ktorých budú ľahšie zvládať stresy, úspech, neúspech, ako aj využívať v pracovnom procese také postupy, ktoré uľahčujú kontakty. Žiaci absolvujú komplex marketingových aktivít, ktoré vyžaduje trh v moderných ekonomikách.

MODELOVANIE A MODELÁRSKE TECHNIKY

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- vyberať, spracovávať a pracovať so zdrojmi inšpirácie,
- reagovať a orientovať sa v aktuálnej problematike,
- vypracovať koncepciu riešenia projektu,
- pripraviť návrh architektonického riešenia priestoru,
- pracovať s fotografiou, technickou dokumentáciou a výkresmi,
- spracovať a upraviť získaný materiál,
- finalizovať produkt.

Obsahové štandardy

Obsah tematického okruhu je zameraný na získanie potrebných vedomostí, zručností a výtvarného cítenia so zámerom prehĺbiť výtvarné vzdelanie žiakov. Základ vyučovania spočíva v námetovom a obsahovom obohatení programu v rôznych umeleckých a umeleckoremeselných technikách, ktoré možno v podmienkach školy zvládnuť. Ťažiskom vyučovania je aktívna činnosť spojená s poučením o materiáloch a praktických pomôckach k plastickému vytváraniu s cieľom naučiť sa chápať, cítiť každý plastický tvar, nachádzať vlastný prístup k problematike architektúry a dizajnu.

BEZPEČNOSŤ, HYGIENA A OCHRANA ZDRAVIA PRI PRÁCI

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- spoznať a opísať príznaky stresu,
- zvládať záťaž spojenú s pracovným procesom,
- uplatňovať a dodržiavať zásady správnej životosprávy,
- vysvetliť a používať základné právne normy zaisťujúce BOZP,
- osvojiť si a popísať obsah vlastností osobnosti ako schopnosti, charakter, temperament,
- pochopiť a vysvetliť význam sebapoznania a sebvýchovy pri vykonávaní práce a dosiahnutí úspechu,
- dodržiavať ekologické požiadavky pri používaní chemických prípravkov a likvidácii odpadov
- používať osobné ochranné pomôcky pri používaní chemických prípravkov a pri prácach rizikového charakteru,
- odborne postupovať pri poskytovaní prvej pomoci.

Obsahové štandardy

Žiaci sa naučia uplatňovať poznatky zo psychohygieny, metódy a techniky sebapoznania, sebaregulácie, sebvýchovy, tak, aby zvládali strezy a riziká povolania, rešpektovali a uplatňovali pravidlá bezpečnosti pri práci a ochrane zdravia pri práci, vedeli poskytnúť prvú pomoc pri úrazoch a drobných poraneniach, pri stavoch ohrozujúcich život.

Odborné vzdelávanie vedie žiakov k zvládnutiu základných úloh odvetvia – odboru, na ktorý sa pripravujú. Základným cieľom je osvojiť si vedomosti a spôsobilosti potrebné pre zvládnutie celého okruhu učiva. Žiaci získavajú, upevňujú a prehľbujú si vedomosti, zručnosti a návyky predpísané na zvládnutie budúceho povolania. Pri práci dodržiavajú zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce a protipožiarnej ochrany. Absolventi škôl vstupujúci do praxe by mali byť vybavení kvalitnými základmi odborného cudzieho jazyka, aby sa mohli uchádzať o prácu v rámci Európskej únie.

25.2 Vzdelávacie štandardy špecifické pre študijný odbor špecializačného štúdia

Študijný odbor

VÝTVARNÉ SPRACÚVANIE SKLA

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- vysvetliť estetické zásady výtvarno-úžitkovej tvorby,
- prezentovať umelecké diela reprezentujúce kultúrne dedičstvo našich predkov a významné diela svetových umelcov,
- rozoznať podľa znakov jednotlivé slohové obdobia a na ich základe sa orientovať v súčasných a historických výtvarných smeroch,
- rozvíjať vlastný výtvarný názor a výtvarné myslenie, kreatívne výtvarné vyjadrovacie spôsoby pre samostatnú prácu rozvíjaním individuálnych invenčných schopností.

Oblasť brúsenia skla

- vysvetliť teoretické základy procesov brúsenia a leštenia skla ,
- charakterizovať materiály a zariadenia používané pri brúsení a leštení skla,
- vymedziť faktory ovplyvňujúce proces brúsenia a leštenia skla,
- posúdiť všetky používané brusičské techniky a ich charakteristické vlastnosti.

Oblasť hutníckeho tvarovania skla:

- popísať druhy a vlastnosti materiálov používaných pri hutníckom tvarovaní skla a pri tvorbe drobnej sklenej plastiky,
- charakterizovať sklárske formy a špecifické nástroje a zariadenia,
- vysvetliť sklárske techniky uplatňované pri tvorbe drobnej sklenej plastiky v rámci hutníckeho tvarovania skla,
- formulovať zásady chladenia výrobkov, dokončovacie operácie.

Oblasť maľovania a leptania skla:

- charakterizovať vlastnosti používaných materiálov, ich prípravu a využitie v rámci jednotlivých maliarskych techník,
- napláňovať a vybrať z možností využitia reprodukčných techník v oblasti maľovania skla,
- vysvetliť zásady vypaľovania vo vypaľovacích peciach,
- popísať princípy a technologické postupy leptania a matovania skla,
- interpretovať princípy a technologický postup pieskovania skla,
- vysvetliť zásady chladenia výrobkov pri zošľachtovaní.

Oblasť vzorkárstva sklenej bižutérie:

- prezentovať druhy a vlastnosti materiálov používaných pri výrobe sklenej bižutérie a tvárnic a spôsoby použitia týchto materiálov,
- vysvetliť rozdelenie, vlastnosti a použitie pomocných látok používaných pri výrobe sklenej bižutérie a tvárnic,
- prezentovať princípy povrchového zošľachtovania sklenej bižutérie,
- definovať spôsoby povrchových úprav tvárnic a kovových doplnkov používaných v bižutérii.

Oblasť výroby sklenej vitráže:

- identifikovať druhy a vlastnosti materiálov používaných pri výrobe vitrážového skla,
- určovať jednotlivé technológie výroby a špecifické nástroje a zariadenia,
- prezentovať sklárske techniky uplatňované pri výrobe vitrážového skla,
- vysvetliť zásady spájania vitrážového skla pomocou kovových materiálov.
- popísať možnosti využitia gilošovacieho stroja,
- analyzovať materiály a technologické postupy zasklievania do olova a zhotovovanie mozaiky,
- vymedziť princípy výroby tavených plastík.

Obsahové štandardy

1. Vlastnosti materiálov, techniky a technologické procesy

Základné suroviny a materiály

Obsah je zameraný na zoznámenie so základnými surovinami, s ktorými budú žiaci pracovať, s ich pôvodom, so spôsobom ich ťažby, spracovania, uskladňovania.

Je potrebné vedieť rozlíšiť používané materiály podľa charakteristických znakov, poznať rozdiely medzi prírodnými a syntetickými materiálmi, vedieť ich používať s ohľadom na technológiu ďalšieho spracovania. Vedieť rozlišovať rôzne druhy sklárskych materiálov a prísad v sklárskej surovine.

Technologický základ

Učivo obsahového okruhu je úzko prepojené s predchádzajúcim okruhom. Poskytuje žiakovi vedomosti a intelektové zručnosti z oblasti jednotlivých techník a technologických postupov výroby vrátane vedomostí o potrebných surovinách, princípoch ich spracovania, používaných materiáloch a ich vlastnostiach. Vlastnú technologickú problematiku dopĺňa prehľad používaných strojov a zariadení a základná charakteristika ich funkcie.

Obsahový okruh rozvíja schopnosť aplikovať získané vedomosti a zručnosti v praktickej činnosti.

Súčasťou môže byť učivo deskriptívnej geometrie a názorného zobrazovania, ktoré rozvíja priestorovú predstavivosť žiakov, vedie ich k presnej a zodpovednej práci a je základom pre technické vyjadrovanie a spracovanie technickej dokumentácie.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- realizovať vlastné návrhy
- samostatne sa rozhodovať a pracovať
- používať základné techniky a technológie uplatňované pri ručnej a strojovej výrobe skla a pri jeho

zušľachťovaní rôznymi technikami

- rozkresliť dekór farbou a farebnou ceruzkou,
- plánovať a vytvárať základné práce na hladinárskom a guličskom stroji,
- vytvárať hrany na hladinárskom stroji,
- brúsiť plochy na guličskom stroji,
- urobiť rôzne druhy rezov,
- urobiť rôzne druhy výbrusov,
- urobiť banku, naberať sklo na banku,
- pripraviť formu a fúkať do formy,
- naberať a zvaľovať sklovinu,
- tvarovať z voľnej ruky jednoduché sklenené predmety,
- tvarovať hutné sklo z voľnej ruky, tvarovať nápojové sklo,
- udržiavať a ošetrovať pracovné pomôcky,
- vykonávať cvičenia so štetcom - plošné a ťahové prvky vypaľovacou farbou,
- nanášať oblé a rovné plochy, nanášať plochy matovou farbou, obrúčky robené na točni,
- matovať matovacou soľou,
- ľadovať a kombinovať s inými technikami,
- umiestniť tvar do vypaľovacieho priestoru pece /uzavrieť pec, nastaviť vypaľovaciu teplotu/,
- maľovať voľnou rukou, maľovať transparentnými farbami,
- vytvoriť vysoký smalt,
- vytvoriť maľbu drahými kovmi a listrami,
- lazúrovať,
- určovať materiál a hodnotiť jeho vlastnosti,
- na základe analýzy danej úlohy zvoliť vhodný technologický postup pri jej realizácii,
- na základe posúdenia vlastností rôznych materiálov vedieť zvoliť ich vhodnú kombináciu,
- sledovať v odbornej literatúre technické a materiálové novinky odboru a nové technologické postupy.

Obsahové štandardy

1. Spracovanie skla

V tejto časti vzdelávacej oblasti je obsah učiva zameraný na organizáciu pracoviska, prípravné práce, prípravu, obsluhu a údržbu pracovných nástrojov, strojov a zariadení, prípravu materiálov a pracovných pomôcok. Žiaci sa učia realizovať jednotlivé typy umelecko-výtvarných sklárskych výrobkov, okrem iného i svoje výtvarné návrhy. Štúdium im umožňuje kombinovať vhodné technologické postupy a techniky, hľadať vhodné spôsoby riešenia technických problémov, brať do úvahy ekonomické a výrobné hľadiská realizácie. Štúdium sa zaoberá základnými prácami s plochým sklom, technikami falošnej a klasickej vitráže, modelovaním kovových spojovacích materiálov, rezaním sklenených segmentov... .

25.2 Vzdelávacie štandardy špecifické pre študijný odbor vyššieho odborného štúdia

Študijný odbor SKLÁRSKY DIZAJN

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- definovať pojmy odbornej sklárskej terminológie v materinskom a cudzom jazyku,
- vysvetliť stratégiu marketingu v sklárskej tvorbe,
- určiť najvýznamnejšie osobnosti sklárskeho dizajnu,
- orientovať sa v sklárskom dizajne s cieľom konkurencieschopnosti,
- popísať zásady výroby a zošľachťovania skleneného objektu
- vysvetliť kritériá potrebné na posudzovanie výtvarného produktu z technologického, funkčného, este-

tického a ekonomického hľadiska.

Obsahové štandardy

1. Odborná príprava v cudzom jazyku

Základom vzdelávacej oblasti je rozvíjať jazykové, odborné a všeobecné kompetencie potrebné na dorozumievanie, myslenie a výmenu informácií z odbornej terminológie a problematiky umenia a umeleckoremeselnej tvorby a sklárskej technológie.

2. Umelecko-historická príprava

Učivo odborných predmetov vzdelávacej oblasti sa zameriava na doplnenie a rozšírenie vedomostí z histórie sklárskej tvorby, umenia, literatúry a estetiky. Poskytuje žiakom celkové vzdelanie z oblasti výtvarného umenia a vývoja skla. Historicko-umelecká výchova má žiakov naučiť sa orientovať vo vývoji spoločnosti a umenia, rozoznať charakteristické znaky jednotlivých umeleckých druhov, popísať tvorbu autorov vybraných umeleckých artefaktov, preukázať orientáciu v kultúrnom dedičstve svojho regiónu a poznať históriu sklárskej tvorby vo vzťahu ku konkrétnym dejinným udalostiam.

3. Psychológia a marketing

V tejto vzdelávacej oblasti sa žiaci naučia správne reagovať v rôznych situáciách, získajú základné zásady spoločenského styku od neverbálnej komunikácie cez základy psychológie. Naučia sa používať rôzne techniky, metódy, modely, podľa ktorých budú ľahšie zvládať stresy, úspech, neúspech, ako aj využívať v pracovnom procese také postupy, ktoré uľahčujú prácu s ľuďmi. Žiaci absolvujú komplex marketingových aktivít, ktoré si vyžaduje trh v moderných ekonomikách. Spoznajú materiály určené na zdobenie skla maľbou a brúsením, naučia sa základné technológie potrebné pri výrobe sklárskych výrobkov. Zoznámia sa so základnými pojmami zo všeobecnej a sociálnej psychológie.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- spracovať odborné články a pripraviť prezentácie o skle a sklárskom dizajne,
- orientovať sa v aktuálnej sklárskej problematike a sledovať novinky a nové technologické postupy,
- aplikovať tradičné i netradičné technologické postupy pri výrobe a zošľachťovaní skla,
- opracovávať a upravovať povrch výrobkov,
- využívať aplikačné a grafické programy potrebné pri práci sklárskeho dizajnéra,
- pracovať s počítačom, ovládať príslušné užívateľské programy a realizovať výtvarné zámery,
- vytvárať a prezentovať vlastné umelecké návrhy vrátane technickej dokumentácie,
- fungovať na trhu práce ako samostatne zárobkovo činná osoba,
- zdôrazňovať kvalitu životného prostredia,
- vysvetliť a používať základné právne normy zaisťujúce BOZP,
- odborne postupovať pri poskytovaní prvej pomoci.

Obsahové štandardy

1. Modelovanie a modelárske techniky

Obsah tematického okruhu je zameraný na získanie potrebných vedomostí, zručností a výtvarného cítenia, potrebného pre rozvoj priestorovej predstavivosti a zručnosti nevyhnutnej pri ručnom tvarovaní a zošľachťovaní skla.

2. Praktická príprava

V tejto časti vzdelávacej oblasti sa spája praktickú prípravu dizajnerských prác s realizačnou činnosťou v oblasti sklárskej tvorby. Pri využití vhodných sklárskych techník a realizácii vlastných návrhov sa berú do úvahy aj ekonomické a praktických zručností v oblasti počítačovej techniky.

3. Bezpečnosť, hygiena a ochrana zdravia pri práci

Žiaci sa naučia uplatňovať pravidlá bezpečnosti pri práci a ochrany zdravia pri práci a vedia poskytnúť prvú pomoc pri úrazoch pri práci v sklárskych prevádzkach.

25.3 Odborné kurzy a sústredenia

PLENÉR (týždňové výtvarné sústredenie)

Zameranie sústredenia má byť štruktúrované tak, aby sa ním rozšírili vedomosti žiakov, precvičili požadované zručnosti a prehĺbili osvojené návyky. Stavajú na teoretických vedomostiach a sústreďujú na rozvoj zručností, čo je hlavným cieľom krajinárskeho kurzu. Využívajú sa hlavne názorné a praktické metódy, prevláda slovné hodnotenie, ktorého náplň tvorí rozbor jednotlivých prác žiakov.

Rozsah a obsah stanovených výchovno-vzdelávacích cieľov sa spracuje do časového harmonogramu, kde sa stanoví spôsob personálneho bezpečnostného materiálno-technického a organizačného zabezpečenia.

Preukázanie výkonu v tejto vzdelávacej oblasti predpokladá, že absolvent vzdelávacieho programu musí disponovať týmito stanovenými výkonovými štandardami a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardami.

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- spájať teoretické vedomosti o formách výtvarného jazyka, s praktickými zručnosťami vo využívaní výtvarných výrazových a vyjadrovacích prostriedkov,
- posúdiť prostriedky výstavby a kompozície výtvarných diel a tvorivo ich uplatňovať v aktívnom vzťahu k prírode,
- samostatne a tvorivo interpretovať objekty z krajiny v podobe realistického štúdie, v kreatívnych posunoch a rôznych formách akčného umenia,
- zachytiť krajinu v konkrétnom ročnom období a s využitím naučených výtvarných techník ju zobrazit' vo svojej práci,
- zručnosti prostredníctvom land artu vstupovať v interaktívnej polohe do vzťahu s prírodou,
- chrániť prírodu a životné prostredie.

Obsahové štandardy

Teoretická príprava

Teoretická príprava nadväzuje na vedomosti a zručnosti žiakov získaných v bloku odborných výtvarných predmetov. Žiaci si rozširujú svoje vedomosti z náuky o výtvarných vyjadrovacích a výrazových prostriedkoch. Stavajú na poznatkoch z kompozície v ploche i priestore. Pri hodnotení svojich prác využívajú získané vedomosti a schopnosti z analýzy a rozboru diela v kontexte technologických postupov.

Žiaci poznajú rôzne výrazové formy a posuny v oblasti technických a materiálových prostriedkov.

Praktická príprava

Praktická realizácia sa sústreďuje na komplex činností, ktoré súvisia s procesom výtvarnej tvorby v exteriéri. Žiaci spracúvajú rôzne témy ako sú – krajina a jej posuny, robia štúdie prírodnín, zachytávajú ľudovú a sakrálnu architektúru ako súčasť krajiny a naučia sa inštalovať prírodniny do rôznych výtvarných objektov. Precvičujú si rôzne výtvarné techniky ako sú kresba, maľba, koláž, asambláž, inštalácie a niektoré formy akčného umenia.

Žiaci sú vedení k ochrane prírodného prostredia, učia sa spoznávať prírodné úkazy a niektoré využívať v procese výtvarnej tvorby (napr. dážd').

26 ORGANIZÁCIA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA V EXTERNEJ FORME ŠTÚDIA

V súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa výchova a vzdelávanie organizuje nielen dennou, ale aj externou formou štúdia. Externá forma štúdia sa organizuje ako večerná, diaľková alebo dištančná.

Večerné vzdelávanie je organizované pravidelne niekoľkokrát v týždni v rozsahu 10 až 15 hodín týždenne.

Diaľkové vzdelávanie je organizované spravidla raz týždenne v rozsahu 6 až 7 konzultáčnych hodín.

Dištančné vzdelávanie je diaľkové vzdelávanie prostredníctvom korešpondencie, telekomunikačných médií a iných prostriedkov, pri ktorých spravidla nedochádza k priamym kontaktom medzi pedagogickým zamestnancom a samostatne študujúcim žiakom. V stredných odborných školách sa praktické vyučovanie nemôže realizovať dištančnou formou vzdelávania. Odporúča sa kombinované štúdium, v ktorom sa kombinuje teoretické vzdelávanie formou dištančného vzdelávania a praktické vyučovanie formou denného štúdia. Predpokladom realizácie tejto formy vzdelávania je zabezpečenie overeného kontaktu medzi žiakom a učiteľom, existencia špeciálnych študijných podmienok, umožňujúcich samostatné štúdium a priamy rýchly kontakt s učiteľom a školou.

Dištančné vzdelávanie vyžaduje tvorbu samostatného ŠkVP (popr. samostatnej časti ŠkVP) v ktorom sú presne vymedzené podmienky:

- požadované vstupy,
- realizácia kontaktu žiak – učiteľ (musí byť zabezpečený overený kontakt),
- štruktúra a spôsob realizácie obsahu vzdelávania – napr. súpis požadovaných samostatných prác, zoznam študijných materiálov, pomôcok a ďalších študijných informácií, rád a odporúčaní pre zjednodušenie štúdia,
- kritéria a spôsob hodnotenia jednotlivých výstupov,
- vlastná príprava a realizácia ukončovania štúdia.

Dištančné vzdelávanie sa v plnom rozsahu odvíja od požiadaviek príslušného ŠVP.

Vzdelanie získané vo všetkých formách štúdia je rovnocenné. Z tohto dôvodu je v externej forme štúdia vhodné navýšiť počet vyučovacích hodín/konzultácii v tých predmetoch ŠkVP, ktoré si vyžadujú nácvik zručností. Na tento účel sa využijú disponibilné hodiny uvedené v RUP. V diaľkovom vzdelávaní sa konzultačné hodiny uvedené za celé štúdium môžu využiť na jeden alebo viac predmetov ŠkVP. Žiak sa v externej forme štúdia zo správania neklasifikuje.

27 RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY – EXTERNÁ FORMA ŠTÚDIA

27.1 Rámcový učebný plán pre 3-ročné učebné odbory – večerné vzdelávanie

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ¹⁴ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	6,5	208
Odborné vzdelávanie	20	640
Disponibilné hodiny	3,5	112
SPOLU	30	960

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov	Počet týždenných vyučovacích hodín za celé štúdium		
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	6,5		
Jazyk a komunikácia slovenský jazyk a literatúra cudzí jazyk ^{a)}	4		
Človek a spoločnosť občianska náuka	0,5		
Človek a príroda^{c)} fyzika chémia	1		
Matematika a práca s informáciami^{d)} matematika informatika	1		
	20		
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	Teoretické vyučovanie	Praktické vyučovanie^{e)}	Spolu
	5	15	20
Teoretické predmety	5	-	5
odborný výcvik ^{f)}	-	15	15
Disponibilné hodiny ^{g)}	3,5		
SPOLU	30		

¹⁴Minimálny počet týždenných hodín je 10 (rozpätie 10 – 15 hodín)

27.2 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 3-ročné učebné odbory – večerné vzdelávanie:

- a) Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky.
- b) Na cirkevných školách môže byť súčasťou všeobecného vzdelávania predmet náboženstvo (podľa konfesie).
- c) Predmety fyzika a chémia sa vyberajú a vyučujú podľa ich účelu v oblasti odboru štúdia.
- d) Predmety matematika a informatika sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia.
- e) Praktické vyučovanie vymedzené v rámcových učebných plánoch sa zaraďuje v zodpovedajúcom rozsahu, s ohľadom na predchádzajúce vzdelanie žiakov a získanú kvalifikáciu alebo prax tak, aby boli splnené požiadavky štátneho vzdelávacieho programu na kompetencie absolventa.
- f) Odborný výcvik sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov..
- g) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.
- h) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 10 hodín a maximálne 15 hodín v jednom ročníku, celkový počet hodín za celé štúdium je minimálne 960 hodín a maximálne 1440 hodín. Do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva a v poslednom ročníku na absolvovanie záverečnej skúšky.
- i) Dĺžka externej formy štúdia je najviac o jeden rok dlhšia ako denná forma štúdia.

27.3 Rámcový učebný plán pre 3-ročné učebné odbory s vyučovacím jazykom národnostných menšín – večerné vzdelávanie:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe¹⁵ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	8,5	272
Odborné vzdelávanie	20	640
Disponibilné hodiny	1,5	48
CELKOM	30	960

¹⁵ Minimálny počet týždenných hodín je 10 (rozpätie 10 – 15 hodín)

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov	Počet týždenných vyučovacích hodín za celé štúdium		
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	8,5		
Jazyk a komunikácia slovenský jazyk a slovenská literatúra jazyk národností a literatúra cudzí jazyk ^{a)}	6		
Človek a spoločnosť občianska náuka	0,5		
Človek a príroda ^{c)} fyzika	1		
Matematika a práca s informáciami ^{d)} matematika informatika	1		
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	20		
	Teoretické vyučovanie	Praktické vyučovanie	Spolu
	5	15	20
Teoretické predmety	5	-	5
odborný výcvik ^{f)}	-	15	15
Disponibilné hodiny ^{g)}	1,5		
SPOLU	30		

27.4 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 3-ročné učebné odbory s vyučovacím jazykom národnostných menšín – večerné vzdelávanie:

- Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky.
- Na cirkevných školách môže byť súčasťou všeobecného vzdelávania predmet náboženstvo (podľa konfesie).
- Predmety fyzika a chémia sa vyberajú a vyučujú podľa ich účelu v oblasti odboru štúdia.
- Predmety matematika a informatika sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia.
- Praktické vyučovanie vymedzené v rámcových učebných plánoch sa zaraďuje v zodpovedajúcom rozsahu, s ohľadom na predchádzajúce vzdelanie žiakov a získanú kvalifikáciu alebo prax tak, aby boli splnené požiadavky štátneho vzdelávacieho programu na kompetencie absolventa.
- Odborný výcvik sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov.
- Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní

v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.

- h) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 10 hodín a maximálne 15 hodín v jednom ročníku, celkový počet hodín za celé štúdium je minimálne 960 hodín a maximálne 1440 hodín. Do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva a v poslednom ročníku na absolvovanie záverečnej skúšky.
- i) Dĺžka externej formy štúdia je najviac o jeden rok dlhšia ako denná forma štúdia.

27.5 Rámcový učebný plán pre 3-ročné učebné odbory – diaľkové vzdelávanie:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných konzultačných hodín vo vzdelávacom programe ¹⁶ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	4	128
Odborné vzdelávanie	12	384
Disponibilné hodiny	2	64
SPOLU	18	576

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov	Počet týždenných vyučovacích hodín za celé štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	4
Jazyk a komunikácia slovenský jazyk a literatúra cudzí jazyk ^{a)}	2
Človek a spoločnosť občianska náuka	0,5
Človek a príroda ^{c)} fyzika chémia	0,5
Matematika a práca s informáciami ^{d)} matematika informatika	1
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	12

¹⁶Minimálny počet týždenných konzultačných hodín je 6 (rozpätie 6–7 hodín)

	Teoretické vyučovanie	Praktické vyučovanie	Spolu
	3,5	8,5	12
Teoretické predmety	3,5	-	3,5
odborný výcvik ^{f)}	-	8,5	8,5
Disponibilné hodiny ^{g)}	2		
SPOLU	18		

27.6 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 3-ročné učebné odbory – diaľkové vzdelávanie:

- a) Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky.
- b) Na cirkevných školách môže byť súčasťou všeobecného vzdelávania predmet náboženstvo (podľa konfesie).
- c) Predmety fyzika a chémia sa vyberajú a vyučujú podľa ich účelu v oblasti odboru štúdia.
- d) Predmety matematika a informatika sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia.
- e) Praktické vyučovanie vymedzené v rámcových učebných plánoch sa zaraďuje v zodpovedajúcom rozsahu, s ohľadom na predchádzajúce vzdelanie žiakov a získanú kvalifikáciu alebo prax tak, aby boli splnené požiadavky štátneho vzdelávacieho programu na kompetencie absolventa.
- f) Odborný výcvik sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov.
- g) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.
- h) Počet týždenných konzultačných hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 6 hodín a maximálne 7 hodín v jednom ročníku štúdia, celkovo za celé štúdium minimálne 576 hodín a maximálne 672 hodín. Do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu konzultačných hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva a v poslednom ročníku na absolvovanie záverečnej skúšky.
- i) Dĺžka externej formy štúdia je najviac o jeden rok dlhšia ako denná forma štúdia.

27.7 Rámcový učebný plán pre 3-ročné učebné odbory s vyučovacím jazykom národnostných menšín – diaľkové vzdelávanie:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných konzultačných hodín vo vzdelávacom programe ¹⁷ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	5	160
Odborné vzdelávanie	12	384
Disponibilné hodiny	1	32
SPOLU	18	576

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov	Počet týždenných vyučovacích hodín za celé štúdium		
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	5		
Jazyk a komunikácia slovenský jazyk a slovenská literatúra jazyk národnostnej menšiny a literatúra cudzí jazyk ^{a)}	3		
Človek a spoločnosť občianska náuka	0,5		
Človek a príroda ^{a)} fyzika chémia	0,5		
Matematika a práca s informáciami ^{d)} matematika informatika	1		
	12		
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	Teoretické vyučovanie	Praktické vyučovanie	Spolu
	3,5	8,5	12
Teoretické predmety	3,5	-	3,5
odborný výcvik ^{f)}	-	8,5	8,5
Disponibilné hodiny ^{g)}	1		
SPOLU	18		

¹⁷ Minimálny počet týždenných konzultačných hodín je 6 (rozpätie 6 – 7 hodín)

27.8 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 3-ročné učebné odbory s vyučovacím jazykom národnostných menšín – diaľkové vzdelávanie:

- a) Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky.
- b) Na cirkevných školách môže byť súčasťou všeobecného vzdelávania predmet náboženstvo (podľa konfesie).
- c) Predmety fyzika a chémia sa vyberajú a vyučujú podľa ich účelu v oblasti odboru štúdia.
- d) Predmety matematika a informatika sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia.
- e) Praktické vyučovanie vymedzené v rámcových učebných plánoch sa zaraďuje v zodpovedajúcom rozsahu, s ohľadom na predchádzajúce vzdelanie žiakov a získanú kvalifikáciu alebo prax tak, aby boli splnené požiadavky štátneho vzdelávacieho programu na kompetencie absolventa.
- f) Odborný výcvik sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov.
- g) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.
- h) Počet týždenných konzultačných hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 6 hodín a maximálne 7 hodín v jednom ročníku štúdia, celkovo za celé štúdium minimálne 576 hodín a maximálne 672 hodín. Do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu konzultačných hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva a v poslednom ročníku na absolvovanie záverečnej skúšky.
- i) Dĺžka externej formy štúdia je najviac o jeden rok dlhšia ako denná forma štúdia.

27.9 Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovacím formou odborného výcviku – večerné vzdelávanie:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe¹⁸ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	14	448
Odborné vzdelávanie	19	608
Disponibilné hodiny	7	224
SPOLU	40	1280

¹⁸ Minimálny počet týždenných hodín je 10 (rozpätie 10 – 15 hodín)

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov	Počet týždenných vyučovacích hodín za celé štúdium		
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	14		
Jazyk a komunikácia slovenský jazyk a literatúra cudzí jazyk ^{a)}	8		
Človek a spoločnosť občianska náuka dejepis	2		
Človek a príroda ^{c)} fyzika chémia biológia	2		
Matematika a práca s informáciami ^{d)} matematika informatika	2		
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	19		
	Teoretické vyučovanie	Praktické vyučovanie	Spolu
	6	13	19
Teoretické predmety	6	-	6
odborný výcvik ^{f)}	-	13	13
Disponibilné hodiny ^{g)}	7		
SPOLU	40		

27.10 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku – večerné vzdelávanie:

- Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky.
- Na cirkevných školách môže byť súčasťou všeobecného vzdelávania predmet náboženstvo (podľa konfesie).
- Predmety fyzika, chémia a biológia sa vyberajú a vyučujú podľa ich účelu v oblasti odboru štúdia.
- Predmety matematika a informatika sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Predmet informatika sa vyučuje povinne, ak škola nemá zavedený odborný predmet aplikovaná informatika.
- Neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu v odborných výtvarných predmetoch je absolvovanie práce na ročníkovom projekte v 1. – 3. ročníku v rozsahu 5 pracovných dní ukončenej obhajobou
- Odborný výcvik sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov.
- Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na

strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.

- h) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 10 hodín a maximálne 15 hodín v jednom ročníku štúdia, za celé štúdium minimálne 40 hodín a maximálne 60 hodín (celkový počet hodín za celé štúdium minimálne 1280 hodín a maximálne 1920 hodín). Do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.
- i) Dĺžka externej formy štúdia je najviac o jeden rok dlhšia ako denná forma štúdia.

27.11 Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovacím formou odborného výcviku s vyučovacím jazykom národnostných menšín – večerné vzdelávanie:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ¹⁹ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	18	576
Odborné vzdelávanie	19	608
Disponibilné hodiny	3	96
SPOLU	40	1280

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov	Počet týždenných vyučovacích hodín za celé štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	18
Jazyk a komunikácia slovenský jazyk a slovenská literatúra jazyk národnostnej menšiny a literatúra cudzí jazyk ^{a)}	12
Človek a spoločnosť občianska náuka dejepis	2
Človek a príroda^{c)} fyzika chémia biológia	2

¹⁹ Minimálny počet týždenných hodín je 10 (rozpätie 10 –15 hodín)

Matematika a práca s informáciami ^{d)} matematika informatika	2		
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	19		
	Teoretické vyučovanie	Praktické vyučovanie	Spolu
	6	13	19
teoretické predmety	6	-	6
odborný výcvik ^{f)}	-	13	13
Disponibilné hodiny ^{g)}	3		
SPOLU	40		

27.12 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku s vyučovacím jazykom národnostných menšín – večerné vzdelávanie:

- a) Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky.
- b) Na cirkevných školách môže byť súčasťou všeobecného vzdelávania predmet náboženstvo (podľa konfesie).
- c) Predmety fyzika, chémia a biológia sa vyberajú a vyučujú podľa ich účelu v oblasti odboru štúdia.
- d) Predmety matematika a informatika sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Predmet informatika sa vyučuje povinne, ak škola nemá zavedený odborný predmet aplikovaná informatika.
- e) Neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu v odborných výtvarných predmetoch je absolvovanie práce na ročníkovom projekte v 1. – 3. ročníku v rozsahu 5 pracovných dní ukončenej obhajobou
- f) Odborný výcvik sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov.
- g) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.
- h) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 10 hodín a maximálne 15 hodín v jednom ročníku štúdia, za celé štúdium minimálne 40 hodín a maximálne 60 hodín (celkový počet hodín za celé štúdium minimálne 1280 hodín a maximálne 1920 hodín). Do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.
- i) Dĺžka externej formy štúdia je najviac o jeden rok dlhšia ako denná forma štúdia.

27.13 Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovacím formou odborného výcviku – diaľkové vzdelávanie:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných konzultačných hodín vo vzdelávacom programe ²⁰ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	8	256
Odborné vzdelávanie	12	384
Disponibilné hodiny	4	128
SPOLU	24	768

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov	Počet týždenných vyučovacích hodín za celé štúdium		
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	8		
Jazyk a komunikácia slovenský jazyk a literatúra cudzí jazyk ^{a)}	4		
Človek a spoločnosť občianska náuka dejepis	1,5		
Človek a príroda ^{c)} fyzika chémia biológia	1		
Matematika a práca s informáciami ^{d)} matematika informatika	1,5		
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	12		
	Teoretické vyučovanie	Praktické vyučovanie	Spolu
	3,5	8,5	12
Teoretické predmety	3,5	-	3,5
odborný výcvik ^{f)}	-	8,5	8,5
Disponibilné hodiny ^{g)}	4		
SPOLU	24		

²⁰ Minimálny počet týždenných konzultačných hodín je 6 (rozpätie 6 – 7 hodín)

27.14 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku – diaľkové vzdelávanie:

- a) Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky
- b) Na cirkevných školách môže byť súčasťou všeobecného vzdelávania predmet náboženstvo (podľa konfesie).
- c) Predmety fyzika, chémia a biológia sa vyberajú a vyučujú podľa ich účelu v oblasti odboru štúdia.
- d) Predmety matematika a informatika sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Predmet informatika sa vyučuje povinne, ak škola nemá zavedený odborný predmet aplikovaná informatika.
- e) Neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu v odborných výtvarných predmetoch je absolvovanie práce na ročníkovom projekte v 1. – 3. ročníku v rozsahu 5 pracovných dní ukončenej obhajobou
- f) Odborný výcvik sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov.
- g) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.
- h) Počet týždenných konzultačných hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 6 hodín a maximálne 7 hodín v jednom ročníku štúdia, za celé štúdium minimálne 24 hodín, maximálne 28 hodín (celkový počet hodín za celé štúdium je minimálne 768 hodín, maximálne 896 hodín). Do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva.
- i) Dĺžka externej formy štúdia je najviac o jeden rok dlhšia ako denná forma štúdia.

27.15 Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku s vyučovacím jazykom národnostných menšín – diaľkové vzdelávanie:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných konzultačných hodín vo vzdelávacom programe ²¹ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	10	320
Odborné vzdelávanie	12	384
Disponibilné hodiny	2	64

²¹ Minimálny počet týždenných konzultačných hodín je 6 (rozpätie 6 – 7 hodín)

SPOLU	24	768
--------------	-----------	------------

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov	Počet týždenných vyučovacích hodín za celé štúdium		
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	10		
Jazyk a komunikácia slovenský jazyk a slovenská literatúra jazyk národnostnej menšiny a literatúra cudzí jazyk ^{a)}	6		
Človek a spoločnosť občianska náuka dejepis	1,5		
Človek a príroda ^{c)} fyzika chémia biológia	1		
Matematika a práca s informáciami ^{d)} matematika informatika	1,5		
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	12		
	Teoretické vyučovanie	Praktické vyučovanie	Spolu
	3,5	8,5	12
Teoretické predmety	3,5	-	3,5
odborný výcvik ^{f)}	-	8,5	8,5
Disponibilné hodiny ^{g)}	2		
SPOLU	24		

27.16 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku s vyučovacím jazykom národnostných menšín – diaľkové vzdelávanie:

- Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky
- Na cirkevných školách môže byť súčasťou všeobecného vzdelávania predmet náboženstvo (podľa konfesie).
- Predmety fyzika, chémia a biológia sa vyberajú a vyučujú podľa ich účelu v oblasti odboru štúdia.
- Predmety matematika a informatika sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Predmet informatika sa vyučuje povinne, ak škola nemá zavedený odborný predmet aplikovaná informatika.
- Neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu v odborných výtvarných predmetoch je absolvovanie práce na ročníkovom projekte v 1. – 3. ročníku v rozsahu 5 pracovných dní ukončenej obhajobou

- f) Odborný výcvik sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov.
- g) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.
- h) Počet týždenných konzultačných hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 6 hodín a maximálne 7 hodín v jednom ročníku štúdia, za celé štúdium minimálne 24 hodín, maximálne 28 hodín (celkový počet hodín za celé štúdium je minimálne 768 hodín, maximálne 896 hodín). Do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva.
- i) Dĺžka externej formy štúdia je najviac o jeden rok dlhšia ako denná forma štúdia.

27.17 Rámcový učebný plán pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium študijné odbory s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania – večerné vzdelávanie:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ²² za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Odborné vzdelávanie	18	576
Disponibilné hodiny	2	64
SPOLU	20	640

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov	Počet týždenných vyučovacích hodín za celé štúdium		
Odborné vzdelávanie	18		
	Teoretické vyučovanie	Praktické vyučovanie	Spolu
	6	12	18
Teoretické predmety ^{a)}	6	-	6
odborný výcvik ^{d)}	-	12	12
Disponibilné hodiny ^{e)}	2		
SPOLU	20		

²² Minimálny počet týždenných hodín je 10 (rozpätie 10 – 15 hodín)

27.18 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania – večerné vzdelávanie:

- a) Vyučuje sa odborný cudzí jazyk: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky a podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba cudzieho jazyka je súčasťou teoretického vzdelávania. Ak škola nevyučuje cudzí jazyk, ktorý žiak absolvoval v predchádzajúcom štúdiu, výučba prebieha podľa výkonových a obsahových štandardov pre predchádzajúce štúdium.
- b) Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávania predmet náboženstvo (podľa konfesie).
- c) Neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu v odborných výtvarných predmetoch je práca na ročníkovom projekte v 1. a 2. ročníku v rozsahu 5 pracovných dní ukončenej obhajobou.
- d) Odborný výcvik sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov.
- e) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne.
- f) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 10 hodín a maximálne 15 hodín v jednom ročníku štúdia, za celé štúdium je počet týždenných hodín minimálne 20 hodín a maximálne 30 hodín (celkový počet hodín za celé štúdium minimálne 640 hodín, maximálne 960 hodín). Do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva.
- g) Dĺžka externej formy štúdia je najviac o jeden rok dlhšia ako denná forma štúdia.
- h) Rámcový učebný plán sa vzťahuje aj na školy a triedy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny.

27.19 Rámcový učebný plán pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium študijné odbory s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania – diaľkové vzdelávanie:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných konzultačných hodín vo vzdelávacom programe ²³ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Odborné vzdelávanie	10	320
Disponibilné hodiny	2	64
SPOLU	12	384

²³ Minimálny počet týždenných konzultačných hodín je 6 (rozpätie 6 – 7 hodín)

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov	Počet týždenných vyučovacích hodín za celé štúdium		
Odborné vzdelávanie	10		
	Teoretické vyučovanie	Praktické vyučovanie	Spolu
	2	8	10
Teoretické predmety	2	-	2
odborný výcvik ^{e)}	-	8	8
Disponibilné hodiny ^{h)}	2		
SPOLU	12		

27.20 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania – diaľkové vzdelávanie:

- Vyučuje sa odborný cudzí jazyk: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky a podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba cudzieho jazyka je súčasťou teoretického vzdelávania. Ak škola nevyučuje cudzí jazyk, ktorý žiak absolvoval v predchádzajúcom štúdiu, výučba prebieha podľa výkonných a obsahových štandardov pre predchádzajúce štúdium.
- Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávania predmet náboženstvo (podľa konfesie).
- Neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu v odborných výtvarných predmetoch je práca na ročníkovom projekte v 1. a 2. ročníku v rozsahu 5 pracovných dní ukončenej obhajobou.
- Odborný výcvik sa realizuje podľa súčasne všeobecne záväzných právnych predpisov.
- Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne.
- Počet týždenných konzultačných hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 6 hodín a maximálne 7 konzultačných hodín v jednom ročníku štúdia, za celé štúdium je počet týždenných vyučovacích hodín minimálne 12 hodín a maximálne 14 hodín (celkový počet hodín za celé štúdium je minimálne 384, maximálne 448 hodín). Do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva.
- Dĺžka externej formy štúdia je najviac o jeden rok dlhšia ako denná forma štúdia.
- Rámcový učebný plán sa vzťahuje aj na školy a triedy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny.

28 ODPORÚČANÉ ZÁSADY PRE TVORBU ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Školský vzdelávací program (ďalej len „ŠkVP“) je zásadným pedagogickým dokumentom školy, na základe ktorého realizuje škola vzdelávanie v danom učebnom alebo študijnom odbore. Je povinnou súčasťou školskej dokumentácie.

Školské vzdelávacie programy sú postavené na nasledovných **princípoch**:

- a. vytvárajú pluralitné a konkurenčné vzdelávacie prostredie medzi školami,
- b. podporujú autonómiu a rozhodovacie privilégiá škôl,
- c. vytvárajú sa pre konkrétny učebný alebo študijný odbor v danej skupine odborov vzdelávania,
- d. regulujú vzdelávacie podmienky v danej škole,
- e. v plnom rozsahu akceptujú potreby regionálneho trhu práce a rozvojové priority školy,
- f. dodržiavajú základný obsah vzdelávania a prípravy, ktorý vymedzuje štátny vzdelávací program,
- g. za ich vypracovanie a schválenie zodpovedá riaditeľ školy,
- h. súlad so štátnym vzdelávacím programom sleduje, kontroluje a hodnotí Štátna školská inšpekcia.

Pri spracovaní ŠkVP sa stanovujú tieto **zásady**. ŠkVP:

- a) sa vypracuje **za celé obdobie štúdia** a riadi sa podľa relevantných ŠVP,
- b) na jednom stupni vzdelania sa pre jeden samostatný učebný alebo študijný odbor vrátane odborného/ných zamerania/ní vypracuje **jeden ŠkVP**,
- c) ŠkVP na danom stupni vzdelania bude integrovať **rôzne formy vzdelávania** – dennú, externú, kombinovanú,
- d) štruktúra ŠkVP musí byť v súlade so školským zákonom:
 - Úvodné identifikačné údaje (názov vzdelávacieho programu, kód a názov odboru štúdia, stupeň vzdelania, názov a adresa školy)
 - Ciele a poslanie výchovy a vzdelávania
 - Vlastné zameranie školy (veľkosť a vybavenie školy, charakteristika pedagogického zboru, kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov, vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy, dlhodobé projekty a medzinárodná spolupráca, spolupráca s rodičmi, sociálnymi partnermi a inými subjektmi)
 - Profil absolventa (charakteristika a kompetencie absolventa)
 - Charakteristika školského vzdelávacieho programu (dĺžka štúdia, forma výchova a vzdelávania, vyučovací jazyk, spôsoby a podmienky ukončovania štúdia, doklad o získanom vzdelaní)
 - Učebný plán
 - Učebné osnovy/moduly pre všetky predmety
 - Materiálno-technické a priestorové podmienky
 - Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní
 - Vnútorný systém kontroly a hodnotenia žiakov
 - Vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy
 - Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov

- e) súčasťou ŠkVP bude aj prevodník na tvorbu učebných plánov, prehľad plánovania rozvoja kľúčových kompetencií, plán ďalšieho vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov vrátane časového a vecného harmonogramu, prehľad projekčnej činnosti, témy pre záverečné skúšky vrátane hodnotiaceho materiálu, témy (zadania, úlohy) pre maturitné alebo absolventské skúšky vrátane hodnotiaceho materiálu, hodnotiaci materiál pre hodnotenie kľúčových kompetencií a ďalšie materiály podľa rozhodnutia školy,
- f) pri práci s kľúčovými kompetenciami dodržiavajte tieto pravidlá:
- pri tvorbe učebných osnov vyučovacieho predmetu vyberte jeden (prípadne dva) výkonový štandardy kľúčových kompetencií, ktoré sú v rámci predmetu prioritné a súvisia s obsahom výučby,
 - výber kľúčových kompetencií by mal sledovať problematické oblasti osobnosti žiakov alebo rozvoj tých vlastností, ktoré u žiakov najfrekventovanejšie,
 - výber kľúčových kompetencií je nutné organizovať v predmetových komisiách, aby sa v rámci vyučovacích predmetov pokryl čo najväčší počet kľúčových kompetencií,
 - na úrovni triedy sa vyberie jedna spoločná kľúčová kompetencia, ktorú budú rozvíjať a hodnotiť všetci učitelia v rámci vlastných vyučovacích predmetov,
 - každá kľúčová kompetencia musí mať stanovené metódy a formy práce,
 - každá kľúčová kompetencia uvedená v ŠkVP sa musí hodnotiť,
- g) profil absolventa derivujeme zo ŠVP, vybrané zodpovedajúce výkonové štandardy doplníme o ďalšie výkonové štandardy v spolupráci so zamestnávateľmi (analýza povolania) pre konkrétny učebný alebo študijný odbor,
- h) ŠkVP musí mať precízne vypracované pravidlá pre hodnotenie žiakov (kritériá hodnotenia, postupy a prostriedky hodnotenia) a pri svojej tvorbe postupuje v súlade s platnou metodikou.

ŠkVP vypracuje škola v súlade s príslušným ŠVP a metodickým pokynom, ktorým sa určia podrobnosti o tvorbe vzdelávacieho programu. Tvorba ŠkVP je v kompetencií riaditeľa školy, ktorý zodpovedá nielen za jeho kvalitu ale aj za jeho realizáciu. Vzdelávací program musí zabezpečiť súlad s regionálnymi potrebami trhu práce, s rozvojovými potrebami regiónu a požiadavkami zamestnávateľov na regionálnej alebo miestnej úrovni.

Škola má možnosť požiadať zodpovedajúce vzdelávacie subjekty a objednať si vypracovanie svojho programu. Do projektovania ŠkVP sa môže zapojiť verejné a neštátne inštitúcie.

Pri tvorbe ŠkVP, najmä v oblasti OVP, sa musí zohľadňovať ich relevantnosť a opodstatnenosť k rozvojovým regionálnym programom, strategickým zámerom ekonomického, politického a spoločenského vývoja na národnej regionálnej alebo miestnej úrovni, ku kvalite obsahu vzdelávania, najmä odborného vzdelávania a prípravy a ústretovosť k potrebám a požiadavkám zamestnávateľskej sféry.

Hoci tvorba ŠkVP je v plnej kompetencii riaditeľa školy, konečné **schválenie ŠkVP** musí prebiehať aj na regionálnej úrovni zriaďovateľom v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov. Po schválení ŠkVP úradom samosprávneho kraja musí byť tento dokument **prístupný verejnosti na www stránkach školy**.

Školský vzdelávací program sa môže vypracovať ako štandardný na základe určitých vyučovacích predmetov a jeho učebných osnov alebo ako modulový. Je v kompetencii školy zvoliť, ktorý spôsob spracovania školských programov je pre ňu najvýhodnejší. Použitie modulovej štruktúry školských vzdelávacích programov je

vhodné najmä vtedy pokiaľ škola chce ponúknuť individuálne vzdelávacie cesty žiakom, ponúknuť rôzne formy a možnosti vzdelávania v kontexte celoživotného vzdelávania.

Škola bude vypracovávať ŠkVP:

- a) v súlade s príslušným ŠVP a všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- b) komplexne, tzn. vymedzí všetky požadované kompetencie absolventa v danom študijnom odbore, vzdelávacie výstupy (výkonové štandardy) a obsah vzdelávania, didaktické postupy uplatňované pri realizácii vzdelávacieho procesu, personálne, materiálne a organizačné podmienky nevyhnutné k dosiahnutiu stanovených cieľov vzdelávania vrátane spolupráce so sociálnymi partnermi pri realizácii programu v dennej forme vzdelávania, ktorí budú v plnej miere podporovať autonómiu a rozhodovacie privilégia škôl,
- c) tak, aby bol prehľadný a poskytoval všetky potrebné informácie o vzdelávaní v danom odbore štúdia a aby umožňoval posúdiť súlad so ŠVP,
- d) tak, aby vytváral podmienky pre uznanie odborných kvalifikácií v danom povolání a tým aj uplatniteľnosť absolventov na trhu práce s dôrazom na daný región školy, ale aj na osobnostný rozvoj absolventov a ich pripravenosť celoživotne sa vzdelávať,
- e) tak, aby vytváral podmienky aj pre vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami alebo dospelých ľudí.